Editura pentru Literatură Universală

Romanul de mici proporții J e n n y este una dintre cele mai semnificative opere în creația din ultimii zece ani a cunoscutului scriitor american Erskine Caldwell.

Jenny Royster, eroina cărții, are un trecut destul de furtunos, dar este o femeie sinceră și curajoasă, care, deși ar putea duce o viața tihnită, nu șovăie să-i înfrunte pe promotorii rasismului din orășelul Sallisaw și pe toți bigoții și ipocriții de acolo.

În cadrul restrîns al cărții, Caldwell redă cu vervă polemică și, acolo unde e cazul, cu umor incisiv atmosfera de bigotism, de tensiune și teroare ce învăluie orășelul, dominat de Dade Womack, b o s s-ul politic, și de banda lui.

Lei 5,75

E. Caldwell

Jenny

E. Caldwell

Jenny

Colecția Meridiane

Coperta de *V. Socoliuc*

Erskine Caldwell
JENNY BY NATURE
"William Heinemann Ltd.", London
1961

Erskine Caldwell

Jenny

Traducere şi
Cuvînt înainte:
D. Mazilu

Editura pentru Literatură Universală

Bucureşti — 1965

CUVÎNT ÎNAINTE

Confesiunile, mai cu seamă cele privitoare la propria experiență profesională, par a nu ispiti prea mult pe scriitorii americani moderni. Un exemplu, dacă nu un început de dovadă, ar putea fi și faptul că *A Moveable Feast*, cartea cu vădit caracter autobiografic și deci de confesiune a lui Hemingway, n-a apărut decît la cîțiva ani după moartea autorului. Erskine Caldwell face excepție de la această regulă doar prin volumul *Call It Experience*, în care vorbește pe larg despre experiența sa scriitoricească, mai ales din faza de debut. În rest, și cu toate că puțini dintre scriitorii americani s-au mărginit atît de strict la anumite locuri și medii sociale cunoscute direct — în cazul lui Caldwell este vorba de Georgia și Noua Anglie — notele autobiografice din scrierile sale sînt practic aproape cu neputință de identificat. Dar raritatea sporește totdeauna interesul prezentat de un anumit fenomen. Și tocmai de aceea Introducerea — nu mai mare de o pagină și jumătate — scrisă de Caldwell după 1950 pentru o nouă ediție[1] a volumului *American Earth*, apărut în 1931, deci cu vreo 20 de ani mai înainte, atrage atenția și răsplătește curiozitatea cititorului cu elemente de interes incontestabil. Caldwell începe prin a mărturisi :

„Mă bucur că *American Earth* este prima carte pe care am scris-o, și socotesc drept o împrejurare fericită faptul că e vorba de un volum de nuvele."

Și scurta Introducere mai cuprinde încă cel puțin două notații demne de luat în seamă cu precădere, prima legată de crezul artistic al scriitorului, iar a doua de detaliile sale biografice.

„Dorința mea — spune Caldwell — era să descopăr nemijlocit cum trăiau americanii", și continuă arătînd că

[1] Erskine Caldwell — *American Earth*, Pan Books, 1961.

vreme de 7 ani (înainte de 1930) s-a străduit din greu pentru a ajunge să-şi vadă publicate scrierile.

Datele biografice cunoscute din alte surse sprijină întru totul afirmaţiile privitoare la debutul său scriitoricesc. Născut la 17 decembrie 1903, în Georgia, ca fiu al unui modest pastor presbiterian reformat, Caldwell s-a putut îngriji în chip destul de dezorganizat de propria-i educaţie, deşi a ajuns pentru oarecare vreme şi prin sălile de cursuri ale Universităţii din Virginia. De foarte tînăr a încercat să-şi cîştige existenţa prin îndeletniciri dintre cele mai diverse. A fost picolo într-o cafenea, lucrător agricol, muncitor forestier şi de uzină, şofer de taxi şi bucătar într-un mic restaurant de gară, jucător profesionist de fotbal american şi om cu muşchi vînjoşi însărcinat cu scoaterea clienţilor afară din local, dacă se întîmpla să devină agresivi de pe urma exceselor alcoolice.

Dorinţa de a se afirma prin scris l-a tulburat însă destul de devreme, fiindcă nu peste prea mult timp se angajează ca reporter la "Atlanta Journal", iar apoi ia hotărîrea de a trece la o activitate scriitoricească propriu-zisă, se retrage la o mică fermă din statul Maine, şi acolo îşi desfăşoară eforturile ce aveau să se încheie cu debutul său literar.

Două scrieri de oarecare importanţă publică încă din 1929, dar adevăratul succes nu i-l aduce decît dramatizarea (1933) romanului *Tobacco Road*, apărut în 1932. Un an mai tîrziu, în 1933, faima lui este definitiv stabilită de romanul *God's Little Acre.*[1] Iar de atunci Caldwell

---

[1] Cu titlu documentar, prezentăm lista lucrărilor lui Erskine Caldwell apărute pînă în 1964 : *The Bastard* („Bastardul", 1929), *Poor Fool* („Prost sărman", 1929), *American Earth* („Pămînt american", 1930), *Tobacco Road* („Drumul tutunului", 1932), *God's Little Acre* („Pogonul lui Dumnezeu", 1933), *We are the Living* („Noi sîntem cei vii", 1933), *Journeyman* („Meseriaşul", 1935), *Kneel to the Rising Sun* („În genunchi, cu faţa spre soare", 1935), *Some American People* („Cîţiva americani", 1935), *Southways* („Către Sud", 1938), *Trouble in July* („Tulburări în iulie", 1940), *All Night Long* („Cît e noaptea de lungă", 1942), *All Out on the Road to Smolensk* („Totul pentru Smolensk", 1942), *Moscow Under Fire* („Moscova sub foc", 1942), *Georgia Boy* („Băiatul din Georgia", 1943), *Tragic Ground* („Pămînt tragic", 1944), *A House in the Uplands* („O casă printre dealuri", 1946), *The Sure Hand of God* („Mîna statornică a Domnului", 1947), *This Very Earth* („Chiar pămîntul acesta", 1948), *A Place Called Estherville* („Un loc numit Estherville", 1949), *Episode in Palmetto*

s-a dovedit foarte fecund şi a devenit unul dintre cei mai citiţi scriitori americani.

Mărturisirea privind marea sa dorinţă de „a descoperi nemijlocit cum trăiau americanii" este şi ea revelatoare, fiindcă de fapt această dorinţă nu l-a părăsit pe Caldwell niciodată. Nici unul dintre marii scriitori americani nu s-a arătat în asemenea măsură de nedesprins din „pămîntul american" (pînă şi Faulkner a scris unele nuvele a căror acţiune se petrece în Franţa sau Anglia), iar reportajele scrise în vremea cît a fost corespondent de război în Uniunea Sovietică *(Moscow Under Fire, All Out on the Road to Smolensk* etc.) numai cu oarecare eforturi ar putea fi incluse în opera sa beletristică. Se poate afirma fără nici o ezitare că romanele şi nuvelele lui Caldwell nu cunosc decît două scene : Georgia şi Noua Anglie, eroii săi sînt americani din creştet pînă în tălpi, iar problematica scrierilor nici nu poate fi concepută într-un alt mediu decît cel american.

În fine, fiindcă pe calea întoarsă pe care am pornit ajungem la prima afirmaţie făcută de Caldwell în Introducerea la *American Earth,* deşi autorul nu explică prin consideraţii de principiu din ce anume cauză „socoteşte drept o împrejurare fericită faptul că e vorba de un volum de nuvele", pentru cine cunoaşte chiar şi numai în linii mari opera scriitorului american lucrurile sînt limpezi. Înseamnă că Erskine Caldwell a sezisat cu multă justeţe una dintre trăsăturile esenţiale ale talentului său. El este un maestru al genului scurt. Romanul şi tehnica

---

(„Episod în Palmetto", 1950), *Call It Experience* („Spune-i experienţă", 1951), *The Courting of Susie Brown* („Cum am cucerit-o pe Susie Brown", 1952), *A Lamp for Nightfall* („O lampă pentru vreme de seară", 1952), *Love and Money* („Dragoste şi bani", 1954), *Gretta* (1955), *Gulf Coast Stories* („Povestiri de pe coasta Golfului", 1956), *Certain Women* („Anumite femei", 1957), *Claudelle* (1958), *Molly Cottontail* („Molly Iepuraşul", 1958), *When You Think of Me* („Cînd te gîndeşti la mine", 1959), *Jenny by Nature* („Jenny", 1961), *Close to Home* („Aproape de casă", 1962), *The Last Night of Summer* („Ultima noapte de vară", 1963), *Around About America* („De-a lungul şi de-a latul Americii", 1964). Trebuie de asemenea menţionate volumele de reportaje publicate în colaborare cu Margaret Bourke-White : *You Have Seen Their Faces* („Le-ai văzut chipurile", 1937), *North of the Danube* („La nord de Dunăre", 1939), *Say ! Is This the U.S.A. ?* („Spune ! Asta-i oare S.U.A. ?", 1940), şi *Russia at War* („Rusia în război", 1942).

lui specifică par să-l stînjenească şi, în orice caz, sînt departe de a-i oferi condiţii în care să se poată simţi tot atît de sigur şi la largul său ca în nuvelă. De aici decurg două consecinţe: mai întîi aceea că piscurile cele mai înalte ale creaţiei lui Caldwell se află fără îndoială în masivul nuvelelor, iar a doua că înseşi romanele sale ar putea fi foarte uşor considerate nişte nuvele mai întinse și oarecum dislocate prin efortul de a le adapta tehnicii romanului. În multe dintre romanele lui Caldwell apar lungimi evidente şi meandre numeroase, ambele fiind efecte ale dislocării pomenite mai sus. Numărul de pagini este, fără îndoială, un indiciu exterior, totuşi nu se poate să nu se observe că chiar romanele în care lipsurile menţionate se manifestă cu multă pregnanţă *(The Sure Hand of God, A House in the Uplands* sau *A lamp for Nightfall)* nu trec de 200 de pagini.

Jenny by Nature nu face nici el întru totul excepţie de la nota comună a romanelor lui Caldwell. Rămîne în această notă comună prin dimensiuni şi prin faptul că împleteşte firele mai multor acţiuni care ar fi putut fi nuvele independente, aşa cum sînt de pildă povestea lui Jenny Royster, a lui Betty Woodruff, sau a lui Shorty Goodwillie. Dar „Jenny" se situează printre cele mai bune romane ale lui Caldwell şi datorită faptului că de data aceasta autorul a găsit un element de legătură suficient de puternic pentru împletirea într-un fir unitar a tuturor episoadelor, ceea ce face ca romanul să se citească de la prima pînă la ultima pagină cu un interes la fel de viu.

Este uşor de observat că toate personajele principale ale romanului sînt — ca şi în alte multe lucrări ale lui Caldwell — oameni pe care o societate cîinoasă şi ipocrită face totul pentru a-i scoate din rîndurile ei. Jenny Royster a avut o profesiune care îngăduie oricui să se îndoiască de „moralitatea" ei actuală, iar Betty Woodruff a apucat pe un drum dezonorant din pricina unei profunde deziluzii sentimentale. Lor li se adaugă alte două personaje cărora nu li se poate reproşa nici un fel de „greşeală" personală. Dar şi acestea trebuie să rămînă în afara societăţii aşa-zis onorabile fiindcă unul este pitic — Shorty Goodwillie — iar celălalt are sînge amestecat, este mulatră: Lawana Neleigh. Şi toţi aceştia îşi îmbină

destinele fiindcă găsesc printre ei un suflet cald, înţelegător, de o umanitate admirabilă şi cu un spirit al dreptăţii care cu greu şi-ar putea găsi altă sursă decît o viaţă întreagă de umilinţe şi sacrificii. Iar sufletul acesta aparţine lui Jenny Royster. În casa clădită de Jenny cu ce-a putut agonisi într-o viaţă de îndeletniciri „inavuabile", îşi găsesc adăpost toţi aceşti năpăstuiţi. Reacţiile lui Jenny faţă de ei sînt însă departe de a fi schematice sau monocrome. Rămînînd întotdeauna în cadrul unor valori umane pe care Caldwell le-a apărat fără greş prin scrisul său, Jenny găseşte în sufletul ei compartimente deosebite din care să-şi extragă solicitudinea. Faţă de Shorty îmbină mila cu dorinţa de a avea la îndemînă „un băiat al ei de inimă". Pentru Betty are un fel de dragoste maternă cu totul firească la o femeie singură şi vîrstnică, iar dragostei materne îi adaugă compasiunea pentru slăbiciunile femeieşti ce-i sînt foarte bine cunoscute şi un fel de simţămînt al datoriei ce nu-i îngăduie să n-o ajute punîndu-i la dispoziţie vasta ei experienţă de femeie trecută prin multe. În fine, pe Lawana o ocroteşte din milă, din solidaritate umană şi din incapacitatea de a ceda în faţa unei nedreptăţi revoltătoare.

Plasate astfel în jurul lui Jenny Royster, personajele pomenite îşi îmbină destinele în chipul cel mai firesc şi mai convingător, asigurînd unitatea fără fisură a romanului. Dar fiecare dintre ele îşi are drumul şi semnificaţia sa proprie. Drumul Lawanei îi dă autorului prilejul de a-şi rosti încă o dată cuvîntul într-o chestiune foarte des întîlnită în opera sa şi anume în problema rasială, unde trebuie spus că Erskine Caldwell a avut o contribuţie ideologică de prima mînă la îmbunătăţirea — cel puţin de ordin juridic — a condiţiei oamenilor de culoare din America. Drumul lui Shorty dovedeşte din nou compasiunea scriitorului pentru cei „umiliţi şi obidiţi". Un loc aparte şi foarte interesant pentru înţelegerea specificului artei lui Caldwell şi a ideilor sale îl ocupă Jenny şi Betty.

Amîndouă sînt femei care, după preceptele unei morale ipocrite şi străine adevărului firii omeneşti, merită să sufere întru ispăşirea păcatelor. Dar păcatele lor sînt păcate numite cu un termen curent „trupeşti", şi Caldwell nu admite existenţa unor asemenea păcate atîta vreme cît

omul răspunde unor chemări naturale, fără să le amestece cu calcule meschine, interese egoiste ori dorința de a pricinui suferință. Minciuna, înșelătoria în relațiile dintre sexe sînt o vină tragică și de aceea în *Trouble in July* păcatul de a fi încercat să se ofere negrului Sonny Clark doar pentru a crea un pretext de linșaj e plătit de Katy Barlow într-un chip cu rezonanțe biblice: moare lapidată. Mai ales în primele sale scrieri, Caldwell a făcut uneori și excese naturaliste în scenele erotice. Dar la el dragostea trupească nu a devenit niciodată lubricitate. Încă din *God's Little Acre* scriitorul își exprimă prin gura lui Ty Ty Walden părerea că relațiile firești dintre sexe sînt gesturi ale unui dumnezeu ascuns înlăuntrul omului de aceea nu ascultarea dată acestui dumnezeu ci, dimpotrivă, neascultarea față de poruncile lui constituie un păcat. Iar în ceea ce le privește pe femei, Caldwell crede că suferința — dar suferința adevărată, sinceră și profundă — justifică chiar un fel de ușurare prin dăruirea trupească frenetică, făcută la întîmplare și fără participarea sufletească. Din această pricină nici Jenny (care reprezintă un aspect oarecum deosebit al aceleiași problematici: noblețea „femeii pierdute" atîta vreme cît își păstrează nealterate valorile morale fundamentale) și nici Betty nu pot trezi în sufletul cititorului măcar o umbră de reprobare. Despre Betty — ca și despre Claudelle din romanul cu același nume — ipocriții vorbesc de rău, strîmbă din nas, trec pe partea cealaltă a străzii cînd le zăresc, dar se dau în vînt pentru o întîlnire ferită de ochii lumii. Iar pentru a dezvălui cît mai limpede adevărul ascuns sub cel mai gros strat de ipocrizie, Caldwell îi pune în fruntea defăimătorilor și a amatorilor de întîlniri secrete pe doi reprezentanți ai bisericii: Horace Haddbetter în *Claudelle* și Thomas Clough în *Jenny by Nature*. Iar după dezvăluirea acestor realități autorul poate fără îndoială pune un *q.e.d.*, fiindcă adevărul nu este cel pe care ipocriții îl pot afișa, ci acela căruia nu i se pot împotrivi.

Ca personaj feminin, deși o amintește de multe ori pe Molly Bowster din *The Sure Hand of God*, Jenny reprezintă un fel de chintesență a viziunii lui Caldwell. De altminteri și titlul o arată. În limba engleză *jenny*, folosit ca nume comun alături de denumirea unei viețuitoare, indică sexul feminin al acesteia. Prin urmare *Jenny by Nature* ar putea fi tradus, nu cu prea multă libertate, prin „femeia, așa cum a zămislit-o firea".[1] Fără a se apropia vreun moment de schematism, Jenny este un personaj scutit de cusururi. Dacă îl vrea pe Shorty numai pentru ea și se opune destul de violent tentativelor prietenei ei Clara Crockmore, nu face decît să dea frîu liber cu deplină sinceritate unei tendințe profund umane. Dar în rest, în toate privințele, e un suflet excepțional. Preocuparea ei de căpetenie este grija pentru cei din jur, sprijinirea celor aflați la nevoie, crearea căldurii căminului, gingășia maternă — toate funcții prin excelență feminine, potențate la un nivel ce trezește dragoste și admirație. Și peste toate, ca o cunună, se adaugă ceva ce nu este îndeobște socotit drept trăsătură de feminitate, dar care în anumite împrejurări izbucnește exploziv la femeile excepționale: tăria de caracter și curajul atotbiruitor. Dintr-un orășel întreg, doar Jenny îndrăznește să se opună neiertătorului și crudului Dade Womack, care ucide și incendiază fără ezitare pentru a-și potoli setea de bani. Ea, și nu învățatul și cumpănitul judecător Milo Rainey îl înfruntă pe Dade Womack; ba mai mult, tot ea reușește să-i arate judelui ce înseamnă demnitatea umană. În literatura americană modernă Jenny este una dintre cele mai luminoase figuri feminine, soră bună cu Maica din „Fructele mîniei" a lui John Steinbeck și antipodul femeilor satanice create de Faulkner sau al diabolicei Cathy din *East of Eden* al aceluiași Steinbeck.

O figură ce se va întipări fără îndoială în mintea cititorului este predicatorul Clough. Zugrăvit cu pastă groasă, pare un „gîndac țintuit pe frontiscipiul Veșniciei". Desigur, trăsătura dominantă este ipocrizia, dar se pare că nimic din ce este josnic nu-i rămîne străin. Deși maniera aceasta de înfățișare a slujitorilor bisericii nu este de loc o noutate în scrisul lui Caldwell, unde există o galerie întreagă de personaje asemănătoare inaugurată de Semon Dye din *Journeyman*, predicatorul Thomas

[1] Am considerat însă preferabilă adoptarea titlului simplu „Jenny", deoarece în cazul de față, limba romînă nedispunînd de mijloace similare pentru determinarea genului substantivelor, nu am putut găsi o soluție mai fericită.

Clough pare cel mai veridic tocmai în profunda lui venalitate.

„Jenny“ nu se încheie cu un *happy-end*, fiindcă procedeul este străin artei lui Caldwell. Se încheie într-o atmosferă apăsată de tragism, căci Lawana își află moartea, casa lui Jenny arde pînă în temelii și — în fine — predicatorul Clough reintră în scenă. Dar tragismul acesta nu este sumbru. Tragismul despicat de o rază de speranță și adesea tincturat cu un umor robust este, de altminteri, specific scrierilor lui Caldwell. Chiar și într-o atmosferă de oroare extremă, cum este în *Tobacco Road*, tragismul este iluminat de speranța în mai bine a lui Dude Lester. La fel se petrec lucrurile și în „Jenny“. Viitorul nu rămîne sărăcit de speranță. Speranța merge alături de Betty, care a avut tăria să plece din orășelul unde a suferit atîta, pentru a-și reface aiurea o viață pură și luminoasă, din plin meritată. Dar speranța rămîne în primul rînd tot în preajma lui Jenny și în seama judecătorului Rainey, care, datorită lui Jenny, înțelege că nu a trăit așa cum trebuie să trăiască un om și ia hotărîrea de a nu cunoaște odihna pînă ce nu va face ca vinovații să-și primească osînda pentru crimele săvîrșite.

Speranța aceasta umple sufletul cititorului, dar nu într-o asemenea măsură încît să nu lase loc și regretului că se desparte parcă prea curînd de un crîmpei de viață adevărată și de niște oameni vii, atît de vii cum numai arta unui adevărat scriitor este în stare să zugrăvească.

D. MAZILU

CAPITOLUL UNU

CA ȘI CUM în grăbita schimbare a anotimpului amurgul ar fi fost dat uitării, în acea zi de octombrie noaptea se lăsa cu o bruscă revărsare de întuneric. Era vremea cînd blîndețea verii, chiar dacă zăbovește mai mult, este totdeauna copleșită de neîndurătoarea putere a iernii.

Pe la mijlocul dimineții, un vînt ca de gheață coborîse dinspre munții de la nord, se abătuse asupra colinelor acoperite de gălbeneala rogozului și, suflînd cu furie pe sub norii negri și joși, adusese primul ger al iernii din anul acela peste orașul Sallisaw, peste ogoarele din jur și peste pășunile de la poalele munților. După-amiază vîntul se potolise, lăsînd în urma lui aerul neclintit și înghețat sub cerul întunecos. Iar acum, pe cînd lumina sură a zilei făcea repede loc întunericului, zvelta casă cu etaj, clădită din lemn, trosnea încetișor, în vreme ce noaptea rece se așeza asupra bîrnelor. La venirea dimineții, bobocii roșii și galbeni ai crizantemelor vor arăta păliți și răpuși, iar frunzele verzi, arse de ger, vor începe să se desprindă de pe corzile viței crescute viguros în timpul verii peste chioșcul aflat în curtea din spate.

Așezată în fotoliu, Jenny Royster se aplecă înainte, privi pe fereastră și cercetă încă o dată

cu atenţie strada pustie, iar pe urmă făcu puţin mai mare flacăra radiatorului cu gaz. După ce o potrivi, se lăsă iar pe spate, în căldura aceea plăcută, şi îşi împreună mîinile peste pîntece. Apoi îşi săltă braţele, pentru a slăbi apăsarea sînilor voluminoşi.

În următoarele cîteva minute, pe cînd buzele i se mişcau, o dată cu gîndurile ce-i alergau prin minte, Jenny aşteptă nerăbdătoare să zărească silueta judecătorului Milo Rainey de cum avea să se ivească în lumina săracă a amurgului. Spera că avea să se arate înainte de a se întuneca de-a binelea, fiindcă ar fi vrut să-l poată vedea din vreme şi să-i deschidă uşa din faţă de îndată ce va păşi pe treptele verandei.

Un automobil veni în goană pe Morningside Street, şi stejarii cu crăci vînjoase din faţa casei străluciră o clipă în lumina farurilor, după aceea maşina dispăru cu iuţeală, lăsînd strada mai întunecată ca oricînd.

Deodată, desprinzîndu-se din întunecimea nopţii, un om se îndreptă cu paşi energici către casă.

Convinsă că recunoscuse statura dreaptă a judecătorului Rainey, Jenny se ridică numaidecît în picioare, mişcîndu-şi cu sprinteneală trupul cărnos, apoi, aprinzînd din mers luminile, porni grăbită spre hol. Pînă să ajungă la uşa din faţă, abia avu vreme să se privească o clipă în oglindă şi să-şi aranjeze părul castaniu şi moale.

Tropăind ca să-şi mai încălzească picioarele şi suflînd în pumni, judecătorul Rainey intră în hol fără să scoată un cuvînt. Obişnuia să-şi cumpănească îndelung vorbele şi faptele, şi datorită calmului său, rareori se întîmpla să fie impulsiv ori să săvîrşească o faptă necugetată. Îşi agăţă pălăria în cuier, şi pe cînd îşi scotea paltonul, îşi întoarse spre Jenny chipul brăzdat de cute, pe care înflorise un zîmbet.

— De-un lucru pot să fiu totdeauna sigur cînd vin la tine, Jenny, îi spuse el în chip de salut, în vreme ce-i zîmbea. Şi împlinirea nu e niciodată mai puţin plăcută decît aşteptarea.

— Ce vrei să spui, Milo ? întrebă Jenny. Nu te prea înţeleg eu totdeauna, dar îmi place cum vorbeşti.

— De fiecare dată m-aştepţi şi mă întîmpini chiar în prag, Jenny. De cînd ne cunoaştem, fie vară, fie iarnă, niciodată n-a trebuit să stau în verandă şi să ciocănesc la uşă ca un muritor de rînd. Totdeauna m-ai făcut să simt că mă bucur de o trecere deosebită.

Jenny îi luă paltonul şi i-l atîrnă în cuier, sub pălărie.

— E vorba doar de felul deosebit în care înţeleg eu să mă port cu tine, Milo, răspunse Jenny. Şi-mi face plăcere să fiu drăguţă cu tine. E una dintre slăbiciunile mele cele mai lăudabile.

— Niciodată n-am să pot trece cu vederea lucrul ăsta, Jenny, zise judecătorul cînd se aflară din nou faţă în faţă. Atenţia arătată de o femeie face parte dintre puţinele bucurii care pot lumina viaţa unui bărbat.

Judecătorul Rainey era înalt, zvelt, vioi şi plin de energie şi părea cu mult mai tînăr decît era în realitate. În ciuda celor cîteva şuviţe cărunte ce-i brăzdau părul stufos şi negru, trupul

îi rămăsese foarte drept, iar glasul, tot adînc și sigur. Era totdeauna îmbrăcat în haine de culoare închisă, după moda veche, cămăși albe, scrobite, pantofi negri și papion maro. Avea duzini întregi de papioane de toate lungimile și lățimile, dar fiecare în altă nuanță de maro. La mîna stîngă purta un inel cu diamant mare și se fălea în glumă spunînd că numai un burlac își poate îngădui un asemenea lux și poate avea și destui bani ca să și-l îngăduie.

— Da, da, Jenny, rosti judele, continuînd să-i zîmbească, iar glasul lui puternic răsună în tot holul, îți spun eu că anul ăsta o s-avem o iarnă furtunoasă, ca-n vremurile de demult, ba poate o să vedem și zăpadă ori lapoviță din cînd în cînd.

— Nu m-ar mira de loc, Milo, conveni Jenny. De cînd sînt pe lume, am băgat de seamă că grijile și supărările vin totdeauna grămadă, cum vin cîrd furnicile flămînde la zaharnița mea.

— Dacă zahărul e tot atît de dulce ca și tine, Jenny, îți spun drept că nu le pot aduce nici o vină furnicilor. Iar de m-o împinge vreodată soarta să cad în cursă și să mă prind în lațul căsniciei, dorința mea cea mai sinceră...

Atingînd-o ușor cu mîna pe obraz, judecătorul Rainey părăsi holul și trecu în salonul încălzit. Jenny mai rămase în hol atît cît să-și privească în oglindă fața îmbujorată și să-și aranjeze părul castaniu.

Cînd intră și ea în salon, judecătorul Rainey își ținea mîinile deasupra radiatorului.

— De fiecare dată îmi spui niște lucruri atît de drăguțe, Milo! zise Jenny apropiindu-se de

el și privindu-l drept în ochi. Nu merit să-mi pomenești despre căsătorie, fiindcă astăzi nu mai sînt decît o femeie grasă și bătrînă și nu mai fac două parale. Nici nu-ți poți închipui de cîte ori mă trezesc gîndindu-mă la mine însămi și zicîndu-mi că de-aș mai putea fi odată tînără și să am o siluetă atrăgătoare...

Deodată se depărtă de judecătorul Rainey, apoi, ștergîndu-se cu degetele la ochi, se îndreptă spre un scaun și se așeză.

— Jenny, ce fel de vorbe sînt astea? o întrebă judele, încruntîndu-se nemulțumit. Iți spun cu toată sinceritatea și cum nu se poate mai cinstit că ai fi o soție pe care mulți și-ar dori-o. Ca să vorbim deschis, parcă și văd în fața ochilor pe cineva ducîndu-se la oficiul stării civile — azi, mîine — și completînd un formular de intrare în posesie. În limbajul juridic profesional, asta înseamnă pur și simplu *jus primae noctis*[1].

Jenny se uită la el clipind des din ochi.

— E totuna cu publicațiile de căsătorie?

— Nu. E doar un alt fel de a spune același lucru.

— Zău, Milo, termină odată și nu mă mai tot tachina! zise Jenny, îmbujorîndu-se la față. Nu cred nici un singur cuvînt din ce-ai spus. Cînd sînt atîtea și atîtea fete frumoase și tinere, și în fiecare zi se ridică altele, ar fi destul să întinzi mîna și să culegi la întîmplare, fără să mai vorbim că ai putea alege după voie și timpul și locul... iar tu știi bine toate astea.

[1] Dreptul primei nopți (în limba latină în original).

2—2417

— Şi marea lor majoritate mai au încă multe de învăţat, iar timpul ne grăbeşte din urmă. Tu ştii ce vreau să spun, Jenny. Înfăţişarea plăcută şi entuziasmul tinereţii nu sînt totdeauna în stare să facă ceea ce promit şi ce se cere făcut. Dar tu şi cu mine...

În cameră domni multă vreme tăcerea, pînă ce judecătorul Rainey plecă de lîngă radiator şi veni să se aşeze pe un scaun lîngă Jenny.

— Orice s-ar întîmpla, am să-ţi fiu totdeauna foarte recunoscătoare, Milo, îi zise Jenny apoi, şi oricînd vei vrea să mă pui la încercare, nu vei avea decît să deschizi gura şi să spui, şi-am să-ţi dovedesc cît de recunoscătoare pot fi. Mă cunoşti destul de bine ca să ştii ce suflet de aur pot avea atunci cînd e vorba să dau o mînă de ajutor la ceva. Eu Jenny sînt, şi Jenny mă cheamă, şi nici toate legile din lume n-ar putea să mă schimbe ! N-am fost niciodată una dintre alea care ţin o casă plină de pisici şi de cîini şi spun că, dragă Doamne, n-ar vrea să aibă tovărăşia unui bărbat. Dacă n-ai fi tu, zău că nu ştiu cum aş fi în stare să îndur atîta zbucium şi necazuri. Uneori mă gîndesc că asta e tot ce are viaţa pus deoparte pentru mine — necazuri, suferinţe şi supărări în fiecare zi.

— Despre ce-i vorba acuma, Jenny ? întrebă repede judecătorul. Spune-mi, ce s-a mai întîmplat ?

Femeia clipi din ochii înceţoşaţi, în vreme ce îşi trecea amîndouă mîinile peste frunte şi peste obrajii aprinşi, ca şi cum ar fi încercat să şteargă toată supărarea.

Judecătorul Rainey se aplecă şi mai mult spre ea, apoi o bătu binişor cu palma pe braţ, ca s-o încurajeze.

— Cînd m-ai rugat ca astă-seară, în drum spre casă, să mă opresc la tine şi să-ţi fac o vizită, nu mi-ai spus ce supărare ai. Ce e, Jenny ? Ce s-a întîmplat ?

Mîna stîngă a femeii căzu neputincioasă în poală. Ridicînd-o pe cealaltă, Jenny arătă înspre biserica de cărămidă roşie din grupul de clădiri de alături.

— Ce altceva ar putea să fie, Milo ? răspunse Jenny descurajată, lăsînd umerii în jos. Doar ştii şi tu.

— Au venit iar aici, să stea de vorbă cu tine, nu-i aşa ? întrebă judele, uitîndu-se la ea şi făcînd din cap un semn compătimitor. Aşa s-a întîmplat ?

— Da. Şi pentru o clipă Jenny închise ochii, obosită. Da, zise ea din nou. Iar cînd vorbi iarăşi, după aceea, vocea îi sună ascuţit, cu o notă de mînie : Prăpăstioşii ăia de-acolo, de la biserica Rugged Cross, nu ştiu altceva decît să-şi chinuie mintea toată ziua, doar or mai găsi ceva să-mi facă viaţa amară. De cînd locuiesc aici, n-am avut nici cea mai mică neînţelegere cu vecinii apropiaţi. Doamna Clara Crockmore, care locuieşte în casa de cărămidă galbenă de alături, mi-e prietenă cum nu se poate mai bună, şi în fiecare zi ori mă duc eu la ea, ori vine ea la mine. La fel şi Norma Pope, vecina din spate, îmi dă totdeauna flori din grădina ei, sau ori de cîte ori vreuna dintre noi găteşte o mîncare mai bună, are grijă să-i dea celeilalte să guste, şi niciodată

nu uită să-mi spună și mie ce mai trăncănesc oamenii de pe strada ei. Pe cîtă vreme ipocriții ăia, care fac pe sfinții !... Mi se pare că n-or să se liniștească pînă nu m-or vedea închisă pe viață la pușcărie, sau îngropată în fundul cimitirului. Data trecută — era chiar imediat după zi-ntîi a lunii — au venit încoace și au spus ce-au spus despre mine și Veasey Goodwillie ! A fost atunci cînd au zis că e păcat și e rușine pentru o femeie cum sînt eu să-i închiriez o cameră și să-i permit să stea noaptea sub același acoperiș cu mine. Tot atunci au spus că se duc să reclame șefului poliției din Sallisaw și șerifului din comitatul Indianola, ba chiar și guvernatorului din statul nostru, și-au să ceară să mă aresteze dacă nu-l conving pe Veasey să plece numaidecît și să-și găsească altă locuință.

Oprindu-se și respirînd adînc, se ghemui și se strînse toată, săltîndu-și în sus brațele.

— Bietul Veasey Goodwillie ! Și lacrimile îi împăienjeniră ochii cînd îi rosti numele. Bietul Veasey Goodwillie ! Aici este singurul cămin adevărat de care a avut parte pe lumea asta, și bisericoșii ăia au încercat să-l silească să plece ! Toată lumea știe că aici e singurul loc unde poate spune că se află acasă la el în cele trei luni de iarnă cînd nu umblă cu circul ca să-și cîștige pîinea, lăsîndu-se privit de public pe scena aceea micuță. Habar n-are dacă îi mai trăiește vreo rudă apropiată care să-l primească să stea la ea, ba spune că și de-ar da de urma vreunui neam mai depărtat, acela s-ar simți grozav de stingherit dacă ar trebui să-l primească în casă, chiar de i-ar plăti chirie oricît de mare pe

cele trei luni cît nu e sezon. Și tu știi cît de greu ar putea găsi bietul Veasey pe cineva de seama lui cu care să se însoare, sau cu care măcar să trăiască și el, ca omul. Înainte de toate, nu sînt pe lume mulți de soiul lui, iar Veasey zice că cele mai multe fete sînt făgăduite încă de la naștere sau foarte curînd după aceea, și chiar atunci între familiile mai de vază e o adevărată întrecere și intră în joc sume de bani serioase. A spus că de multă vreme nici măcar nu mai încearcă să intre în grațiile unei femei obișnuite. Zicea că din cînd în cînd, în vremea cît umblă cu circul, se mai întîmplă ca o femeie obișnuită să fie curioasă să-l cunoască în intimitate, dar în nici un caz nu vrea să fie văzută cu el în lume. Bietul Veasey Goodwillie ! Bietul Veasey Goodwillie ! Nu știu ce s-ar face dacă nu m-aș arăta prietenoasă cu el. Tare-s fericită că de felul meu sînt prietenoasă și bună la suflet, fiindcă altminteri nu s-ar găsi nimeni să aibă grijă de Veasey. Dacă s-a întîmplat să fie așa cum este, asta nu înseamnă că nu e în stare să aprecieze purtarea unei femei, ca oricare alt bărbat. Are și el tot atîta inimă și tot atîtea dorințe ca și ceilalți.

Și Jenny își șterse lacrimile cu vîrful degetelor.

— Fără discuție că ce-ai spus tu e foarte adevărat, zise judecătorul Rainey. Dar ce anume s-a întîmplat azi ? Încă nu mi-ai povestit nimic.

— Milo, de-un an încoace necazurile au venit unul după altul, și fiecare zi l-a adus pe-al ei. Ăia de la biserica Rugged Cross strigă sus și tare că tot ce pun ei la cale e după litera *Evan-*

gheliei, dar nu s-au dat îndărăt de la absolut nimic, au făcut şi au spus tot ce le-a stat în putinţă, doar-doar m-or sili să plec din casa mea. De cîte ori discută cu mine despre treaba asta, zic că Dumnezeu le-a arătat cîtă nevoie au de proprietatea mea ca să poată clădi pe ea o clasă nouă pentru şcoala lor de duminică, iar eu profanez un pămînt pe care ei au hotărît să-l sfinţească, şi au şi început s-o facă. De fiecare dată se străduiesc din răsputeri să mă convingă că toată viaţa mea nu e decît un păcat plin de ruşine. De nu ştiu cîte ori le-am spus că dacă au nevoie de proprietatea mea, o pot căpăta oricînd plătindu-mi atîta cît cer pe ea. Dar nu sînt dispuşi să-mi dea nici un singur dolar. Zic că dacă le-aş urma îndemnul, m-ar converti şi pe mine la credinţa lor şi mi-ar mîntui sufletul, iar pe urmă n-am decît să donez casa şi terenul bisericii din Rugged Cross, şi pot să fiu liniştită în ce priveşte viaţa de apoi. Într-o vreme am fost şi eu metodistă şi mă duceam regulat la biserică, dar nimeni n-a încercat vreodată să mă silească să-i dau tot ce am pe lumea asta, şi nici măcar pastorul metodist nu mi-a promis să-mi mîntuiască dinainte sufletul dacă donez bisericii tot avutul meu. După aceea m-am dus un timp s-ascult predicile la Biserica Adevăratei Credinţe, şi totdeauna am pus cîte un ban în căldăruşă. Dar într-o bună zi pastorul mi-a spus c-ar vrea să merg cu el, să facem o plimbare prin pădure. Şi cum am ajuns în pădure, m-a înhăţat, mi-a ridicat poalele şi mi-a spus că n-o să mai fie nevoie niciodată s-arunc vreun ban în căldăruşă dacă-i fac şi lui o bucurie. Altminteri, şi metodiştii, şi cei de la Adevărata Credinţă s-au purtat cu mine cinstit şi frumos, numai că, văzînd cît de rău e s-amesteci credinţa cu treburile personale, de-atunci n-am mai călcat pe la nici un fel de biserică.

— Jenny, îi reaminti judele Rainey, dar de data asta ce ţi-au spus cei de la biserica Rugged Cross?

— Am să-ţi povestesc, Milo, răspunse Jenny. Acolo am vrut să ajung, şi acum am să-ţi spun. Nu există nimeni în tot oraşul Sallisaw să nu ştie despre mine că sînt o biată femeie între două vîrste, cam trecută, şi care acuma nu mai are cum îşi cîştiga existenţa decît dînd camere cu chirie, fiindcă n-am nici măcar o rudă apropiată de la care să aştept vreun sprijin. Casa asta este singurul meu avut pe lume, iar o femeie ca mine e datoare faţă de ea însăşi să aibă un cuib al ei unde să se retragă. E proprietatea mea de nu mai puţin de douăzeci de ani, şi încă de-atunci am adunat şi am strîns ban cu ban, aşa cum am putut, încă de pe vremea cînd eram tînără şi-mi cîştigam singură traiul. Cînd am mai înaintat în vîrstă, am ajuns să cunosc mai bine viaţa şi rosturile ei, iar banii au început să vină ceva mai din belşug, şi-aşa am fost în stare să achit ipoteca şi să fiu singură stăpînă pe casă şi pe teren. M-am stabilit aici cu mult înainte ca lătrătorii de evanghelii de la Rugged Cross să se-adune laolaltă şi să-şi clădească biserica chiar la marginea proprietăţii mele. Dacă are cineva dreptul să se plîngă, eu sînt aceea. Ştii şi tu cum au clădit biserica, chiar lîngă casa mea, aşa că de dimineaţă şi pînă noaptea nu mai

pătrunde în bucătărie nici o rază de soare. Nu mi-e de loc teamă să spun în gura mare că pentru nişte oameni credincioşi, să facă una ca asta, e păcat şi e ruşine, dacă a existat vreodată aşa ceva pe lume.

Telefonul din hol zbîrnîi zgomotos, şi ecoul răsună în toată casa. Încă mai suna cînd Betty Woodruff coborî în goană pe scări din camera ei de la etaj.

Ca de obicei la ora aceea a serii, Betty era îmbrăcată cu nişte pantaloni de catifea neagră, cu un pulover viu colorat, strîns pe corp, şi pantofi albi cu tocuri joase. Era o fată subţirică, de 24 de ani, de statură mijlocie, dar se ţinea dreaptă, cu sîni rotunzi şi tari, cu păr blond zburlit. Avea o gură mare, cu buze pline, iar cînd zîmbea, ochii albaştri deveneau strălucitori şi neastîmpăraţi. Fie că purta fustă, fie că purta pantaloni, îmbrăcămintea ei era totdeauna îngrijită şi aleasă aşa fel încît să se asorteze cît mai bine cu tenul puţin bronzat şi cu părul castaniudeschis. Cum arăta mult mai tînără decît era în realitate şi credea că astfel o să pară mai matură, de cîte ori ieşea din casă, îşi punea nişte ochelari cu rame groase de culoare întunecată. În felul acesta, bărbaţii pe care îi întîlnea se arătau de obicei surprinşi şi încîntaţi de înfăţişarea ei vioaie şi studioasă, iar cei mai mulţi o întrebau dacă nu e profesoară.

Betty Woodruff fusese vreme de un an profesoară la şcoala din Sallisaw, acesta fiind primul post ocupat după terminarea colegiului, şi în tot cursul anului locuise cu chirie în casa lui Jenny Royster. Conducerea şcolii se arătase mulţumită

de iscusinţa ei pedagogică şi îi oferise un contract şi pentru anul următor. Totuşi, Betty refuzase oferta, spunînd că, după convingerea ei, nu ar fi fost omul potrivit pentru cariera pedagogică.

Adevărata pricină pentru care Betty nu continuase să lucreze ca profesoară era durerea ce-o încercase de pe urma scurtei logodne cu Monty Biscoe, antrenorul de fotbal şi profesorul de educaţie fizică al şcolii din Sallisaw. La scurtă vreme după ce se cunoscuseră, Betty se îndrăgostise nebuneşte de Monty, şi după cîteva săptămîni, se logodiseră, aşteptînd căsătoria. Cît fuseseră logodiţi, ieşiseră împreună de cîteva ori pe săptămînă, colindînd prin ţinut cu maşina lui Monty sau ducîndu-se la cel mai apropiat cinematograf în aer liber[1] de pe marginea autostrăzii. Monty încercase adeseori să facă dragoste cu ea în maşină sau în salonul casei lui Jenny, însă Betty îi spusese de fiecare dată că va trebui să mai aştepte, fiindcă ea vrea să rămînă fată pînă la căsătorie.

Aşa stăteau deci lucrurile cînd, fără să-i spună o vorbă, în ultima zi dinaintea vacanţei de Crăciun, Monty se însurase cu Mayrita Yeager, o altă profesoară. În ziua următoare Monty îi povestise lui Betty cum Mayrita i-a spus că a rămas însărcinată şi cum, pentru a-şi păstra slujba, fusese silit să se însoare cu ea, deoarece îl ameninţase că altminteri mărturiseşte totul directorului şcolii. Iar cînd Betty, zdrobită şi în-

[1] În original *drive-in movie*: adică cinematograf în aer liber, în incinta căruia automobiliştii pătrund cu maşina şi pot viziona filmul fără să coboare.

lăcrimată, îl întrebase pentru ce a întreţinut relaţii cu Mayrita Yeager în timp ce era logodit cu ea, Monty îi răspunsese că totdeauna a fost un om care clocotea de energie şi prin urmare trebuia să găsească o femeie dispusă să facă dragoste cu el.

Betty suferise atît de mult şi fusese atît de nenorocită, încît în tot restul anului şcolar refuzase să mai vadă pe cineva. Petrecuse vara cu părinţii, care locuiau într-un orăşel din partea de sud a statului, dar în prima zi a lui septembrie se întorsese la Sallisaw şi o întrebase pe Jenny dacă ar mai putea să-i închirieze pentru încă un an camera din faţă.

„Porumbiţa mea, îi răspunsese Jenny zîmbind şi cu ochii înotînd în lacrimi, sînt atît de fericită că te-ai întors, încît nici nu mă interesează dacă ai să-mi plăteşti sau nu vreo chirie. Am nevoie de tovărăşia ta mai mult decît de bani. Oricum, dacă nu te mai duci la şcoală ca profesoară, ai să-ţi găseşti tu vreo altă slujbă în oraş. O fată drăguţă ca tine n-are să fie niciodată silită să cerşească. Am trăit destul ca să ştiu barem atîta lucru despre viaţă."

Către sfîrşitul celei de a doua săptămîni de după întoarcerea la Sallisaw, Betty începu să fie chemată la telefon chiar şi de cîte două sau trei ori în fiecare seară. Cu toate astea, în loc să vină cineva să-i facă vreo vizită ori s-o ia şi să plece împreună, Betty pleca totdeauna curînd după ce vorbea la telefon şi pornea de acasă cu maşina ei închisă, vopsită în alb şi albastru, pe care o cumpărase în timpul verii. După două ceasuri sau ceva mai mult, se întorcea, parca

maşina în faţa casei şi stătea de vorbă cu Jenny ori se uita la televizor pînă cînd era din nou chemată la telefon.

Cît timp Betty vorbi la telefon, nici judecătorul Rainey şi nici Jenny nu scoaseră vreun cuvînt, şi păstrară aceeaşi tăcere şi pe cînd fata urcă în fugă scările către camera ei. După cîteva minute Betty coborî iar scările, de data asta îmbrăcată în paltonul cel gros de iarnă. Se opri doar o clipă în uşa salonului şi zîmbi, fără să scoată o vorbă, în vreme ce-şi punea pe cap, înnodîndu-l sub bărbie, un batic roşu-strălucitor. După ce îşi potrivi ochelarii mari cu rame negre, ieşi din casă şi alergă spre stradă.

CAPITOLUL DOI

FARURILE mașinii se aprinseră, și Betty porni cu viteză pe Morningside Street, apoi se pierdu în noapte.

Judecătorul Rainey se aplecă înainte, sprijinindu-și coatele pe genunchi, și își încălzi palmele. Așteptă pînă ce zgomotul mașinii se pierdu cu totul.

— De data asta ce ți-au spus ăia de la biserică, Jenny ? întrebă el. Ceva în legătură cu fata ...cu Betty Woodruff ?

Jenny încuviință dînd din cap.

— Și ce au spus... anume ?

Jenny își împreună mîinile sub sîni și îi săltă pînă ce se simți mult mai comod.

— De data asta au venit doi enoriași, dimpreună cu predicatorul Clough. Au venit la mine azi după-amiază, au bătut la ușa din față și le-am deschis, pe urmă au intrat și s-au încălzit la radiator, dar n-au vrut să se așeze pe scaune și s-au purtat ca și cum le-ar fi fost teamă să nu se molipsească de cine știe ce boală dacă stau cumva jos. După ce s-au încălzit și pe o parte și pe cealaltă, s-au lăsat în genunchi acolo pe podea și au rostit o rugăciune scurtă, dar era o asemenea bolboroseală, că o iotă n-am înțeles din ce spuneau. În orice caz, eram sigură că despre mine vorbeau, sau despre Betty, ori despre amîndouă. După aceea predicatorul Clough s-a ridicat în picioare și mi-a spus că dacă o mai țin la mine cu chirie pe domnișoara Woodruff — pe Betty adică — au să aibă ei grijă să fiu arestată și aruncată în închisoare.

— A spus cumva din ce pricină trece la asemenea amenințări ?

— A spus că Betty nu mai este ce era pe vremea cînd preda la școală, anul trecut. Am încercat să-i explic ce s-a întîmplat anul trecut de a ajuns fata în starea asta și cum a fost povestea cu cealaltă profesoară care l-a dus de nas pe antrenorul de fotbal și l-a făcut să se însoare cu ea, lăsînd-o pe Betty descumpănită și umilită, și cum e tot ce poate fi mai firesc pentru orice femeie cu un dram de minte să se dea deoparte și să taie cîinilor frunză pînă ce-și vine iar în fire. Predicatorul continua să vorbească din ce în ce mai tare, să facă spume la gură și să împroaște cu scuipat așa de rău, încît a trebuit să-și șteargă bărbia cu dosul palmei, și mereu zicea că tocmai despre asta vorbește și el. Spunea cum de cîte ori iese Betty pe stradă, oricine poate vedea că-i unealta Diavolului și că nu știe cum să se mai fîțîie ca să ispitească toți bărbații din oraș, fie ei însurați ori nu, și că nu sînt prea mulți bărbați cu voință destul de tare ca să nu se lase ispitiți de-o fată atît de frumoasă cum e ea. I-a tot dat înainte în felul ăsta mult și bine, pînă cînd, în cele din urmă, a vorbit pe șleau și a spus că-i o tîrfă. Cînd a zis predicatorul Clough vorba asta despre ea, mi-am ieșit din fire, nu m-am mai putut stăpîni și i-am spus că n-a

rostit un cuvînt prea politicos la adresa unei persoane ca Betty Woodruff, care-i o fată frumoasă, cu diplomă de la colegiu, care are o mașină nouă, foarte drăguță, închisă și cu patru uși, iar eu niciodată n-am auzit-o rostind o vorbă mai deocheată, deși o cunosc de atîta vreme. Atunci el iar a început, s-a făcut totuna de scuipat pe bărbie și a zis că puțin îi pasă de ce spun eu despre ea — pentru el Betty nu-i decît o prostituată ordinară și-o curvă nerușinată. A mai spus și alte lucruri de același fel despre ea, să știi, dar m-aș înroși toată de rușine dacă le-aș repeta — chiar și în fața ta — cu ochii închiși și cu luminile stinse. De cînd s-a desființat tabăra aceea militară de la Summer Glade, după ce s-a terminat războiul, eu n-am mai auzit asemenea cuvinte.

Judecătorul Rainey scoase din buzunarul hainei o țigară de foi și o aprinse. Întrebă:

— Dar cum o fi ajuns predicatorul Clough să afle atîtea amănunte despre o treabă ca asta, Jenny ?

— La fel l-am întrebat și eu, Milo. Mi-a răspuns că unul dintre membrii sectei lor e proprietarul motelului [1]„Pleasant Hours“[2] de pe autostradă, la vreo trei sau patru mile de oraș, și ăla a văzut-o pe Betty ducîndu-se în trei camere

---

[1] În S.U.A. distanțele dintre localități fiind deseori foarte mari, de-a lungul șoselelor există așa-numitele „moteluri“, un fel de hoteluri-restaurante pentru călători. Cuvîntul *motel* este alcătuit din prima și, respectiv, ultima silabă a cuvintelor *„motorists' hotel“*.

[2] În traducere: „Ceasuri încîntătoare“.

diferite, cu trei bărbați diferiți și în trei ocazii diferite în cursul săptămînii trecute.

Judecătorul Rainey suflă înspre tavan fumul țigării și îl urmări cu privirea cum plutește de-a curmezișul salonului.

— Ce-ar trebui să facă ei mai degrabă ar fi să schimbe numele motelului cu unul mai puțin ademenitor și să nu mai încerce să schimbe firea omenească. Ca să vorbesc cinstit, de fiecare dată cînd trec pe lîngă motelul „Pleasant Hours“, mi se iscă în minte un lanț întreg de gînduri încîntătoare. Și dac-ar fi să declar sub jurămînt, ar trebui să recunosc că de multe ori m-am abătut din drum ca să pot gusta din ispita plăcerilor trăite de alții.

— Să știi, însă, Milo, că predicatorul Clough părea cum nu se poate mai serios în privința asta. Era cu adevărat furios și se vedea bine că și-a ieșit din minți. Toată vremea cît a vorbit despre chestiile astea, amenința, își ștergea bărbia și bătea din picior. Zicea că-i de datoria lui să ne dea pe-amîndouă pe mîna legii, și pe mine și pe Betty, și să pună capăt isprăvilor ei !

— Jenny, să știi că de cînd a apărut omul pe lume, ca să nu mai vorbim despre vremea de cînd dispunem de date istorice, au existat totdeauna femei tinere și frumoase ca Betty Woodruff, dar, întrucît drepturile lor sînt foarte precis stabilite de lege, se va găsi oricînd cineva așa ca mine care să le apere interesele. Și poți fi foarte sigură că eu cunosc legile, întrucît de cînd am devenit om în toată firea, mi-am petrecut aproape întreaga viață fie în fotoliul de magistrat, fie în fața acestui fotoliu. Legile sînt niște

instrumente inflexibile, mînuite de minţi flexibile. Îngăduie-mi să-ţi dau un exemplu sau două ca să înţelegi ce vreau să spun. Dacă John Doe[1] îi datorează lui Richard Roe[2] o sută de dolari plătibili la cerere, şi John nu-şi onorează obligaţia, şi dacă Richard dispune de un act scris cu putere de probă legală ca dovadă a datoriei, şi dacă John nu-şi îndeplineşte obligaţia faţă de Richard din orice pricină ar fi, şi, mai departe, dacă Richard introduce cerere în justiţie, solicitînd executarea, instanţa este ţinută ca în termen legal să emită o ordonanţă prezidenţială, dispunînd arestarea lui John, în cazul în care John nu dă urmare citaţiilor ce-i sînt adresate ; deci, drept consecinţă şi prin cuvenita aplicare a legii, instanţa îl va sili în mod mai mult decît sigur pe John să-şi achite datoria faţă de Richard, chiar dacă pentru asta se va dovedi necesar să se procedeze la executare silită prin vinderea la licitaţie a bunurilor mobile şi imobile ale lui John în vederea acoperirii creanţei lui Richard. Dacă m-ai urmărit, acuma ştii ce vreau să spun cînd afirm că legea e un instrument inflexibil. Totuşi, pe de altă parte, instanţa este o entitate umană, cu alte cuvinte, o minte flexibilă. Presupunînd că pricina este pregătită şi prezentată aşa cum trebuie, instanţa va recunoaşte de regulă faptul că natura a rezervat dreptul şi a creat condiţiile necesare pentru ca

[1,2] Urmînd tradiţia dreptului roman, dreptul privat anglo-saxon foloseşte în mod generic aceste nume fictive, John Doe fiind totdeauna sinonim cu „reclamant", iar Richard Roe sinonim cu „pîrît".

un individ de un anumit sex să atragă şi să coabiteze cu un alt individ de sex opus în împrejurări reciproc avantajoase. Personal, eu aş spune că instanţa judecătorească n-are la ce dracu s-amesteca pentru definirea acestor condiţii, sau pentru a stabili restricţii ori impedimente. În asemenea împrejurări, doi oameni au destule lucruri către care să-şi îndrepte gîndurile şi atenţia şi n-ar trebui siliţi să stea în loc şi să răscolească într-un maldăr de păcătoase hotărîri judecătoreşti. Oricum, instanţele sînt aproape totdeauna foarte flexibile cînd au de-a face cu astfel de pricini, şi de obicei stabilesc că orice acţiune de asemenea natură cade prin însăşi natura ei sub imperiul acelei legi nescrise dar numite „legea din bătrîni", şi, în consecinţă, nu intră sub jurisdicţia instanţelor prezente, aşa cum sînt ele constituite.

Judecătorul Rainey se întinse şi o bătu uşor pe Jenny cu palma pe braţ.

— Lasă, Jenny, nu te speria. Nu vreau să crezi despre mine că emit numai teorii şi nu-s în stare de nimic practic. M-am înfierbîntat vorbind despre aceste aspecte ale legii şi nu m-am putut opri mai devreme. Dar în ceea ce te priveşte pe tine, Jenny, aş vrea să ştii că niciodată n-am subestimat forţa potenţială de a face rău de care dispun fanaticii în religie şi în politică. Te rog numai să ai încredere în mine ca apărător al intereselor tale şi să nu-ţi mai faci nici o grijă în legătură cu ameninţările auzite azi de la predicatorul Clough şi de la ceilalţi. Am ocupat fotoliul de magistrat vreme de douăzeci de

3—2417

ani înainte de a mă retrage în viața privată și de-a începe să practic avocatura, așa încît sînt pe deplin pregătit să mă îngrijesc de interesele tale. Și ca să-ți mărturisesc cinstit, sînt chiar nerăbdător s-o fac.

— Vrei să spui că nu trebuie s-o silesc pe Betty să-și ia catrafusele și să se mute?

Judecătorul clătină din cap, cu gravitate.

— Tocmai asta ți-am arătat toată vremea, Jenny.

— Nici dacă or veni din nou și iar vor spune c-or să facă ei așa fel ca să fiu arestată și aruncată în închisoare?

— Nu, răspunse judele scuturînd încă o dată din cap. Nu!

— Ei, treaba asta fără discuție că-mi ia o mare povară de pe suflet, Milo, spuse Jenny, zîmbind plină de recunoștință. Adineauri, cînd ai vorbit atîta despre treburile acelea, nu știam chiar sigur ce înseamnă toate cuvintele tale umflate. Și respiră din adînc, ușurată. Prea mult nu mi-ar păsa dacă ar fi să stau într-o închisoare modernă, cum se clădesc închisorile acuma, dar nu în cocina aceea din oraș, din spatele Palatului de Justiție. Acolo, în închisoarea din Sallisaw, nu poți rămîne niciodată numai cu tine însuți. Paznicii și lichelele care se au bine cu ei se foiesc toată ziua încoace și încolo și se zgîiesc la tine, indiferent ce faci, iar noaptea deschid ușa celulei și intră fără să țină seama dacă i-ai poftit ori ba. Se întîmplă să știu atît de bine cum stau lucrurile cu închisoarea din Sallisaw fiindcă într-o vreme, cu mulți ani în urmă, a fost ales să conducă treburile orașului un grup nou de politicieni. Și înainte de-a reuși să mă împrietenesc cu ei, mi-au închis stabilimentul și m-au vîrît acolo în închisoare. Două sute de dolari m-a costat să ies din pușcărie și să-mi deschid iar casa. Acuma știi ce piatră mi-ai luat de pe inimă, Milo. În ziua de astăzi sînt o femeie respectabilă, retrasă din afaceri, și nu mi-ar face de loc cinste s-ajung iar în închisoarea aceea.

— Și eu sînt fericit că-ți pot reda liniștea sufletească, spuse judecătorul Rainey uitîndu-se la ceas. Ei, și dacă mi-ai oferi un pahar de *whisky* cît mai plin, mi-aș întări puterile înainte de a pleca în noaptea asta de iarnă. Pe-o asemenea vreme am nevoie de ceva să mă încălzească pe dinăuntru.

Jenny ieși repede din salon, și peste cîteva momente se întoarse cu o sticlă de *whisky*, două pahare și o cană de apă. Judecătorul Rainey turnă cu generozitate în fiecare pahar. Iar în clipa cînd Jenny tocmai se pregătea să toarne apă din cană, judecătorul trase paharele la o parte, încruntîndu-se sever.

— Nu, Jenny, nu, spuse el cu hotărîre, privind-o tot încruntat. Primul pahar o să-l bem în cinstea prieteniei noastre adevărate, și asta n-o putem face decît cu *whisky* curat.

Așteptă pînă ce Jenny puse cana pe masă, apoi se așeză pe sofaua de pluș roșu și îi făcu semn să stea alături de el. După ce ciocniră paharele, sorbiră încet din *whisky* și ascultară cum trosneau încetișor bîrnele în noaptea de iarnă. Peste cîtăva vreme, cînd paharele erau aproape goale, Jenny luă sticla și le umplu iar. Pe urmă,

trăgîndu-se mai aproape de judecătorul Rainey, se sprijini de spătarul sofalei.

— Jenny, spuse atunci judecătorul Rainey, punîndu-i mîna pe braţ. Jenny, ca să putem fi siguri că prietenia noastră va rămîne şi de acum înainte prietenie adevărată, pură, cel mai bun lucru pe care l-ai putea face cu apa din cană ar fi s-o torni în ghiveciul cu floarea ta preferată.

— De unde ştii că am o floare preferată, Milo? întrebă Jenny, şi rîsul ei domol stîrni tremurul sînilor mari şi cărnoşi.

Fără să spună nimic, judecătorul se uita la Jenny, în vreme ce rîsul ei, stăpînit la început, devenea zgomotos.

— Milo, de unde ştii că am o floare preferată? insistă ea.

— Fiindcă ultima oară cînd am fost la tine i-am turnat eu o cană de apă, şi nu uit întîmplările plăcute din viaţă.

— Lasă, că ştiu eu cum ai tu obicei să vorbeşti, Milo, spuse Jenny, făcînd cu mîna un gest repezit. Se opri şi începu din nou să rîdă încetişor. Dar, cu toate astea, îmi place mereu să te-aud spunînd asemenea lucruri drăguţe despre mine — e una dintre slăbiciunile mele cele mai lăudabile.

În cele cîteva minute care urmară, sorbiră de mai multe ori din pahare. Din nou avură prilej să asculte trosnetul stins al bîrnelor în frigul nopţii, pe cînd radiatorul de gaz îşi răspîndea căldura asupra lor.

— Ştii ceva, Jenny? zise judecătorul Rainey după o vreme, întorcîndu-se şi privind-o. Cred

că cea mai mare tragedie a vieţilor noastre este că tu şi cu mine nu ne-am cunoscut — vreau să spun îndeaproape, bineînţeles — acum douăzeci şi cinci sau treizeci de ani. Mă refer la zilele tinereţii tale, şi a mele, totodată. N-am nici cea mai slabă îndoială în privinţa asta — tu şi cu mine am fi urcat împreună pe culmile fericirii şi am fi descoperit bîrlogul seninătăţii şi mulţumirii omeneşti.

Lacrimile năpădiră ochii lui Jenny şi alunecară în jos pe obrajii rotunzi. Iar ea nu se osteni să le şteargă.

— Îmi place să te aud vorbind aşa, Milo. Aş putea sta să te-ascult nopţi întregi. E una dintre slăbiciunile mele cele mai lăudabile.

Judecătorul Rainey curăţi scrumul ţigării de foi şi o aprinse din nou. Un strat gros de fum se întinse deasupra capetelor celor doi.

— Dacă viaţa ar putea fi luată de la început, aş proceda la o revizuire energică, rosti judecătorul, ca şi cum ar fi vorbit numai cu sine. În nici un caz n-aş mai ajunge să-mi închei zilele aşa cum mi le închei acum — într-o casă mare şi goală, împreună cu Sam Moxley, care îmi pregăteşte masa, îmi face patul şi îmi calcă pantalonii. Fir-ar a dracului pielea lui de gullah [1]! Ar trebui să-l alung din ţara asta fiindcă m-a lăsat să trăiesc aşa cum am trăit în toţi anii ăştia din urmă! Numai Sam e de vină! Nimic pe lume nu poate înlocui căldura unui trup de

---

[1] Negru originar din regiunile de coastă ale statelor Carolina de Sud şi Georgia, sau din insulele învecinate ale Oceanului Atlantic.

femeie, moliciunea mîinilor ei și alinarea adusă de prezența unei femei în lungile ceasuri întunecate ale nopților. Sînt așa de singur... un om singur și uitat de Dumnezeu !

— Milo, spuse Jenny aproape în șoaptă, Milo, poți să rămîi aici în noaptea asta. Cu mine n-ai să te mai simți singur. Se întinse și îi apucă mîna, strîngîndu-i-o cu putere. Rămîi aici, nu-i așa, Milo ?

Judecătorul întoarse repede capul spre ea și o privi lung. Se ridică în picioare, se duse pînă la fereastră și se întoarse înapoi.

— Milo...

— Nu ! rosti judele cu glas hotărît și fără să se uite la ea. Nu ! zise încă o dată.

— Am să-ți pregătesc ceva foarte bun de mîncare, Milo. Îți fac pui fript cu cartofi dulci, sau șuncă cu sos de vin, ori un cotlet gătit țărănește. Și îți promit că mă voi îngriji să tragi un somn zdravăn la noapte.

Cîteva minute în șir domni tăcerea, și judecătorul nu se uită de loc în ochii lui Jenny.

— Nu ți-ar plăcea, Milo ? o auzi el întrebînd.

— Nu. Sam o să-mi pregătească masa, și totdeauna are mîncarea gata la timpul potrivit.

— Tot ce-am avea de făcut ar fi să-i dăm un telefon lui Sam și să-i spunem că nu vii acasă în noaptea asta. E atît de simplu, Milo.

— La ora asta Sam e în bucătărie și n-are să audă telefonul. Surzește din ce în ce mai rău.

— Ar fi cu adevărat frumos să rămîi noaptea asta la mine. Jenny îi vorbea cu căldură. Și știi cît de mult îmi place să fac ceva special pentru tine, Milo. E una dintre slăbiciunile mele cele mai lăudabile.

Jenny se ridică de pe sofa și turnă iar *whisky* în pahare. Cînd îi dădu judecătorului paharul, rămase foarte aproape de el și îl privi drept în ochi.

— N-am nimic împotrivă să-l sunăm într-una pe Sam Moxley pînă cînd o răspunde. Doar n-ar fi cine știe ce lucru. În afară de asta, nu mă sfiesc nici un pic să-ți spun că doresc foarte mult să-ți arăt în noaptea asta ce inimă înțelegătoare pot avea eu.

O mașină trecu în goană pe șosea, și luminile farurilor fulgerară o clipă în ferestre.

Judecătorul Rainey se așeză la loc pe sofa și sorbi din paharul de *whisky*, urmărind cu privirea jocul flăcării de gaz a radiatorului.

Calmă și senină, fără să mai arate vreun semn de neliniște, Jenny se așeză alături de el, pe sofa. Sprijinindu-se de spătar, își încrucișă brațele pe pîntece și se cuibări cît mai comod. Zîmbea încrezătoare, numai pentru sine. Dar imediat spuse :

— Milo, nici nu știi cît de recunoscătoare sînt că nu va trebui s-o silesc pe Betty să se mute. Am nevoie și de chiria pe care mi-o plătește, asta-i una, dar totodată mai e vorba de încă un lucru. Dacă ar trebui să fac așa ceva — adică să-i spun că trebuie să plece din casa mea — mi-ar fi atît de rușine, încît niciodată n-aș mai putea ține capul sus, fiindcă aș avea simțămîntul că-s o trădătoare față de toate celelalte femei. În trecut mi-am dus viața așa cum mi-am dus-o, și din pricina asta n-aș putea s-o critic în mod

cinstit pe Betty și să spun că rău face ce face și nu-i bine să-și trăiască viața așa cum și-o trăiește acuma. Și dacă ai vrea să afli adevărul adevărat, ar trebui să-ți spun că o admir.

— În cercul intim al vieții noastre nu trăim decît conform adevărului, Jenny. Tot restul, ceea ce rămîne pentru ochii lumii, nu-i decît prefăcătorie și înșelăciune.

— Asta-i ceva de care nimeni n-ar putea s-o acuze vreodată. De cînd o cunosc eu, Betty n-a înșelat niciodată pe nimeni, ceea ce nu s-ar putea de loc spune despre Mayrita Yeager aia, care l-a păcălit pe antrenorul de fotbal. Poate că, la urma urmei, o fi bine pentru Betty c-a fost o dată înșelată în dragoste, fiindcă acuma își arată ea firea adevărată. Așa își dovedește singură că are succes la bărbați, și ăsta-i lucrul de care vrea să fie sigură orice femeie, indiferent dacă-și dă ori nu-și dă seama. Și e un lucru pe care foarte multe femei nu-l află decît atunci cînd e prea tîrziu ca să le mai fie de vreun folos. Și știi tu de ce o admir eu așa de mult pe Betty? Știi, Milo?

Judecătorul o privi dus pe gînduri, dar nu zise nimic.

— Doar tu știi de ce, Milo, și astăzi mulți bărbați din orașul nostru au ajuns s-o afle. Din pricina asta atîția și atîția o cheamă într-una — fiindcă acasă la ei nu se bucură de atenția cu care-i înconjoară Betty, deși ar avea tot dreptul s-o capete. Eu știu cîte ceva din poveștile astea, fiindcă fata are încredere în mine și-mi spune cine sînt unii dintre bărbații aceia, și nici prin cap nu ți-ar mai trece să-i ții de rău dacă ai

vedea fie și numai pentru o clipă cu ce fel de femei sînt însurați. Pentru fete ca Betty Woodruff ar trebui să existe un nume special, o vorbă de onoare, care să le facă cinste și să le deosebească de cele de rînd. Fetele de felul lui Betty nu fac parte din aceeași categorie cu nevestele șleampete și curvele de duzină. Pe lume sînt multe femei dintr-astea, dar nici una nu se poate compara cu Betty Woodruff. Te rog să mă crezi, dacă aș fi bărbat...

Ușa din față se deschise și cineva pătrunse în hol. Nici unul dintre ei nu auzise mașina lui Betty venind de-a lungul străzii și oprind dinaintea casei, și nimeni nu bătuse la ușă.

În hol se auzi zgomot de pași tîrșiți, și Veasey Goodwillie apăru în ușa salonului. Sfios și fîstîcit, rămase locului, frecîndu-și mîinile înghețate și zîmbind nesigur către Jenny, pe cînd un fior de frig îi scutură trupul. Așa cum ședea acolo, cu umerii zgribuliți și clipind nervos din ochii negri orbiți de lumina puternică, părea mai firav și mai puțintel decît oricînd. De obicei, cînd se întorcea acasă după ce jucase pocher la postul de pompieri al orașului sau după ce își petrecuse după-amiaza prin berăriile ori cafenelele din centru, se repezea la Jenny și o prindea în brațe, înlănțuindu-i proeminențele fundului ei mare, în vreme ce își dădea capul pe spate și se uita în sus la ea ca un copil nevîrstnic. Dar dacă Jenny se afla cu cineva în salon, pînă nu-i vorbea ea, niciodată nu era sigur ce anume așteaptă din partea lui și deci cum s-ar cuveni să se poarte.

— Bine c-ai venit, Veasey ! îl întîmpină Jenny zîmbind şi făcîndu-i semn să intre în salon. Uite, stau aici de vorbă cu judecătorul Rainey. Vino încoace să te încălzeşti puţin. Ţi-or fi înţepenit mădularele ca nişte sloiuri de gheaţă tot umblînd prin frigul ăsta de-afară.

Zîmbind recunoscător, Veasey intră în salon.

— Are să fie o noapte cumplit de geroasă pentru pitici, spuse el, frecîndu-şi mîinile micuţe la căldura radiatorului. N-aş vrea de fel să rămîn afară în noaptea asta şi să mă închircesc şi mai rău decît sînt. Şi-aşa n-am nimic îndeajuns de mare cu care să mă pot lăuda.

Întoarse capul şi pentru prima oară se uită la judecătorul Rainey.

— Păi, bună seara, Shorty [1], spuse judele Rainey, zîmbind binevoitor. *Anguis in herba.*

— De-njurat pot să te-njur şi eu, răspunse Veasey privindu-l mînios, dar cînd ţi-oi spune una, ai să ştii sigur ce anume ţi-am spus.

— Ce înseamnă vorbele tale, Milo ? întrebă Jenny.

— Nu-i decît un fel drăgăstos de a-i spune lui Shorty că-i un şarpe ascuns în iarbă.

— Ce şnapani îmi sînteţi voi, avocaţii ăştia ! rosti Shorty, înălţînd glasul. De ce nu vă duceţi cu toţii să trăiţi într-o ţară străină, unde să poată înţelege oamenii ce spuneţi ? !

— Lasă, Veasey, zise Jenny cu blîndeţe, nu te supăra.

— Nu mă supăr. Am să aştept pînă şi-o lua seama şi n-o să-mi mai vorbească pe limba asta necunoscută. M-am cam săturat. De cîte ori îl văd, îmi spune cîte ceva pe limba asta străină numai fiindcă ştie că mă scoate din fire.

— Lasă, Veasey, îi spuse iarăşi Jenny cu blîndeţe, hai să ne-avem ca fraţii. L-am convins pe judecătorul Rainey să rămînă aici şi să ia o gustare. Ar fi foarte frumos din partea voastră dacă aţi juca liniştiţi o partidă de cărţi cît pregătesc eu masa.

— Nici nu mă gîndesc ! strigă Shorty cu vocea lui piţigăiată. Nu fac una ca asta ! N-aş juca nici măcar o pasenţă în doi cu trişorul ăsta de avocat.

---

[1] Diminutiv de la *short:* scurt, scund.

CAPITOLUL TREI

DUPĂ MASĂ, Jenny şi judecătorul Rainey părăsiră sufrageria şi urcară sus, iar Betty şi Shorty Goodwillie stăteau în salon şi priveau la televizor un meci de lupte libere. Judecătorul Rainey îşi şi aprinsese ţigara pe care obişnuia s-o fumeze în pat, iar mirosul foilor de tutun arse se răspîndea lin în hol şi pătrundea în salon.

Urmărind mişcările celor doi atleţi masivi, Betty mai întîi se încordă, după aceea deveni neliniştită şi la urmă o cuprinse o tristeţe de moarte. Fiece mişcare a trupurilor acelora muşchiuloase îi aducea aminte de Monty Biscoe, şi îi era cu neputinţă să nu se gîndească unde o fi şi ce-o fi făcînd în clipa aceea.

Betty ştia bine că încă îl mai iubeşte pe Monty, în ciuda celor întîmplate, şi îl dorea mai mult decît oricînd. De multă vreme îşi dăduse seama că dacă nu l-ar fi iubit, şi încă, după cîte credea ea, adînc şi pentru veşnicie, nu s-ar fi întors niciodată la Sallisaw. S-ar fi dus cît mai departe, pentru a încerca să-l uite. Dar se întorsese la Sallisaw fiindcă voia să fie aproape de Monty, şi în acelaşi timp, simţea că trebuie să-l facă să sufere cît poate ea mai mult. Noapte de noapte, de fiecare dată cînd era cu alt bărbat, îşi închipuia că e cu Monty, dar, cu

toate acestea, dorea ca el să afle şi să se simtă cît mai crunt lovit şi chinuit de gelozie. După aceea se întorcea în camera ei, se arunca pe pat şi plîngea cu deznădejde.

De la o vreme imaginea de pe ecranul televizorului deveni confuză şi ştearsă, iar Betty strînse pleoapele şi încercă să-şi stăpînească lacrimile. Totuşi, nici nu pomeni de schimbarea postului, deoarece ştia că Shorty Goodwillie la nimic nu se uita cu mai multă plăcere decît la meciurile de lupte sau de box.

Se făcuse aproape ora 10, iar cerul era senin şi plin de stele. Pe fereastră şi peste vîrfurile stejarilor ce creşteau pe ambele părţi ale lui Morningside Street se vedea înălţîndu-se globul rotund şi strălucitor al lunii. Chiar dacă înspre dimineaţă frigul n-avea să se înteţească, era sigur că în zori grădinile şi acoperişurile vor îmbrăca haina albă a brumei.

Shorty Goodwillie şedea pe marginea scaunului, picioarele i se bălăbăneau înainte şi îndărăt pe deasupra podelei, şi striga enervat la luptătorii de pe ecran. Încerca o nemărginită admiraţie pentru proporţiile enorme ale celor doi atleţi şi faţă de ambiţioasa lor risipă de forţă musculară. Niciodată în viaţa lui nu cîntărise mai mult de cincizeci de pfunzi[1], iar ca înălţime avea exact trei picioare[2]. Folosea însă posibilitatea de a-şi spori înălţimea cu aproape trei degete purtînd încălţăminte specială.

[1] Un pfund *(pound)*: 0,453 kg.
[2] Un picior *(foot)*: 0,304 m.

Încă de la vîrsta de 17 ani, cînd doctorul le spusese părinților lui că nu va crește niciodată mai înalt decît era atunci, Shorty Goodwillie umblase prin țară cu cîte un circ sau o trupă ambulantă. Cînd se hotărîse să plece de acasă, maică-sa plînsese și-l rugase să rămînă, dar taică-su doar îi strînsese mîna și nu scosese o vorbă. În anii aceea fusese bine plătit ca să apară în fața publicului dimpreună cu alți pitici și pusese deoparte bani frumoși pentru bătrînețe. Din cauza staturii lor foarte mici și fiindcă se sfiau să se amestece printre oamenii de statură normală, cei mai mulți dintre ceilalți pitici ședeau împreună, pe timpul celor trei luni de iarnă, într-un orășel din Florida.

Shorty nu se mai întorsese niciodată în localitatea unde se născuse și nu făcuse nici o vizită părinților, de teamă să nu-i stingherească, iar acum, după trecerea atîtor ani, nici nu mai știa dacă trăiesc ori au murit. Cu toate acestea, niciodată nu uita să trimită maică-si o felicitare de Crăciun, dar fără să-și dea adresa.

Într-o vară, cînd trupa jucase o săptămînă la Sallisaw, Shorty o întîlnise pe Jenny Royster, și numaidecît îi trezise interesul. Femeie cu înclinații materne și suflet larg, în afară de faptul că era curioasă să-i cunoască trupul, Jenny stătuse de vorbă cu el după un spectacol și-l invitase să-i facă o vizită. La început Shorty șovăise să se ducă în casa unei femei străine, într-un oraș străin, dar Jenny stăruise și dovedise forță de convingere, promițînd să-i pregătească o cină bună, iar după aceea să-l lase să plece ori să rămînă, după cum o vrea el. Venise acasă la Jenny cu taxiul, abia după miezul nopții, adică după ce se terminase ultimul spectacol, și nu mai plecase decît a doua zi la prînz, ca să se întoarcă la lucru.

În noaptea aceea petrecută acasă la Jenny prietenia lor se închegase repede, și de atunci în fiecare an Shorty închiria una dintre camere pentru cele trei luni ale sezonului de iarnă. Acum, cînd se apropia de 35 de ani, cînd începuse să aibă tabieturi și se obișnuise cu tovărășia și cu afecțiunea focoasă a lui Jenny, nădăjduia că totdeauna o să poată avea o cameră acolo în casă și că dorințele ei nu se vor micșora niciodată.

Telefonul din hol sună, iar Betty se ridică de pe scaun și ieși din cameră. Peste cîteva minute, cînd se întoarse, își îmbrăca paltonul și își lua baticul.

— Ai să pierzi cea mai frumoasă parte a meciului, Betty, îi spuse Shorty, aruncîndu-i o privire dojenitoare. Uite că se apropie de sfîrșit și au să se încaiere acuma de mai mare dragul. Ăla în chiloți albi ar putea să învingă, fiindcă îmi închipui că s-a și angajat pentru meciul de săptămîna viitoare, dar eu aș vrea ca ăla în chiloți negri să învingă. Ia numai uită-te ce mușchi grozavi are! Ar putea să mă facă pilaf cu o singură mînă! Tare mi-ar fi plăcut să fiu și eu destul de mare ca să mă pot urca acolo pe ring! Pe-amîndoi i-aș fi făcut praf!

Fără să mai arunce vreo privire spre luptători, Betty începu să-și aranjeze baticul pe cap și să-l înnoade sub bărbie.

— Atinge-l la stomac! strigă Shorty, alunecînd de pe scaun şi începînd să sară pe loc, în culmea agitaţiei. Suceşte-i gîtul! Smulge-i mîna din umăr şi dă-i cu ea în cap!

Betty îşi puse ochelarii cu ramă întunecată şi ieşi în hol. După ce ajunse în stradă şi se urcă în maşină, dădu drumul motorului şi îl lăsă să meargă o vreme în gol, umplînd de zgomot noaptea îngheţată. Pe urmă aprinse farurile şi porni în sus pe Morningside Street, spre hotelurile de pe autostradă.

Arbitrul ridică braţul luptătorului în chiloţi albi, declarîndu-l învingător. În jurul ringului izbucniră urlete de dezaprobare, iar peste o clipă luptătorul învins alergă de-a curmezişul ringului, îi dădu arbitrului un pumn de-l făcu să cadă lat pe spate şi pe urmă porni să-i joace tontoroiul cu picioarele pe burtă. Imaginea de pe ecranul televizorului începu să pălească, pînă cînd pieri cu totul. După ce lumina jucă de cîteva ori pe ecran, începu numărul următor al programului. Doi bărbaţi în costume de *cowboy* se apucară să tragă cu pistoalele unul în celălalt.

Shorty încă mai stătea în faţa televizorului, respirînd precipitat din pricina agitaţiei şi strîngînd cu îndîrjire pumnii micuţi, cînd se auziră o serie de bătăi puternice în uşa din faţă. Ascultă puţin, în vreme ce bătăile deveneau din ce în ce mai puternice şi mai insistente, apoi stinse televizorul şi ieşi în hol să vadă cine poate fi la ora aceea tîrzie.

De cum deschise uşa, un val de aer îngheţat îl izbi în faţă, şi Sam Moxley păşi înăuntru.

Sam era îmbrăcat într-o manta de ploaie neagră şi peticită şi îşi înfăşurase în jurul gîtului un fular de lînă galbenă. Era un negru voinic şi ciolănos, de aproape 60 de ani, cu trăsături plăcute, ca ale celor de neam gullah, şi cu păr cărunt, tuns scurt. Avea gesturi delicate şi vorbă domoală, dar încă mai păstra ceva din vigoarea şi energia tinereţii. Se însurase foarte de timpuriu, dar nevasta îi murise curînd, fără să-i lase nici un copil. După asta Sam spusese totdeauna că nu are pe nimeni pe lume cu care să vrea să fie rudă, şi tot ce-şi mai doreşte în viaţă este să-şi petreacă restul zilelor muncind pentru judecătorul Rainey. În ultimii treizeci de ani el fusese fecior în casă şi grădinar la judecătorul Rainey, el avusese grijă de casă şi de grădină, ca şi de judecătorul însuşi, şi pe toate le făcuse cu un zel plin de mîndrie.

— Bună seara, domnule Shorty, spuse Sam aplecîndu-se de spate şi privind în jos către el.

Shorty se urcă în picioare pe scaunul de lîngă perete, ca să ocupe o poziţie mai favorabilă în discuţia cu Sam.

— Pentru ce ai venit? întrebă piticul.

Sam începu să desfăşoare fularul de lînă galbenă pe care îl purta totdeauna pe vreme friguroasă, ca să-şi apere gîtul şi beregata. Îl împături apoi cu grijă, îl vîrî în buzunar şi îşi scoase mantaua de ploaie, grea şi neagră. După care porni să-şi frece cu putere mîinile ca să-şi încălzească degetele amorţite.

— E o noapte într-adevăr geroasă pentru noi, oamenii negri, spuse Sam, tremurînd puţin. Pe cînd vorbea, dinţii albi îi străluceau în lu-

mina din hol. Şi nu cred să fie cu nimic mai grozavă nici pentru oamenii albi. Vremea asta îngheţată se strecoară de-a dreptul prin pielea omului, fără să mai cate la culoare. Numai că la asemenea vreme a anului iarna ne ajunge pe toţi din urmă, aşa cum se năpusteşte copoiul asupra unui biet iepuraş.

— Ştiu eu cît de frig e afară, nu-i nevoie să-mi spui tu! i-o tăie Shorty. Ce vreau să aflu e pentru care motiv ai venit aici.

— Asta ar trebui s-o ştii, domnule Shorty.

— De unde să ştiu eu ce vrei tu?

— Am venit încoace să-l iau acasă pe domnu Milo.

— Te-a chemat el?

— Nu, domnu Milo nu m-a chemat.

— Atunci de unde ştii că vrea să meargă acasă? Mai bine şterge-o de-aici şi lasă-l în pace, Sam Moxley. E sus, şi s-a culcat.

— Exact aşa mi-am închipuit şi eu încă din capul locului, zise Sam Moxley, făcînd o mutră îngrijorată. Eram sigur. O simţeam în oasele mele, parcă mi-o spunea cineva.

— Ei, şi acuma ce-ai de gînd să faci?

— Să-mi fac datoria. Cheam-o dumneata pe domnişoara Jenny şi roag-o să-nceapă a-l trezi cu binişorul, ca să nu-l supere prea tare la ceasul ăsta din noapte.

— Nici nu mă gîndesc! protestă Shorty, scuturînd din cap. Cum am să fac eu una ca asta? Sînt sigur că s-ar înfuria pe mine şi ar începe să mă înjure! Judecătorul Rainey a stat la masă, pe urmă s-a urcat sus de şi-a fumat ţigara şi s-a băgat în pat, să doarmă. Dacă-ţi cunoşti

interesul, întoarce-te mai bine acasă şi lasă-l în pace.

— Eu datoria mi-o cunosc, şi datoria am venit să mi-o fac.

Trecînd pe lîngă Shorty, Sam pătrunse în hol şi se opri la capătul scărilor.

— Domnişoară Jenny! Alo, domnişoară Jenny! strigă el cu voce răsunătoare. Eu sînt, Sam Moxley. Am venit să-l iau pe domnu Milo şi să-l duc acasă. Ai auzit, domnişoară Jenny?

În casă domnea însă tăcere deplină. Shorty coborî de pe scaun.

— Nu mă auzi, domnişoară Jenny? strigă Sam cu glas şi mai tare. Eu sînt, Sam Moxley, şi vreau să-l iau acasă pe domnu Milo!

Atunci se deschise o uşă, şi Jenny apăru în capul scărilor, cu un capot roşu, înflorat, strîns în jurul trupului. Părul castaniu îi cădea în ochi, şi în vreme ce se uita pe scări în jos, către silueta înaltă a lui Sam, încerca să şi-l aranjeze.

— Bună seara, domnişoara Jenny! spuse Sam uitîndu-se în sus şi zîmbind. Ce mai faceţi?

— Ce cauţi aici, Sam Moxley? întrebă Jenny mînioasă. Nu ştii cît de tîrziu e? Ar trebui să-ţi dai seama şi să nu-l tulburi în halul ăsta pe judecătorul Rainey!

— Îmi pare foarte rău că-l tulbur, adică pe-amîndoi, domnişoară Jenny, dar n-am încotro, răspunse Sam cu glas hotărît. Îmi pare într-adevăr rău, dar trebuie neapărat să-l iau acasă pe domnu Milo, orice ai spune dumneata. De treizeci de ani încoace zi şi noapte am avut grijă de el, şi-acuma datoria mă obligă să nu-l părăsesc. Dacă vrei să fii bună şi să-i spui c-am

zis eu să se dea jos din pat şi să coboare încoace, iar eu am să plec de-aici de-ndată ce-o să-mi stea în putinţă.

— Judecătorul Rainey e destul de mare ca să ştie ce face, Sam Moxley, şi are dreptul să rămînă acolo unde se află dacă aşa îi place. De nu pleci de-aici şi nu-l laşi în pace, s-ar putea să-şi iasă din fire şi să ia vreo măsură aspră.

— Am auzit foarte bine ce ai spus, domnişoară Jenny, şi s-ar putea să fie adevărat, dar n-are a face. I-am făgăduit lui domnu Milo c-am să am grijă de el cîte zile o trăi, şi n-am să m-apuc tocmai acuma să-mi iau vorba înapoi. Eu de asta mă aflu aicea, ca să-mi ţin făgăduiala.

După ce aşteptă cîteva clipe, Sam porni în sus pe scări.

— Pentru treaba asta ai să-ţi pierzi slujba, Sam Moxley! îl avertiză Jenny, lăsîndu-l să treacă. Aşteaptă numai pînă ce judecătorul Rainey are să ţi-o spună cu gura lui. O să-ţi pară rău că nu m-ai ascultat.

— Poate c-aşa e, şi nu pot să te contrazic, domnişoară Jenny, spuse Sam, văzîndu-şi mai departe de drum, dar eu trebuie să-mi fac mai întîi datoria. Altminteri, n-aş putea să mă culc şi să închid ochii în noaptea asta.

Strîngîndu-şi şi mai tare în jurul trupului capotul cel roşu, Jenny se trase îndărăt de lîngă capul scărilor pînă ajunse în pragul uşii.

— Te previn pentru ultima dată, Sam Moxley, şi ai face mai bine să m-asculţi. Are să-ţi pară rău că la bătrîneţe n-o să mai ai o slujbă potrivită. Nimeni n-are să-ţi dea mîncare pe

săturate şi nici un culcuş ca lumea. Ai să rătăceşti pe stradă cerşind şi blestemîndu-ţi zilele că n-ai luat seama la vorbele mele.

— Aud ce spui, domnişoară Jenny, da' n-are a face, răspunse Sam neclintit. Am să rătăcesc pe străzi flămînd şi zdrenţăros dacă aşa trebuie.

Sam intră în odaie şi bîjbîi cu mîna pe perete pînă ce dădu de comutator. Îl răsuci, şi peste o clipă judecătorul Rainey şedea în pat, ridicat în capul oaselor, şi clipea des din pricina luminii.

— Bună seara, domnu Milo, salută Sam solemn.

— Fi-ţi-ar a dracului pielea ta de gullah, Sam Moxley! răcni la el judecătorul Rainey. Ce cauţi aici? Nu te-a chemat nimeni. Ce-i cu tine? Ce, ţi-ai pierdut minţile? N-ai ochi să vezi ce fac aici?

— Nici nu-i nevoie să văd cu ochii, domnu Milo. O simt în oasele mele, parcă mi-ar spune-o cineva. Am ştiut c-aşa are să se întîmple de cînd m-a chemat domnişoara Jenny la telefon şi m-a anunţat să nu vă pregătesc cina, că se-ngrijeşte dînsa de treaba asta. Doar ştiţi că mi-aţi spus cu gura dumneavoastră că atunci cînd o doamnă zice c-are să pregătească o masă şi-o să se-ngrijească să aibă omul o noapte liniştită, e semn sigur c-o să se-ntîmple mult mai mult decît atîta. După ce mi-a spus domnişoara Jenny vorba aceea la telefon, am stat liniştit doar atîta vreme cît să sfîrşiţi masa şi să fumaţi o ţigară, şi pe urmă am venit încoace cît de repede am putut. Eu ştiu cînd e vremea potrivită să-mi fac datoria, aşa după cum mi-aţi

cerut să vă promit c-am să fac dacă o să vă aflaţi vreodată într-o încurcătură ca asta. Nu-i nici o nenorocire să mai zăbovească omul pe la vremea serii cu o femeie cu care-i prieten, dar să rămîi la ea toată noaptea... asta poate să te bage la mare încurcătură. Doar ştiţi că chiar dumneavoastră mi-aţi spus de multe ori treaba asta, domnu Milo, şi v-am promis să vin totdeauna să vă iau şi să vă duc acasă la vremea potrivită.

— Fir-ai tu să fii de pacoste! spuse judecătorul Rainey cu voce mînioasă. Dacă n-apuc să mai fac nimic altceva, la tribunal tot am să mă duc şi am să obţin o hotărîre de deportare împotriva ta. Şi am să te arunc tocmai în fundul Africii, să nu mai vezi soarele cîte zile vei avea. Treizeci de ani în şir te-ai amestecat în viaţa mea, şi m-am săturat pînă peste cap!

— Asta chiar aşa-i, domnu Milo. Totdeauna m-am străduit să fac întocmai ce mi-aţi spus. Şi vă sînt foarte recunoscător pentru felul cum m-aţi lăsat să mă-ngrijesc de dumneavoastră.

Sam găsi ciorapii judecătorului Rainey şi dădu la o parte plapuma de pe pat. Izbuti să-i tragă ciorapul pe un picior, dar îndată după aceea fu izbit cu celălalt şi dat la o parte. Pe urmă însă se întinse, prinse ca în cleşte un picior şi trase ciorapul şi pe celălalt. Ţinîndu-l mai departe în strînsoare, Sam izbuti să vîre picioarele judecătorului în cracii pantalonilor.

— Ai auzit ce ţi-am spus, Sam Moxley? ţipă la el judecătorul Rainey, pufnind şi suflînd greu din pricina eforturilor. Ţi-am spus că m-am să-

turat de dădăceala şi neobrăzarea ta! Nu-s obligat să mînînc toată viaţa mîncare făcută de tine! Şi nu-mi place să-mi spui tu cînd să scot de pe mine hainele cu care-s îmbrăcat fiindcă vrei să le calci! Şi încă ceva! Nu-mi place felul cum arunci plapuma de pe mine în fiecare dimineaţă şi mă sileşti să mă scol din pat să iau micul dejun, nici asta nu-mi place!

Sam îi încheia nasturii cămăşii.

— Da, vă rog, domnu Milo, vă aud foarte bine. Şi cred fiecare cuvînt. Vă rog să continuaţi şi să vorbiţi aşa cum vă place. Aşa, tot ce vă rog să faceţi e să staţi în picioare şi să-mi îngăduiţi să vă vîr cămaşa în pantaloni, la spate. Dar nu mai umflaţi burta cît mă trudesc să vă prind cureaua. Mă grăbesc cît pot de tare ca să putem pleca odată acasă. Poftiţi şi cravata, dar dacă nu vreţi, nu-i nevoie să v-o puneţi, fiindcă pot să v-o duc eu în buzunar. Dacă-mi spuneţi şi mie ce-aţi făcut cu pantofii cînd i-aţi scos din picioare, îi găsesc eu şi vă încalţ.

— Mă faci să mă crucesc, Milo, spuse Jenny din prag. N-aş fi crezut niciodată c-o să laşi pe cineva să te dădăcească aşa cum te dădăceşte ăsta. N-ai nici un fel de ambiţie?

Shorty Goodwillie se înghesuise şi el în uşă, lîngă Jenny, ca să poată vedea ce se întîmplă.

Sam găsi sub pat pantofii judecătorului. După ce i-i puse în picioare şi înnodă zdravăn şireturile, îl ajută să-şi îmbrace haina.

— Pacoste de gullah ce eşti! îi spuse judecătorul, stînd complet îmbrăcat în mijlocul camerei. Asta-i ultima oară cînd mă scoli aşa, la

miezul nopţii. Cel dintîi lucru pe care-l fac mîine dimineaţă e să obţin un *lunatico inquirendo*[1] împotriva ta. Asta o să te ducă acolo unde ar fi trebuit să te afli în ultimii treizeci de ani. Eu sînt de vină că n-am făcut ce trebuia ca să fii închis la azilul de nebuni.

— Dumneavoastră daţi-i înainte şi spuneţi ce vă place, domnu Milo. Pe mine nu mă supără felul cum vorbiţi. Aţi mai spus lucrul ăsta de atîtea ori pînă acuma, încît am ajuns să ştiu precis ce înseamnă. Dar pînă azi n-a hotărît nimeni despre mine c-aş fi nebun de legat, şi cred că n-are să hotărască nici de data asta.

Înhăţîndu-şi zdravăn de braţ stăpînul, Sam ieşi cu el afară din dormitor şi porni către hol. Jenny şi Shorty îi urmară înspre scări.

— Nu-mi pot închipui nici în ruptul capului din ce pricină îi îngădui lui Sam Moxley să te ducă de nas în halul ăsta, Milo, zise Jenny cu glas ascuţit şi plîngăreţ cînd începură să coboare scările. Afară doar dacă nu cumva ai pus chiar tu totul la cale, ca să nu-ţi iroseşti noaptea. Altminteri, orice om normal ar crede că un bărbat ca tine o să facă ceva ca să-şi apere drepturile. Oricum ar fi, însă, află că nici mie nu-mi place să fiu lăsată aşa în drum, după ce ţi-am pregătit masa şi m-aşteptam la cîte şi mai cîte pentru noaptea asta. Dar după felul cum a ieşit pînă la urmă, se dovedeşte a fi doar încă unul dintre necazurile şi ghinioanele mele. Şi s-ar

[1] Punere sub interdicţie pe motiv de nebunie (în limba latină în original).

zice că se cuvenea să am şi eu un profit după cîtă osteneală mi-am dat.

Făcînd o mutră tare plouată, judecătorul Rainey coborî scările împreună cu Sam. Ocoli mereu privirea tăioasă a lui Jenny şi nu scoase o vorbă în timp ce Sam îi lua pălăria din cuier şi îl ajută să-şi îmbrace paltonul.

Între timp, Jenny şi Shorty coborîseră scările. Shorty se grăbi să se urce în picioare pe un scaun şi rămase acolo, ca nu cumva să-i scape vreun amănunt din cele ce se întîmplau.

Cînd se pregăteau să iasă din casă, judecătorul Rainey se întoarse şi o privi pe Jenny, dar văzînd-o cît e de supărată, nu mai rosti nici un cuvînt. Ea tocmai era pe punctul să-i spună ceva, cînd Sam îl împinse afară şi închise uşa în urma lor.

După plecarea celor doi, Jenny rămase pe loc, privind aiurită spre uşă, cu o expresie de nemaipomenită nedumerire întipărită pe faţa ei rotundă şi îmbujorată. Deodată se aplecă, luă de jos un ghiveci de flori şi, cu toată forţa de care era în stare, îl azvîrli în uşă.

Fără să arunce măcar o privire spre podea, Jenny îşi strînse tare în jurul coapselor largi capotul roşu şi înflorat şi o luă în sus pe scări. Ajunsese cam la jumătatea lor, cînd se opri şi se uită în urmă. Shorty o privea atent şi zîmbea poznaş.

— N-aş putea spune pentru ce se întîmplă aşa, zise Jenny cu acelaşi glas plîngăreţ, dar de cîte ori mă împinge inima să fiu suflet de aur şi să arăt cuiva de ce sînt în stare, de fiecare

dată se ivește o încurcătură, și asta-i încă una dintre slăbiciunile mele cele mai lăudabile.

Și iar porni să urce treptele către etaj. Ajunsese aproape la capăt, cînd se opri și se uită la Shorty. Iar el ședea tot acolo jos, la picioarele scării, și aștepta, plin de încredere.

— Veasey, strigă Jenny făcîndu-i semn cu mîna, Veasey, hai cu mine sus !

CAPITOLUL PATRU

ÎN PAPUCII ei galbeni, cam vechi, și înfășurată în capotul roșu, înflorat, Jenny Royster ședea la bucătărie și-și călca una dintre bluzele preferate, cînd Clara Crockmore plecă de acasă, străbătu curtea alăturată și bătu ușor la ușa din spate.

Era pe la jumătatea dimineții, între 10 și 11, bătea o adiere călduță de vînt, iar soarele strălucea dinspre sud-est, puternic după noaptea cea rece. Jenny era singură în bucătărie, fredona încetișor numai pentru sine și se simțea foarte bine și la largul ei fără apăsarea sutienului și a corsetului. În dimineața aceea nu se mai ostenise să-și pieptene și să-și aranjeze părul castaniu și moale, care-i atîrna acum în șuvițe pe față și pe gît.

Ca de obicei la ora aceea din zi, Betty Woodruff dormea încă în camera ei de la etaj. După ce stătea atît de tîrziu în fiecare noapte, totdeauna pînă la 12, iar uneori chiar pînă la 2 sau 3, Betty obișnuia să doarmă toată dimineața și pe urmă să citească în pat pînă la primele ceasuri ale după-amiezii. Abia pe urmă cobora în bucătărie și-și pregătea singură cafeaua și pîinea prăjită. Doar către seară făcea baie, îmbrăca una dintre cele mai reușite toalete de

stradă ale ei și pornea încet spre oraș, pînă în piața de lîngă Palatul de Justiție. După ce ajungea acolo, umbla alene un ceas sau două prin magazine și-și cumpăra mărunțișurile de care avea nevoie, iar mai tîrziu zăbovea o vreme lîngă aparatul de sirop al unui *drug-store*. Ajunsese să cunoască aproape toți negustorii și liberii profesioniști din Sallisaw și se arăta totdeauna drăguță și prietenoasă cînd îi vorbea cineva într-un magazin oarecare, dar niciodată, cu oricine ar fi fost, nu stătea de vorbă pe stradă. Se întorcea totdeauna acasă, pe Morningside Street, înainte de a se lăsa întunericul, iar pentru seară se îmbrăca în pantaloni și pulover.

După micul dejun, Shorty Goodwillie plecase în oraș, să vadă dacă nu are vreo scrisoare la poștă. Dusul la poștă îi lua totdeauna un timp apreciabil și devenise totodată o foarte plăcută îndeletnicire de fiecare zi. Shorty le trezea tuturor curiozitatea, și deseori era oprit pe stradă sau invitat într-un bar la o sticlă de bere. Toți voiau să-l audă povestind despre piticii pe care îi cunoscuse personal și despre cîte i se întîmplaseră în cursul peregrinărilor cu circul.

Deoarece îi făcea mare plăcere să primească scrisori și să le poarte cîteva ceasuri în buzunar nedeschise, în vreme ce încerca să-și imagineze ce-o fi scriind în ele, Shorty trăgea totdeauna nădejde că are să-i scrie cineva. Cu toate acestea, treceau săptămîni întregi fără să primească nici o scrisoare. Fiind însă membru cotizant al asociației „Piticii din Statele Unite“, era totdeauna sigur că o dată pe lună are să primească revista clubului. Din cînd în cînd îi mai venea de la

administratorul circului cîte o circulară, cuprinzînd ultima variantă, revizuită, a itinerarului stabilit pentru viitorul turneu. Alteori primea cu foarte multă bucurie cîte o ilustrată de la vreunul dintre piticii stabiliți pe timpul iernii în Florida. De fapt, însă, Shorty primea mai multă corespondență cînd se afla în turneu cu circul, fiindcă Jenny îi scria des și-i spunea cît de singură se simte acolo în casă, fără el.

După ce îi deschisese Clarei Crockmore ușa de la bucătărie, întîmpinînd-o cu obișnuitul zîmbet de bun venit, dar fără ca vreuna dintre ele să scoată vreo vorbă, Jenny se întoarse la scîndura de călcat și continuă fără grabă să-și netezească bluza.

Jenny și Clara erau atît de obișnuite să se viziteze una pe cealaltă la oricare oră din zi, și se vedeau așa de des în fiece săptămînă, încît uneori se întîmpla ca la o asemenea vizită să tacă amîndouă cîte o jumătate de oră în șir. Dar și una și cealaltă erau mulțumite de tăcerea asta și le făcea plăcere fie și numai să-și țină tovărășie pînă ce uneia dintre ele îi venea chef de vorbă.

Pe cînd Clara traversa bucătăria îndreptîndu-se către un scaun, Jenny îi făcu semn cu capul spre ibricul cu cafea așezat pe mașina de gătit. Clara se duse la sobă, își turnă o ceașcă de cafea fierbinte, apoi adăugă zahăr și frișcă. Pe urmă se așeză, puse picior peste picior și se lăsă în voie pe speteaza scaunului. Sorbea din cafea și privea liniștită cum își calcă Jenny bluza, în tihnă și cu mare grijă.

Clara Crockmore era o văduvă de mult trecută de 40 de ani, ceva mai tînără decît Jenny, şi avea părul blond-deschis, pieptănat totdeauna şi ondulat cu grijă. Era mică şi subţirică, avea ochi albaştri-strălucitori, făcea mici gropiţe în obraji şi încă mai păstra o figură tinerească. Dacă nu se remăritase, asta nu era din pricină că n-ar fi fost dornică s-o facă. Deseori îi spunea lui Jenny că speră să nu rămînă singură tot restul vieţii, şi, dacă o ajunge la disperare, nu va ezita să iasă într-o bună dimineaţă în faţa casei şi să înhaţe primul bărbat care s-o nimeri să treacă pe stradă. Nu demult, pe un ton glumeţ, dar cu intenţii foarte serioase, declarase că de nu i-o da ghes careva să se mărite cu el, are să-şi ia un chiriaş.

În cei cinci ani cîţi se scurseseră de la moartea lui George Crockmore, bărbatul ei, Clara locuise singură în casa de alături şi îşi petrecuse cea mai mare parte din timp îngrijind florile din grădina din spate. De asemenea, era o croitoreasă foarte pricepută şi se arăta grozav de mîndră că îşi desenează modelele şi îşi coase singură toate rochiile. George Crockmore fusese mulţi ani casierul băncii din oraş şi, datorită spiritului de prevedere şi iscusinţei cu care îşi administrase finanţele, fusese în măsură să-i lase neveste-si o asigurare şi economii substanţiale cu care aceasta să poată trăi fără griji tot restul vieţii. Casa cu etaj, clădită din cărămidă, era plătită în întregime. Clara avea maşină scumpă, o limuzină de ultimul model.

Jenny isprăvi de călcat bluza, care arăta acum întru totul pe gustul ei, şi, după ce o ridică în sus şi o cercetă pe deplin mulţumită, o aşeză pe un umeraş ca s-o poată duce sus, în cameră, fără s-o boţească. După aceea alese o fustă de bumbac, dintre cele spălate cu o zi înainte, şi o întinse pe scîndura de călcat. Dar înainte de a se apuca s-o calce, privi de-a curmezişul bucătăriei, înspre Clara, ridicînd din sprîncene într-un chip semnificativ, ce voia să spună că, în sfîrşit, e gata să stea de vorbă.

— Cumplit ger a mai fost azi-noapte, nu-i aşa, Jenny?

Clara începuse imediat discuţia şi cu o grabă ce arăta limpede cu cîtă nerăbdare aşteptase în tot acel răstimp prilejul să deschidă gura.

— Ţii minte să mai fi pomenit vreodată asemenea ger atît de timpuriu toamna, Jenny? Eu nu-mi aduc aminte să mai fi apucat una ca asta de cînd sînt.

— A fost îngrozitor, încuviinţă Jenny, clătinînd din cap înainte şi înapoi. Pur şi simplu îngrozitor!

Ridicîndu-şi cu grijă poalele fustei, Clara schimbă poziţia picioarelor. Săltă unul în sus şi îşi privi glezna subţire.

— Poate că, în fine, am început şi eu să îmbătrînesc, zise Clara aplecîndu-se şi mîngîindu-şi pulpa piciorului, dar mi se pare că iernile sînt în fiecare an tot mai friguroase. Dacă o mai da vreun îngheţ cum a fost cel de azi-noapte, am să fiu nevoită să mă duc în oraş şi să-mi cumpăr încă o pătură, ca să-mi fie cald. Adevărul e... vreau să spun... ştii, în fiecare iarnă mi-a fost tot mai frig noaptea de cînd s-a prăpădit bietul George. Tăcu şi iar îşi mîngîie pulpa

piciorului. Supărarea cea mai mare pe care mi-a pricinuit-o gerul de azi-noapte e că după ce m-am chinuit şi am muncit atîta astă-vară cu florile, azi-dimineaţă n-am găsit în grădină nici măcar un boboc. Mi-a părut aşa de rău, că îmi venea să plîng.

La ultimele cuvinte ale Clarei, Jenny încuviinţase mereu, dînd din cap.

— Noaptea trecută mi s-au prăpădit cele mai scumpe crizanteme pe care le aveam, şi cele albe, şi cele roşii — una n-a mai rămas din crizantemele mele scumpe, zise Jenny oftînd. Şi erau cele mai frumoase crizanteme pe care le-am avut vreodată. Nu ştiu de ce, dar grija pentru flori şi pentru plante este una dintre cele mai lăudabile slăbiciuni ale mele. Mare păcat că frigul ăsta a venit tocmai acum. Dacă vremea n-ar fi ţinut să-şi facă de cap cu atîta răutate drăcească, gerul ăsta ar fi putut foarte bine să vină cel mai devreme peste vreo cîteva săptămîni. Dar de un lucru sînt mulţumită. Noaptea trecută am băgat în casă toate ghivecele cu plante, şi nu le-am uitat afară, unde le-ar fi ars gerul. Dacă le-aş fi pierdut, mi-ar fi venit să mă trîntesc jos şi să mor de supărare.

— Ai ghivece cu plante minunate, Jenny, zise Clara. Totdeauna ţi le-am admirat.

— Şi eu ţi-am admirat totdeauna frumuseţea de flori pe care le creşti în grădina din spate, Clara.

Jenny continuă să-şi calce fusta, în vreme ce Clara, privind-o peste marginea ceştii, îşi sorbea ultimele înghiţituri de cafea. Minute întregi se scurseră în tăcere.

La o vreme, Clara se ridică de pe scaun şi se duse la chiuvetă cu ceaşca şi cu farfurioara. Stătu acolo multă vreme, întoarsă cu spatele, şi spălă şi limpezi cu grijă, în apă clocotită, ceaşca şi farfurioara. După ce le şterse bine cu cîrpa de bucătărie, se întoarse şi se uită la Jenny.

Jenny fredona fericită, numai pentru sine, în vreme ce plimba fierul înainte şi înapoi peste fustă.

— Nu ştiu cît de adevărat o fi, dar am auzit că s-ar putea să nu mai ţii multă vreme chiriaşi, zise Clara, silindu-se să vorbească pe un ton cît mai obişnuit. M-am mirat foarte mult cînd am auzit şi m-am întrebat de îndată dacă o fi cumva adevărat.

Jenny aşeză cu putere fierul pe scîndura de călcat. Se oprise brusc din cîntat, dar încă nu ridicase ochii de pe fusta pe care o călca.

— Ce zici c-ai auzit? o întrebă pe Clara după cîteva clipe. Ce-ai spus?

— Ei, ce-am auzit e că în curînd s-ar putea să-ţi plece chiriaşii şi să-şi caute altă locuinţă. Dar după cum ţi-am spus, nu ştiu cît de adevărat o fi...

Răsucindu-se în loc fără grabă, Jenny o privi în faţă pe Clara. Obrajii i se aprinseseră şi buzele îi tremurau uşor. Ca şi cum ar fi pălit-o o boală neaşteptată, puse o mînă pe scîndura de călcat şi se sprijini cu toată greutatea.

— Unde ai auzit una ca asta? întrebă Jenny bătăioasă. Vocea îi tremura şi suna spart. Cine a umblat prin oraş şi a trăncănit pe socoteala

mea ? Unde ai auzit vorbele astea murdare ? Vreau să aflu tot !

Coborînd ochii şi ocolind privirea mînioasă a celeilalte, Clara se întoarse la scaunul ei şi se aşeză. Iar Jenny, plecînd de lîngă scîndura de călcat şi străbătînd bucătăria cu paşi mari, se înfipse în faţa vecinei.

— Dă-i drumul şi povesteşte-mi ! zise ea.

— Păi, pînă la ora asta cred că aproape tot oraşul a auzit, Jenny, răspunse Clara. Oricum, de obicei eu sînt ultima care aud ce se vorbeşte prin tîrg.

— Cînd ai auzit socoteala asta ?

— Azi-dimineaţă.

— Cine ţi-a spus ?

— Norma Pope.

— Şi ce zicea ?

— Ei, puţin mai înainte, cînd eram la mine în grădină, a venit la gardul din spate şi a început să-mi spună povestea asta, dar de unde o fi auzit-o, nu ştiu. Cred că i-o fi spus vreun alt vecin. Ştii şi tu cum circulă asemenea vorbe de pe o stradă pe alta, Jenny. Nu-i zi de la Dumnezeu să nu se întîmple aşa. Cea mai mică prostie poate porni dintr-un loc şi pe urmă se întinde de-a lungul şi de-a latul oraşului ca focul în bătaia vîntului.

Adunîndu-şi în jurul trupului capotul roşu, înflorat, Jenny se trînti pe scaunul cel mai apropiat, apoi răsuflă adînc şi prelung. Faţa rotundă şi cărnoasă îi era mai îmbujorată decît oricînd.

— Dă-i drumul şi spune-mi tot ce-ai auzit, Clara, zise ea cu glas înfrigurat, încrucişîndu-şi mîinile pe pîntece. Vreau să ştiu exact ce s-a

spus, cuvînt cu cuvînt. Ce ziceau despre mine, Clara ?

Clara îşi ridică fusta peste genunchi şi puse iar picior peste picior.

— Ştii, Jenny, n-aş vrea de loc să am neplăceri de pe urma trebii ăsteia, zise Clara, stingherită. În timp ce vorbea, se aplecă înainte şi îşi mîngîie pulpa piciorului. Eu n-am făcut decît să-ţi repet ce am auzit de la alţii... de la Norma Pope, adică. Noi, ca vecine, ne-am înţeles totdeauna foarte bine, şi tu ştii precis că n-aş fi în stare să rostesc despre tine, în spate, o vorbă pe care să nu ţi-o spun drept în faţă. Oi fi avînd eu cusururile mele, dar nu sînt o prietenă de soiul ăsta.

Clara se îndreptă în scaun şi începu să-şi pipăie cu degetele nasturii de sus ai bluzei.

— Dar n-am spus niciodată că am să mă supăr pe tine... tot ce vreau să ştiu e ce ai auzit tu vorbindu-se despre mine.

Cu ochii în jos, Clara îşi privea fusta şi şi-o netezea mereu cu amîndouă mîinile.

— Păi, zise ea ocolind privirile lui Jenny, păi ce-am auzit eu... şi nu fac decît să repet cuvînt cu cuvînt ce mi-a spus Norma Pope azi-dimineaţă... ei, ce mi-a spus Norma e că anumite persoane... vreau să spun că şi ea a auzit că anumite persoane au de gînd să-ţi facă un asemenea scandal, încît ai să fii silită să vinzi casa şi să pleci din oraş... dacă n-o sileşti pe Betty Woodruff să se mute imediat de la tine.

Jenny îşi strînse şi mai tare capotul în jurul trupului şi zîmbi încrezătoare. Pentru prima

oară se lăsă pe spate şi se sprijini de spătarul scaunului.

— Nu-mi mai pasă nici cît negru sub unghie de ăia de la biserica Rugged Cross, îi declară ea Clarei. Mi-a spus avocatul meu că...

— Jenny, să ştii că nu ăia de la biserică au spus vorbele pe care le-am auzit eu!

— Păi cine alţii ar putea să vorbească aşa despre mine?

— E vorba de cîteva femei care au aflat că bărbaţii lor s-au întîlnit noaptea cu Betty Woodruff în motelurile acelea de pe autostradă.

Clipind des din ochi, Jenny rămase nemişcată şi se uită la Clara fără s-o vadă.

— Viaţa mea nu-i făcută decît din necazuri peste necazuri şi ghinioane peste ghinioane, rosti ea atunci. Şi s-ar zice că n-au să se mai termine cîte zile oi avea. Cînd m-am retras din afaceri, am crezut c-am pus capăt tuturor necazurilor. Cu ani în urmă — cînd eram tînără şi cînd toţi bărbaţii se-nvîrteau în jurul meu — n-a trebuit niciodată să mă interesez ce spune lumea pe socoteala mea. Tot ce se întîmplă acuma arată limpede cîtă deosebire este pe lumea asta între felul cum e tratată o femeie cînd e tînără şi drăguţă şi cum e tratată cînd e bătrînă şi urîtă. Ce altceva ai mai auzit?

— Păi...

— Hai, dăi drumul şi spune-mi.

— Ei, lumea zice că Betty Woodruff iese în oraş în fiecare după-masă şi se fîţîie pe-acolo ca să momească ba pe un bărbat, ba pe altul, iar pe urmă se duce la motelurile de pe autostradă noapte de noapte şi face acolo nişte treburi scandaloase. Se spune că poate să ademenească orice bărbat îi place fiindcă, după cum umblă vorba prin tot oraşul, nu se poartă cu ei aşa cum se obişnuieşte... se zice că altfel, într-un chip scandalos. Nu ştiu exact ce vor să zică... dar îmi cam închipui eu. Oricum ar fi, lumea mai spune că tu eşti vinovată de purtarea fetei, fiindcă orice bărbat poate să telefoneze acasă la tine şi să vorbească un cuvînt cu ea, după care, în cincisprezece minute, Betty se şi prezintă acolo unde o cheamă.

Jenny strînse buzele.

— Şi altceva, Clara?

— Cam atîta-i tot, afară de faptul că lumea dă vina pe tine fiindcă de la tine ar fi învăţat Betty Woodruff tot ce ştie, căci altminteri n-ar fi avut de unde afla toate treburile acelea scandaloase pe care le face.

— Tu să-ţi vezi de tine, Clara Crockmore, iar eu am să-mi văd de treburile mele! Acum sînt o femeie respectabilă, retrasă din afaceri, şi-n ziua de azi mă pot socoti la fel de onorabilă ca oricare alta! Şi de-altminteri, e de datoria fiecărei fete să înveţe cum anume le place bărbaţilor să fie trataţi!

— Jenny, să nu te înfurii pe mine fiindcă îţi vorbesc despre treaba asta. Tu mi-ai spus că vrei să ştii ce am auzit, iar eu n-am făcut decît să repet ce-i spusese cineva mai înainte Normei Pope.

— Am dreptul să fiu furioasă împotriva oricui ar spune că nu sînt astăzi o femeie retrasă din afaceri şi demnă de tot respectul, fiindcă am şi eu mîndria mea, ca oricare alt om. Iar dacă

vreau să am inimă largă și să-i dau cîte un sfat lui Betty, așa ca între femei, asta — orice s-ar spune — nu e treaba nimănui. Treburile noastre femeiești sînt tot așa de firești ca și ale bărbaților cînd se ajută între ei, doar știi și tu. Fără să mai ținem seama ce dureroasă lovitură a primit Betty cînd a fost părăsită, așa cum a fost, de antrenorul ăla de fotbal, și-atunci sigur că are nevoie de cineva ca mine, s-o ajute să-și facă drum în lume. Se întîmplă ca o fată să fie atît de crunt lovită, încît niciodată să nu se mai poată apropia de un bărbat, și rămîne nemăritată, iar altele sfîrșesc pe trotuar și se dau pe un dolar. Eu nu vreau să i se întîmple lui Betty nimic din toate astea. Se opri din vorbă, cu respirația tăiată. Ei, și-acuma spune mai departe, ce-ai mai auzit despre mine, Clara?

— Asta-i cam tot ce-mi aduc aminte acuma, răspunse Clara cu prudență.

— Ești sigură? stărui Jenny. Nu s-a mai spus despre mine chiar nimic altceva?

— Ei, poate să mai fi fost ceva.

— Ce anume?

— Păi cineva a spus așa, în treacăt, că numai fiindcă te-ai retras din afaceri nu înseamnă să fie toată lumea încredințată că te-ai și lăsat de toate vechile năravuri, și, prin urmare, n-ar fi de loc potrivit pentru tine să locuiești chiar alături de o biserică.

Jenny se ridică în picioare și începu să se plimbe de colo-colo prin bucătărie. Era atît de agitată, încît un papuc îi ieși din picior, fără ca ea să-și dea seama.

— Acuma știu precis de unde a pornit toată cleveteala asta spurcată! izbucni ea furioasă. E vorba de credincioșii ăia de la biserica Rugged Cross și de predicatorul Clough. Nimeni altcineva n-ar fi în stare să scornească asemenea mîrșăvii pe socoteala mea. Au fost ieri aici și mi-au spus c-or să-mi facă un tărăboi să se ducă vestea dacă n-o dau pe Betty afară din casă. Folosesc istoria asta drept pretext pentru a-mi lua proprietatea, ca să poată clădi pe ea o anexă a bisericii lor. Ei, dacă-i vorba așa, atunci am să mă împotrivesc din toate puterile! Le-arăt eu lor! De-acuma încolo, chiar dac-ar veni să-mi dea de zece ori cît voiam eu, tot nu le mai vînd casa. I-nvăț eu minte!

Dîndu-și în cele din urmă seama că pierduse un papuc, se opri și căută cu ochii prin bucătărie pînă ce îl găsi. Fără să se aplece, își vîrî piciorul în papuc și începu iar să se plimbe.

— Acuma știu cît de îndărătnică am să mă arăt. Am să-i spun lui Betty Woodruff că, dacă vrea, poate să rămînă la mine și zece ani de-aci înainte, și am să-mi iau atîtea chiriașe la fel cu ea pînă n-o mai rămîne nici un pat liber în casă. Cînd oi avea casa plină de chiriașe, credincioșii ăia și stimabilul predicator Clough cu siguranță c-au să-și muște limba fiindcă au spus vreodată o vorbă rea despre mine. Casa asta are să rămînă ca un simbol al orașului Sallisaw, pînă la sfîrșitul veacului!

Lacrimile îi și umpluseră ochii, și Jenny începu să plîngă cu sughițuri, pînă ce tot trupul ei cărnos porni să se cutremure. Înaintînd pe bîjbîite, se duse pînă la scaunul Clarei și înge-

nunche la picioarele ei. Clara o cuprinse în brațe și începu s-o mîngîie. Plîngînd ca un copil, Jenny își îndesă capul în poala prietenei sale.

— Nu mai plînge așa, Jenny, zise Clara cu duioșie, mîngîindu-i părul castaniu și ciufulit. Nu trebuie să lași niște oameni ca ăia să te supere în asemenea hal și să te îmbolnăvești de necaz. Nimeni nu te poate izgoni din propria ta casă. Ai dreptul să stai aicea cît vrei.

Jenny ridică un colț al capotului ei roșu și-și îndesă fața în el.

— Uneori mă simt de parcă n-aș avea nici măcar un singur prieten în toată lumea asta largă, hohoti Jenny cu disperare. Oamenii se poartă cu mine de parc-aș fi o otreapă pe care o arunci la gunoi. Cînd eram fată tînără și frumoasă, nimeni nu-mi arăta atîta răutate. Dar de cînd am îmbătrînit, mi-am pierdut frumusețea și a trebuit să mă retrag din meserie, nimeni nu mai vrea să se poarte frumos cu mine. Unde-or fi vrînd oamenii să se ducă o femeie ca mine atunci cînd se retrage? Undeva trebuie să trăiesc și eu, nu-i așa? N-am făcut economii, și nu mi-am plătit casa în care să mă retrag? Ba sigur că da! Atunci, de ce nu pot și eu să stau în casa mea proprie, să trăiesc și să răsuflu în voie, ca oricare om?

— Da, Jenny, zise Clara, vrînd s-o mai aline. Așa e, Jenny.

— E-o rușine felul cum se poartă oamenii cu una ca mine. Nu există bărbat, la patruzeci de mile de jur împrejur, care să nu mă fi vrut pe vremea cînd eram tînără și frumoasă, iar acuma, cînd m-am făcut urîtă și-s bătrînă, nu știu

cum să scape de mine. Cînd eram tînără și drăguță, mă obișnuisem să am aproape tot ce doream, iar azi nu vor să mă lase nici măcar să trăiesc în casa cumpărată și plătită cu banii mei. Aș putea să-i arăt pe nume pe cîțiva care veneau la mine să petreacă vreo cîteva ceasuri plăcute, în vremea dinainte de-a deveni credincioși și a se duce la biserica aceea — și să știi că într-adevăr petreceau bine, te rog să mă crezi! — iar acuma s-au pornit împotriva mea, o fac pe sfinții și încearcă să mă gonească din oraș. Asta mă înfurie așa de rău, c-aș fi în stare să urlu ca un cîine turbat!

— Jenny, eu îți sînt prietenă... te poți oricînd bizui pe mine, îi spuse Clara, mîngîind-o mai departe cu gingășie pe păr. Lasă, nu te mai amărî de ce spune lumea. Nu există femeie pe seama căreia să nu se bîrfească din cînd în cînd, și acuma ți-a venit și ție rîndul.

După ce își șterse lacrimile de pe obraz, Jenny se duse la mașina de gătit și își turnă cafea într-o ceașcă. Puse cîteva lingurițe de zahăr și amestecă atît de energic, încît stropi de cafea îi săriră pe capotul cel roșu.

— Ții minte ce ți-am spus, nu-i așa, Clara? vorbi Jenny cu voce tare și fermă. Am hotărît să n-o silesc pe Betty Woodruff să se mute din casa mea. Credincioșii de la biserica din Rugged Cross și stimabilul predicator Clough au încercat nu demult să mă facă să-l izgonesc din casă pe Veasey Goodwillie, și uite-l că-i încă aici. Asta a fost pe vremea cînd ziceau că-i imoral și e păcat ca Veasey și cu mine să stăm amîndoi în aceeași casă. Nu știu cum de-or fi aflat ce facem noi — eu și cu Veasey — din cînd în

cînd, fiindcă eu totdeauna trag perdelele noaptea, dar, oricum ar fi, o femeie are dreptul să se ocupe de treburile ei intime ori de cîte ori îi vine chef de-așa ceva. De treizeci și cinci de ani încoace tot așa am făcut, mai mult sau mai puțin, și n-am de loc de gînd să mă las tocmai acum.

Clara se ridică de pe scaun și veni în mijlocul camerei. Pe urmă spuse :

— Trebuie să mă duc și eu acasă. Uite că s-a făcut aproape douăsprezece.

Porni înspre ușa din spate, dar după cîțiva pași se opri.

— Jenny, dacă se întîmplă ceva... vreau să spun dacă Veasey Goodwillie trebuie să se mute de la tine... Clara era atît de nervoasă și agitată, încît trebui să facă o pauză și să răsufle înainte de a putea să termine ce avea de spus : Știi, am în casă o cameră în plus, și poate să se mute la mine.

Jenny trînti cu zgomot în chiuvetă ceașca și farfurioara. Uitîndu-se la Clara cu ochi scăpărători, veni pînă în mijlocul bucătăriei, și fața ei rotundă ardea de mînie.

— Asta-i cea mai murdară ticăloșie pe care am auzit-o în viața mea, Clara Crockmore ! Știu ce urmărești ! Nu mă poți păcăli ! Vrei să-l faci pe Veasey Goodwillie să se mute în casă la tine. Îți închipui că poți să mi-l iei, nu-i așa ? Dar am să-ți spun ceva, Clara Crockmore ! E al meu, iar eu n-am de gînd să-ți îngădui să-l iei în casă la tine și să te veselești cu el !

Cînd Clara încercă să pună mîna pe clanța ușii, Jenny se repezi la ea. Înainte de-a izbuti

cealaltă să deschidă ușa, Jenny își înfipse amîndouă mîinile în părul ei blond și scurt și-i zgîlţîi capul cu putere. Neavînd cum scăpa și țipînd cît o ținea gura, Clara trase și smuci de capotul roșu, înflorat, al lui Jenny pînă cînd i-l smulse cu totul de pe trup. Văzînd ce i s-a întîmplat, Jenny încercă și ea să rupă rochia Clarei, și amîndouă căzură pe podea. Fiind mai sprintenă, Clara izbuti să se ridice și să deschidă ușa. Fără măcar să se mai uite înapoi, coborî treptele verandei și o luă la fugă înspre curtea ei.

Cînd ajunse la o depărtare ce-o ferea de primejdie, se opri și se uită îndărăt. Jenny stătea pe verandă și ținea în mînă doar o fîșie din capotul cel roșu.

— Cîte zile ăi mai trăi, să nu-ndrăznești să mai calci vreodată în casa mea, nerușinată ordinară ce ești ! îi strigă Jenny Clarei. Dacă te mai prind vreodată pe-aici, îți smulg tot părul ăla galben din cap ! Și-ți sfîșii boarfele de pe tine pînă te las goală ca o curcă opărită ! Și nici nu mai vreau să schimb vreodată o vorbă cu tine, în ruptul capului ! Iar de te prind cumva că-ncerci să te ții de capul lui Veasey Goodwillie ca să-l iei în casă la tine, te bat de te las lată ! Nimeni n-are să-mi ia mie un bărbat atîta vreme cît vreau eu să-l mai țin ! Veasey e băiatul meu de inimă, și să nu uiți treaba asta !

CAPITOLUL CINCI

CU PUŢIN înainte de căderea nopţii, predicatorul Thomas Clough îşi puse valiza în maşină şi se aşeză la volan, ghemuindu-se cît mai mult şi trăgîndu-şi tare pălăria pe ochi, în nădejdea că nimeni n-avea să-l recunoască şi să-şi dea seama că pleacă din oraş, apoi străbătu în goană piaţa de lîngă Palatul de Justiţie. Cînd ajunse la marginea oraşului, simţi cum îi pier multe dintre grijile ce-l apăsau, deşi încă mai era încordat şi nervos.

Ieşi cu maşina pe autostradă şi se îndreptă către Summer Glade, un orăşel de pe cîmpia acoperită de ferme, la zece mile spre sud de Sallisaw. Toată ziua soarele cald strălucise pe cerul senin, iar în ultimele ceasuri ale după-amiezii vîntul îşi schimbase direcţia şi nu mai bătea dinspre sud-est, ci dinspre sud-vest. La căderea nopţii se pornise dinspre golf [1] o adiere călduţă şi umedă.

Toată ziua predicatorul Clough se gîndise şi îşi făcuse fel de fel de planuri privitoare la o treabă către care îl împingea o dorinţă irezistibilă, şi, după ce luase hotărîrea cuvenită, aşteptase cu nerăbdare căderea întunericului. Se convinsese singur că era de datoria lui, ca predicator, să afle tot ce se poate afla despre viaţă în general, pentru a putea să-şi întemeieze predicile pe realitatea experienţei şi observaţiilor personale. Pornind de aici, nu-i fusese de loc greu să se convingă pe sine însuşi că era necesar să petreacă o noapte într-un motel, pentru a ajunge astfel la înţelegerea deplină a acestui aspect particular al vieţii.

De nenumărate ori, auzind despre Betty Woodruff că frecventează motelul „Pleasant Hours", predicatorul Clough simţise un puternic şi irezistibil îndemn de a porni şi el într-acolo. În mai multe rînduri, stînd bine ascuns după un tufiş din curtea bisericii, o pîndise pe Betty Woodruff cum iese din casa lui Jenny Royster şi se pierde cu maşina în noapte, iar o dată chiar o urmărise cu maşina lui, ca să vadă unde se duce. De fiecare dată cînd o văzuse, plecase pe urmă acasă şi petrecuse o noapte zbuciumată, răsucindu-se şi zvîrcolindu-se în pat ceasuri la şir, torturat de gînduri pustiitoare în legătură cu Betty.

De-a lungul autostrăzii, între Sallisaw şi Summer Glade, se aflau cel puţin douăsprezece moteluri, unele strălucitoare şi moderne, altele simple colibe şi barăci dărăpănate, şi de fiecare dată cînd trecea prin faţa vreunuia, devenea tot mai nervos şi mai agitat gîndindu-se la ceea ce se pregătea să facă.

Cîteva dintre motelurile mai noi erau aproape pline de călătorii opriţi să petreacă noaptea acolo, şi predicatorul vedea bărbaţi şi femei coborînd din maşini şi intrînd în camere. Deşi se

[1] Este vorba de Golful Mexic.

simţea din ce în ce mai singur, îi făcea totuşi multă plăcere gîndul că şi el se va afla curînd într-o astfel de cameră. Cînd ajunse la Summer Glade şi întoarse în grabă maşina ca s-o ia din nou spre Sallisaw, se făcuse întuneric, iar motelurile îşi aprinseseră firmele şi luminile electrice.

Predicatorul Clough era un bărbat tînăr, sub 30 de ani, cu păr negru rar şi pielea albă şi palidă. Mic de statură — înălţimea lui nu întrecea cu mult cinci picioare — arăta subţire şi descărnat. Nervos şi agitat din fire, se înflăcăra uşor şi se lăsa stîrnit de propriile lui predici. Se întîmpla uneori să răcnească şi să strige cu atîta aprindere, încît la sfîrşitul predicii abia de mai putea şopti din pricina răguşelii. În astfel de împrejurări, cînd cu nici un chip nu se mai putea face auzit, începea să sară în loc, de parcă ar fi fost apucat, iar cîteodată se trîntea jos şi se dădea mereu de-a rostogolul, pînă ce cădea frînt de oboseală. În momentul cînd ajungea să rostească binecuvîntarea, era de obicei leoarcă de sudoare, iar hainele-i albastre arătau de fiecare dată boţite şi prăfuite.

Se născuse într-o colonie dintr-acelea în care se fabrica terebentină, prin partea de sud a comitatului Indianola, unde taică-su fusese fochist la distilerie, iar maică-sa, bucătăreasă şi chelneriţă de ocazie prin astfel de colonii, şi nu călcase niciodată la o depărtare mai mare de patruzeci de mile de locul naşterii. Urmase doi ani la o şcoală medie, după care muncise la un gater şi nu avusese prilejul să înveţe pentru a ajunge pastor. Cu toate acestea, se convertise la

credinţa adevărată în cadrul unei adunări dintr-o campanie religioasă mai largă, pe cînd avea 23 de ani, şi, dovedindu-se un orator entuziast şi convingător şi mai ales foarte energic în strîngerea de fonduri pentru biserică, după aceea păstorise cu destul succes. Cele mai mari succese le repurtase cu prilejul strîngerii de fonduri pentru construcţiile de noi biserici, oricare ar fi fost ele.

Unii membri ai bisericii Rugged Cross vorbeau între ei că ar fi mai bine dacă predicatorul lor ar avea nevastă şi copii, măcar de ochii lumii, dar pînă acum el nu dăduse nici un semn că l-ar interesa însurătoarea. Un enoriaş îi pomenise o dată despre chestiunea asta, spunîndu-i că un preot necăsătorit e totdeauna în primejdie să fie implicat într-un scandal, dar tînărul se enervase şi se înfuriase aşa de tare, încît nimeni n-a mai pomenit vreodată despre însurătoarea lui.

Primejdia cea mai mare de a fi însurat l-a pîndit pe predicatorul Clough atunci cînd, într-o noapte, a condus acasă, după repetiţie, pe una dintre cele mai tinere cîntăreţe de la cor. Au stat atunci atît de multă vreme în maşina lui oprită dinaintea casei unde locuia fata, încît tatăl a ieşit afară şi i-a găsit făcînd dragoste pe bancheta din spate. Tatăl fetei, cum nu se poate mai mirat de îndeletnicirea celor doi, a crezut că greşise maşina şi s-a îndepărtat în grabă. Totuşi, stînd şi gîndindu-se, deşi nu-l recunoscuse pe predicatorul Clough dezbrăcat de haina lui albastră, şi-a dat seama că, fără nici o îndoială, aceea este maşina cafenie cu două uşi

a predicatorului şi s-a întors înapoi, să se mai uite o dată. Cei doi tot de dragoste îşi vedeau, numai că de data asta tatăl a început să răcnească şi a ţinut lumina lanternei îndreptată asupra lor pînă ce predicatorul Clough s-a oprit din treabă.

După ce predicatorul şi-a îmbrăcat haina albastră şi a ieşit din maşină, discuţiile şi controversele, ca şi ameninţările şi scuzele au durat un timp apreciabil, aproape un ceas încheiat. Totuşi, fata fiind mult prea tînără pentru căsătorie, atît de tînără încît nici măcar o dispensă nu era cu putinţă să se obţină, predicatorul Clough a trebuit să promită nu numai că nu va mai face niciodată dragoste cu ea, dar chiar că de atunci încolo n-avea s-o mai conducă niciodată acasă după repetiţie. În orice caz, tatăl şi-a retras fiica din corul bisericii, ca să nu mai aibă prilej de a cădea în ispita nici unui fel de repetiţii.

Ajungînd la motelul „Pleasant Hours", predicatorul Clough şi-a tras fără nici o ezitare maşina în dreptul intrării puternic luminate. Mai erau cîteva maşini parcate în faţa motelului, şi predicatorul l-a putut vedea pe Stanley Prichard deschizînd uşa unei camere pentru a lăsa să intre o pereche chiar atunci sosită. Predicatorul Clough opri maşina chiar în dreptul biroului, stinse motorul şi aşteptă nerăbdător întoarcerea patronului.

Acest Stanley Prichard, proprietarul şi administratorul motelului, era un binecredincios enoriaş al bisericii Rugged Cross. În afară de faptul că se hotărîse mai dinainte să vină la

„Pleasant Hours", predicatorul credea că ar fi înţelept să petreacă noaptea într-un loc unde este cunoscut. Deşi niciodată nu-i trecuse prin minte că ar fi fost cu putinţă să întîmpine vreo piedică ori să aibă neplăceri, fiind prima dată cînd călca într-un motel, predicatorul Clough se simţea protejat şi în siguranţă în stabilimentul unui enoriaş al bisericii sale.

În timp ce aştepta în maşină, gîndurile începură să-i alerge înfrigurate în jurul celor ce era pe cale să înfăptuiască. Spera că Stanley avea să se întoarcă repede la birou, deoarece acum, cînd se afla într-adevăr la un motel şi se mai lăsase şi întunericul, ardea de nerăbdare să se vadă într-o cameră dintr-acelea şi să petreacă noaptea acolo.

Pînă la urmă, după un răstimp ce i se păru predicatorului inexplicabil de lung, Stanley Prichard se întoarse la birou. Peste cîteva clipe putu să vadă cum Stanley se uită la el pe fereastră, şi atunci coborî grăbit din maşină şi intră înăuntru.

Cînd îl văzu intrînd în birou şi trăgînd uşa după el, Stanley îl privi într-un chip foarte straniu.

— Eu sînt... anunţă predicatorul Clough, zîmbind timid. Apoi, cu o mişcare nervoasă, îşi trecu mîna peste şuviţele rare de păr negru. Eu sînt, predicatorul Clough.

— Hehei ! Ia te uită, domle ! zise Stanley ieşindu-i în întîmpinare şi strîngîndu-i mîna. Asta zic şi eu surpriză, predicatorul Clough ! Cînd ţi-am văzut afară maşina cafenie, mi-am spus că trebuie să fie vreun turist care s-a oprit să

vadă cum poate face rost de o cameră. Nici nu mi-ar fi trăsnit prin minte că dumneata ești.

Înfundîndu-și mîinile în buzunare, predicatorul Clough rînji, strîngînd nervos din buze.

— Mi se pare că chiar așa stau lucrurile, zise predicatorul.

Mirat, Stanley se uită la el, neștiind ce să creadă.

— Ce vrei să spui cu asta, domnule predicator ? Cum poți dumneata să fii turist ?

— Ei, uite, am să-ți explic, domnule Prichard, începu Clough, păstrîndu-și pe buze zîmbetul nervos. De mai multă vreme încoace am stat și am cugetat adînc și așa am ajuns la concluzia că am față de mine însumi obligația să aflu tot ce pot despre viața și purtările oamenilor care călătoresc în zilele noastre pe marile autostrăzi naționale. Este un fel de viață nou și deosebit de celelalte, iar un preot grijuliu nu-și poate astăzi îngădui să treacă prin viață fără a se strădui să fie informat și documentat cu privire la toate schimbările importante petrecute în felul de trai al oamenilor. Iată de ce m-am hotărît să vin aici : ca să cunosc lucrurile în mod nemijlocit.

— Vrei, într-adevăr, să spui că ai de gînd să petreci noaptea asta aici, la motel ? întreabă Stanley.

— Fără îndoială că asta vreau, domnule Prichard.

— Și ești numai dumneata... singur ?

— A, da, bineînțeles. Nu-s decît eu.

— A fost o întrebare cam prostească din partea mea, zise Stanley rîzînd scurt și stingherit.

Și n-aș vrea să crezi că m-am referit la ceva anume în ce te privește, domnule predicator. Doar fiindcă sînt obișnuit să pun întrebarea asta turiștilor, deoarece cîteodată închiriez unui turist o cameră pentru o singură persoană, și numaidecît văd că răsare o femeie care intră și iese din cameră, sau chiar rămîne toată noaptea acolo. De aceea încerc totdeauna să aflu încă de la început dacă sînt cumva o pereche, ca să le cer plată pentru două persoane. Dacă apucă să intre în cameră și să încuie ușa, nu mai e chiar atît de ușor să scoți de la ei un dolar sau doi.

— Și cît are să mă coste ca să rămîn aici ? întrebă predicatorul Clough, scoțînd mîinile din buzunare și schimbîndu-și greutatea trupului de pe un picior pe celălalt.

— Să te coste ?! exclamă Stanley clătinînd din cap. Nici un singur cent, domnule predicator Clough. Ce ți-am spus adineauri a fost numai ca să-ți explic cum trebuie să mă port cu turiștii obișnuiți. Am să-ți dau cea mai bună cameră pe care o am, fiindcă pentru mine e o mîndrie să te primesc aici, la „Pleasant Hours". Și, de altminteri, cum m-aș putea gîndi să pretind plată de la predicatorul nostru ? Ar fi o treabă cu totul nelalocul ei.

— Dar eu nu vreau să te silesc...

— Nu silești pe nimeni, domnule predicator. Îmi faci o deosebită onoare. În orice caz, la vremea asta a anului am camere libere berechet. Sezonul de mare afluență a turiștilor încă n-a început, și o să mai treacă o lună bună pînă cînd o începe să se oprească aici lume multă,

în drum spre Florida. Şi îmi place ca în timpul cît nu e sezon să am cît mai multe camere ocupate, asta fiind în folosul afacerilor. Dacă turiştii obişnuiţi văd că un motel are clientelă numeroasă şi-s multe maşini parcate în faţă, îi impresionează plăcut şi îi face să oprească şi ei.

Stanley trecu în dosul biroului şi alese o cheie din stelajul de pe perete, zicînd :

— Am să-ţi dau camera 24, domnule predicator Clough. Aşa cum ţi-am spus şi mai înainte, vreau să stai în cea mai bună cameră din motel. Pe lîngă altele, e aşezată înspre fundul curţii şi deci mai izolată şi liniştită, acolo n-au să te tulbure clienţii care tot vin şi pleacă într-una. Doresc să te feresc pe cît îmi stă în putinţă, şi de asta nu vreau să fii chiar în miezul lucrurilor, fiindcă oamenii cînd intră într-un motel se poartă într-un fel special, nu ca de obicei. Am observat curiozitatea asta a firii omeneşti chiar de cum am început să am de-a face cu publicul.

— Asta-i tocmai unul dintre lucrurile pe care aş vrea să le cunosc şi eu.

— Pot să-ţi spun că am învăţat multe... făcînd un studiu asupra felului cum se poartă oamenii într-un motel. Nu încape nici o îndoială — bărbaţii beau mai mult *whisky* ca de obicei, şi femeile sînt întotdeauna mai nebunatice într-o cameră de motel decît pot fi vreodată acasă la ele. Sînt bărbaţi în stare să bată la uşa unui străin, să se înfurie şi să înjure dacă acela nu vrea să bea din sticla lui de *whisky*, şi am văzut femei umblînd de colo pînă colo pe jumătate dezbrăcate şi încurajînd pe oricine să se uite pe dedesubt la jumătatea acoperită.

— Consumul de *whisky* e împotriva principiilor mele, observă numaidecît predicatorul Clough.

— Ştiu, şi dacă cineva încearcă să te silească, dă-mi de veste numaidecît. Nu vreau să ţi se întîmple nici o istorie dintr-astea, domnule predicator. Ei, acuma suie-te în maşină şi vino după mine în partea cealaltă a curţii. Am să-ţi arăt cum se ajunge la camera dumitale.

Luîndu-se după semnele făcute cu mîna de Stanley Prichard, predicatorul Clough îşi trase maşina cafenie şi plină de praf pînă la uşa din faţă a camerei 24. După ce îşi luă din maşină valiza, intră cu ea înăuntru.

Stanley apucase să aprindă luminile şi radiatorul electric, iar acum trăgea perdelele la fereastră. Într-un colţ se afla un televizor, în celălalt un mic frigider pentru cuburi de gheaţă şi două scaune confortabile alături de o masă. Un pat foarte larg, acoperit cu o cuvertură portocalie-strălucitoare, ocupa cea mai mare parte din restul camerei. Podeaua era acoperită în întregime de covor şi se vedeau mai multe lămpi cu abajur.

Predicatorul Clough, cu gura căscată de uimire, lăsă valiza în mijlocul camerei şi rămase cu ochii pironiţi la pat.

— De cînd sînt n-am văzut un pat atît de larg, zise el apropiindu-se de mobila masivă. Nici n-am ştiut că există paturi făcute în felul ăsta. E cel puţin de două ori mai mare decît paturile pe care le-am văzut eu pînă astăzi. Aicea ar putea să doarmă şi trei sau chiar patru oameni la un loc.

— Cel mult doi, domnule predicator, îl lămuri Stanley, rîzînd încetişor. Dacă sînt mai mult de doi, ceilalţi trebuie să ia altă cameră.

— Atunci pentru ce l-au făcut atît de mare? întrebă Clough.

— Păi, am să te lămuresc, domnule predicator. De cînd am deschis motelul ăsta şi am început să am de-a face cu publicul, mi-am dat seama că din timp în timp obiceiurile oamenilor se mai schimbă, iar dormitul într-un pat dintr-ăsta lat este şi el o asemenea schimbare. Nu cu prea multă vreme în urmă, toată lumea pretindea să aibă în cameră paturi separate, şi aşa a trebuit să-mi mobilez localul ca să pot fi pe gustul clienţilor. Dar n-a mai trecut mult, şi deodată turiştii au început cu toţii să pretindă paturi dintr-astea late, şi-a trebuit să schimb în mare grabă mobilierul, fiindcă numai aşa mai puteam să scot şi eu un profit, acolo. Dacă poţi să-mi spui de ce se schimbă oamenii aşa, înseamnă că ştii despre firea lor mult mai multe decît ştiu eu.

Predicatorul Clough clătină din cap, zicînd:

— Am şi început să aflu mai multe decît am ştiut vreodată înainte.

— Dar lucrurile nu se opresc aici, urmă Stanley. Poate că nu ţi-o veni să crezi, însă unii turişti vor paturi chiar şi mai late decît ăsta. Noaptea trecută s-a oprit aici un turist şi mi-a spus că vrea pentru el şi nevastă-sa un pat larg de tot, cam de două ori cît ăsta, dar eu n-aveam nici unul mai larg decît cel pe care-l vezi. Bineînţeles, n-aveam de unde şti dacă femeia care-l însoţea era într-adevăr nevastă-sa ori cine ştie cine, fiindcă nu venise singur, aşa că am răsuflat uşurat cînd l-am văzut că o ia din loc şi porneşte mai departe pe autostradă, ca să găsească un motel cu paturi atît de late cum voia. Poate că m-am înşelat, dar femeia cu care venise nu arăta şi nu se purta ca una măritată cu el ori cu altcineva, şi mie nu-mi place să am în localul meu clienţi de teapa ăleia. Sînt foarte sever în privinţa asta şi mereu iau seama, minut de minut, pentru ca, de e cazul, să pot curma povestea încă dinainte de a începe.

Şi îi dădu predicatorului cheia de la cameră.

— Să ştii că e o cafenea micuţă şi curată chiar dincolo de şosea, dacă vrei cumva să iei o gustare, îi spuse Stanley. E la o aruncătură de băţ, şi nici măcar nu trebuie să mai foloseşti maşina.

— Am luat cina înainte de a pleca din oraş, răspunse predicatorul. N-aş mai putea să mănînc nimic. Şi începu să se plimbe de la un capăt la altul al încăperii. Aştepta cu nerăbdare ca Stanley să plece şi să-l lase singur. De altminteri, niciodată n-am fost eu mare mîncău.

— Ei, oricum, poate vrei să te duci numai pentru o ceaşcă de cafea. Stanley se opri şi îi făcu semn cu ochiul. Să ştii că sînt acolo nişte chelneriţe grozav de drăguţe şi te poţi aşeza la bar să le priveşti în voie.

Predicatorul Clough se întoarse şi se uită lung la Stanley, dar nu spuse nimic.

— Aşa, va să zică, dacă ai nevoie de ceva — adăugă Stanley îndreptîndu-se spre uşă — n-ai decît să telefonezi.

Predicatorul înghiţi în sec.

— Iar dacă vrei să te uiţi la televizor, tot ce ai de făcut e să-l deschizi. Nu costă nimic, e inclus în preţul camerei. Apoi întoarse capul şi privi într-un colţ al încăperii : Şi dacă ai cumva nevoie să chemi un număr dinafară, poţi foarte bine s-o faci, e pe fir direct. A trebuit să adopt sistemul ăsta nou de telefoane fiindcă foarte mulţi turişti preocupaţi de afacerile lor vor să fie siguri de toată discreţia, aşa fel ca nimeni de la birou să nu poată asculta ce discută în interesele lor de afaceri. Bineînţeles, dacă se telefonează pe interurban, societatea de telefoane mă anunţă din vreme ca să pot veni să-i încasez banii pentru convorbire. Dar asta n-are a face, ştiu că nu va trebui să te deranjez cu o asemenea treabă, fiindcă n-ai pe cine chema la interurban.

— Nu, n-am să chem pe nimeni din altă localitate, răspunse repede predicatorul Clough.

— Ei, acuma trebuie să mă întorc la birou, zise, în sfîrşit, Stanley. Se duse la uşă şi o deschise. S-ar putea ca chiar acuma să fie la birou cineva amator de o cameră, şi n-aş vrea să plece, să se ducă în altă parte şi să lase acolo gologanii. În ziua de azi, şi în branşa noastră, orice dolar contează. Sînt atîtea moteluri în susul şi-n josul autostrăzii, că-n fiecare seară a anului se pune chestiunea care pe care.

Stanley ieşi afară şi aproape închise uşa. Dar imediat o dădu din nou în lături.

— Ştiam eu că mai am ceva important să-ţi spun, domnule predicator. Dacă îţi vine chef de vorbă şi vrei să mai stai la taifas cu cineva, vino la birou. Să nu-ţi faci nici un fel de probleme, fiindcă eu ştiu cît de stingher se poate simţi omul cînd e singur cuc într-o cameră. De asta aş vrea să vii la birou şi să mai schimbăm o părere dacă îţi vine chef. Eu sînt acolo pînă la miezul nopţii.

După ce uşa se închise, în sfîrşit, şi fu sigur că Stanley Prichard într-adevăr plecase, predicatorul Clough se aşeză pe patul cel larg. Se uită la ceas să vadă ce oră este, apoi privi aparatul de telefon, nou şi strălucitor, aşezat pe măsuţa de la capătul patului. În timp ce încerca să se concentreze asupra ceea ce voia să facă, nu se putea opri să nu se gîndească la ce îi spusese Stanley despre bărbatul şi femeia care trăseseră la motel în noaptea trecută. Tare ar fi vrut ca Stanley să nu fi pomenit nimic despre asemenea lucruri.

Ridicîndu-se în picioare, străbătu de mai multe ori, cu pas nervos, camera de la un capăt la celălalt. Încă se mai plimba prin încăpere, cînd dintr-o cameră alăturată auzi un rîs de femeie. Se opri în loc şi ascultă cu încordare. Pe măsură ce asculta rîsul acela nestingherit, tulburarea îl cuprindea tot mai adînc. În vreme ce încerca să-şi imagineze cum o fi arătînd femeia şi ce anume o fi făcînd, rîsul deveni mai stins, ca un chicotit de fetişcană. Începu să tremure, se apropie de piciorul patului şi privi fix cuvertura. După o clipă, se aruncă înainte, căzu pe pat, întinse mîna şi trase o pernă. Închizînd ochii şi îngropîndu-şi faţa în pernă, o strînse la piept cu toată puterea.

În curînd neliniştea lui deveni de neîndurat, şi atunci se ridică şi se mai uită o dată la ceas. Era aproape 8.

— Să ştii c-am s-o fac, zise el cu glas tare. Îi era teamă de ceea ce voia să pună la cale, dar sunetul propriului său glas îi dădu curaj. Apropiindu-se de marginea patului larg, luă cartea de telefon şi începu să întoarcă filele.

— Ştiu foarte bine ce fac, şi am s-o fac, sigur c-am s-o fac!

Mîinile îi tremurau cînd ridică receptorul şi formă numărul găsit în carte.

Auzi limpede cum sună celălalt telefon de mai multe ori la rînd, fără ca nimeni să răspundă, şi, în sfîrşit, ca şi cum ar fi venit chiar din preajma lui, răsună vocea lui Betty Woodruff. Ştia bine ce are de spus, dar cînd încercă să vorbească, îşi simţi limba uscată şi înţepenită şi-l apucă spaima că fata are să închidă aparatul dacă nu se grăbeşte să deschidă gura.

— Domnişoară Woodruff... Betty... domnişoară Woodruff, izbuti predicatorul să rostească stins în receptor.

Pe urmă, auzindu-i glasul ca şi cum ar fi venit de la o mie de mile, înţelese că întreabă cine e la aparat.

— Eu sînt, Tom, îi răspunse predicatorul cu înfrigurare, încercînd să-şi stăpînească tremurul vocii. Eu sînt... sînt Tom... aşa mă cheamă. Şi te-am sunat la telefon fiindcă... ştii, vreau să te văd... chiar acuma!

Tremurul mîinilor i se întinse şi la braţe şi la umeri cînd fata îi ceru să-şi spună numele întreg.

Singurul nume care îi venea în minte era propriul lui nume, dar ştia că Betty n-ar veni în nici un caz la motel dacă ar şti cine este el în realitate.

— Eu sînt, Tom... Tom... eu sînt... Tom! repetă predicatorul deznădăjduit. Toată lumea mă cunoaşte! Mă cunoşti! Sînt Tom!

Betty nu răspunse nimic, iar predicatorul se ridică de pe pat şi veni lîngă măsuţă, tremurînd acum din tot trupul. Se simţea ud de transpiraţie pe faţă şi pe sub cămaşă. Îşi trecu palma peste frunte şi îşi şterse năduşeala. Deşi era în culmea deznădejdii, ştia că nu şi-ar putea cu nici un preţ îngădui să spună o minciună.

— Spun adevărul... şi trebuie să mă crezi! Sînt în cameră 24... la motelul „Pleasant Hours"... pe autostrada naţională... Toată lumea ştie unde vine asta... domnişoară Woodruff... Betty... eu sînt, Tom... te-am chemat fiindcă...

După aceea a urmat la telefon o lungă tăcere, în timpul căreia predicatorul a aşteptat cu încordare să audă ce are să i se răspundă. Iar în vreme ce aştepta, întregul trup îi zvîcnea de emoţie. Pe urmă, într-un tîrziu, îşi dădu seama că nu mai este nimeni la telefon şi deci nu mai are cine să-i răspundă.

Sleit şi tremurînd, se trînti pe pat şi izbuti să aşeze receptorul în furcă fără să-l scape din mînă. Respirînd precipitat, rămase pe loc, uitîndu-se la telefon.

— N-am spus nici o minciună, îşi zise el cu glas tare. Am spus adevărul. Nimic din ce-am spus eu n-a fost minciună. Nimeni n-are să poată

afirma vreodată că am mințit. Nu m-am făcut vinovat de așa ceva. N-am spus minciuni.

Îndată după aceea se ridică în picioare și începu să se plimbe prin cameră, mergînd mereu, cu pași nervoși, de la un capăt la celălalt. N-avea de unde să știe dacă fata va veni în cameră la el, și tot ce-i rămînea de făcut era să aștepte și să tragă nădejde că are să sosească în curînd. Iar dacă n-avea să vină, nici el singur nu știa ce să facă.

CAPITOLUL ȘASE

STANLEY PRICHARD ședea la masa lui de lucru din biroul motelului și citea ziarul de după-amiază, cînd o mașină strălucitoare, vopsită în albastru și alb, coti pe alee și, fără să reducă vieza, se îndreptă către fundul curții. Nu era o combinație de culori neobișnuită și văzuse în fiecare seară mașini asemănătoare.

Aruncînd asupra ei o privire fugară și zicîndu-și că trebuie să fie mașina vreunui turist care se întorcea la camera lui după ce luase cina la restaurant, Stanley își văzu mai departe de lectura ziarului. La vremea aceea — era puțin după ora 8 — se lăsase o ceață slabă, și mulți dintre turiști, fiind oameni obișnuiți să se scoale devreme, se și culcaseră. Mai avea încă destule camere goale în motel, dar se făcuse cam tîrziu și nu mai trăgea nădejde să poată închiria și altele în noaptea aceea.

După o vreme, Sanley termină de citit ziarul și îl puse deoparte. Cînd își dădu seama că e atît de somnoros încît tot căsca într-una, se ridică de pe scaun și se duse la fereastra biroului ca să mai poată încă rămîne treaz. În vreme ce urmărea cu privirea goana mașinilor și camioanelor pe autostradă în noaptea cețoasă, începu să se gîndească la mașina vopsită în albastru și alb și încercă să-și aducă aminte care

anume dintre turişti avea o maşină chiar cu acea combinaţie de culori. Din ce se gîndea mai mult la treaba asta, din ce era tot mai sigur că nici unul dintre clienţii din noaptea aceea nu avea o maşină întru totul asemănătoare, şi totuşi ar fi putut să jure că nu văzuse pentru prima oară maşina vopsită în albastru şi alb.

Fără să mai simtă somnul şi plin de curiozitate, din ce în ce mai intrigat şi mai bănuitor, ieşi din birou şi porni pe aleea cu pietriş. În curtea bine luminată putea să vadă limpede orice maşină şi grăbi pasul ca să dea cu ochii de cea pe care o căuta.

Nu văzu însă maşina vopsită în albastru şi alb decît atunci cînd ajunse la capătul curţii, şi, în fine, o găsi parcată în fund de tot, cît mai departe de celelalte. Maşina nu i se părea numai cunoscută, dar îşi aminti şi numărul ei de cirulaţie, fiindcă în săptămîna trecută şi-l notase în registrul motelului. Convins că Betty Woodruff se găseşte într-o cameră din motel, deşi n-avea cum să bănuiască în care anume, era hotărît să afle şi să facă aşa fel încît să fie imediat arestată.

Intorcîndu-se cu mare grabă în birou, chemă imediat la telefon pe şeriful comitatului. Îi răspunse un locţiitor.

— Aici e Stanley Prichard, proprietarul motelului „Pleasant Hours", şi într-una din camerele mele se află o femeie care a intrat clandestin. E tot aia care a mai fost aici la mine de trei ori săptămîna trecută şi vreau să se termine odată cu povestea asta. Vreau să vină şeriful încoace cît mai repede cu putinţă, s-o

aresteze şi s-o bage în închisoare. A intrat clandestin, nu s-a înscris în registru, şi aşa mai departe. Oricum ar fi, există legi care pedepsesc asemenea fapte.

— Zici că eşti proprietarul motelului, domnule Prichard ? întrebă cu interes locţiitorul şerifului.

— Sigur că da, şi tot eu sînt şi administrator. Mă cunoaşte toată lumea din Sallisaw. Spune-i şerifului c-am zis eu să...

— Eu nu vă cunosc, domnule Prichard, dar am auzit de localul dumneavoastră, îl întrerupse locţiitorul şerifului. Numele sună tare frumos. Motelul „Pleasant Hours"! E pe autostrada dintre Summer Glade... la vreo trei mile de Sallisaw. Ai ales un nume grozav, de asta poţi să fii încredinţat ! De cîte ori trec pe lîngă el, cad pe gînduri. Un cunoscut de-al meu mi-a spus c-a stat o noapte acolo, acum vreo săptămînă, şi a petrecut de minune. Zicea c-o să vă mai viziteze cît de curînd o putea.

— Da ? zise Stanley, înălţînd glasul. Ei, tocmai de asta telefonez acum la biroul şerifului. Motelul ăsta îl ţin la dispoziţia turiştilor adevăraţi, şi am de gînd să pun capăt tuturor ilegalităţilor care s-au tot comis aici de vreo cîteva săptămîni încoace.

— Şi-o să semnaţi o plîngere, domnule Prichard ?

— Poţi să fii sigur că da ! Iscălesc şi zece plîngeri ! Ei, acuma spune-i şerifului c-am zis să vină cît mai repede încoace, s-o aresteze şi s-o arunce în închisoare.

— Ar trebui să mai ştiţi un lucru, domnule Prichard, zise locţiitorul după o scurtă pauză.

— Ce vrei să spui?

— Păi, iese bucluc mare dacă se face o greşeală într-o chestie ca asta. În ziua de azi foarte mulţi oameni căsătoriţi legal locuiesc prin moteluri, şi nu prea-s bucuroşi să te amesteci în treburile lor. De asta ar fi bine să te gîndeşti foarte serios la ce vrei să faci. Arestarea fără motive întemeiate e treabă serioasă — pentru una ca asta mergi la judecată şi plăteşti despăgubiri de ţi se face rău. Dacă ai vrea să mă asculţi pe mine, ai închide telefonul şi ai mai chibzui o vreme la ce vrei să faci. Poţi să mă suni mai tîrziu.

— Nu mai am la ce să mă gîndesc... eu ştiu ce fac, îi spuse Stanley nerăbdător. M-am hotărît să pun odată capăt tuturor porcăriilor care se întîmplă aici, şi nimeni n-are să mă poată opri cu vorbe. Eu conduc un motel respectabil, pentru turişti, şi am să fac tot ce trebuie făcut ca să rămînă respectabil. Plătesc impozite şi-mi cunosc drepturile. Dacă nu pot căpăta nici un sprijin din partea şerifului, am să pun singur în aplicare legea. Am s-o găsesc pe femeia aceea şi...

— *All right*, domnule Prichard! În ce cameră e acum?

— Nu ştiu în ce cameră... e treaba şerifului s-o găsească. De asta primeşte leafă mare din banii contribuabililor. Anul trecut am dat o mînă de ajutor la alegerea ca şerif a lui Clint Huffman fiindcă s-a angajat să aplice legea, şi acum vreau să-l văd făcîndu-şi datoria, aşa

după cum este plătit s-o facă. Dacă vrea să rămînă şerif al comitatului Indianola pentru încă o perioadă...

— *All right*, domnule Prichard, *all right!* zise locţiitorul, strigînd mai tare decît Stanley. Ţine-ţi firea şi nu mai ţipa la mine! Am să iau legătura cu şeriful Huffman şi am să-i raportez despre plîngerea dumitale. Aşa, stai acuma liniştit şi mai răcoreşte-te pînă cînd o veni cineva să cerceteze.

Locţiitorul închise telefonul înainte de a mai apuca Stanley să spună ceva.

Prichard luă *passe-partout*-ul de la uşile camerelor şi îl băgă în buzunar. Încă aşezat la masa de lucru, trase un sertar şi se uită la numărul de circulaţie scris de el pe o bucată de hîrtie săptămîna trecută. Era pe deplin convins că este aceeaşi maşină şi că în clipa aceea Betty Woodruff se afla într-o cameră din motel.

Plecă din birou, ducîndu-se afară şi începu să se plimbe în sus şi-n jos pe aleea cu pietriş, aşteptînd nerăbdător venirea lui Clint Huffman. Supraveghea prin ceaţă maşina vopsită în albastru şi alb, hotărît să împiedice prin orice mijloc plecarea lui Betty Woodruff înainte de-a veni şeriful s-o aresteze. Pe cînd se plimba în sus şi-n jos, începu să se întrebe oare în ce cameră aveau s-o găsească. În motel erau treizeci de camere, şi dintre ele şaptesprezece fuseseră închiriate pentru noaptea aceea. Abia atunci îşi dădu deodată seama că una dintre camere era ocupată de predicatorul Clough, şi încremeni brusc pe locul unde se găsea.

7—2417

Pînă în clipa aceea uitase cu totul că predicatorul Clough se afla acolo, şi deodată începu să-l prindă îngrijorarea. Tare ar fi vrut ca preotul să fi venit la motel altă dată, nu tocmai în noaptea aceea, şi se întreba dacă n-ar fi cumva cu putinţă să-l roage să se îmbrace şi să părăsească motelul înainte de sosirea şerifului. Îşi dădea bine seama cît de neplăcut ar fi fost pentru predicatorul Clough dacă ar fi aflat ce se întîmplă.

Şedea locului, încercînd să ia o hotărîre, cînd maşina şerifului coti pe alee. Poliţistul de la volan parcă maşina chiar de-a curmezişul aleii, blocînd astfel singura ieşire din curte.

Şeriful Clint Huffman coborî din maşină şi se întinse de-i pîrîiră oasele. Era un bărbat voinic, vesel şi prietenos din fire, dar cu muşchi tari şi piept bombat. Deşi îşi exercita primul mandat de şerif al comitatului Indianola, cea mai mare parte a vieţii şi-o petrecuse în serviciile menite să asigure aplicarea legii, iar mai înainte fusese ofiţer federal de poliţie şi director de închisoare. Acum, cînd deţinea o funcţie politică, se arăta cît se poate de îngăduitor de fiecare dată cînd avea de cercetat o pricină penală, şi nu proceda la nici o arestare dacă era posibil s-o evite, fiind dornic să-şi atragă cît mai mulţi prieteni printre cei cu drept de vot, în vederea viitoarelor alegeri.

— Ei, Stanley, cum mi te prezinţi într-o seară frumoasă ca asta ? întrebă Clint pe cînd îşi strîngeau mîinile. Arăţi sănătos tun. Şi sper că şi nevastă-ta e la fel de înfloritoare.

Înainte ca Stanley să poată scoate un cuvînt, Clint vorbi mai departe :

— Ca să vin încoace, m-am ridicat de la o partidă grozavă de pocher la postul de pompieri şi am lăsat-o baltă, Stanley, dar vreau să ştii că am făcut-o bucuros cînd am auzit că mă chemi tu. Îi şi trăsesem judecătorului Rainey două cacealmale teribile şi i-am luat şi un pot gras lui Shorty Goodwillie. Iar dacă fleacul ăsta de încurcătură de la frumosul tău motel n-are să ţină prea mult, am să mă-ntorc la postul de pompieri pînă nu se sparge jocul. Ei, care să fie necazul pe-aici, Stanley ? Sper din toată inima că nu-i nimic serios.

— E o femeie într-una din camere şi vreau s-o arestezi şi s-o bagi în închisoare. Vreau să pun capăt porcăriilor care se petrec aici de-o vreme încoace. O cheamă Betty Woodruff şi stă în casa lui Jenny Royster, pe Morningside Street, chiar alături de biserica Rugged Cross. Anul trecut a fost profesoară la Sallisaw, dar acuma e orice vrei, numai asta nu. Înţelegi ce vreau să spun. Ştiu eu sigur că săptămîna trecută a fost aici în trei rînduri, iar după cîte bănuiesc...

Clint Huffman începu să clatine încetişor din cap, făcînd o mutră plouată.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Stanley. De ce dai aşa din cap ?

Clint îşi împinse pălăria pe ceafă şi continuă să se uite la Stanley cu aceeaşi expresie de tristeţe.

— Stanley, aş vrea să-ţi spun ceva. Dacă stărui să depui plîngerea, voi fi obligat să procedez

la arestare, fiindcă am jurat să aplic legea pînă la limita puterilor omeneşti. Aş vrea să ştii însă că, după părerea mea — şi ţi-o spun cu toată sinceritatea — nu cred că ceea ce propui tu e lucrul cel mai bun pe care l-am avea de făcut.

— De ce nu?

— Uite, Stanley, am să-ţi răspund aşa, ca de la bărbat la bărbat. N-ai să poţi cîştiga nici un prieten nou făcînd un lucru ca ăsta, dar poţi fi sigur că ai să-i pierzi pe mulţi dintre cei pe care îi ai acum. N-o cunosc pe fata asta tînără şi frumoasă decît din vedere — cel puţin pînă acum — dar ştii şi tu tot aşa de bine ca şi mine că-i o fată grozav de drăguţă. Şi nimănui nu-i face plăcere să vadă cum o fată drăguţă e bruscată, maltratată şi aruncată în închisoare numai fiindcă se poartă după cum o îndeamnă firea. De ce n-o laşi în pace, Stanley? Aşa se procedează bărbăteşte. După cîte am aflat, nu face nici un rău nimănui, şi află de la mine că mulţi bărbaţi din Sallisaw n-au să fie de partea ta dacă ai să mergi pînă la capăt cu ce propui acuma.

— Asta n-are nici o legătură cu ce spun şi ce vreau eu. E aici, în motelul meu, şi încalcă legea.

— Despre ce lege vorbeşti? întrebă Clint.

— Nu ştiu exact ce nume poartă... dar, oricum ar fi, asta face: încalcă legea.

— Ei, ia să vedem puţin, Stanley. Stai şi gîndeşte-te. Jumătate din populaţia lumii e alcătuită din femei, şi dacă tu te legi de una că vrea să-şi

trăiască viaţa, n-ai să faci nici o brînză, asta o ştii şi tu foarte bine.

— Pot să dovedesc că nu-i femeie cinstită.

— Dar poţi dovedi despre vreo alta că nu e necinstită?

— Asta nu-i totuna.

— Ei, şi ce dovadă ai?

— E aici, într-una din camere. Ce dovadă mai vrei?

— Dar sînt femei şi prin celelalte camere, şi tot acuma, dă-o dracului de treabă! zise Clint. Numai faptul că cineva plăteşte doi dolari pentru o autorizaţie de căsătorie nu schimbă prea mult lucrurile. Ei, hai să fim înţelegători, Stanley. Sîntem prieteni vechi, ţin foarte mult la votul tău şi al soţiei tale, şi am să-ţi vorbesc deschis. Ştii bine că nu sînt unul dintr-ăia care una cred şi alta fac. Dacă ai vrea să asculţi sfatul meu în privinţa...

— Nimeni nu mă poate opri cu vorbe goale să fac ceea ce ştiu eu că e drept! strigă Stanley cu încăpăţînare. Sînt om credincios şi membru al bisericii Rugged Cross, şi, la fel ca şi tine, şi eu spun totdeauna numai ce gîndesc. Să nu-ţi închipui că te-am chemat numai ca să am cu cine mă certa. Vreau s-o arestezi!

Clint îşi împinse brusc pălăria pe ochi.

— Chiar asta vrei?

— Asta vreau!

— *All right!* rosti Clint nefericit. *All right!* Făcu semn cu mîna poliţistului care aştepta lîngă maşină.

— Vino încoace, Joe. Hai să începem.

Porniră prin ceață, în jos, pe alee, și pietrișul scîrțîia sub tălpile lor.
— În ce cameră e doamna aceea tînără? întrebă Clint, fără nici o tragere de inimă.
— Nu știu, recunoscu Stanley. În noaptea asta mi-au rămas douăsprezece camere goale, dar celelalte optsprezece sînt ocupate.
— Tare bucuros aș fi fost dacă rămîneau toate goale în noaptea asta, fir-ar a dracului să fie de treabă! mormăi Clint, izbind cu călcîiul în pietriș.
Bătură la prima ușă. Cînd se deschise, în prag apăru un bărbat cu o chelie strălucitoare. Îi întrebă ce vor.
— Sînteți absolut singur? îl întrebă Clint.
— Nu, răspunse încruntat bărbatul. De ce?
— Cine-i înăuntru cu dumneavoastră?
— Nevastă-mea. Da' ce-i cu asta?
Clint se întoarse și se uită la Stanley.
— Ea e?
Stanley veni în prag și văzu o femeie în vîrstă care se uita la televizor.
— Nu, răspunse el și se grăbi să se tragă îndărăt.
— Da' ce înseamnă toată istoria asta? întrebă bărbatul cel chel.
— Ne pare nespus de rău că v-am deranjat, spuse Stanley mieros, trăgîndu-se din ce în ce mai departe. A fost o greșeală. Vă asigurăm că n-are să se mai repete.
— Da' cum de s-a putut întîmpla prima oară? întrebă chelul din ce în ce mai furios. Eu nu te deranjez pe dumneata cînd vrei să te uiți la televizor, nu-i așa? Și ce rost au toate întrebările astea indiscrete? N-am dat bani pentru camera asta ca să fiu deranjat în asemenea hal. Și, la urma urmei, cine dracu sînteți?
— A fost o greșeală gravă, zise Stanley, dar vă promit că n-are să se repete. Vă rog să vă vedeți nestingheriți de treburile dumneavoastră.
Părăsind ușa primei camere, trecură la următoarea. Polițistul trebui să bată de mai multe ori pînă să deschidă cineva.
— Ce vreți? întrebă un bărbat voinic, îmbrăcat într-un maiou, cînd deschise ușa.
— Cine-i în cameră cu dumneavoastră? îl întrebă Clint.
— Da' cine dracu sînteți? se răsti bărbatul cel spătos, dînd ușa de perete și uitîndu-se încruntat la ei. Ce v-a apucat, ce înseamnă neobrăzarea asta?
Clint scoase din buzunar insigna de șerif și i-o arătă, ținînd-o în palmă. Bărbatul cel voinic se aplecă înainte și o privi de aproape.
— Da' ce-i toată panorama asta? întrebă el.
— Acolo în cameră e soția dumneavoastră? întrebă Clint.
— Îhî. Nevastă-mea. Și ce doriți?
Ridicîndu-se în vîrfurile picioarelor, Stanley privi peste umărul bărbatului și văzu o fată brunetă stînd în capul oaselor, chiar la mijlocul patului și cu cearceaful ridicat pînă la bărbie. Arăta de vreo 18 ani și părea cam rău speriată de întrebările auzite. Trăgîndu-se îndărăt, Stanley îi făcu lui Clint semn cu cotul și clătină din cap.

— Nu pare destul de în vîrstă ca să fie măritată, şi cu atît mai puţin cu amicul ăla, dar nu-i cea pe care o căutăm, îi spuse el lui Clint. N-avem încotro, trebuie să mergem înainte.

— Mie nu-mi place să cad aşa pe capul oamenilor nici dacă mă tai, zise Clint pe cînd se îndreptau spre uşa următoare. Mai întîi de toate, nu respectăm procedura legală. Mă gîndesc ce mutră de idiot aş face dacă vreunul dintre ăştia s-ar gîndi să-mi ceară mandatul de percheziţie. Joe, du-te tu mai departe cu Stanley şi cercetaţi camerele celelalte. Eu rămîn ceva mai în urma voastră.

Cînd ajunseră la camera 24, Stanley trecu repede prin faţa ei fără să bată şi se îndreptă spre următoarea. Ajungîndu-l din urmă, Clint îl apucă de braţ.

— Stai o clipă, îi zise el. Stai aşa un minut. De ce nu te-ai uitat şi în camera pe lîngă care ai trecut acum ?

— N-are rost să căutăm în camera 24, răspunse Stanley, încercînd să-şi elibereze braţul şi să treacă la uşa cealaltă.

— De ce n-are rost, Stanley ?

— Fiindcă în camera 24 e predicatorul Clough.

— Dar ce caută aici predicatorul Clough ?

— Ei, chiar exact nu ştiu nici eu, răspunse Stanley tot încercînd să ajungă la uşa cealaltă. A fost ideea lui. Zicea că vrea să înveţe cîte ceva despre viaţa într-un motel, şi i-am dat gratis camera 24 pentru noaptea asta. Acuma doarme şi n-are nici un rost să-l tulburăm. În afară de asta, mi-ar fi şi foarte greu să-i explic ce se întîmplă aici.

— Joe, deschide uşa asta, îi spuse Clint poliţistului. Dacă Stanley vrea neapărat, atunci cercetarea are să se desfăşoare aşa cum trebuie. Deschide la 24, Joe.

— Stai o clipă, Clint, se rugă Stanley cu înfrigurare. Să nu faci una ca asta. Te rog eu s-o laşi baltă. L-ar tulbura foarte rău pe predicatorul Clough. Pînă acuma n-a mai petrecut nici o noapte într-un motel, şi nu-i obişnuit cu asemenea lucruri. Doar ştii că la fel stau lucrurile cu toţi preoţii pe care îi cunoşti şi tu.

Clint îl împinse cu cotul la o parte.

— Dă-i drumul şi deschide uşa după cum ţi-am spus, Joe.

Poliţistul bătu în uşă, dar nu se auzi nici un răspuns. Cînd bătu şi a doua oară, de data asta mult mai tare, dar tot nu primi răspuns, îi ceru lui Stanley *passe-partout*-ul. Prichard protestă, însă în cele din urmă i-l dădu.

După ce descuiară şi deschiseră uşa, îl văzură pe predicatorul Clough încercînd să se ascundă în dosul perdelei mici de la fereastră. Betty Woodruff, cu înfăţişarea ei nepăsătoare şi studioasă ce se datora ochelarilor cu rame negre şi groase, şedea în mijlocul patului larg, cu braţele încolăcite în jurul picioarelor. Se uita la ei sprijinindu-şi bărbia pe genunchi.

— E-o încurcătură nenorocită ! exclamă Stanley cu sufletul la gură. Închideţi uşa ! Nu vă uitaţi ! Închideţi uşa !

Joe propti ușa cu piciorul și nu-l lăsă s-o închidă. Stanley se răsuci și încercă să-l împingă pe Clint afară din cameră.

— Pleacă de-aici, hai afară, Clint! insistă el. Nu te uita!

— Ia mîna de pe mine! porunci Clint aspru, îmbrîncindu-l la o parte. Eu sînt șeriful aici! Nu-ți merge să-mi faci tu vînt cum îți place!

— Da' aici, cu ea, e predicatorul! protestă Stanley. Doar nu poți să-l arestezi! E predicatorul Clough!

— Rămîi la locul tău și lasă-mă pe mine să vorbesc, îi zise Clint. Ai spus că vrei să procedez la arestare și că ai să iscălești o plîngere, da, sau nu?

— Dar acum e altceva. N-am știut că...

— Eu am încercat să te conving că trebuie să fii om cu judecată, nu-i așa? Și ți-am spus că nu se cade să faci una ca asta, recunoști? Dar te-ai încăpățînat ca un catîr. *All right!* Nu sînt obligat să-l arestez pe predicatorul Clough, dar va trebui să-l citez în fața instanței ca martor împotriva ei.

— Numai că au să-i pună tot felul de întrebări sîcîitoare — doar știi ce fel de întrebări pun avocații — și el are să fie obligat să spună adevărul, că doar e preot. Tot orașul o să afle că a fost cu ea aici, într-o cameră de motel!

— Fără discuție, zise Clint, încuviințînd din cap. Niciodată în viața ta n-ai avut mai multă dreptate.

— Așteaptă o clipă... stai așa, îl rugă Stanley. Am să vorbesc cu avocatul meu. Legea îmi dă dreptul s-o fac. Mă duc chiar acuma la birou și îl chem la telefon.

— Du-te și telefonează-i, se învoi Clint. N-am nimic împotrivă să mai aștept puțin.

Stanley plecă repede înspre partea din față a motelului.

— Joe, ține-i pe ăștia aici în cameră pînă mă întorc eu, îi spuse Clint polițistului. Mă duc acolo, să văd ce face Stanley.

Cînd ajunse Clint la birou, Stanley și formase numărul. Așteptă îndelung, dar nu răspunse nimeni.

— Totdeauna se întîmplă așa, se plînse Stanley, făcînd o mutră tare nenorocită. Niciodată nu-i poți găsi pe avocații ăștia dacă ai într-adevăr nevoie de ei.

— Dacă vrei să capeți un ajutor adevărat în chestii juridice, mai bine l-ai chema pe judecătorul Milo Rainey, îl sfătui Clint. Ăsta îți arată pe loc ce ai de făcut. Și pe el îți pot spune eu unde îl găsești cu siguranță. Telefonează la postul de pompieri. Partida de pocher trebuie să fie în toi.

Cîteva clipe Stanley rămase pe gînduri, nehotărît, dar de îndată ce își aduse aminte de predicatorul Clough, nu mai așteptă nici un moment. Chemă postul de pompieri și îl ceru pe judecătorul Rainey. Nu trecu decît un minut sau două pînă ce acesta se prezentă la telefon.

— Aici e Stanley Prichard de la motelul „Pleasant Hours" de pe autostrada dinspre Summer Glade, anunță el în mare grabă. Am

nevoie de o consultaţie juridică, domnule Rainey.

— Cînd îmi achiţi onorariul, Stanley?

— Cît vrei?

— Douăzeci şi cinci de dolari.

— Prea mulţi bani pentru o simplă discuţie.

— Şi care crezi tu că ar fi onorariul potrivit, Stanley?

— Păi, cinci dolari... cel mult zece.

— Dacă o consulaţie juridică serioasă, într-o împrejurare grea şi neplăcută, valorează numai atîta pentru tine, Stanley, îţi pot da un sfat gratuit, şi anume să-ţi cauţi un trepăduş dintr-ăia mărunţeii, care va fi bucuros să ciupească onorariul tău meschin pentru o consultaţie de doi bani duzina, aşa cum meriţi.

— *All right!* conveni Stanley grăbit. Am să-ţi plătesc douăzeci şi cinci de dolari, domnule Rainey. Ţi-i achit mîine dimineaţă.

— Bani gheaţă, Stanley, bani gheaţă.

— *All right,* domnule judecător. Achit mîine în numerar, dis-de-dimineaţă.

— Ei, ia spune, ce necazuri ai, Stanley? Mi se pare că eşti cam enervat.

— Şeriful Huffman e aici în motelul meu, şi vreau s-o aresteze pe Betty Woodruff şi s-o bage în închisoare. Dar şeriful spune că dacă o arestează, atunci predicatorul Clough va fi fără discuţie obligat să apară în faţa tribunalului ca martor împotriva ei. Numai că eu nu doresc să fie implicat predicatorul Clough într-un scandal urît ca...

— Stai puţin, Stanley. Nu vorbi aşa de repede. Cine ai spus că va fi silit să apară ca martor?

— Predicatorul Clough.

— Dar ce treabă avea acolo predicatorul Clough cu Betty Woodruff? întrebă judecătorul Rainey.

— Ei, asta-i greu de explicat... e-o încurcătură întreagă. Eu ştiam că predicatorul Clough e în camera 24... dar habar n-aveam că-i şi Betty Woodruff acolo cu el. L-am chemat pe Clint Huffman s-o aresteze pe ea... dar nu ştiam nimic despre Clough. Ce mai încolo-ncoace, e-o încurcătură cumplită, domnule Rainey.

— Şi ce vrei să faci tu în chestia asta, Stanley?

— Vreau ca şeriful Clint Huffman s-o aresteze pe Betty Woodruff şi s-o arunce în închisoare, dar nu vreau ca predicatorul Clough să fie chemat ca martor în faţa judecăţii. N-ar fi în folosul reputaţiei lui dacă...

— Ei, şi la ce ţii mai mult, Stanley? Hotărăşte-te.

— Vreau s-o aresteze pe ea şi să-l lase în pace pe preot.

— *All right,* Stanley, vorbi calm judecătorul Rainey. Văd limpede că te afli într-o stare de completă zăpăceală a minţii, şi prin urmare am să-ţi dau consultaţia. Te-ai obligat mai înainte să-mi achiţi chiar mîine de dimineaţă onorariul meu de douăzeci şi cinci de dolari, în bani gheaţă, aşa încît ai dreptul la consultaţie.

— Ei, ce mă sfătuieşti să fac, domnule judecător? întrebă nerăbdător Stanley.

— Retrage-ţi plîngerea împotriva lui Betty Woodruff.

— Asta pentru nimic în lume! ţipă Stanley.

— Nici măcar după ce ai luat legătura cu un avocat, te-ai obligat să-i achiţi onorariul pentru consultaţie şi ai primit un sfat bine întemeiat juridiceşte?

— Nu! Asta n-am de gînd s-o fac în nici un caz!

— *All right*, Stanley. Am înţeles perfect tot ce-ai spus. Mîine de dimineaţă mă duc la tribunal şi depun plîngerea împotriva predicatorului Clough sub învinuirea că a ademenit-o pe Betty Woodruff într-o cameră de motel, cu evidente intenţii ilicite. Pe urmă voi cere să fii citat în faţa instanţei ca să dovedeşti pe ce temeiuri motelul „Pleasant Hours" nu trebuie închis şi sigilat, de vreme ce a devenit o notorie ameninţare la adresa moralei publice. Ţi se va mai aduce totodată acuzaţia suplimentară că întreţii şi administrezi un stabiliment rău famat. Şi, în acelaşi timp, aştept ca mîine dis-de-dimineaţă să primesc cei douăzeci şi cinci de dolari. Şi cu asta cred că am rezolvat chestiunea în întregime. Doreşti să mai întrebi ceva, Stanley?

— Stai puţin, domnule judecător! răspunse Stanley, înălţînd glasul din pricina enervării. Să nu faci aşa! Opreşte totul pe loc! Mîine dimineaţă la prima oră vin şi aduc banii!

— Dar cum rămîne cu Betty Woodruff, Stanley?

Stanley se uită la Clint Huffman. Cu totul nepăsător, ca şi cum n-ar fi avut nici o legătură cu toată discuţia aceea, Clint era cufundat în studierea unei hărţi a sistemului rutier. Degetul i se mişca încet pe harta desfăcută, urmărind un drum ce şerpuia către Florida.

— Domnule judecător... nu mai vreau s-o aresteze.

— Te-ai răzgîndit?

— Da, recunoscu el cu glas stins. M-am răzgîndit. Nu vreau să se mai facă nimic. Vreau să lăsăm totul baltă. Am să-i comunic asta şi şerifului. Nu mai vreau nici un fel de tămbălău.

— Ce are de spus Clint Huffman în privinţa asta? întrebă judecătorul Rainey. Să nu cumva să zică el acuma că-i obligat să-şi facă datoria pe baza plîngerii tale iniţiale, Stanley.

— Uite! strigă Stanley întinzînd receptorul spre Clint. Vorbeşte cu el! Spune-i că nu mai vreau să depun nici un fel de plîngere.

Fără să se grăbească, şeriful împături cu grijă harta sistemului rutier şi, înainte de a lua receptorul din mîna lui Stanley, o aşeză cu grijă pe birou.

— Ce se mai aude, domnule judecător? întrebă el.

— Cînd te întorci odată să continuăm partida? Vino mai repede, ce dracu! Mi-ai cîştigat trei dolari, şi vreau să-mi iau banii îndărăt. Hai, dă-i bătaie, Clint! A trecut ora la care obişnuiesc să iau cina, şi vreau să mă duc acasă să mănînc.

— În zece minute sînt acolo, îl asigură șeriful, punînd receptorul la loc în furcă.

Pe urmă porni repede îndărăt spre cameră, fără să-l mai aștepte pe Stanley. De cum ajunse acolo, intră înăuntru și îi făcu semn lui Betty Woodruff.

— Cred că ar fi bine să te întorci repede acasă, domnișoară, zise el zîmbind, în vreme ce-i deschidea ușa pentru a o lăsa să iasă. E mult prea tîrziu pentru ca o fată drăguță cum ești dumneata să rămînă singură prin locurile astea.

CAPITOLUL ȘAPTE

ÎN HOLUL de la parter telefonul sunase neîncetat vreme de cîteva minute în șir, dar, cu toate că zbîrnîitul acela pătrunzător putea fi auzit din orice colț al casei, Betty nu ieșise din cameră să răspundă.

Era încă destul de devreme, abia nouă și jumătate, și Betty răspunsese totdeauna pînă la 12 noaptea ori chiar mai tîrziu. Jenny știa că fata e sus în cameră, deoarece o auzise întorcîndu-se acasă curînd după ora 9. Shorty Goodwillie nu era acolo să răspundă la telefon, de vreme ce se găsea încă în oraș și juca pocher la postul de pompieri, și, în loc să ridice chiar ea receptorul, lucru pe care nu-l mai făcuse în ultimele săptămîni, fiindcă toate telefoanele de la orele acelea erau pentru Betty, Jenny ieși din dormitorul ei, străbătu holul și se duse să bată la ușa fetei.

Chiar înainte de a ajunge acolo, Jenny auzi hohote și sughițuri de plîns. Îndată ce se văzu la ușă, intră înăuntru fără să mai bată. Înainte de a aprinde lumina, stătu o clipă în întuneric și ascultă.

Întinsă pe pat, cu fața în jos, Betty plîngea de i se cutremura tot trupul. Ținea brațele înlănțuite în jurul unei perne, o strîngea și își înfunda fața în ea de parcă nu s-ar mai fi aflat

pe lume nimic altceva în stare s-o aline. Își aruncase din picioare pantofii albi cu toc jos, iar baticul cel roșu îi căzuse de pe cap, dar era încă îmbrăcată cu paltonul. Poșeta de piele neagră zăcea în celălalt capăt al camerei, ca și cum ar fi fost aruncată de perete. Cheile mașinii, rujul, pieptenele și cîteva monede erau risipite pe podea.

Venind repede pînă la pat și așezîndu-se lîngă fată, Jenny încercă s-o liniștească, bătînd-o duios cu palma pe spate și mîngîindu-i părul răvășit. Îndesîndu-și și mai adînc fața în pernă, Betty hohoti pînă ce întregul trup începu să-i tremure și să se zguduie.

— Ce Dumnezeu s-a mai întîmplat, porumbițo? întrebă Jenny cu gingășie, aplecîndu-se asupra ei și încercînd să-i vadă fața. Spune-i lui Jenny ce ai, porumbițo. Nu te-am mai văzut niciodată în halul ăsta. Ce lucru îngrozitor ți s-a întîmplat? S-a purtat vreun bărbat urît cu tine? Lui Jenny poți să-i spui. Pentru mine ai fost totdeauna ca propria mea fetiță, și vreau să ai încredere în mine. Hai, povestește-i lui Jenny totul, porumbițo.

Scuturînd din cap și vîrîndu-și mereu mai adînc fața în perna udă, Betty continuă să plîngă disperată, cu sughițuri.

După ce se duse în baie și muie un prosop în apă rece, Jenny veni cu el la pat și îl îndesă sub fruntea și obrajii aprinși ai fetei. Peste puțin reuși s-o întoarcă pe pat cu fața în sus și să-și ștargă chipul cu prosopul umed și răcoros. Nu mai trecu mult, și Betty deschise ochii și se uită în sus la Jenny.

— De cînd sînt eu pe lume n-am mai auzit asemenea plîns, spuse Jenny, dînd cu duioșie la o parte părul de pe chipul fetei. Ai fi zis că ți s-a întîmplat cea mai cumplită nenorocire de pe fața pămîntului, porumbițo. A fost așa de sfîșietor, încît abia am putut îndura. Și nici măcar n-aș fi visat despre povestea asta dacă n-ar fi sunat telefonul și nu m-aș fi gîndit atunci să vin și să văd de ce nu cobori să răspunzi. Acuma nu mai sună, dar probabil că foarte curînd are să înceapă iar. L-am auzit cum suna, și să știi că era chiar ca atunci cînd te cheamă cineva care arde de nerăbdare să te vadă. Poate că am eu închipuire prea bogată, dar cînd un bărbat nu mai poate de nerăbdare, să știi că totdeauna telefonul sună puțin altfel. Știi și tu cum sună într-un caz ca ăsta, și mai cu seamă cînd aștepți, și tragi nădejde c-are să te cheme cineva anume. Mie așa îmi plăcea cel mai mult s-aud că sună telefonul. Cel puțin știi din capul locului că te așteaptă ceva clasa una!

— Nu! strigă Betty, izbind cu pumnii în pat și scuturînd din cap cu violență. Nu! N-am să răspund! Niciodată nu mai răspund! Să nu-mi mai pomenești de telefon! Nici nu vreau să-l mai aud. Niciodată! Niciodată!

Jenny se uită la ea mirată. Betty scutura mereu din cap.

— Niciodată! repetă Jenny neîncrezătoare. Asta înseamnă să fii cam îndrăzneață, porumbițo. Niciodată e vreme lungă. Dar ce vrei să spui? Ce s-a întîmplat, porumbițo? Spune-mi și mie. Tu știi că lui Jenny poți să-i spui orice, fiindcă eu pot să înțeleg.

Betty izbucni iar în plîns. Luă din nou perna și o strînse tare în brațe.

— Zău dacă mai știu ce să cred, zise Jenny clătinînd din cap. Sînt nedumerită și mirată la culme. Totdeauna pînă acum ai răspuns la telefon, și acum vorbești în felul ăsta. Știu că a trecut un ceas ori două de cînd ai răspuns ultima oară, fiindcă te-am auzit vorbind cu cineva, și pe urmă ai plecat numaidecît de acasă. Ce ți-a venit așa, deodată, porumbițo ?

— Așa are să fie, cum spun eu... Nu mai răspund niciodată la telefon ! strigă Betty. Niciodată ! Niciodată ! Niciodată !

Jenny puse mîna pe obrazul aprins al fetei și o mîngîie pe frunte duios și cu dragoste.

— S-a purtat cineva brutal cu tine, porumbițo ? o întrebă ea. Asta s-a întîmplat ? În cei mai mulți bărbați poți avea încredere că n-au să-ți facă cine știe ce rău, fiindcă atunci cînd te doresc într-adevăr cu aprindere, le vine și lor rîndul să se poarte frumos și delicat. Dar poți fi sigură că din cînd în cînd ai să dai peste vreunul care îl are pe dracu în el și tot ce vrea mai mult pe lumea asta e să muște și să bată o femeie. Numai Dumnezeu știe de ce o fi așa, fiindcă eu, una, văd că n-am putut afla niciodată, dar așa se întîmplă. Ăsta-i soiul de bărbați de care trebuie să fugi pînă n-apucă să te muște ori să te lovească prea rău, chiar dacă n-ai încotro și te vezi obligată să sari pe fereastră și să-ți lași chiloții acolo. Am avut odată o prietenă cu un sfîrc mușcat din rădăcină, și tare urît mai arată o asemenea femeie. Nu poate

exista ceva care să-ți facă mai multă milă. Dar ție nu ți s-a întîmplat asta, nu-i așa, porumbițo ?

Betty clătină din cap într-o parte și-n alta.

— Atunci trebuie să fie ceva cu antrenorul ăla de fotbal de la școală, asta te-a supărat atît de tare ?

Rămase în așteptare, dar Betty nu-i răspunse.

— Cred că trebuie să fie ceva în legătură cu el, dar nu știu precis ce anume, zise Jenny. E un porc-de-cîine de vreme ce s-a purtat cu tine așa cum s-a purtat, dar dacă tu încă mai ții la el, n-ai ce face. Știu eu ce înseamnă să ții la un bărbat anume. Așa îl iubesc și eu pe Milo Rainey, dar pînă acuma a trebuit să mă mulțumesc cu Veasey Goodwillie. În orice caz, chiar de cînd te-ai întors la Sallisaw eu am avut o bănuială că nu te-ai lecuit de dragostea pentru antrenorul acela de fotbal. Dacă asta-i ce te chinuie așa de rău, eu într-o întinsoare mă duc la Monty Biscoe și văd ce pot face. Un bărbat care s-a însurat cu o femeie fiindcă a căzut în cursă, așa cum s-a însurat el, nu rămîne însurat cu femeia aceea mai multe decît atîta vreme cît n-are încotro.

Lacrimile curgeau șiroaie pe obrajii lui Betty, în timp ce clătina din cap neîncetat.

— Ei, dacă nici asta nu-i pricina pentru care te chinuiești, atuncea nu știu ce ar mai putea să fie, recunoscu Jenny. Nu rămîne decît să-mi spui tu, porumbițo, fiindcă nu te pot lăsa să stai așa aici și să plîngi pînă ți s-o frînge inima. Și tu știi bine că lui Jenny poți să-i spui orice pe lumea asta, fiindcă în ultimii treizeci sau trei-

zeci și cinci de ani mi-am trăit viața așa cum e ea cu adevărat și am cunoscut toate soiurile de necazuri care se îngrămădesc pe capul femeilor. Ba mai mult decît atît, am avut de înfruntat în viață toate năpastele și ghinioanele despre care citești în cărți, și știu ce înseamnă să simți nevoia de a sta de vorbă cu cineva. Și-acum află că n-am să mă mișc de-aici pînă n-ai să-mi spui ce s-a întîmplat de ești așa supărată.

Betty deschise ochii și se uită în sus la Jenny. Iar Jenny din nou îi dădu la o parte de pe față părul răvășit.

— E îngrozitor! E cumplit! Tăcu, își mușcă buzele și încercă să-și stăpînească lacrimile. Am ajuns să mă urăsc pe mine însămi! Tare-aș mai vrea să mor! Nu vreau să mai trăiesc nici o zi după povestea asta! M-aș omorî pe loc dacă aș ști cum! Ce bine ar fi dacă m-ar lua moartea!

— Ia ascultă! Nu ți-a venit la timp?

Betty clătină din cap.

— Atuncea tacă-ți fleanca și nu mai vorbi prostii zicînd că vrei să-ți pui capăt zilelor. Ai spus una ca asta numai fiindcă ți-ai pierdut cumpătul, porumbițo. Dar o fată tînără ca tine nu trebuie să vorbească niciodată așa. Firește, nu te-ai gîndit serios la una ca asta.

— Ba m-am gîndit foarte serios! Ar fi bine dacă m-ar lua moartea! Nu vreau să trăiesc! E atît de îngrozitor! Cumplit mă mai urăsc!

— Porumbițo, uită-te încoace la mine, zise Jenny supărată. Ești o fată tînără și frumoasă și ai înaintea ta tot ce trebuie ca să-ți umple viața. Sînt mult mai bătrînă decît tine și tot cu

atîta mai înțeleaptă. Dacă găsești că ai săvîrșit vreo faptă rea, există totdeauna o cale să îndrepți ce ai făcut. Totdeauna e timp destul ca să îndrepți ceva... cînd ești atît de tînără și de frumoasă.

— Am stricat totul... și acum este prea tîrziu, zise Betty, ștergîndu-și lacrimile cu prosopul. Mi-am bătut joc de mine însămi... încă de cînd m-am întors la Sallisaw. Nu mi-am dat seama ce fac... îmi ieșisem din minți. Fără îndoială că-mi pierdusem mințile... dacă m-am întîlnit cu toți bărbații aceia, în felul cum m-am întîlnit. Nu pot să-mi dau seama ce s-a petrecut cu mine... nu-mi vine să cred că am fost în stare de asemenea lucruri. Cum am putut? Nu-mi stă în fire... pînă acuma niciodată în viața mea n-am fost așa. Dacă încerc să mă gîndesc... mi se pare că aș fi fost în delir, cu febră mare, și n-aș fi știut ce fac. De asta mă urăsc în asemenea hal. De asta aș vrea să mor. Cînd îmi aduc aminte de toți bărbații aceia... mi-e o rușine cumplită de mine! E înfiorător! Dar încă nu-mi dau seama ce m-a putut împinge pînă aici!

Betty tăcu, își ținu răsuflarea și se uită în sus la Jenny.

— Ba nu! zise ea peste o clipă. Nu e adevărat! Știu de ce! A fost din pricina lui Monty. Întoarse capul și privi în lături. Luă mîna lui Jenny și i-o strînse cu putere. Cînd mi-am dat seama că nu-l pot avea pe Monty, am socotit că trebuie să fiu cît mai rea cu putință. Și am încercat să fiu rea... cît de rea știam eu că poate fi cineva. Fiindcă trebuia să-l lovesc pe el cît mai cumplit îmi stătea în pu-

tință. Acum aș da orice să pot lua totul îndărăt... așa fel ca să nu mi se fi întîmplat toate astea. Nu vreau să fiu rea... niciodată n-am vrut să fiu rea. Vreau să fiu bună... și să-l am pe Monty. Acum e prea tîrziu... tot orașul are să știe ce am făcut... iar Monty are să știe și el, da, și el. Are să audă și el povestea asta... cuvînt cu cuvînt. Ce-are să creadă Monty despre mine? Cum are să mai poată el ține vreodată la mine după istoria asta?

— De unde are să afle el și toată lumea din oraș? întrebă Jenny. Ce te face să spui una ca asta?

Betty îi povesti despre telefonul primit de la cineva pe care credea că-l cunoaște, îi spuse cum se dusese pe urmă la hotelul „Pleasant Hours" și cum se trezise în cameră la predicatorul Clough. Jenny rămase nemișcată și nu scoase o vorbă pînă ce Betty isprăvi de povestit cum șeriful Huffman și polițistul deschiseseră ușa camerei și cum, după ce vorbise la telefon cu judecătorul Rainey, Stanley Prichard hotărîse să nu-i mai ceară arestarea.

— Uneori îmi vine să cred că pe lumea asta sînt mult prea mulți inși ai dracului ca să-i poată merge bine omenirii, zise Jenny cu gravitate. Celorlalți ne-ar fi mult mai ușor dacă aș putea eu să-i aleg pe cîțiva de care să ne descotorosim.

Clătinînd din cap fără să mai dea glas nedumeririlor și împreunîndu-și brațele peste pîntece, Jenny se așeză cît mai comod.

— În orice caz, sînt bucuroasă că cineva a avut destul de mult bun-simț ca să-i telefoneze

lui Milo și să curme porcăria pe care aveau de gînd ăia să ți-o pregătească, observă ea mulțumită. Dacă e vorba de întreprins ceva ca să te descurci prin chichițele legii, atunci Milo e omul tău, și gata. Îl ajută mult și faptul că a fost vreme de douăzeci de ani magistrat. E în stare să întoarcă legea pe toate fețele și să facă ce cu gîndul nu gîndești.

— Chiar dacă-i așa, tot are să afle întreg orașul ce s-a întîmplat la motel, zise Betty.

Fără să dea vreun semn că ar fi auzit vorbele acelea, Jenny se uita fix la celălalt capăt al camerei, la trandafirii roșii și galbeni de pe tapet. Chipul i se încruntă din ce în ce mai tare.

— Hehei, parcă ce pricepi tu din toate treburile astea! exclamă ea deodată, ca și cum, în fine, ar fi înțeles tîlcul celor petrecute la motel. Și cu o mișcare zvîcnită își strînse brațele peste pîntece. Ar trebui să-i crape obrazul de rușine șerifului Huffman că a deschis ușa aceea, chiar dacă Stanley Prichard l-a împins de la spate. Asta te face să crezi că o femeie nu-și mai poate găsi nicăieri în lume adăpost pentru treburile ei intime. Iar mai rău decît toate e faptul că unii bărbați sînt totdeauna gata să aresteze o femeie pentru că vrea și ea să se poarte așa cum îi e firea. Pentru mine, ăsta e un lucru de neînțeles. Aceeași bărbați ar fi în stare să răstoarne lumea cu susul în jos dacă n-ar găsi o femeie atunci cînd le scapără lor călcîiele după una. Se poartă exact la fel cu aceia care vor să stîrpească toți iepurii din lumea asta largă, dar vor să aibă și mănuși

îmblănite cu iepure cînd se lasă gerul! Şi cine ar fi putut să-şi închipuie că predicatorul Clough are să se ducă într-o cameră de motel şi are să te cheme la telefon, aşa cum a făcut-o? Ba încă să te şi înşele spunînd că îl cheamă Tom şi să te momească acolo, ţinînd în ascuns cine este el cu adevărat? Ştiam că îl cheamă Thomas, dar e pentru prima dată cînd aud că îşi spune şi Tom. De altminteri, un nume cum e Tom nici nu sună destul de solemn pentru un popă, chiar de-ar face el de o sută de ori parte dintre credincioşii aceia de la biserica Rugged Cross.

Respirînd o dată adînc, Jenny privi în celălalt capăt al camerei, cu totul cufundată în gînduri. Şedea şi se întreba cum de nu bănuise cu o zi înainte, atunci cînd o ameninţase cu arestarea dacă nu îşi alungă chiriaşa din casă, că predicatorul Clough vrea să facă dragoste cu Betty.

— Eu sînt de vină că n-am ştiut ce avea să se întîmple şi nu te-am prevenit să te fereşti de el, zise acum Jenny, uitîndu-se la Betty şi clătinînd din cap. Probabil că, de cînd m-am retras din afaceri, instinctul nu mă mai slujeşte cum trebuie. E un lucru în legătură cu bărbaţii pe care l-am învăţat de multă vreme, atunci cînd eram şi eu fată tînără, şi întotdeauna s-a dovedit a fi adevărat, fără greş şi fără întîrziere. În privinţa asta pastorul Clough nu se deosebeşte cu nimic de primul bărbat pe care l-ai întîlni pe stradă, în drum spre oraş, sau de oricare altul. Cînd pe un bărbat îl împunge dorinţa de-o anume treabă, găseşte el cum să şi-o împlinească, prin oricîte rîuri ar trebui să treacă şi oricîte garduri ar treburi să sară. Şi chiar de i s-ar uda încălţările şi i s-ar sfîşia turul pantalonilor în sîrma ghimpată, nimic nu l-ar putea opri pînă n-ajunge acolo unde vrea el să facă treaba aceea. Un bărbat apucat de asemenea friguri e la fel de încăpăţînat ca şi un cotoi afurisit pornit peste acoperişuri, iar singurul chip de a-l opri e să tragi cu puşca în el de la şapte paşi depărtare. Ba încă şi atunci e în stare să se tîrască pe fereastră dacă nu eşti atentă. Ascultă-mă pe mine, nimic nu se poate compara cu puterea încăpăţînării unui bărbat îmboldit amarnic de dorinţă. Ai să afli şi tu treaba asta cînd ai să mai îmbătrîneşti, porumbiţo.

Jenny tăcu o clipă şi zîmbi numai pentru sine.

— Dar predicatorul Clough! Nu-mi mai iese din minte! Fir-ar el să fie de drac cu coarne! Nu mai departe decît ieri a fost chiar aici, în casa asta, şi vorbea ca un sfînt şi-mi spunea că am datoria să te alung din casă. Iar astă-seară să-şi pregătească sculele şi să te aducă prin înşelătorie într-o cameră de motel ca să-şi facă treaba! De un lucru sînt sigură. De mi-o mai călca vreodată pragul, are să audă ceva ce n-are să uite cît o trăi. Am să-i spun vreo două de-o să i se facă părul măciucă!

Betty îşi acoperi faţa cu palmele şi rosti cu durere:

— De-aici înainte nu-mi mai poate fi de nici un folos. Nu ştiu ce-o să se aleagă de soarta mea. Cumplit mi-am mai bătut joc de mine.

Sînt atît de deznădăjduită şi ruşinată, că nu mai ştiu încotro să apuc. Mai degrabă să mor decît să trăiesc în halul în care sînt acuma! Am să-mi pun capăt zilelor!

Shorty Goodwillie apăru în uşă şi trebui să bată de mai multe ori pînă să-şi dea Jenny seama că e acolo.

— Ce s-a întîmplat, Veasey? îl întrebă Jenny întorcîndu-se şi privindu-l.

— O cheamă cineva pe Betty la telefon, răspunse Goodwillie. Nu ştiu cine anume. Nu vrea să spună.

De îndată ce îi auzise glasul, Betty începuse din nou să plîngă cu sughiţuri.

— Ce-i cu ea? întrebă Shorty.

— Vezi-ţi de treaba ta, Veasey. Spune ăluia de la telefon, oricine o fi el, să închidă aparatul şi să nu mai cheme niciodată aici. Apoi continuă cu voce tare şi mînioasă: Şi spune-i ăluia, oricare o fi, că Jenny Royster a spus aşa şi că ea ştie ce spune!

— De ce? întrebă Shorty.

— Nu te interesează de ce! răspunse Jenny tăios. Fă cum ţi-am spus, iar pe urmă întoarce-te aici să-mi dai o mînă de ajutor. Am s-o vîr pe Betty în pat şi am să mă îngrijesc de dînsa. Au lăsat-o nervii de tot, e la pămînt.

— Dar poate că Betty vrea...

— Nici un poate! N-ai auzit ce ţi-am spus, Veasey?

Shorty se retrase din prag de-a-ndaratelea şi coborî în grabă scările către telefonul din hol. Glasul lui piţigăiat se auzea în toată casa.

Cînd Shorty se întoarse sus, Jenny o şi dezbrăcase pe Betty de palton şi încerca să-i tragă puloverul peste cap.

— Ţine-i braţele ridicate ca să-i pot scoate puloverul, Veasey, îi ceru Jenny. Urcă-te pe pat, să mă poţi ajuta mai bine.

— Dar de ce o dezbraci aşa? întrebă Shorty stînd în picioare pe pat.

— Fiindcă e prăpădită de tot şi are nevoie de mine s-o îngrijesc, de asta.

După ce-i scoase puloverul, Jenny îi descheie restul îmbrăcăminţii.

— Du-te în cameră la mine şi adă-mi cutiuţa cu pilule de pe măsuţa de toaletă! îi porunci Jenny. Şi mai adă şi un pahar cu apă.

La întoarcerea lui Shorty, Jenny terminase cu dezbrăcatul lui Betty. Ridicîndu-i uşor capul, îi dădu cîteva pastile de somnifer şi o înghiţitură de apă.

— Ce fată frumoasă e, remarcă Jenny uitîndu-se la ea cu admiraţie. Cîtă plăcere îţi face s-o priveşti, parcă ar fi un tablou. Ar trebui să fie un calendar, s-o atîrni pe perete şi s-o poată vedea oricine.

Shorty se urcă pe un scaun şi rămase acolo în picioare, ca să poată vedea mai bine.

— Dac-ar fi să spun adevărul adevărat, nu l-aş putea condamna pe nici un bărbat care o doreşte, zise Jenny, şi cei mai mulţi aşa ar face dacă ar avea putinţa s-o vadă acuma. Jenny întoarse către Shorty o căutătură aspră: Dar să nu-ţi treacă prin cap asemenea idei, Veasey! Tu eşti băiatul meu de inimă, şi asta să n-o uiţi niciodată. Pe urmă se uită la Betty cu o

expresie melancolică: Nu-mi place să recunosc, dar tare mi-e teamă că nu arătam chiar atît de bine cînd eram de vîrsta ei. Totdeauna am fost cam lată în şolduri şi cam joasă şi mare în fund, şi amîndouă au sporit an de an de cînd mi-aduc aminte.

— De ce nu i-ai dat voie să răspundă la telefon? întrebă Shorty.

— Acum lasă-te de pus întrebări! îl repezi Jenny. Pentru asta o să ai vreme destulă mai tîrziu. Dă cuvertura la o parte ca s-o pot pune în pat şi s-o învelesc.

Shorty coborî de pe scaun, se sui pe pat şi trase cuvertura la o parte.

— De ce nu-i pui o cămaşă de noapte? întrebă Shorty.

— De data asta n-o să aibă nevoie de cămaşă de noapte, răspunse Jenny, acoperind-o pe fată cu cuvertura. Are să adoarmă numaidecît. Peste cîteva clipe încep să-şi facă efectul pilulele acelea de dormit. Mîine dimineaţă, cînd s-o trezi după o noapte întreagă de somn zdravăn, toţi nervii ei zdruncinaţi au să fie din nou liniştiţi, şi Betty are să fie iarăşi cum era de obicei. Eu, de fiecare dată cînd mă trudesc să scap de un necaz, mă desfăt cu o doză zdravănă de somnifere.

Jenny trase un scaun lîngă pat şi se aşeză pe el, cît mai aproape de Betty.

— Veasey, zise ea după o vreme şi vorbind abia şoptit, tu du-te jos şi aşteaptă-mă în salon. Şi dacă mai sună cumva telefonul, adu-ţi aminte ce ţi-am spus. Indiferent cine ar fi, îi

spui că Jenny Royster a zis să termine cu sunatul.

După ce Shorty părăsi încăperea, Jenny mai şterse o dată obrajii fetei cu prosopul cel umed.

— Acum odihneşte-te şi las-o pe Jenny să aibă grijă de tine, porumbiţo, şopti ea. Ai avut destule necazuri pe ziua de azi şi vreau să dormi zdravăn şi să te odihneşti bine toată noaptea. Gata, închide ochii şi visează toate lucrurile frumoase de pe lumea asta.

— Dar ce-am să fac acum? întrebă încet Betty, toropită. Ţinea ochii închişi şi respira domol. Sînt atît de nenorocită... mi-e ruşine, ruşine de mine însămi... am fost atît de proastă. Ar trebui să plec undeva... îmi dau seama c-aşa ar trebui... şi nu ştiu nici un loc unde m-aş putea duce. Dar nu vreau să mă despart de Monty... vreau să rămîn acolo unde e el... poate că dacă ar avea cum să ştie... dacă i-aş putea spune... Monty...

Jenny se aplecă şi o sărută uşor pe obraz.

După ce se încredinţă că Betty adormise, Jenny străbătu odaia în vîrful picioarelor şi stinse lumina. Pe urmă închise uşa, făcînd cît mai puţin zgomot cu putinţă, şi se îndreptă spre scări.

CAPITOLUL OPT

DUPĂ CE COBORÎ scările, Jenny intră în salon, unde îl găsi pe Shorty Goodwillie așezat în capătul cel mai depărtat al camerei și zîmbind plin de satisfacție. Picioarele i se bîțîiau mult deasupra podelei.

În loc să urmărească programul de la televizor, așa cum făcea de obicei seara la ora aceea, Shorty nici măcar nu deschisese aparatul. De cînd se afla acolo, fumase mai multe țigări, și nori groși de fum pluteau prin încăpere. Jenny tocmai se pregătea să-i atragă atenția ca nu cumva să scape scrum pe covor, cînd observă o fată brunetă, pe care n-o cunoștea, instalată în fotoliul de lîngă fereastră.

Mai întîi rămase pe loc, mirată, și se uită cu atenție la fată, iar pe urmă, convingîndu-se repede că într-adevăr n-o mai văzuse niciodată pe străina aceea, Jenny străbătu camera și veni lîngă Shorty.

— Veasey, cine-i fata asta? întrebă, aplecîndu-se asupra lui și coborînd glasul.

— Nu știu, răspunse el cu un rînjet larg, în vreme ce picioarele i se bîțîiau energic deasupra podelei. Nu mi-a spus cum o cheamă.

Chiar pe cînd vorbea cu Jenny, Shorty continua să zîmbească spre fata cu păr negru. Iar fata își trase cu grijă fusta peste genunchi.

— Și ce face aici? întrebă Jenny în șoaptă. Ce vrea?

Shorty azvîrli în sus un rotocol de fum.

— A bătut la ușă, și eu i-am deschis. Mi-a spus că își caută un loc unde să rămînă, și m-am gîndit că poate vrei să-i închiriezi o cameră. Zicea că niște oameni din oraș au îndreptat-o la tine. I-am spus că ai două camere libere de închiriat și poate că ai să-i dai ei una, dar că nu știu ce chirie o să-i ceri. Totdeauna te-am auzit spunînd că vrei să ai cît mai multe camere închiriate. Are valiza la ea, așa că poate să ocupe camera imediat. Ar fi tîrziu al naibii să mai umble acum, noaptea, prin alte părți, să-și caute cameră.

Întinzîndu-și trupul cărnos pe sofaua de pluș roșu, Jenny zîmbi cu bunăvoință către fată.

— Da, atîta vreme cît am în casă o cameră liberă, sînt oricînd gata să las totul la pămînt și să stau de vorbă cu vreun amator, spuse Jenny pe tonul cel mai firesc. Își încrucișă brațele peste pîntece și se așeză comod pe sofa. Nu-i prea ușor să te descurci în ziua de azi, cînd chiar și traiul cel mai modest costă atît de scump. E-o rușine strigătoare la cer felul cum negustorii iau șapte piei de pe om pentru fleacurile și porcăriile lor. Dacă n-aș mai cîștiga din cînd în cînd cîte un ban pentru camerele date cu chirie, ar trebui să umblu cerșind pe drumuri. În ziua de azi e singurul și unicul fel în care își poate cîștiga cinstit traiul o femeie respectabilă și retrasă din afaceri, așa ca mine. Dacă ar mai exista și altul, sînt sigură că aș fi auzit de el pînă acum.

Continuînd să șadă, fata se aplecă înainte.

— Dumneavoastră sînteți doamna Royster, nu-i așa? întrebă ea.

— Draga mea, eu sînt domnișoara Royster... domnișoara Jenny Royster. Nu știu cum s-au petrecut lucrurile cu dumneata, dar eu nu m-am cununat niciodată. Cu toate astea, n-aș putea spune că mi-e chiar rușine. Nu-i decît unul dintre necazurile și ghinioanele pe care s-a întîmplat să le am în viață. Port încă numele meu de fată, ăsta fiind și singurul lucru de fată care mi-a mai rămas. Cu toate astea, dacă îmi poți arăta o singură femeie măritată care și-a făcut patul și l-a folosit măcar pe jumătate cît l-am folosit eu, îți fac cinste cu tot ce pot pregăti mai grozav dintr-un pui de găină.

— O, nici eu n-am fost vreodată măritată, domnișoară Royster. Și nu m-am gîndit de loc să vă întreb lucruri atît de personale.

— Porumbițo, astăzi sînt o femeie respectabilă, retrasă din afaceri, o asigură Jenny, și viața mea particulară e la fel de curată ca și a oricăruia altul în ziua de azi. Lucrul ăsta vreau să fie știut de toată lumea.

— Da' o să-mi închiriați o cameră, nu-i așa? întrebă fata cu teamă, împreunîndu-și mîinile în poală. Toată ziua am alergat după o cameră... și nu știu ce-o să mă fac dacă...

— Mai întîi să-mi spui cîte ceva despre dumneata, și pe urmă am să mă hotărăsc, răspunse Jenny, precaută. Se întoarse către Shorty și se încruntă la el pînă ce acesta conteni cu bîțîitul picioarelor. Sînt totdeauna foarte atentă cui îi închiriez camerele, fiindcă vreau să fiu

sigură că nu iau sub acoperișul meu cine știe ce pramatie. Tot orașul mă știe că sînt prietenoasă și suflet de aur, dar în anumite chestii există o limită, și de aceea îmi place să aleg cu atenție. În afară de asta, sînt în orașul nostru unii oameni care și-au făcut obiceiul să găsească pricini oricui îi închiriez eu o cameră, și de aceea vreau să știu dinainte totul despre chiriașii mei. Ei, și ca să începem, te-aș ruga să-mi spui cum te cheamă și de unde vii.

Ținînd mîinile încleștate în poală și genunchii strînși unul lîngă celălalt, fata cu părul negru se trase pe marginea scaunului. Rînjind la ea și bîțîind iar din picioare, Shorty aprinse altă țigară.

— Numele meu este Lawana Neleigh, zise fata cu glas nervos. Am venit la Sallisaw...

— Ce frumos nume pentru o fată! exclamă Jenny. Pe urmă își săltă brațele pe pîntece, ca să se simtă cît mai comod. Îmi face plăcere chiar și numai să mă gîndesc la un nume atît de frumos. Nu cred să mai fi auzit vreodată un nume ca ăsta, și de-acuma fără îndoială că nici n-am să-l mai uit. Lawana Neleigh... Lawana Neleigh... Zău că sună frumos și e cum nu se poate mai potrivit pentru o fată... și unde mai pui că-i șade și bine unei fete frumoase ca dumneata. Dacă stau să mă gîndesc la numele obișnuite și oarecare ale fetelor — cum ar fi Ethel, sau Bertha, sau Nancy, ori chiar Charlotte — zău că mă intristez și parcă mă doare sufletul. E-o rușine și un păcat strigător la cer că fetele sînt obligate să trăiască toată viața cu numele care le-au fost puse în spinare unora

dintre ele. Niciodată nu mi-a plăcut că mă cheamă Jenny, dar am fost una dintr-acelea care n-au avut noroc. De cîte ori m-am gîndit la un nume mai frumos și am vrut să mi se spună așa, lumea a fost de părere că Jenny mi se potrivește cel mai bine, și nimeni n-a vrut să-mi zică altfel. De asta mă și cheamă așa, cu un cuvînt care vrea să zică de parte femeiască de asta Jenny sînt și Jenny mă cheamă.[1]

Lawana surîse recunoscătoare.

— Ei, acuma dă-i înainte și mai spune-mi cîte ceva despre tine, o îndemnă Jenny.

— Păi, am sosit la Sallisaw cu autobuzul de azi-dimineață și am umblat tot orașul să caut o cameră. Am fost în zeci de locuri. Am citit toate anunțurile din ziare și am umblat cu ochii după bilete de închiriat de pe la case, dar nicăieri n-am putut găsi o cameră. Unii spuneau la început că au camere disponibile, dar pe urmă se răzgîndeau din cine știe ce motiv. Spuneau fie că s-au hotărît să nu mai închirieze, fie că chiria are să fie mult mai mare decît pot eu plăti. Așa s-a întîmplat peste tot pe unde am fost. Eram atît de obosită și descurajată, că nu mai știam încotro s-apuc, și în cele din urmă m-am întors la stația de autobuze să mă mai odihnesc. Cred că începusem să plîng nițel, cînd a venit un șofer de taxi și m-a întrebat ce am. După ce i-am spus, a zis că dacă s-o găsi în orașul ăsta cineva să-mi închirieze o cameră, aceea numai dumneavoa-

[1] În limba engleză cuvîntul *Jenny* folosit alături de un nume de animal indică sexul feminin al acestuia.

stră puteți fi. Nu eram sigură dacă e bine să mă încred în el, dar acuma îmi pare foarte bine că am făcut-o.

— La Sallisaw sînt unii șoferi de taxiuri în care poți avea încredere, și alții în care nu poți să te încrezi, și asta e bine s-o ții minte deacum încolo. Tot ce pot spune e că ai nimerit peste un om de încredere. Ei, spune mai departe: de unde vii?

— De la Jenkinstown... cam la vreo treizeci și cinci de mile de aici. În comitatul Palmetto.

— Știu totul despre Jenkinstown din ce am auzit pe alții povestind, zise Jenny, dar uite că n-am găsit niciodată timp să mă duc și să văd cu ochii mei. Lumea spune că pe-acolo se cultivă pepeni mulți, și verzi, și galbeni. Eu după cei verzi nu prea mă omor, dar cei galbeni îmi plac la nebunie. Îmi lasă gura apă numai cît mă gîndesc la ei. În fiecare an abia-abia aștept pînă vine vremea pepenilor galbeni, și pe urmă, cît e vara de lungă, mă îndop ca un porc. E unul dintre lucrurile de care de cînd mă știu nu m-am văzut sătulă.

— Tata cultivă pepeni galbeni la ferma lui de lîngă Jenkinstown, zise Lawana, zîmbind din nou. În fiece an seamănă acri[1] întregi cu pepeni galbeni. Cînd eram acasă, dădeam și eu o mînă de ajutor la culesul și încărcatul lor în camion. Uneori se făceau atîția, că nu mai avea cui îi vinde, și ce rămînea trebuia să-i dăm la porci.

[1] Un acru: 0,40 ha.

— Asta-i o adevărată ruşine! Să dai la porci pepeni galbeni, cînd eu vreau să mănînc pînă nu mai încape în mine!

Închizînd ochii ca să se poată gîndi mai în tihnă la pepenii ei favoriţi, Jenny îşi apăsă şi mai tare braţele pe pîntece.

— Ei, să-mi mai spui încă ceva despre tine, urmă Jenny. De ce ai venit la Sallisaw şi ai început să-ţi cauţi locuinţă?

— Vreau să-mi găsesc ceva de lucru la un birou, răspunse Lawana, şi faţa i se lumină dintr-o dată. Am urmat doi ani la şcoala comercială, şi acuma vreau să-mi găsesc o muncă de secretariat. Stenografiez foarte bine, pot face orice fel de lucrări la maşina de scris şi ştiu să ţin evidenţa lucrărilor de secretariat. La fel, ştiu să lucrez la orice fel de maşini de birou. Am învăţat perfect treburile astea la şcoala comercială. Jenkinstown e-un orăşel atît de mic, încît acolo poţi foarte greu găsi o slujbă în orice branşă. M-am hotărît să vin la Sallisaw fiindcă nădăjduiesc că aici am să pot găsi o slujbă mult mai bună.

Jenny clătina încet din cap.

— La asta nu mă pricep. Nici Sallisaw nu-i cine ştie ce oraş mare. Nu trăiesc în el decît vreo cinci mii de oameni şi nu creşte grozav de la un an la altul. De asta nu sînt prea multe slujbe de găsit. Dar nu vreau să te descurajez. Tinerii ca tine de obicei găsesc ce caută. Presupun că doctorii şi avocaţii sînt mereu nevoiţi să angajeze pe cineva în locul fetelor care părăsesc slujba din diverse pricini — fiindcă se mărită, fiindcă trebuie să nască ori mai ştiu pentru ce. Pe urmă vin Societatea de gaz şi electricitate, şi băncile, şi birourile autorităţilor. Dacă stau şi mă gîndesc, cred că, făcînd legăturile potrivite cu unii politicieni care conduc treburile orăşelului...

Jenny se opri, fără să termine ce avea de gînd să spună. Rămase aşa nemişcată în tăcerea din cameră, uitîndu-se gînditoare la fata cu păr negru. În timpul cît stătuseră de vorbă, fuseseră momente cînd Lawana se arătase temătoare şi rezervată, ca şi cînd i-ar fi fost frică şi s-ar fi aşteptat la ceva rău, dar cînd zîmbea, purtarea ei devenea naivă şi degajată, ca a unei şcolăriţe fără griji. Pe măsură ce Jenny se uita la ea, fata se arăta tot mai prietenoasă şi mai rugătoare. Părul des al Lawanei era albastru-întunecat, iar tenul părea puternic ars de soare. Era subţirică şi de statură mijlocie, cu mîini delicate şi trăsături plăcut rotunjite, şi părea abia trecută de 20 de ani.

— Să ştii că admir din toată inima frumosul tău păr negru, spuse Jenny cu o notă de invidie în glas. Oftă din adînc, şi sînii masivi îl săltară şi coborîră la loc. Poate eşti încă prea tînără ca să-ţi poţi da seama ce mare noroc e să fii blagoslovită cu un păr atît de frumos. Priveşte numai cu ce păr m-a făcut mama pe mine, iar dacă vrei să afli cît zbucium şi cîte necazuri am tras de pe urma lui, n-ai decît să mă întrebi. Fără discuţie că frumosul tău păr face să crape de ruşine bietele mele smocuri bătrîne de puf castaniu. Am încercat tot ce mi-a trecut prin minte şi tot ce-am auzit de la alţii ca să-l fac s-arate măcar ceva-ceva mai acătării, dar nu

m-am ales cu nimic. Totdeauna ajunge s-arate exact așa cum îl vezi acum. Am cheltuit bani cu nemiluita pe tot soiul de unsori, de vopsele și tot ce se poate cumpăra la drogherie, și tot arată ca dracu, ori ceva mai rău. Ascultă vorba mea, Lawana. Să mulțumești stelei tale norocoase că ai un păr ca ăsta.

Lawana zîmbi și zise:

— Îmi pare bine că vă place părul meu.

— Zău că-mi place! declară Jenny afectat. Pe urmă tăcu vreo cîteva clipe și se uită lung la fată. Dar nu cred să fi mai văzut vreodată pe cineva cu pielea atît de întunecată ca a ta. Adică afară doar de negrii de sînge. Tăcu iar, apoi adăugă: Vreau să spun de mulatri.

Încleștîndu-și și mai tare mîinile, Lawana zîmbi nervos.

— Asta-i din pricină că am sînge indian, zise fata. Tatăl mamei... bunicul...

— Înțeleg, rosti Jenny, dînd încet din cap, în vreme ce se uita și mai atent la fată. Înțeleg, zise încă o dată. E ceva ce n-aș fi știut niciodată dacă nu mi-ai fi spus. Dar adevărul e că începeam și eu să mă minunez. În ziua de azi vezi atîția mulatri, că ți-e cu neputință să nu te minunezi gîndindu-te cum se tot amestecă lumea. În orice caz, prin părțile astea n-au mai rămas mulți indieni adevărați, după cîte aud. Mi s-a spus că nu cu mult în urmă erau cu duiumul, asta pînă ce au început să se încrucișeze cu albii. Sau albii cu ei, lucru mult mai de crezut. De fapt, poți să te aștepți la tot soiul de încrucișări, fiindcă oamenii sînt ceea ce sînt, și ca să te convingi, n-ai decît să te uiți cîți

mulatri sînt în Sallisaw. Se tot vorbește că să nu fie lăsați negrii și albii să se încrucișeze, dar astea nu-s decît palavre. Auzi vorbe dintr-astea ziua, dar cînd vine noaptea, nu mai fac nici doi bani! Eu îmi dau seama că dacă aș fi fost bărbat...

Telefonul din hol sună cu zgomot mare. La început Jenny își pusese în gînd să-și vadă de treabă și să nu răspundă, fiind convinsă că pe Betty o căuta cineva, dar cînd văzu că tot sună într-una, își pierdu răbdarea.

— Veasey, du-te la telefon și spune-i oricui o fi că nu poate vorbi cu nimeni din casa asta, iar dacă îndrăznește să mai sune o singură dată, am să-i fac una să mă țină minte. Nu știu ce, dar ceva tot am să fac. Spune-i neapărat că așa a zis Jenny Royster.

Coborînd de pe scaun și străbătînd salonul cu pașii lui mărunți, Shorty ieși în hol. După ce discută cu cineva la telefon, se întoarse și se opri în ușă.

— E judecătorul Rainey și zice...

— Cum?

— Judecătorul Rainey zice...

— Milo Rainey! strigă Jenny. Ticălosul ăla bătrîn! Și-a luat sculele la purtare și s-a apucat de treburi dintr-astea?! Nici nu mi-ar fi trecut prin cap c-are s-o cheme pe Betty Woodruff! Uite că și ăsta e ca toți ceilalți! Ia să stau eu de vorbă cu el! Am să-i spun cîteva să țină minte pînă la adînci bătrînețe!

Jenny tocmai se ridica de pe sofa, cînd văzu că Shorty clatină mereu din cap.

— Judecătorul Rainey n-a spus nimic de Betty... despre tine e vorba.

— Despre mine? făcu Jenny potolită. Trupul greu i se înfundă în sofa. Cu mine vrea să vorbească?

— A spus că să te întreb dacă nu cumva ai putea să te duci pînă la el acasă pentru cîteva minute. Zice că are ceva important de discutat cu tine.

Jenny respiră adînc, se lăsă pe spate și își încrucișă mîinile pe pîntece.

— Ei, păi asta-i cu totul altceva. Spune-i lui Milo că am să fiu la el de îndată ce termin o anumită treabă pe care vreau s-o pun la punct. Dar să nu îndrăznești cumva să-i istorisești ce-am zis eu adineauri...

Shorty reveni în salon și, în timp ce se cățăra la loc pe scaun, mormăia ceva nedeslușit.

— De data asta ce ți-a mai spus Milo în limba aceea străină, Veasey?

— A zis că sînt o mentă... o mentă necompusă[1], ori cam așa ceva.

— Nu trebuie să te superi, Veasey. Așa își dovedește Milo prietenia și îți arată că-i ești simpatic.

— Zilele astea am să găsesc eu ceva să-i zic, și să vezi atunci ce-o să-și iasă din minți, de-o să uite toate limbile!

Gîndindu-se mereu ce-o fi vrînd judecătorul Rainey să discute cu ea, Jenny începu să bată nervos toba cu degetele pe brațul sofalei.

---

[1] Judecătorul îi spusese probabil că este *non compos mentis*, adică neîntreg la minte.

— O să-mi închiriați o cameră, nu-i așa, domnișoară Royster? o auzi pe Lawana întrebînd.

Shorty, rînjind din nou, începu să-și bîțîie picioarele sub scaun.

— Păi, zise Jenny, uitîndu-se de-a curmezișul camerei înspre Lawana, mie mi se pare că ești o fată într-adevăr drăguță, și am hotărît să-ți dau o cameră.

— Vă mulțumesc, domnișoară Royster, răspunse imediat Lawana.

— Dar trebuie să-mi promiți ceva — două lucruri, de fapt.

— Ce?

— Vreau să-mi promiți că ai să ții totdeauna ușa încuiată în timpul nopții, și asta fără excepție. Uite, dumnealui de-aici e Veasey Goodwillie, și e un chiriaș special de-al meu. Dar numai fiindcă e mic, nu înseamnă că nu îi trec prin cap gînduri ca unuia mare. Și cu nici un chip nu vreau să aud alergături de la o cameră la alta acolo sus. Asta nu îngădui. Celălalt lucru pe care trebuie să mi-l promiți e că dacă o să ai întîlniri cu bărbați din oraș, ai să te vezi cu ei în salonul ăsta, ori altminteri o să vă duceți la cinematograf sau așa ceva. În nici un caz să nu pleci singură de acasă și să te întîlnești cu bărbați prin alte locuri. Mai înainte s-au iscat unele neplăceri în privința asta, și de aceea am pus piciorul în prag o dată pentru totdeauna.

Lawana se uită la Shorty, apoi întoarse ochii spre Jenny.

— Dar ce fel de casă cu odăi de închiriat e asta? întrebă ea, stînjenită.

— O foarte respectabilă casă cu camere de închiriat, răspunse Jenny tăios, cu o expresie jignită. Şi de acum încolo, numai pentru fete cuminţi.

Pe chipul Lawanei apăru un zîmbet cam încordat.

— Sper că nici nu m-aţi crezut altfel. Şi pentru nimic în lume n-aş fi vrut să stau într-o casă cu faimă rea.

— Porumbiţo, îmi pare foarte bine că te aud vorbind aşa. Tot ce-ţi mai rămîne acum de făcut e să dovedeşti cît de bună fată eşti. Şi Jenny se ridică în picioare: Sînt teribil de grăbită. Trebuie să mă duc într-un loc şi să văd pe cineva pînă nu se face prea tîrziu. Cu chiria o să ne înţelegem mîine dimineaţă, cînd om putea discuta mai pe-ndelete. Dar nu trebuie să fii îngrijorată. Cu chiria am să fiu dreaptă şi cinstită. Poţi avea încredere în mine că n-am să-ţi pretind prea mult. Se întoarse în loc şi îi făcu semn lui Shorty: Veasey, arată-i tu Lawanei camera liberă de vizavi de Betty. Şi cît eşti acolo, arată-i şi unde-i baia. Dar băgaţi de seamă cînd umblaţi pe acolo pe sus să nu faceţi nici un zgomot — nici cel mai mic zgomot — fiindcă nu vreau pentru nimic în lume să se trezească Betty pînă mîine dimineaţă. Şi încă ceva, Veasey. De îndată ce-i arăţi fetei camera, vreau să vii direct aicea jos şi să priveşti ceva la televizor. Şi aicea să rămîi, auzi? Dacă ţi se face prea somn pînă mă întorc eu, n-ai decît

să te întinzi pe sofa şi să dormi puţin. Nu uita că n-ai voie să calci pe sus cît sînt eu plecată.

După ce ieşiră din salon, Jenny aşteptă la capătul scărilor pînă ce Lawana îşi luă valiza. Shorty şi ajunsese pe la jumătatea scărilor, cînd Jenny puse mîna pe braţul Lawanei.

— Stai o clipă, o rugă ea.

Şi o privi cu atenţie pe fată la lumina puternică din hol.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Lawana neliniştită, ţinîndu-şi respiraţia şi lăsînd jos valiza. De ce vă uitaţi aşa la mine?

Jenny continuă s-o privească cercetător.

— Sînt curioasă să aflu un lucru, zise ea rar, uitîndu-se la fată şi dintr-o parte şi din cealaltă. Nu mă pot opri să mă tot gîndesc la ceva. Nu te-a luat nimeni niciodată, din greşeală, drept mulatră... vreau să spun... cu sînge de negru?

Lawanei începură să-i tremure buzele.

— Lumina aceea din salon e cam chioară, spuse Jenny, şi pînă n-am ieşit aici, nu te-am putut vedea cum trebuie.

— De ce mi-aţi pus întrebarea asta? zise Lawana, şi lacrimile îi năpădiră ochii. Îşi muşcă iute buzele. De ce?

— Nu ştiu, răspunse Jenny, clătinînd din cap. Nu ştiu de ce te-am întrebat asta. Cred că a fost cel dintîi lucru care mi-a trecut prin minte.

— Doar v-am spus cine sînt, adăugă Lawana repede, încercînd să-şi stăpînească lacrimile. Şi iar îşi muşcă buzele. Nu trebuia să-mi puneţi întrebarea aceea.

Jenny întinse iar mîna şi îi atinse braţul.
— Porumbiţo, îmi pare foarte rău acuma, după ce am făcut-o, spuse ea apropiindu-se şi mai mult de fată şi mîngîind-o pe braţ, fiindcă n-am vrut să te supăr în halul ăsta. Eu spun totdeauna ce-mi trăsneşte prin cap, şi pe urmă îmi pare rău. Dar pînă astăzi n-am văzut nici o fată indiană, şi mi-a fost cu neputinţă să nu-mi pun întrebările acelea. De altminteri, s-ar părea că e o greşeală pe care multă lume ar putea foarte uşor s-o facă, dacă ţii seama de cîţi mulatri sînt în ziua de astăzi prin părţile noastre şi că pe zi ce trece se înmulţesc.
Lawana se trase în lături, astfel ca Jenny să n-o mai poată atinge. Braţul acesteia căzu de-a lungul trupului.
— Sînt mîndră de ce sînt! rosti fata energic. Şi oricum aş fi, tot mîndră aş fi că sînt aşa, fie neagră, fie indiană! La fel de mîndră cum eşti şi dumneata, sau oricare altă fiinţă albă pe lumea asta!
Luîndu-şi de jos valiza, Lawana urcă pe scări cît de repede era în stare. Plîngea de-a binelea cînd ajunse la etaj, unde o aştepta Shorty să-i arate camera de la capătul holului.
Jenny rămase în faţa scărilor, urmărind-o pe Lawana cu privirea pînă cînd îi pieri din vedere. În clipa aceea ochii îi erau împăienjeniţi de lacrimi şi trebui să şi-i şteargă ca să poată vedea în jur. După aceea îşi puse paltonul şi ieşi din casă.

CAPITOLUL NOUĂ

JUDECĂTORUL Rainey turnă cu generozitate *whisky* într-un pahar şi i-l întinse lui Jenny. În pahar se găsea un cub de gheaţă, dar nici un strop de apă.
— Rostul ăstuia nu-i să te încălzească pe dinăuntru, Jenny, spuse solemn judecătorul. E ca să-ţi înconjure chipul cu o aureolă pe care s-o contemplu eu.
— Nu am adus cu mine floarea preferată, să avem unde vărsa apa, Milo, răspunse Jenny cu un rîs înfundat, ce făcu să-i salte sînii. Cînd am plecat de-acasă eram atît de agitată, că am uitat cu totul. Un telefon de la tine a fost prea de-ajuns ca să mă zăpăcească.
Judecătorul turnă *whisky* şi în paharul lui şi adăugă un cub de gheaţă.
— În seara asta n-o să fie nevoie de ghiveciul tău, Jenny, spuse judecătorul fără umbră de zîmbet şi aşezîndu-se în fotoliul lui de lîngă foc. N-o să avem ce apă turna în el. O biată bucăţică de gheaţă e tot ce ar trebui să pună lumea în *whisky*.
După ce sorbi de cîteva ori din băutură şi aşeză paharul pe masa de alături, judecătorul Rainey luă vătraiul şi scurmă energic în jarul de pe grătar. Scînteile se învîrtejiră în sus pe

coş şi flăcările aruncară o lucire roşiatică pe chipurile celor doi.

Noaptea era răcoroasă, dar nu îngheţată. Judecătorul Rainey avea o colecţie bogată de cărţi juridice, şi pe cele mai multe le păstra acasă pentru a le putea consulta cu uşurinţă seara. Pe de altă parte, biroul lui, situat în partea dinspre răsărit a pieţei, unde se afla Palatul Administrativ, era atît de mic, încît abia găsea loc pentru registrele de deconturi cu clienţii şi pentru dosare.

Uitîndu-se la el în tăcere, Jenny se întreba din ce pricină o fi arătînd atît de grav şi preocupat. Îl cunoştea de vreme îndelungată, dar chiar atît de neliniştit şi cufundat în gînduri nu-l mai văzuse niciodată. De la venirea ei nu schiţase nici măcar un singur zîmbet.

— Jenny, spuse curînd judecătorul Rainey fără s-o privească, vreau să discut cu tine o chestiune de cea mai mare importanţă. Mereu se apleca şi scurma în cărbunii de pe grătar. Snopi de scîntei se ridicau vîrtej spre coş. De asta te-am rugat să vii aici astă-seară, chiar la o oră atît de tîrzie. În mod obişnuit, după cum ştii, aş fi venit acasă la tine, dar mi-am dat seama că pentru a discuta o treabă de asemenea importanţă avem nevoie de un loc mai retras.

Jenny se aplecă înainte şi întrebă :

— Ce s-a întîmplat, Milo ?

Judecătorul puse vătraiul la loc pe marginea căminului şi se răsturnă în încăpătorul său fotoliu de piele. Ca şi cum şi-ar fi orînduit mai întîi în minte cele ce avea să spună şi ar fi hotărît în ce fel putea să le exprime cît mai

bine, el zăbovi mult cu aprinsul unei alte ţigări de foi.

— Despre ce-i vorba, Milo ? insistă Jenny. Judecătorul aruncă fumul către tavan.

— Jenny, cu puţin înainte de a mă întoarce acasă în seara asta am primit nişte veşti foarte supărătoare.

— Dacă e vorba despre Betty Woodruff, am aflat şi eu toată povestea, Milo. Şi încă chiar de la sursă. Betty s-a întors nu demult acasă şi mi-a istorisit cu de-amănuntul ce s-a întîmplat acolo la motel astă-noapte. Era atît de tulburată, că a trebuit s-o vîr în pat şi să-i dau cîteva pastile de somnifer ca să-i calmez nervii, iar acum are să-i treacă. Ţie trebuie să-ţi mulţumească pentru că i-ai împiedicat pe Stanley Prichard şi pe şeriful Huffman să ducă pînă la capăt ce aveau de gînd să facă, şi să ştii că şi eu îţi mulţumesc. Ar fi fost o ruşine nemaipomenită şi un păcat strigător la cer să închidă o fată ca ea în temniţa aceea îngrozitoare din Sallisaw. O cunosc foarte bine. E exact aşa cum era şi acum douăzeci de ani, ba chiar mai rău. Poliţiştii şi gardienii s-ar fi fîţîit prin celulă cît e noaptea de lungă şi s-ar fi perindat prin patul ei fără ca biata fată să poată spune o vorbă. Dar ce nu-mi poate intra mie în cap e cum de-a fost în stare predicatorul Clough să se ducă la motelul „Pleasant Hours" şi...

Judecătorul Rainey dădu din cap şi clătină din mînă, încercînd s-o oprească.

— Nu, Jenny, nu, o domoli el în cele din urmă. Ascultă-mă. Tu vrei să treci de-a dreptul la concluzii. Dar nu-i de loc vorba despre po-

vestea asta. Întîmplarea la care te referi tu e sfîrşită şi încheiată. A trecut şi-o putem socoti uitată. Treburi dintr-astea se petrec zilnic. De obicei, după oarecare timp, asemenea chestiuni sînt date uitării. Bineînţeles că şi scandalurile pot să fie mai grave ori mai neînsemnate, dar în mod obişnuit astfel de escapade mărunte nu au consecinţe durabile. Dacă toată lumea din Sallisaw ar fi chemată să dea socoteală de orice abatere ori greşeală şi ar fi silită să părăsească oraşul pentru atîta lucru, n-ar mai rămîne nici atîţia cîţi să poţi înjgheba un pocher în trei. E una dintre părţile noastre bune, ale celor din Sallisaw — uităm şi iertăm repede abaterile de la morală. Trase din ţigară şi aruncă în sus un rotocol de fum. Acum, fiindcă a venit vorba de predicatorul Clough. Predicatorul Clough e omul cel mai zelos în strîngerea de fonduri pe care l-a avut vreodată biserica Rugged Cross, şi enoriaşii bisericii nu vor fi probabil dispuşi ca din pricina unor biete slăbiciuni omeneşti să-şi schimbe atitudinea faţă de el. Asta cel puţin pînă îşi vor realiza ambiţiosul lor program de construcţii, iar pe urmă i-ar putea cere să părăsească oraşul.

— Pe proprietatea mea n-au să pună mîna dacă nu-mi plătesc atîta cît le cer eu, zise Jenny cu hotărîre. Şi dacă au să mă mai necăjească mult cu povestea asta, s-ar putea să-mi intre în cap că nu le-o mai vînd oricît bănet mi-ar da. Azi-dimineaţă i-am spus Clarei Crockmore...

— Asta-i altă poveste, pentru altă vreme şi alt loc, o întrerupse judecătorul cu un gest nerăbdător. Uite, Jenny, lasă-mă să termin ce am de spus. Scurt şi cuprinzător: oamenii din Sallisaw sînt prin tradiţie toleranţi şi îngăduitori faţă de aşa-zisa descompunere morală. Ai trăit în Sallisaw destulă vreme ca să-ţi poţi da seama cît e de adevărat ce spun eu. Iar dacă ai să-ţi aduci aminte chiar de anii cînd erai tînără, ai să poţi sesiza adevărul acesta mai repede decît oricine. Nu se poate spune că oamenii noştri ar fi intoleranţi cu slăbiciunile omeneşti, şi asta din pricină că nimeni nu-i scutit de ele.

— Dar, Milo, dacă nu vorbeşti nici despre Betty Woodruff şi nici despre domnul predicator Clough, atunci nu înţeleg...

Judecătorul Rainey pufăi din ţigară pînă ce un nor de fum i se ridică deasupra capului.

— Jenny, am încercat să ajung la o chestiune gravă pe o cale cît mai logică. Vreau să fii cît mai bine pregătită.

— Bine, Milo. Şi aşteptă nerăbdătoare. Ce e?

— Uite ce e. În seara asta, chiar înainte de-a porni spre casă, am primit un telefon de la Dade Womack. Ştii tot atît de bine ca şi mine cine e Dade Womack. Şi mai ales ştim amîndoi că nu e unul pe care să-l tratezi aşa, oricum, şi cu atît mai puţin să nu-l iei în seamă. Bizuindu-se pe o bună cunoaştere a legii, pe care a combinat-o cu un foarte dezvoltat instinct de acaparare, a avut posibilitatea să se angajeze într-o lungă serie de manevre extrem de fructuoase în branşa acordării şi executării de împrumuturi ipotecare — bineînţeles, toate în cel mai strict cadru legal — şi astfel s-a îmbogăţit. Dade Womack e astăzi un om bogat, probabil

cel mai bogat om din comitatul Indianola. Iar o asemenea bogăţie înseamnă putere. Mai mult decît atît, fiind un avocat iscusit şi un politician abil, Dade a stăpînit de unul singur oraşul ăsta în ultimii cincisprezece ani, şi încă îl mai stăpîneşte. Să nu uiţi ! La fiecare alegere el îl înscăunează pe primar şi el hotărăşte cine să facă parte din consiliul comunal. Dacă vrea el să se facă ceva, e de ajuns să trimită vorbă, că primarul şi consilierii comunali sar ca iepurii speriaţi în culcuş. Dacă Dade doreşte să deschidă o stradă ori să închidă o alee cu scopul de a spori valoarea unei proprietăţi de-a lui, nimeni din Sallisaw nu va fi nebun să i se împotrivească. În trecut a mai fost cîte unul care a încercat să-i stea împotrivă, dar ori şi-a pierdut averea, prin hotărîre judecătorească sau altfel, ori a plecat din comitatul Indianola cît mai avea încă putinţa s-o facă. Asta-i o faţă a lui Dade Womack. Cealaltă poate fi descrisă foarte pe scurt. Dade e oricînd gata să spună în gura mare că-i urăşte pe negri, pe mulatri sau oricare rasă dintr-astea, aşa cum urăşte Dracul tămîia.

— Dar unde vrei să ajungi cu toate astea, Milo ? întrebă Jenny, uluită. Am auzit despre Dade Womack, bineînţeles. Dar nu înţeleg ce...

— Am să-ţi explic în cuvinte cît mai simple despre ce este vorba, Jenny. Dade mi-a spus în seara asta că o mulatră a încercat astăzi toată ziua să se dea drept albă şi să închirieze o cameră de partea asta a lui Peachtree Street. Ştii bine că prin tradiţie aşa ceva nu este îngăduit la Sallisaw, Jenny. În orice caz, Dade mi-a spus

că pînă acum cîteva ceasuri mulatra a fost alungată de peste tot pe unde a încercat să caute cameră. Dade era informat că un şofer de taxi, care, fără îndoială, ori era beat, ori nu şi-a dat seama ce face, a dus-o acasă la tine. Şi, din întîmplare, şoferul acela a fost dat afară din slujbă, şi în clipa de faţă a şi părăsit oraşul, pentru vina de a fi transportat un mulatru într-o maşină rezervată exclusiv albilor. Cu iuţeala asta s-au petrecut lucrurile. Acum ai aflat la ce mă refeream, Jenny.

Jenny se şi ridicase băţoasă din fotoliu. Era roşie ca focul la faţă.

— Fata are dreptul să fie ce este ! zise ea mînioasă. Iar Dade Womack e un mincinos ! Nu e neagră... e indiană ! Mi-a spus-o cu gura ei ! De altminteri, mie nu-mi pasă ce este şi ce spun alţii despre ea. Are tot dreptul să locuiască în casă la mine.

Judecătorul Rainey luă vătraiul şi scormoni iar în jăraticul de pe grătar.

— Jenny... începu el.

— Cînd aud lucruri dintr-astea, îmi vine să înjur ca la uşa cortului ! strigă ea, aprinsă la faţă şi clocotind de mînie. Acuma însă m-am înfuriat atît de rău, că nu ştiu ce să mai zic !

— Jenny, începu judecătorul din nou, vorbind cît mai potolit, Jenny, indiferent ce crezi tu că este fata aceea sau ce spune ea că ar fi, important rămîne faptul că pentru Dade Womack e o mulatră care încearcă să se dea drept albă, şi ăsta este singurul lucru care contează...

— Dar ştiu eu cine are să fie cel dintîi bărbat alb care o să-şi înhaţe sculele şi-o să alerge

după ea, şi nu numai el are s-o facă, ştiu eu bine! îl întrerupse Jenny, aproape strigînd. Mi-e atît de scîrbă, că-mi vine să scuip!

— Jenny, s-ar putea foarte bine să fie indiană sau de orice altă rasă, dar asta n-ar schimba cu nimic situaţia, de vreme ce pielea ei nu-i la fel de albă ca a lui Dade Womack. Oamenii din Sallisaw pot să se dovedească cei mai toleranţi din toată ţara în chestiuni de religie, de politică sau de morală, dar n-or să arate nici cea mai mică fărîmă de îngăduinţă faţă de negri atîta vreme cît Dade Womack va avea grijă să le otrăvească minţile şi sufletele. Şi nu s-a născut încă omul care să fie mai intolerant decît Dade Womack. Ei, aş ţine foarte mult să-ţi intre bine-n cap cuvintele mele, Jenny. Eu ştiu ce vorbesc. Situaţia asta e foarte primejdioasă. Să nu treci cu vederea ce ţi-am spus.

Trăgînd aer adînc în piept, Jenny se lăsă pe speteaza fotoliului.

— Şi ce are de gînd să facă? întrebă ea peste o clipă.

— Nu există limită în ce poate el face, Jenny.

— Dar ceva tot trebuie să bănuieşti, Milo.

— Nu ştiu. Chiar habar n-am.

— Dar ai putea să-l opreşti, Milo.

— Nu, Jenny, nu pot.

— De ce nu poţi?

După ce pufăi de mai multe ori din ţigară, judecătorul Rainey începu să clatine grav din cap.

— Jenny, dacă-i vorba pe-aşa, nici un om din Sallisaw, ori din întreg comitatul Indianola,

nu doreşte sau nu poate să-l oprească pe Dade Womack într-o chestiune ca asta, şi Dade o ştie foarte bine. De obicei sînt în stare să găsesc chichiţe şi procedee ca să cîştig sau să ajung la o hotărîre de compromis în pricini obişnuite, ori să tergiversez o procedură *ad infinitum*, dar rămîn neputincios ca un prunc nou-născut atunci cînd e vorba de o pricină rasială în oraşul lui Dade Womack. Nu-mi pot îngădui să ies în stradă şi să mă declar pe faţă împotriva lui în chestiunea asta, oricare ar fi părerile mele personale. Aş fi boicotat de acum şi pînă la sfîrşitul firesc al zilelor mele. Asta e oraşul meu, aici profesez eu avocatura şi aici trebuie să trăiesc. Din pricina asta, indiferent ce credem noi doi despre el...

— E un porc-de-cîine... asta e!

— Poţi să spui că e un mare porc-de-cîine, un bigot, un fanatic, un instigator, sau orice altceva ţi-ar trece prin minte, dar nu poţi anula faptul că într-adevăr se pricepe să aţîţe minţile şi simţămintele oamenilor de duzină şi poate s-o facă, iar în comitatul Indianola oamenii de duzină sînt de nouă ori mai numeroşi decît ceilalţi. În trecut am avut de nenumărate ori prilejul să-l văd pe Dade exercitîndu-şi puterea asupra oamenilor, şi treaba merge la fel de lin ca şi mecanismul unui ceasornic, şi e tot atît de lesne de întors, să ştii.

Cu mîna tremurătoare, Jenny ridică paharul şi sorbi dintr-o înghiţitură tot restul de *whisky*. Judecătorul Rainey umplu la loc amîndouă paharele.

— Nu ştiu ce să mai cred, zise Jenny uitîndu-se la judecătorul Rainey şi clătinînd din cap uluită. Ştiu că ar trebui să te ascult, fiindcă eşti avocat şi prieten totodată, dar îmi e peste putinţă să fiu rea cu o făptură ca Lawana şi s-o azvîrl afară din casa mea.

— Aşa o cheamă? întrebă judecătorul.

Jenny zîmbi.

— Lawana... Lawana Neleigh. Frumos nume de fată, nu-i aşa, Milo?

Judecătorul se grăbi să încuviinţeze:

— Sună tare frumos.

— Lawana e ea însăşi o fată foarte frumoasă. E atît de gingaşă şi vorbeşte atît de frumos. Ar trebui să vezi ce păr negru şi frumos are, cum îi luceşte şi-i scînteiază părul la lumină. Pe lîngă al ei, bătrînul meu păr castaniu pare doar o mortăciune tîrîtă în casă de vreo pisică.

— Ei, Jenny, nu mai vorbi aşa despre tine, spuse judecătorul Rainey încruntîndu-se. De unde vine fata?

— De la Jenkinstown, în comitatul Palmetto.

— Îmi aduc aminte de vremea cînd în comitatul Palmetto erau foarte mulţi indieni. Şi aici, în Indianola, erau mulţi. De la ei se trage şi numele comitatului. Pînă şi Sallisaw şi-a primit numele tot de la indieni, şi nu şi l-a mai schimbat după ce au venit albii şi le-au luat pămînturile.

— Lawana mi-a spus că bunicul ei a fost indian.

— Dar ce caută la Sallisaw?

— Umblă să-şi găsească o slujbă într-un birou. Mi-a spus că a urmat doi ani la şcoala de comerţ şi a învăţat acolo tot ce trebuie să ştie cineva despre munca asta. Am îndemnat-o să se intereseze la Societatea de gaz şi electricitate, sau la birourile din Palatul Administrativ.

Judecătorul Rainey o întrerupse cu o mişcare a mîinii.

— Jenny, n-are să poată găsi niciodată o asemenea slujbă la Sallisaw. Nici vorbă nu poate fi. Mai ales după zarva făcută în jurul ei de Dade Womack. Dacă ar fi vorba de treburi în gospodărie, să gătească ori să deretice prin casă, şi să-şi închirieze o locuinţă de cealaltă parte a lui Peachtree Street, ei, atunci n-ar fi nici o greutate. Dacă ai vrea să o sfătuieşti în sensul ăsta, i-ai fi într-adevăr de folos.

Jenny privi multă vreme ţintă la jarul de pe grătar. Doar ochii îi clipeau, gînditori.

— Uneori mi-e ruşine de rasa din care fac parte, zise ea deodată, apăsîndu-şi braţele pe pîntece şi săltîndu-le apoi în sus. Asta fără nici o discuţie. Oamenii albi pot să fie cei mai josnici dintre toţi.

— Ascultă, Jenny, spuse judecătorul Rainey întinzîndu-se şi bătînd-o încet cu palma pe braţ, nu te lăsa descumpănită, nu-ţi pierde firea din pricina unei asemenea socoteli. Nu e prima întîmplare de felul ăsta petrecută la Sallisaw şi nu va fi nici ultima. Oricît de puternice ar fi simţămintele tale, există şi lucruri care nu pot fi schimbate după cum vrea omul. Este cu neputinţă să scoţi cu un simplu bobîrnac prejudecăţile din mintea unor oameni ca Dade Womack.

— Am același drept ca și el să-mi păstrez propriile păreri și sentimente.

— Dreptul poți să-l ai, Jenny, dar nu ai puterea de a-ți exercita dreptul. Iar Dade o are.

— Milo, vorbești ca și cum ai ține cu el.

— Nu, nu țin cu el. Urmez calea dictată de înțelepciune în împrejurările date și-ți dau sfaturi în acest sens. Toleranța despre care vorbești tu în chestiunile rasiale trebuie să vină cîndva, dar nu ne vom întîlni cu ea chiar mîine. Pînă atunci...

— Ceea ce am eu de gînd să fac, voi face acum, și nu altă dată! declară Jenny cu glas hotărît. Și n-am să mă las înduplecată de vorbe.

— Ce vrei să înțelegi cu asta, Jenny?

— Am hotărît că nu eu voi fi aceea care s-o silească pe fată să plece din casa mea numai fiindcă așa vrea Dade Womack. Și am să fac precum spun, să știi. Mai întîi au încercat să mă silească să-l alung din casă pe Veasey Goodwillie, pe urmă a venit la rînd Betty Woodruff, iar acum Lawana Neleigh. Am să mă ridic în apărarea drepturilor ei, la fel cum am făcut pentru Veasey și pentru Betty. Lawana poate să se mute de la mine dacă vrea, dar eu n-am de gînd s-o pun pe fugă.

— Ascultă-mă, Jenny. Situația de acum este cu totul diferită, și în același timp mult mai serioasă. Nu are absolut nimic de-a face cu depravarea morală. Oamenii de la noi au învățat să fie toleranți în unele privințe, dar...

— E casa mea și am dreptul...

Telefonul de pe masă zbîrnîi strident. Judecătorul Rainey tresări și se îndreptă în fotoliu.

Strînse nervos fălcile și, înainte de a întinde mîna să ia receptorul, îl privi cîteva clipe. Cînd îl ridică, telefonul tocmai începuse să sune a doua oară.

— Milo Rainey la aparat.

— *Hello,* Milo. Aici e Dade Womack.

Judecătorul Rainey se uită la Jenny, dar își mută repede privirile în altă parte.

— Hehei, *hello,* Dade, răspunse amabil judecătorul. Îmi pare bine că te aud. Ce mai faci? Toți ai tăi sînt bine? Cum se simte doamna Womack astă-seară?

— Foarte bine, Milo, foarte bine, mulțumesc. Cît se poate de bine. Dar tu?

— Încă tot în viață, Dade.

— Foarte bine, Milo, foarte bine. Ia ascultă, te-am sunat fiindcă ședeam așa, de unul singur, și mă întrebam dacă ai fi amator să mergi cu mine, într-o zi din săptămîna viitoare, să vînăm prepelițe. Se spune că la vremea asta e vînat berechet prin comitatul Palmetto, și mă calcă pe nervi cînd mă gîndesc la mulțimea aceea de prepelițe cum stau acolo așa, proptite în tîrtița lor grăsană, iar eu nu fac nimic. O să-i luăm cu noi și pe Burge Cobber și Harry Drummond, ca să umplem mașina. Și o să le dăm posibilitatea să se arate folositori punîndu-i să ne aducă vreo cîteva sticle de *whisky*. Ce zici de treaba asta, Milo?

— Sînt încîntat, Dade. De-a dreptul încîntat. De mult mă gîndeam să mai ies și eu o dată din birou și să respir aer curat de țară. Numai să-mi spui în ce zi anume vrei să mergem, Dade. Trebuie să-mi cumpăr cîteva cartușe.

— Foarte bine, Milo, foarte bine. Am să-ţi dau un telefon la începutul săptămînii viitoare, şi-am să-ţi spun în ce zi plecăm.

— Aştept să mă chemi. Noapte bună, Dade.

Începînd să zîmbească, judecătorul Rainey se aplecă înspre masă, vrînd să pună la loc receptorul.

— A, bine că mi-am adus aminte, Milo, vreau să te mai întreb ceva înainte de a închide telefonul.

Judecătorul Rainey căzu la loc în fotoliu, şi orice urmă de zîmbet îi dispăru de pe buze.

— Ce anume, Dade?

— Aş vrea să ştiu dacă ai avut pînă acum prilej să discuţi cu Jenny Royster. Ţi-aduci aminte... în legătură cu fata aceea neagră despre care ţi-am vorbit. Cred că e prea tîrziu s-o mai scoţi în noaptea asta din casa lui Jenny Royster, fiindcă s-a făcut aproape douăsprezece. Dar nici mîine nu e prea tîrziu... aşa fel ca la apusul soarelui să fie plecată de acolo şi să se afle pe partea cealaltă a lui Peachtree Street. Să stai de vorbă pe îndelete cu Jenny Royster, Milo, şi asigură-te că înţelege bine cît de serioasă e chestiunea asta. A trăit aici destul de mult ca să-şi poată da seama ce gîndesc şi ce fac oamenii din Sallisaw cînd se întîmplă ceva de felul ăsta. Ştiu că Jenny Royster e o clientă de-a ta şi m-ar durea sufletul, te asigur, să văd că se întîmplă cine ştie ce încurcătură într-o treabă în care ai fi amestecat personal. Procedează exact aşa cum crezi tu de cuviinţă, Milo, dar numai asigură-te că Jenny Royster înţelege limpede: nici un fel de negru nu se mută şi nu

locuieşte de partea asta a lui Peachtree Street. *All right,* Milo?

— *All right,* Dade.

— Foarte bine, Milo, foarte bine. Dă-mi, te rog, un telefon mîine, după ce totul are să fie aranjat cu grijă. Noapte bună, Milo, noapte bună.

— Noapte bună, Dade.

— Ce-a spus? întrebă Jenny neliniştită, în vreme ce judecătorul lăsă receptorul să cadă în furcă.

Judecătorul Rainey se aplecă înainte şi scormoni cu vătraiul în focul de pe grătar. Părea obosit şi îmbătrînit în lumina flăcărilor ce-i luminau chipul brăzdat de cute adînci.

— Milo, ce-a spus Dade? stărui Jenny.

— Jenny, îi spuse judecătorul vorbind domol, Jenny, ştiu ce se petrece în sufletul tău cînd nu vrei s-o alungi pe fata aceea din casă, şi îţi admir atitudinea. Ţara asta ar fi o ţară mult mai bună dacă ar trăi în ea mulţi oameni ca tine. Dar uite ceea ce vreau eu să-ţi spun acum: sînt convins că singurul lucru înţelept e s-o faci să plece din casa ta chiar mîine, şi cît mai devreme, înainte de apusul soarelui. De fapt, chiar insist să faci aşa. Eu am mai trecut şi înainte prin asemenea încercări, şi astăzi, la vîrsta mea, nu mă mai trage inima să vîslesc împotriva curentului. Se întoarse spre ea şi o privi cu asprime. Jenny, scapă-te de fată... scoate-o afară din casa ta mîine înainte de apusul soarelui! Mă auzi, Jenny?

Jenny tăcea. Strîngea buzele cu înverşunare.

— Jenny! M-ai auzit?

— Da, te-am auzit, Milo.
— Ei, şi o să faci aşa ?
— Nu.

Sam Moxley intră în bibliotecă şi scoase cenuşa de sub grătar. După aceea, zdrăngănind tare din căldarea în care adusese cărbuni şi hîrşîind apăsat cu vătraiul pe grătar, înteţi focul. Se ridică de jos gemînd obosit, clătină din cap şi cercetă orologiul de pe marginea căminului, socotind în tăcere ceasurile. Mormăi apoi nelămurit, dar fără să spună vreo vorbă, şi se îndreptă spre uşă. Cînd trecu pe lîngă fotoliul ocupat de Jenny, întoarse capul şi privi în jos la ea ca şi cum ar fi fost un străin pe care nu l-ar mai fi zărit în viaţa lui.

CAPITOLUL ZECE

TRECUSE de 12 cînd Jenny părăsi casa mare şi albă a judecătorului Rainey, aşezată la capătul de sus al lui Morningside Street, şi în tăcerea nopţii porni încet către casă. Ceaţa umedă ce se lăsase către seară se ridicase, şi acum o pîclă străvezie plutea peste grădini şi peste pavaj.

Jenny locuia doar cu două grupuri de case mai departe, şi îi spusese judecătorului Rainey că vrea să se ducă singură, pe jos, cînd acesta îi propusese s-o însoţească, pentru a fi sigur că ajunge cu bine acasă. Judele protestase, zicînd că nu se cade să umble singură pe stradă la vremea aceea de noapte, dar Jenny nu se lăsase înduplecată, aşa că o condusese doar pînă la poartă.

La o oră atît de tîrzie aproape toate clădirile de pe ambele părţi ale lui Morningside Street erau întunecate, dar luminile de la colţurile străzii străluceau cu putere, şi lui Jenny nu-i era frică să umble singură chiar şi după miezul nopţii. Pe de altă parte, ameninţările lui Dade Womack şi stăruinţa cu care judecătorul Rainey îi ceruse să n-o mai ţină încă o noapte pe Lawana Neleigh în casa ei o tulburaseră şi o mîh-

niseră atît de rău, încît nici măcar nu se mai gîndise la teamă.

După ce trecu de biserica Rugged Cross, cufundată în întuneric și ascunsă în parte de frunzișul stejarilor, Jenny ajunse acasă și începu să urce scările de la intrare. Încă nu ajunsese la capătul lor, cînd auzi din verandă un tîrșîit de pași și hîrșîitul unor picioare de scaun pe podea. Speriată de aceste zgomote și simțind frica pentru prima oară de cînd plecase de la judecătorul Rainey, Jenny rămase pe loc, neclintită. În timp ce inima îi bătea cu putere, se întreba cît i-ar trebui unui vecin ca să ajungă pînă acolo dacă ea s-ar vedea silită să strige după ajutor.

Stînd așa pe treptele verandei și gîndindu-se ce să facă, Jenny izbuti să zărească pe cineva ridicîndu-se de pe scaun și venind spre ea. Lămpile din hol și din salon erau încă aprinse, dar pe verandă nu răzbătea decît o lumină foarte slabă. La început crezuse că Shorty Goodwillie o aștepta să se întoarcă de la judecătorul Rainey, dar cînd distinse silueta înaltă și spătoasă a unui bărbat pe care nu-l putea recunoaște în întuneric, fu de-a dreptul înfricoșată.

— Cine-i acolo? strigă ea, repezindu-se pe scări și încercînd să ajungă la ușă și să pătrundă în casă, unde s-ar fi simțit în siguranță. Ce cauți aici?

În urma celor petrecute la locuința judecătorului Rainey, singurul om despre care își închipuia că ar fi posibil să se afle acolo la acea oră din noapte era Dade Womack. Începu să regrete că nu i-a îngăduit judecătorului Rainey s-o însoțească pînă acasă.

— Cine ești dumneata? strigă ea din nou. În vremea asta Jenny ajunsese la ușă.

— Ești Dade Womack?

— Domnișoară Royster... eu sînt... Monty Biscoe.

Cînd deschise ușa, lumina puternică din hol căzu direct asupra lui Monty. Trecuse aproape un an de cînd îl văzuse ultima oară, și uitase cît de voinic, de înalt și de mușchiulos este. Putea să distingă că pe obrazul drept încă mai avea cicatricea lăsată de crampoanele unui bocanc de fotbal și că trupul îi era mai masiv decît oricînd. Monty se uita la ea, și un zîmbet nesigur îi stăruia pe față.

— Sînt Monty Biscoe, domnișoară Royster, zise el pe cînd Jenny continua să-l privească fix. Vă mai aduceți aminte de mine, nu-i așa?

Deschizînd și mai larg ușa, Jenny păși pragul.

— Ce cauți aici, în casa mea, la ceasul ăsta din noapte? întrebă ea cu glas tăios. Acum, cînd știa cine este, i se luase o piatră de pe inimă, dar încă respira sacadat, din pricina spaimei. M-ai speriat de era să-mi iasă sufletul, Monty Biscoe. Ce te-a apucat să faci o treabă ca asta? Ce vrei?

— Domnișoară Royster, n-am vrut să vă sperii, zise Monty cu voce spartă și parcă cerîndu-și iertare. Zău că n-am vrut. Îmi pare foarte rău. Dar trebuia neapărat să stau de vorbă cu dumneavoastră, domnișoară Royster. De aceea am așteptat să vă întoarceți. E ceva foarte important.

11—2417

— Ai fi putut s-aştepţi, ca oamenii cumsecade, să se lumineze de ziuă, Monty Biscoe, şi nu să vii aici la miezul nopţii şi să mă faci să-mi sară inima de spaimă.
— Nu puteam s-aştept. Trebuia să vă văd în noaptea asta.
— Să mă vezi în ce scop ?
— E vorba de Betty... Betty Woodruff.
— Ce-i cu ea ?
— Păi... Betty locuieşte aici, în casa dumneavoastră, şi de aceea m-am gîndit...
Jenny deschise larg uşa. Respirînd, în fine, normal, stătu pe loc şi îl cercetă cu priviri tăioase, la lumina puternică din hol. De mai multe ori la rînd, Monty îşi vîrî adînc mîinile în buzunare şi repede le trase afară.
— Ai o îndrăzneală de măgar cretin. Monty Biscoe. Să vii aici aşa cum ai venit, după ce acum un an ai avut o purtare atît de ruşinoasă faţă de biata fată. Dacă altceva mai bun nu ai în tine, s-ar zice că cel puţin ruşinea n-ar fi trebuit să-ţi îngăduie să te mai arăţi în casa asta după ce cu atîta ticăloşie ai părăsit-o pe Betty şi te-ai însurat cu profesoara cealaltă. Cel puţin acum las-o în pace pe Betty Woodruff. Ce putem avea noi de discutat ? Vorbele nu mai pot schimba nimic, în orice caz. E prea tîrziu pentru aşa ceva. Tu ţi-ai căutat de mult de interesele tale şi ai făcut ce-ai făcut.
— Domnişoară Royster, anul trecut m-am aflat într-o situaţie foarte grea. Asta-i adevărul. N-am avut cum mă feri de ce s-a întîmplat. Vă spun cu toată sinceritatea. Trebuie să mă credeţi, domnişoară Royster. Am fost obligat

să fac aşa, ca să-mi păstrez slujba de antrenor de la şcoală. Dacă le-ar fi spus ălora...
— Cine şi ce dac-ar fi spus cui ?
— Dacă Mayrita i-ar fi spus directorului că a rămas însărcinată cu mine. Asta-i adevărul adevărat, domnişoară Royster.
— Dacă vrei să afli un adevăr încă şi mai adevărat, am să-ţi spun eu unul, Monty Biscoe. Mai există un lucru pe care l-ai fi putut face în povestea asta.
— Ce anume, domnişoară Royster ?
— Pe vremea cînd te ţineai de chestii dintr-astea, ai fi putut să intri în aceeaşi încurcătură cu Betty Woodruff, şi nu cu cealaltă profesoară, acuma ştii ?
— Sigur c-aş fi fericit să se fi întîmplat aşa, domnişoară Royster, mărturisi Monty cu înfrigurare. Lăsîndu-şi capul în piept, începu să frece podeaua verandei cu vîrful unui pantof. De nu ştiu cîte ori am încercat să vorbesc cu Betty despre chestia asta, dar ea nici n-a vrut s-audă.
Jenny îi rîse în nas.
— Să vorbeşti despre chestia asta ! Să vorbeşti ! Vorbe... vorbe... vorbe ! Din ce crezi tu că e făcută o fată ? Numai din urechi ? Poţi să fii tu un antrenor de fotbal cît muntele şi mătăhălos ca un juncan îndopat, dar n-ai avut în capul tău minte destulă să faci şi altceva decît să vorbeşti şi iar să vorbeşti. Şi în timp ce tu îi dădeai mereu cu gura, ce crezi că aştepta ea ? Să se schimbe vremea ? Dacă te-ai fi slujit de cap şi i-ai fi arătat că eşti bărbat, ar fi fost şi ea tot atît de doritoare ca

orice altă fată. Dacă ţi-o da Dumnezeu zile destule, poate că odată şi odată ai să afli că atunci cînd o femeie iese cu un bărbat, aşteaptă să se întîmple şi altceva în afară de vorbărie. Altminteri, ar sta acasă şi şi-ar pune părul pe moaţe sau ar citi o carte. Betty Woodruff s-a văzut cu mulţi bărbaţi de cînd s-a întors la Sallisaw, în toamna asta, şi nu doar ca să le asculte trăncăneala.

Frămîntîndu-se nervos, Monty îşi cufundă adînc mîinile în buzunare.

— Despre asta vreau să stau de vorbă cu dumneavoastră, domnişoară Royster, zise el agitîndu-se mereu. Chiar despre asta. Dacă mi-aţi îngădui să intru în casă doar pentru... şi mai făcu un pas către uşă.

— Nu ştiu dacă să te primesc în casă, răspunse Jenny neîncrezătoare, urmărindu-i mişcările nervoase. Nu sînt sigură că ar fi o treabă înţeleaptă. Şi, la urma urmei, toată vorbăria asta nu poate schimba absolut nimic.

— Dar trebuie neapărat să discut cu dumneavoastră, domnişoară Royster, şi nu-i plăcut pentru mine să vă ţin atîta vreme în picioare aici, pe verandă. Dacă am putea sta jos undeva, ca să vă spun...

Jenny îl întrerupse cu o mişcare a mîinii.

— Nu văd la ce am putea ajunge, fie într-un fel, fie într-altul — indiferent ce ai spune şi unde ai spune — dar dacă vrei, poţi să intri pentru cîteva minute. Pînă azi nu am oprit încă pe nimeni să intre în casa mea, şi nu am de gînd să încep chiar acum. Dar va trebui să te grăbeşti şi să spui repede ce ai pe suflet, fiindcă a trecut de mult vremea la care obişnuiesc să mă vîr în pat. Hai, vino înăuntru.

Monty se grăbi s-o urmeze pe Jenny în hol, închizînd uşa în urma lui, apoi intrară în salon. La lumina puternică din încăpere, Monty părea mai masiv decît oricînd. Avea mai mult de şase picioare în înălţime, era bine legat, cu braţe şi picioare vînjoase, iar părul negru şi tuns ca peria îi stătea drept în sus. Purta un vindiac gri şi pantaloni maro fără dungă. Gulerul cămăşii roşii era descheiat.

— Stai jos, îi spuse Jenny repezită, în vreme ce ea se aşeza pe sofaua de pluş roşu. Ia ce scaun îţi place.

Zîmbind strepezit, Monty se aşeză pe scaunul cel mai apropiat. Îşi trase picioarele îndărăt şi le ascunse sub scaun.

Jenny îşi împreună braţele peste pîntece, săltîndu-le uşor în sus, şi îl privi bănuitoare.

— Te-ascult.

— Domnişoara Royster... începu tînărul.

Dar Jenny îl întrerupse numaidecît:

— Să ştii, însă, dacă îţi închipui cumva că ai să mă poţi păcăli încă o dată, pe mine ori pe Betty Woodruff, indiferent pe care, înseamnă că nu eşti nici cu prilejul ăsta mai deştept decît ai fost înainte. Pe Betty ai dus-o de nas o dată, dar a doua oară n-ai s-o mai poţi păcăli cîte zile ăi avea! Ei, şi-acuma dă-i înainte şi spune-mi ce ai de spus.

Aplecîndu-se înainte şi gheboşîndu-şi umerii largi, Monty îşi trecu degetele prin părul ţepos şi negru. Pe urmă îşi umezi cu limba buzele uscate.

— Aş vrea să stau de vorbă cu Betty Woodruff, domnişoară Royster. Şi din nou îşi umezi buzele. De asta am venit aici.

Înainte de a-i răspunde, Jenny îl cercetă îndelung cu privirea. Îşi strînse braţele încrucişate peste pîntece şi iar le săltă în sus.

— Să stai de vorbă cu ea despre ce?

— Domnişoară Royster, uitaţi-vă cum stau lucrurile. Am fost ceva mai devreme prin oraş şi am auzit spunîndu-se multe despre ce s-a petrecut astă-seară la un motel. Şi tot ce se spunea era în legătură cu Betty. Am mai auzit şi înainte că ar fi avut multe întîlniri după ce s-a întors la Sallisaw, dar am crezut că sînt doar întîlniri obişnuite, aşa cum avusesem şi eu cu ea. Dar ce-am auzit acuma în oraş era cu totul altceva. Lumea spune că seară de seară se ducea la unul din motelurile acelea de pe autostradă şi de fiecare dată se întîlnea cu alt bărbat. Se pare că nu-i om în oraş să nu ştie totul despre treaba asta, iar mie îmi vine foarte greu să cred ce vorbeşte lumea despre ea. Pot să vă asigur că sînt uluit. Nu era aşa pe vremea cînd mă vedeam eu cu ea, anul trecut.

— Şi ce-i cu asta?

— Păi, de aceea am venit încoace... să stau de vorbă cu ea astă-noapte. M-am gîndit că poate...

Jenny se lăsă pe spate şi începu să rîdă.

— Monty Biscoe, vorbeşti parcă ai fi un puşti de şapte anişori care a dat cuiva toate acadelele şi pe urmă se întoarce bîzîind, fiindcă vrea să le capete îndărăt. Şi iar începu să rîdă.

Acuma ştiu de ce ai venit aici. Vrei îndărăt cîteva acadele, pînă nu le-o mînca vreunul pe toate.

— Nu-i chiar aşa, răspunse Monty trăgîndu-se pînă la marginea scaunului. Nu în felul ăsta m-am gîndit eu, domnişoară Royster. Ce vreau acum e să-i spun lui Betty că m-am hotărît să demisionez din postul de antrenor la şcoală îndată ce terminăm şi ultimul meci din sezonul ăsta. Pînă atunci nu mai sînt decît trei săptămîni. Mi-am pus în gînd să plec undeva, cît mai departe, cum ar fi în Tennessee sau Arkansas, ori poate chiar în Texas, şi să caut un alt post de antrenor. Şi aş vrea ca Betty să meargă cu mine... şi să ne căsătorim.

— Vorbeşti ca şi cum ai fi pierdut şi ce brumă de minte mai aveai, Monty Biscoe. Doar eşti de mult însurat cu cealaltă profesoară. Betty Woodruff, sau oricare altă fată cu judecată, n-ar pleca niciodată aşa, cu un bărbat însurat.

— Dar o să divorţez de Mayrita. Am şi discutat cu un avocat despre treaba asta şi mi-a spus c-are să găsească el destule motive de divorţ. Zicea că pentru două sute de dolari rezolvă absolut totul. Iar pe urmă, imediat ce se termină divorţul, Betty şi cu mine ne putem căsători.

— Asta crezi tu. Acum am să-ţi spun şi ce cred eu. Betty Woodruff n-are să se mărite cu tine după ce te-ai purtat cu ea aşa cum te-ai purtat. Are prea multă minte ca să facă una ca asta, deşi pînă acuma n-a avut nici un fel de mîndrie.

— Dar o iubesc ca un nebun, domnişoară Royster, declară Monty, frămîntîndu-se neliniştit pe scaun.

Jenny tăcu şi continuă să-l privească.

— Sînt gata să fac orice dacă primeşte să plece cu mine şi să ne căsătorim, zise tînărul.

— Sînt gata să-ţi spun eu un lucru pe care l-ai putea face, îi răspunse Jenny.

— Ce anume, domnişoară Royster? întrebă Monty încrezător.

— Poţi să te ridici şi să pleci acasă. A trecut de mult ora mea de culcare, şi-acuma sînt obosită şi mi-e somn. Chiar dacă ai sta aici toată noaptea şi ai vorbi pînă ţi s-ar muta gura la ceafă, tot n-aş sfătui-o pe Betty să plece din oraş şi să facă măcar un pas — într-o parte, înainte, sau înapoi — cu un bărbat însurat, care a mai minţit-o o dată. Jenny îşi ridică încet de pe sofa trupul cărnos şi se sculă în picioare. Întorcîndu-i spatele lui Monty, se îndreptă spre uşă. Eu mă duc să mă culc. Noapte bună!

Îndesîndu-şi mîinile în buzunare, Monty o urmări pe Jenny cu privirea, în vreme ce ea stingea luminile din salon. După aceea veni după ea în hol.

— Domnişoară Royster, nu-i vina mea dacă astăzi sînt însurat, zise Monty deznădăjduit. Mai întîi de toate, eu n-am rugat-o niciodată să se mărite cu mine. Ea a spus că dacă nu mă însor, se duce şi reclamă directorului şi consiliului şcolar că-i însărcinată şi că eu sînt tatăl copilului. Iar ăia m-ar fi dat afară. De asta a trebuit să fac ce-am făcut.

— Ei, şi a născut copilul?

— Nu.

— Şi nici Betty Woodruff n-are să nască. Aşa că n-o să-ţi fie de nici un folos să dai mereu tîrcoale pe-aici, spunînd că vrei să te însori cu ea din pricina asta, sau din orice altă pricină. Şi-acum, cu toate că ţi-am mai spus o dată, îţi spun din nou: Noapte bună, Monty Biscoe!

Monty se duse la picioarele scărilor şi rămase acolo uitîndu-se în sus, spre holul de la etaj. Jenny îl văzu cum pune piciorul pe prima treaptă.

— Să nu faci una ca asta, Monty Biscoe! auzi el din spate glasul lui Jenny. Să nu îndrăzneşti!

Monty o privi peste umăr.

— Nu mă poţi opri, domnişoară Royster. De altminteri, dumneata nici n-ai de ce să te amesteci.

Apucase să mai facă un pas în sus pe scări, cînd Jenny alergă spre el şi îl înhăţă de braţ cu amîndouă mîinile. Dar Monty se eliberă foarte uşor, cu o singură smucitură.

— Am venit aici să stau de vorbă cu Betty... şi am să stau!

Şi porni mai departe în sus pe scări.

— Veasey! Veasey! strigă Jenny din toate puterile. Vino repede, Veasey! Ajută-mă să-l opresc! Monty Biscoe încearcă să se ducă în cameră la Betty! Repede, Veasey!

— Nu-ţi ajută la nimic dacă-l chemi, spuse Monty întorcîndu-se şi privind în jos către

Jenny. Nu-i destul de înalt ca să care o găleată de apă fără s-o tîrască pe pămînt.

Shorty Goodwillie veni în fugă pînă în capul scărilor, mai înainte ca Monty să poată ajunge la etaj. Stătea acolo, îmbrăcat în scurta lui cămașă de noapte și clipind din ochii orbiți de lumina puternică.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el.

— Nu-l lăsa să urce sus, Veasey! strigă Jenny urcînd scările cît de repede putea. Nu-l lăsa să mai facă nici un pas! Ar vrea să se urce sus și să se vîre în patul lui Betty!

Monty se opri acolo, pe trepte, și se uită la Shorty.

— Ce cauți aici, Monty? îl întrebă celălalt. Ce dorești?

— Dă-te la o parte pînă nu-ți ard una, Shorty, îi zise el amenințător. Nu-s de loc bucuros să stîlcesc pe cineva așa de mărunțel ca tine. Hai, dă-te la o parte, cum ți-am spus.

— Nu-l asculta, Veasey! strigă Jenny.

Între timp Jenny ajunsese și ea aproape de capul scărilor, iar peste o clipă se aruncă înainte și-și încleștă brațele în jurul picioarelor lui Monty.

Pierzîndu-și echilibrul și neizbutind să scape din strînsoare, Monty se prăvăli pe spate peste Jenny. Atunci ea îi dădu drumul, iar Monty se rostogoli în jos pe scări, bătînd aerul cu mîinile și bocănind cu capul pe trepte. Se întinse cît era de lat pe podeaua holului și rămase cîteva clipe năucit.

Jenny și Shorty ajunseră lîngă Monty înainte de-a apuca el să se scoale în picioare. După ce

se pipăi la cap și se frecă la ochi, Monty se ridică în genunchi și pe urmă, foarte încet, în picioare. Cînd îl văzu pe Shorty stînd între el și scări, îl ridică în sus și-l așeză drept în mijlocul holului.

— Bagă de seamă, Shorty. Dacă ți-e milă de oasele tale, stai aici unde te afli.

Răsucindu-se iar în loc, o văzu pe Jenny proțăpită pe prima treaptă și închizîndu-i drumul. Aprinsă la față și clocotind de furie, se uita la el sfidătoare.

— Ieși afară din casa mea, Monty Biscoe! strigă Jenny.

— Fă bine și dă-te deoparte din fața mea! răspunse Monty.

— Puțin îmi pasă cît de vlăjgan ești și cît de neobrăzat poți vorbi! zise ea cu hotărîre. N-ai să urci sus la Betty. În privința asta, m-am hotărît, Monty Biscoe. În seara asta i-am dat fetei o doză mare de somnifere ca să-i potolesc nervii, și nimeni n-are să se vîre în patul ei cînd e prea neputincioasă ca să-l gonească. Poate că n-oi fi eu sfîntă în anume privințe, dar asta e ceva ce n-am să îngădui. Un an întreg nici n-ai vrut să știi de ea, pînă ce ai auzit bîrfelile despre cele petrecute în noaptea asta, iar pe urmă ți-ai înhățat sculele și-ai alergat încoace să te năpustești în patul ei. Asta-i pricina adevărată pentru care ai venit aici acum — ai mințit cu nerușinare cînd ai spus că vrei să divorțezi și să te însori cu ea. Mi-am dat seama după felul cum te-ai frămîntat toată vremea. Dar n-o să-ți meargă!

Fără o vorbă, Monty o împinse cu uşurinţă la o parte. După aceea porni din nou în sus pe scări, privind cu grijă în urmă, ca nu cumva Jenny să se repeadă iar şi să-l prindă de picioare. Chiar în clipa cînd era să ajungă la etaj, Jenny alergă la telefon. Începu să formeze un număr cu cea mai mare iuţeală de care era în stare.

— Ce faci acolo? întrebă Monty din capul scărilor.

— Chem poliţia, îi răspunse ea liniştită. Apoi îi strigă lui Shorty: Veasey, dacă vezi că vrea să mă împiedice să telefonez, dă fuga cît poţi de repede şi strigă din răsputeri să ne sară vecinii întrajutor.

Strîngîndu-şi cămaşa de noapte în jurul trupului, Shorty deschise uşa din faţă şi alergă afară în noapte.

— Nu telefona, domnişoară Royster! se rugă Monty. Privi cu nostalgie înspre camera lui Betty din capătul celălalt al holului, apoi începu să coboare scările. Te rog nu telefona, domnişoară Royster! Mă dă imediat afară de la şcoală! Nu chema poliţia!

— Dacă n-ai ieşit din casa asta pînă răspunde poliţia la telefon, Monty Biscoe, poţi fi sigur c-ai să fii aruncat afară din slujba de antrenor, fiindcă îţi jur că am să declar la poliţie absolut exact pentru ce motiv ai vrut să urci sus, în camera lui Betty. Iar asta o să te aranjeze definitiv.

— *All right,* domnişoară Royster, plec, zise el cu glas spart. Te rog să nu reclami nimic la poliţie.

Uitîndu-se atent să vadă ce face Jenny la telefon şi fără să mai scoată un singur cuvînt, Monty străbătu în grabă holul. Cînd ajunse în prag, o luă la fugă prin verandă şi tot în fugă coborî scările către stradă.

Jenny aşteptă ca zgomotul paşilor să se stingă, pe urmă puse receptorul în furcă. Ieşi în verandă şi rămase acolo pînă ce Shorty, ţinîndu-şi cămaşa de noapte cît mai strîns înfăşurată în jurul trupului, se întoarse în casă. După ce încuie cu grijă uşa şi stinse luminile din hol, Jenny şi Shorty porniră pe scări în sus, să se culce.

Se aflau pe la jumătatea scărilor, cînd Jenny se opri deodată în loc şi îl apucă pe Shorty de braţ.

— Ia ascultă! îi zise ea încruntată. Parcă îmi aduc aminte că ţi-am spus să stai jos în salon şi să aştepţi pînă mă întorc! Ce-ai făcut în vremea asta acolo, la etaj? De ce n-ai făcut aşa cum ţi-am spus, Veasey Goodwillie?

— Jenny, îţi mărturisesc adevărul adevărat. Era atît de tîrziu şi îngheţasem aşa de rău acolo jos, că a trebuit neapărat să mă culc şi să mă vîr în aşternut, ca să mă mai încălzesc. Asta-i adevărul adevărat, Jenny.

— Nu ştiu dacă să te cred sau nu, răspunse Jenny nesigură. Îţi cunosc năravurile, şi ar fi trebuit să mă gîndesc bine de tot înainte de a pleca de acasă şi de-a te lăsa aici cu o chiriaşă nouă. Îi dădu drumul de braţ şi îl împinse încet în sus pe scări. Acuma du-te repede de te culcă. Las', că am eu grijă să nu se mai întîmple altă dată!

CAPITOLUL UNSPREZECE

SE LĂSASE o căldură ca de vară.

La epoca aceea a anului, o nouă schimbare bruscă a vremii era ceva neobişnuit ; de obicei, în octombrie, după primul îngheţ din toamnă, vremea rămînea rece şi senină pînă în decembrie, cînd se porneau ploile de iarnă. Iar acum, pentru a doua oară în aceeaşi săptămînă, temperatura trecuse de la o extremă la cealaltă.

În dimineaţa aceea, puţin după ce se crăpase de ziuă, nori negri şi ameninţători se ridicaseră deasupra zării dinspre miazăzi şi se întinseseră cu repeziciune peste cîmpuri şi peste păşuni, stîrnind vîrtejuri de praf şi răbufniri de vînt ca la apropierea unei furtuni din toiul verii. Totuşi, nu plouase, iar către sfîrşitul dimineţii trecuse şi ameninţarea averselor. În schimb, aerul cald şi umed venit dinspre golf atîrna în văzduh ca o pătură cenuşie şi udă, împiedicînd soarele să atingă faţa pămîntului. La amiază, oamenii începură să deschidă uşile şi ferestrele caselor ca să întîmpine aerul văratic ce se răspîndea pe străzi într-o adiere îmbălsămată.

Mulţi dintre negustorii de îmbrăcăminte din Sallisaw, care-şi aveau prăvăliile chiar în Piaţa Palatului Administrativ, se plimbau numai în talie de colo pînă colo pe trotuar şi se plîngeau unul altuia de neaşteptata întoarcere a vremii călduroase. Unii dintre ei făceau presupuneri cu privire la intrarea climei într-un nou ciclu, iar alţii ocărau ştiinţa că a stricat vechea şi sănătoasa rînduială a naturii. Oprindu-se din cînd în cînd şi clătinînd din cap cu tristeţe, negustorii priveau abătuţi vitrinele încărcate cu haine de iarnă, se gîndeau la prăvăliile goale de muşterii şi socoteau cît are să mai treacă pînă ce vremea şi-o relua cursul firesc. După cum învăţaseră din ani îndelungi de negustorie, oamenii de la ţară n-aveau să înceapă a veni la oraş să-şi cumpere haine de iarnă cît avea să ţină vremea călduroasă.

Pe latura dinspre sud a pieţei, la postul de pompieri, un pompier care-şi scosese haina îşi rezemase scaunul de zidul de cărămidă şi moţăia lenevind în căldura amiezii.

La parterul unei clădiri dinspre partea de răsărit a pieţei, acolo unde se aflau birourile avocaţiale, un avocat aştepta să înceapă şedinţele de după-amiază ale instanţelor. Şedea cu picioarele ridicate pe pervazul ferestrei deschise, şi în ultima jumătate de oră nu făcuse nici cea mai mică mişcare.

După ce îşi consumase prînzul adus într-o pungă de hîrtie, un şofer de taxi îşi lăsase maşina lîngă trotuar şi se întinsese pe pajiştea din faţa Palatului Administrativ, acoperindu-şi faţa cu un jurnal ca să nu-l sîcîie porumbeii. Trecuse multă vreme de cînd adormise.

La marginea dinspre apus a pieţei, la cafeneaua „Johnny Reb“, ai cărei pereţi erau împo-

dobiți cu insigne și drapele ale confederaților [1], caloriferul fusese închis și se dăduse drumul ventilatoarelor, iar aproape toți cei așezați la bar cereau ceai de la gheață în loc de cafea fierbinte.

Lawana Neleigh pornise în oraș încă de la 10 dimineața și alergase de la un birou la altul ca să ceară de lucru, iar acum era obosită și descurajată. Cu toate acestea, rămînea încă hotărîtă să încerce mai departe, pînă ce va izbuti să-și găsească o slujbă.

Cînd intră în biroul de asigurări și tranzacții imobiliare al lui Cleve Mangrum, Lawana încă mai nădăjduia să găsească o slujbă convenabilă, dar Cleve îi spuse că angajase de mai multă vreme o secretară, iar de alte ajutoare nu avea nevoie. Secretara lui Cleve tocmai plecase, fiind ora ei liberă pentru dejun, și în birou nu se mai afla atunci nimeni. În timp ce Lawana dădea să plece, Cleve întinse mîna și o apucă de braț.

— Stai puțin, spuse el. Vreau să te întreb ceva. Vino îndărăt.

Ținînd-o strîns de braț, Cleve o trase către fundul încăperii, dincolo de peretele despărțitor al biroului, unde nimeni nu i-ar fi putut vedea din stradă.

— Ce vreți să mă întrebați? se interesă Lawana, încercînd să-și elibereze brațul din strîn-

[1] Adică ale taberei alcătuite de statele sclavagiste din Sud în timpul Războiului de secesiune (1861—1865). *Johnny Reb* este folosit ca poreclă sau nume generic pentru soldații sudiști

soare. Dacă nu aveți nici un post liber pentru mine...

— Nu fi nervoasă, zise Cleve, trăgînd-o și mai departe de peretele despărțitor. N-are de ce să-ți fie teamă.

Fata încerca mereu să scape din strînsoare.

— Cum te cheamă? întrebă Cleve.

— Lawana Neleigh.

— De cîtă vreme ești la Sallisaw?

— De ieri.

— De unde ai venit?

— Din comitatul Palmetto.

— Nu poți căpăta o slujbă de felul celei despre care vorbeai. Nu în orașul ăsta. Îți pierzi vremea degeaba. Dar eu pot să găsesc altceva pentru tine. Și aș face-o cu mare plăcere. Ce ai de spus?

— Despre ce fel de slujbă vorbiți?

— Nevastă-mea are nevoie de cineva s-o ajute la gospodărie. O să ai leafă bună, și-avem și o cameră în spatele casei, pentru tine. Camera ți-am da-o gratis, nu ar trebui să plătești nici o chirie. Totul ar fi în cea mai perfectă ordine. O pot convinge pe nevastă-mea să te angajeze. Tocmai vrea să vină în oraș și să caute pe cineva pentru slujba asta. Tot ce ai de făcut e să fii fată înțelegătoare, și-atunci lucrurile au să meargă strună. Ce zici?

— Nu vreau muncă de servitoare. Vreau o muncă de birou.

Cleve o cuprinse cu brațul și o smuci, lipindu-i trupul de trupul lui. Lawana se zbătu să se elibereze ca să poată fugi în stradă, dar puterile ei erau cu totul copleșite de ale bărba-

tului. Închise ochii cînd îi simţi pe faţă şi pe gît răsuflarea fierbinte.

— Lăsaţi-mă în pace, se rugă ea, abia mai putînd să respire în strînsoarea aceea puternică. Lăsaţi-mă, vă rog, să plec.

— Nu trebuie să vorbeşti aşa, zise Cleve. O să am grijă de tine să nu-ţi lipsească nimic.

Lawana nu-şi dădu seama că îi descheiase unele părţi ale îmbrăcămintii decît atunci cînd simţi mîinile bărbatului alunecîndu-i pe trupul gol. De îndată ce înţelese ce se întîmplase, deşi se temea să nu-şi rupă hainele, se zbătu cu şi mai multă disperare să-l împingă la o parte şi să scape. Dar el o înlănţui atît de strîns cu braţele, încît nu mai putu face nici o mişcare.

— Vreau să-ţi spun ceva, zise bărbatul, aruncîndu-i drept în faţă suflarea lui fierbinte. De multă vreme n-am mai văzut o fată atît de frumoasă cum eşti tu. Şi de cînd aştept să se ivească una ca tine! Eşti chiar aşa cum îmi doream eu. Iar dacă ai să te porţi frumos cu mine, n-o să-ţi lipsească nimic. De cînd mă ştiu, am avut slăbiciune pentru fete de felul tău... ai chiar culoarea care îmi place. Spune numai un cuvînt, şi să vezi ce frumos o să mă port, şi cîtă grijă o să am de tine. Ce zici?

Lawana scutură din cap, refuzînd să răspundă.

— N-ai să cîştigi nimic scuturînd aşa din cap, îi spuse Cleve. Am să te ţin aici pînă ai să spui ceva... şi trebuie să-mi dai răspunsul cuvenit, nu altul.

— Dacă nu mă lăsaţi să plec, am să strig, zise Lawana.

— N-ai decît să strigi. Strigă pînă n-ai să mai poţi. Nimeni nu te aude de aici, din fund. Dar dacă încerci s-o faci, ştiu eu cum să te liniştesc.

Simţea că îi desface şi mai mult îmbrăcămintea, dar era atît de slabă şi de istovită, încît nici nu mai încercă să-l oprească.

— N-are să-ţi pară rău, îl auzi ea spunînd. Am să fac totul pentru tine. Nu trebuie decît să te porţi frumos, şi să vezi cîtă grijă o să am de tine. Ai auzit? Îţi promit.

— Ce vrei? întrebă Lawana peste cîteva clipe.

— Ce-ţi închipui că vreau? Ce vrea oricine de la o fată frumoasă ca tine. Nu-i nevoie să te lămuresc cu de-amănuntul, că doar ştii despre ce vorbesc. Ţi-am spus că îmi place culoarea ta, şi îmi place din ce în ce mai mult.

— Te rog lasă-mă să plec... nu mă ţine aici, se rugă Lawana. Eu nu-s dintr-acelea.

— Nu există decît un singur fel de femei... cele pe care le doresc.

— Nu... nu!

— Ce înseamnă asta? Crezi că eşti prea de soi pentru mine?

— Nu ştiu... dar te rog lasă-mă să plec.

— Dacă-ţi face plăcere, n-ai decît să-i dai înainte spunînd că nu vrei, dar cu vorba nu mă opreşti de la ce vreau eu.

Prinzînd-o cu un braţ de mijloc şi cu celălalt pe sub genunchi, Cleve se lăsă jos pe podea,

trăgînd-o pe fată după sine. Cînd se dădu şi mai aproape de ea, Lawana începu să plîngă.

— Nu merită să plîngi pentru treaba asta, o sfătui Cleve. Dacă te porţi frumos cu mine şi eşti înţelegătoare, n-are să-ţi pară rău. Ţi-am promis-o, şi am să mă ţin de cuvînt.

Cineva deschise uşa din faţă şi intră în birou, venind din stradă, iar Cleve se şi repezi să-i pună Lawanei palma peste gură, pentru a o împiedica să strige. Peretele despărţitor era mai înalt decît un stat de om, şi Cleve n-avea cum să vadă pe deasupra lui. Pe cînd stătea în aşteptare, sperînd că oricine ar fi fost cel ce intrase în birou, pînă la urmă avea să plece, auzi zgomot de paşi pe podeaua goală.

— Cleve! Unde eşti, Cleve?

Îndată ce recunoscu vocea neveste-si, o ridică pe Lawana în picioare şi o împinse către uşa din spate. În timp ce deschise uşa îi făcu vînt afară în alee, nevastă-sa îl strigă încă o dată. Întorcîndu-se cu faţa spre încăpere, văzu pe podea pantofii şi poşeta fetei. Îi ridică de jos şi i-i aruncă, apoi trînti uşa şi o încuie înainte ca nevastă-sa să fi ajuns la uşiţa din capătul peretelui despărţitor.

Ameţită şi tremurînd din tot trupul, Lawana alergă o bucată bună pe alee, înainte de a se opri în loc să-şi încheie îmbrăcămintea şi să-şi ridice părul de pe faţă. Nu era nimeni pe-acolo s-o vadă, aşa că se rezemă de zidul unei clădiri, pînă ce se simţi în stare să umble şi să ajungă-n stradă.

Deşi încă nu găsise de lucru, după cele petrecute în biroul de asigurări şi tranzacţii imobiliare al lui Cleve Mangrum era prea tulburată ca să poată căuta mai departe, şi ştia că va trebui să aştepte pînă a doua zi ca s-o ia iar de la capăt.

Lawana nu-şi dădu seama cît de slăbită şi înfometată era pînă nu ieşi la capătul aleii şi ajunse de cealaltă parte a pieţei. Se făcuse aproape 2, şi nu mai mîncase nimic de la gustarea luată dis-de-dimineaţă. Doar la cîţiva paşi mai încolo era un local de dejun, de unde se auzea pînă-n stradă muzica prietenoasă şi îmbietoare a unui tonomat.

După ce intră în cafeneaua „Johnny Reb", abia apucă să înainteze cîţiva paşi, cînd Bud Purdy, patronul, se repezi de lîngă maşina de marcat şi îi aţinu calea. Omul nu scosese nici o vorbă, şi, deci, neavînd cum să cunoască rostul acestui gest, Lawana încercă să-l ocolească, pentru a ajunge la bar.

Bud Purdy trecu din nou în faţa ei, întinzînd de astă dată mîna şi oprind-o să mai înainteze. Muzica puternică a tonomatului continuă, dar rîsetele şi zarva gălăgioasă făcută de cei vreo zece clienţi aflaţi în cafenea scăzură treptat, pe măsură ce fiecare întorcea capul şi se uita la fată.

Cu mîna încă întinsă, Bud se apropie de ea. Lawana trebui să se tragă îndărăt.

— Ei?! exclamă Bud morocănos.

Fata era atît de uluită de purtarea lui, încît nu ştia ce să spună.

— Ce cauţi aici? întrebă Bud pe un ton la fel de ursuz. Ce vrei?

— Am intrat să mănînc ceva.

— Nu poți mînca aici.
— De ce nu?
— Știi tu foarte bine de ce.
Lawana scutură din cap.
— Nu înțeleg ce vrei să spui.
— Ai să înțelegi imediat. Mi-am rezervat dreptul de a refuza să servesc pe oricine nu-mi place... iar printre ăia ești și tu.
Patronul arătă cu degetul un anunț mare scris pe un carton atîrnat pe perete, în spatele mașinii de marcat.
— Dacă n-ai chiorît de tot, ce scrie pe afiș are să te lămurească pe deplin. Cască bine ochii acolo și pe urmă ieși afară din localul meu.
— Nu înțeleg, zise fata buimăcită.
Muzica puternică încetă brusc și putu să audă rîsetele cîtorva dintre clienții așezați la bar.
— Dacă tot n-ai înțeles încă despre ce este vorba, spuse Bud rîzînd scurt, ar trebui să te grăbești și să afli. Mie mi se pare însă că numai faci pe mortu-n păpușoi și încerci să ne duci pe noi de nas.
Bud lăsă mîna în jos, întoarse capul și se uită spre clienții așezați la bar. Toți stăteau cu ochii ațintiți la el și așteptau să vadă ce are să facă. Pe urmă, vorbind destul de tare ca să poată fi auzit de oricine, se adresă iar fetei:
— De cînd ești în oraș?
— De ieri.
— Și de unde ai venit?
— Din comitatul Palmetto.
— După cum te porți, nu s-ar părea. Te porți de parcă ai veni de undeva din Nord. Cum te cheamă?

— Lawana... Lawana Neleigh.
— Ei, nu știu cum o fi pe-acolo de unde vii cu-adevărat, dar știu cum e la noi. Orașul ăsta e un oraș de oameni albi. Gata, acuma ieși afară de-aici, așa cum ți-am spus.
Muzica tonomatului izbucni deodată, cu un zgomot asurzitor. Oamenii din cafenea încă o priveau, dar ea nu le mai putea auzi rîsul. Chipurile lor se retraseră treptat, pînă ce ajunseră grozav de depărtate și confuze.
Ridicînd din nou mîna, Bud Purdy o împinse înapoi pe Lawana pînă dincolo de ușă. Cînd ajunseră în stradă, lăsă mîna în jos și o privi cercetător. Peste o clipă îi zîmbi, pentru prima oară. Lawana se trase îndărăt, iar el păși înainte.
— Stai puțin, îi spuse Bud, făcîndu-i cu ochiul. Nu pleca încă. Am să-ți spun ceva.
Lawana se uită la el fără să-i răspundă.
— Aici în stradă pot să te văd mult mai bine, zise Bud coborînd vocea și vorbind pe un ton de intimitate. Zău că aș putea să mă îndrăgostesc de tine, Lawana. Hai să stăm puțin de vorbă. Ce zici?
Bud așteptă să-i răspundă ceva, dar fata continua să tacă.
— Permite-mi să-ți spun ceva, Lawana. Îmi pare foarte bine că ai intrat în cafenea chiar acuma. Te rog să mă crezi. Fiindcă de n-ai fi intrat, nu te-aș fi cunoscut. Hai să ne întîlnim la noapte și să petrecem în doi. Ce zici? Da?
Fata se depărtă de el. Aruncînd peste umăr o privire către cei ce ședeau în cafenea și se uitau la ei pe fereastră, Bud porni în pas cu

Lawana. Lăsaseră în urmă cafeneaua „Johnny Reb“ şi treceau pe dinaintea unui magazin de îmbrăcăminte. O chelneriţă şi cîţiva clienţi ieşiseră din cafenea şi se uitau la ei cum merg înainte pe stradă.

— De ce nu răspunzi nimic? întrebă Bud. Nu trebuie să mai fii supărată pe mine. Cînd ne vedem diseară, am să te răsplătesc eu pentru toate.

— Te rog lasă-mă în pace, îi zise fata.

— Vreau să-ţi spun ceva. Nu mă sfiesc de loc să recunosc că-mi place culoarea pielii tale, şi să ştii că îmi place din ce în ce mai mult. Am mare slăbiciune pentru fete cu tenul aşa, ca al tău. Mă dă gata.

Lawana continua să meargă înainte pe stradă, ca şi cum n-ar fi auzit nici un singur cuvînt din cele rostite de Bud.

— Umbli cu nasul pe sus şi faci pe nebuna, nu-i aşa? Te porţi de parcă ai vrea să spui că eşti prea de soi pentru unul ca mine, aşa-i? Dar nu mă duci! Doar cît mă uit la tine, şi pot să-ţi spun că alergi şi tu la distracţie ca oricare alta. Ce zici de petrecerea aia în doi? Ei? Vii, da? Ştii doar că-mi place tenul tău. Vrei să te întorci aici la noapte, pe la ceasurile zece? Atunci închid cafeneaua. La ora aceea e numai bine. N-o să mai fie nimeni altcineva, doar eu singur. Să vii la uşa din spate. Am să te aştept acolo. Aşa... să nu uiţi... diseară la zece.

Grăbind pasul, Lawana stărui în tăcerea ei.

— Nu vrei să fim prieteni buni? întrebă el insistent. N-are să-ţi pară rău. Totdeauna mi-au plăcut fetele ca tine, şi genul tău mai mult

decît oricare. Te-ntorci încoace diseară la zece? Ai să fii aici, da? Hai, te rog, spune că da!

Între timp ajunseseră aproape la colţ, şi Lawana începu să meargă cît putea mai repede, ca să scape odată de el. Bud o însoţi pînă la bordura trotuarului şi acolo se opri.

— Ia ascultă! strigă el în gura mare, pe cînd Lawana traversa strada. Tu trebuie să fii aia despre care am auzit! De-aceea te porţi de parcă ai fi mult prea dată dracului pentru un alb! Nu vrei să bănuiască nimeni că eşti mulatră! Dar eu recunosc dintr-o ochire mulatrul.

Lawana nu privi înapoi.

După ce străbătu în grabă Piaţa Palatului Administrativ, porni înainte pe Morningside Street, către casa lui Jenny Royster, aflată cu patru grupuri de clădiri mai în sus. Lacrimile îi umpleau ochii şi trebui să se oprească de mai multe ori ca să şi-i şteargă şi să poată vedea pe unde merge. Încerca să nu se gîndească la felul cum se purtase Bud Purdy cu ea în cafenea şi la chipul cum îi vorbise pe trotuar, dar ştia bine că niciodată n-avea să mai uite cele întîmplate.

Şi în vreme ce înainta încet pe stradă, dîndu-şi seama că nu izbutise să-şi găsească slujbă, Lawana era atît de nefericită şi descurajată, încît dorea să nu fi venit niciodată la Sallisaw. Nicăieri nu primise nici cea mai slabă încurajare, nimeni n-o întrebase măcar ce calificare şi ce practică are; nu fuseseră dispuşi nici cel puţin să-i primească o cerere de serviciu. Aproape de fiecare dată cînd intra într-un birou, o întîmpina cineva şi îi spunea că nu au nici un

fel de post liber. Pînă și la Societatea de gaz și electricitate, care avea cele mai mari birouri comerciale din oraș, i se spusese că orice cerere de angajare trebuie depusă la birourile centralei, iar secția din Sallisaw nu avea la dispoziție formulare în acest scop.

După ce trecuse de Piața Palatului Administrativ, Lawana nu mai zărise nici un om pe stradă pînă ajunse la jumătatea drumului către casa lui Jenny Royster. Atunci auzi pe cineva fluierînd voios, și cînd își ridică privirea, îl văzu pe Shorty Goodwillie venind spre ea. În clipa aceea era însă prea tîrziu să mai treacă pe cealaltă parte a străzii, ca să evite discuția cu el.

Shorty se ducea în oraș să-și petreacă după-amiaza și se grăbea într-acolo cu pașii lui mărunți și fluiera cît putea mai tare. Avea obicei ca în fiece zi la ora aceea să se ducă în oraș să joace biliard cocoțat pe banca pe care ceilalți jucători îi îngăduiau s-o folosească și să bea cîteva sticle de bere la vreun bar. Mai tîrziu, după ce se terminau ședințele instanțelor judecătorești, de obicei se organiza o partidă de pocher la postul de pompieri, iar lui Shorty îi plăcea să joace orice variantă de pocher pînă ce se făcea ora cînd trebuia să se ducă acasă, unde în fiece seară îl aștepta fără greș cina.

Zîmbindu-i grăbit, Lawana îl salută pe Shorty cu o înclinare a capului și încercă să treacă pe lîngă el fără să se oprească. Dar Shorty i se proțăpi drept în față, așa că nu mai avu încotro.

— *Hello*, Lawana, zise el zîmbindu-i prietenos și uitîndu-se la ea drept în sus.

— *Hello*, răspunse Lawana.

— Unde ai fost ?

— În oraș.

— Dar de ce te întorci atît de devreme ? N-ai găsit slujbă ?

Fata clătină din cap.

— Nu.

— N-ai găsit ?! exclamă el compătimitor, cu glasul lui pițigăiat. Ei, asta-i destul de rău, Lawana. Dar, oricum ar fi, îmi închipui că nu te așteptai să găsești chiar de la prima încercare. Trebuie timp ca să găsești o slujbă, și eu am auzit totdeauna că cu cît mai greu o găsești, cu atîta mai bine îți merge pe urmă. Ai auzit vreodată teoria asta ?

Lawana încercă să se stăpînească și să nu plîngă, dar fu silită să-și șteargă lacrimile de pe obraji.

— De asta plîngi... fiindcă nu ți-ai găsit imediat slujbă ?

Fata se uită la el, dar nu încercă să-i răspundă.

— Nu te amărî, Lawana, o sfătui Shorty, întinzîndu-se spre mîna ei și strîngîndu-i-o încurajator. În cîteva zile ai să găsești slujbă pe placul tău. Se zice că slujbă găsești totdeauna atunci cînd te aștepți mai puțin. Ai auzit vreodată teoria asta ?

Shorty așteptă, încă ținînd-o de mînă, dar cînd văzu că fata nu spune nimic, o cuprinse cu brațele peste coapse și o strînse așa cum știa că-i place lui Jenny să fie strînsă. Iar capul și-l cuibări la pîntecele ei.

— Îți spun eu ce-am să fac în chestia asta, zise Shorty repede, uitîndu-se în sus la ea. Mă duc chiar acum în oraș și întreb peste tot, să văd cine știe unde se găsește o slujbă. Asta-i cel mai sigur mijloc de găsit slujbă ; să cauți și să vorbești cu oamenii. Iar dacă am să dau peste ceva sigur azi, îți spun imediat ce mă întorc acasă.

Lawana îl împinse deoparte.

— Nu, să nu faci așa ceva, se împotrivi ea. Te rog să nu faci nimic din ce ai spus adineauri.

— De ce nu ? întrebă Shorty. Ce-i rău dacă am să fac așa ? Doar ai nevoie de slujbă, nu ? De ce să nu-ți dau o mînă de ajutor ? Lui Jenny așa i-ai spus astă-noapte. Te-am auzit eu.

— Acuma nu mai știu sigur... nu sînt sigură ce aș vrea să fac, îi spuse ea, urnindu-se din loc. Dar te rog să nu faci nimic din ce ai spus adineauri. Nu vreau !

Pînă să apuce el să deschidă gura, fata plecase repede în sus pe stradă.

— Ciudat fel de-a vorbi și la fata asta ! își spuse Shorty cu voce tare, răsucindu-se în loc și pornind din nou spre oraș.

CAPITOLUL DOISPREZECE

CÎND AJUNSE atît de aproape încît putea să vadă casa lui Jenny Royster, Lawana ridică privirea și o zări pe Betty Woodruff coborînd treptele verandei cu o valiză și un maldăr de haine.

Imediat în urma ei și vorbind într-una foarte aprins, venea Jenny, care, mergînd cît de iute îi îngăduia trupul cărnos, străbătu veranda și se repezi pe scări către mașina alb-albastră ce staționa în fața casei. Aerul era fierbinte și umed, și de aceea nefiind obișnuită să se chinuiască și să se zbuciume atît de mult ziua, pe asemenea căldură, Jenny își ștergea cu mișcări largi sudoarea ce i se scurgea pe obraji și pe gît.

Betty așeză valiza în mașină și aruncă nepăsătoare hainele pe bancheta din spate. Avusese în mînă și o pereche de pantofi, iar cînd unul dintre ei îi scăpă pe trotuar, îl ridică de jos și îl azvîrli în mașină.

Văzînd-o pe Lawana că urcă strada, Jenny începu să dea din mîini cu disperare, făcînd semn fetei să vină mai repede.

— Hai iute încoace, Lawana, vino și ajută-mă s-o opresc ! strigă Jenny, foarte agitată. Nu trebuie s-o lăsăm pe Betty să plece. Nu-și dă seama ce face ! Tare mi-e frică să nu-i fi stricat

ceva la cap somniferele alea. Orice i-aş spune, tot nu m-ascultă !

Cînd Lawana ajunse lîngă Jenny, Betty şi pornise înapoi spre casă pentru a-şi aduce alte lucruri.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă Lawana.

— Vai, e ceva cumplit... ceva înspăimîntător! strigă Jenny, frecîndu-şi cu amîndouă mîinile faţa năduşită. Betty vrea să-şi strîngă toate hainele şi să plece ! Trebuie s-o oprim ! Trebuie să facem ceva ! Pentru binele ei trebuie s-o oprim să plece ! Biata fată şi-a ieşit cu totul din minţi ! Uită-te numai ce face !

— Dar de ce pleacă ?

— Vai, nu ştiu... nu-şi dă seama nici măcar pe ce lume e ! Atît de rău şi-a ieşit din minţi ! Trebuie să găsim ceva ca s-o readucem în simţiri !

În vremea asta Betty intrase în casă, iar Jenny o urmă pînă la treptele verandei. Din pricina oboselii tremura şi gîfîia şi îşi ştergea sudoarea de pe faţă cu mişcări largi şi dezordonate ale mîinilor.

— N-ai să faci o prostie ca asta, Betty Wood-druff ! strigă ea prin uşa deschisă. Nu te las ! M-ai auzit ? Ai să rămîi aici unde eşti, acasă la tine ! Auzi ce spun ?

Înainte ca Jenny să poată urca toate treptele pentru a încerca s-o oprească în casă, Betty ieşi cu o altă valiză şi cu paltonul ei cel gros. Cum nu izbuti s-o ajungă şi s-o prindă de braţ, Jenny se ţinu iar după ea pînă la maşină.

— Nu-mi pasă de vorbele tale, Betty Wood-ruff ! strigă Jenny cu durere, cînd o văzu că-şi aruncă paltonul pe bancheta din spate. N-am să te las să pleci aşa. Nu mi-aş mai ierta-o pînă la capătul zilelor mele dacă nu te-aş opri acum. Mă auzi ?

— Ţi-am spus că m-am hotărît definitiv, rosti Betty liniştită, întorcîndu-se cu faţa spre Jenny. De-acum încolo, orice ai zice, oricît te-ai zbate, e zadarnic, că tot n-am să-mi schimb hotărîrea. Am avut destulă vreme să mă gîndesc, iar în clipa de faţă ştiu foarte bine ce fac. Plec, Jenny, asta-i, şi nimic altceva.

— Dar nu se poate !

— Ba se poate !

— Chiar dacă eu nu vreau ?

— Chiar.

— Porumbiţo, te rog ascult-o pe bătrîna şi necăjita Jenny, insistă ea înlăcrimată. Te rog nu-ţi strînge aşa lucrurile şi nu pleca. Dacă pleci tu, toate au să se năruiască. Pur şi simplu n-aş putea să îndur. Mai mult ca sigur aş muri de inimă. Hai să intrăm în casă, să stăm jos şi să discutăm puţin despre treaba asta. Ai s-o faci pentru biata Jenny, nu-i aşa, porumbiţo ?

— Ţi-am mai spus că m-am hotărît să plec, Jenny, şi trebuie să plec. Oricît am vorbi, tot nu mai putem schimba nimic. M-am făcut de rîs în asemenea hal, că mi-e ruşine să mă privesc în oglindă. Trebuie să mă duc undeva şi să încerc să uit ce s-a întîmplat. Vreau să mă duc într-un loc unde nimeni n-a auzit de mine, unde nimeni nu mă cunoaşte, şi să devin alt om după toate astea. Nu mai pot vieţui cu mine însămi — aşa cum am fost pînă acum — nici măcar o singură zi de-aici înainte. Plecarea de

aici este singurul lucru pe care îl mai pot face în clipa de față, Jenny. De asta trebuie să plec.

— Te rog, porumbițo, ascultă-mă puțin, stărui Jenny. Are să treacă și asta. Știu ce simți acum, dar n-o să dureze cît lumea. Și oamenii n-au să vorbească despre tine așa cum crezi tu. Îți dau cuvîntul meu de onoare c-o să am grijă și-o să curm orice palavre dacă aud șoptindu-se o singură vorbă despre purtarea ta. Și în orice caz, peste cîteva zile orice bîrfeli au să se stingă și nimeni n-are să mai spună nici o vorbă despre tine. Vorbele de felul ăsta vin și se duc, și am trăit destul ca să știu cum pot fi oprite, la la fel de bine cum știu și să le stîrnesc. Și, înainte de orice, iau asupra mea toată vina, fiindcă te-am lăsat să faci ce-ai făcut.

— Nimic din toate astea nu mai poate fi de folos acum, Jenny, răspunse Betty, neclintită. E prea tîrziu ca să se mai poată drege ceva. Am ajuns de rîsul orașului. Trebuie să plec, fiindcă numai așa pot să nu mai fiu eu însămi.

— Te rog ascultă-mă, porumbițo. N-ai făcut nici un lucru pe care nu l-au făcut mulțime de alte femei — într-un fel, ori într-altul. Mai curînd sau mai tîrziu un lucru ca ăsta se întîmplă fiecăreia. Întreabă ce fată vrei tu dacă nu crezi că-i adevărat.

Jenny întinse mîna spre Lawana, o apucă de braț și o trase mai aproape.

— Lawana, mărturisește cum ți s-a întîmplat ție... mărturisește-i cît de ușor ți-ai pierdut din cînd în cînd capul pentru cîte un bărbat. Asta o să-i dovedească lui Betty ce i-am spus eu. Haide, mărturisește-i.

— Dar nu știu... nu știu ce să-i spun, protestă Lawana.

Dezamăgită și iritată, Jenny o împinse pe Lawana deoparte și se întoarse către Betty.

— Atunci, uită-te la mine, porumbițo. Eu sînt cel mai bun exemplu care poate exista. Poate nu ți-ar veni să crezi, dacă te uiți azi la mine, dar a fost o vreme, și nu e prea mult de-atunci, cînd lumea bîrfea pe socoteala mea de să te îngrozești. Și uite că am ajuns astăzi o femeie respectabilă, retrasă din afaceri.

— Nu-mi pasă ce-o să trăncănească după asta lumea din Sallisaw despre mine, îi răspunse Betty, la fel de dîrză și neînduplecată. Dacă-i place, oricine poate să bîrfească pe socoteala mea. De-acum încolo n-au decît să spună cîte în lună și-n stele, care ce-i vine la gură. Pe mine nu mă interesează — fie vorbe bune, fie vorbe rele — fiindcă au să bîrfească pe socoteala celei care am fost, nu a celei care am să fiu. Și în afară de asta, oricum, tot n-o să fiu aici să-i aud.

— Dacă nu-ți pasă ce spune lumea despre tine, atunci pentru ce trebuie să mai pleci așa, porumbițo ?

Betty nu-i răspunse.

— Știu eu care-i necazul cel adevărat, spuse Jenny după un moment de gîndire. Toate vorbele astea nu fac două parale. Ar fi trebuit să înțeleg mai repede. E antrenorul ăla de fotbal de-acolo, de la școală, e Monty Biscoe. Asta-i necazul adevărat. Încă nu ai trecut peste ce s-a întîmplat acum un an, și încă îți pui inima pe jăratic pentru el. Istoria asta e o rușine și un

păcat strigător la cer! Aş putea să mă duc şi s-o ciomăgesc pe toate părţile pe prefăcuta aceea de profesoară fiindcă l-a păcălit şi l-a obligat să se însoare cu ea. Dar ce-aş vrea eu mai degrabă să fac ar fi s-o gonesc, plesnind-o cu ciomagul peste fundul ăla al ei bîţîitor, de-aici pînă la Summer Glade şi îndărăt, ba chiar aşa s-ar putea să şi fac dacă m-o mai întărîta mult. Acum ştiu cu siguranţă că n-a fost niciodată însărcinată — ca să spun numai atîta — nici atunci şi nici de-atunci încoace. Azi-noapte am aflat tot adevărul.

— Despre ce naiba vorbeşti? întrebă Betty, curioasă.

Jenny îşi şterse sudoarea de pe faţă.

— Porumbiţo, tu n-ai ştiut, fiindcă erai cu duşii de pe lume, dar azi-noapte a venit aici Monty Biscoe şi s-a milogit de mine să-l las să vină sus, în camera ta. Cînd a văzut că nu-l las, a pornit să urce scările, şi nu l-am putut opri decît ameninţînd că chem poliţia. Doar nu era să stau ca de lemn şi să-i îngădui să se vîre în patul tău după ce te îndopasem cu pilulele acelea somnifere şi nu mai ştiai nici care-i albă şi care-i neagră. Uite, porumbiţo, dacă ai vrea să intrăm îndărăt în casă şi să stăm de vorbă ca oamenii, îţi dau cuvîntul meu de onoare...

— Nu vreau să-l mai văd în viaţa mea... nici să mai aud de numele lui nu vreau! zise Betty cu înverşunare.

— Porumbiţo, eu ştiu de ce vorbeşti aşa. Din mîndrie. Orice femeie are oarecare mîndrie, şi chiar se cuvine să aibă, dar ca o femeie să fie

fericită, mai trebuie şi altceva decît mîndrie. Stai numai o clipă şi te gîndeşte cît de adevărate sînt vorbele mele. Ei, eu ştiu cum s-o întorc în chip cuviincios aşa fel ca să-ţi păstrezi cîtă mîndrie vrei şi să-l ai şi pe el. Tot ce-ţi rămîne ţie de făcut e să mă asculţi, fiindcă eu ştiu din instinct cum trebuie să procedezi în împrejurări dintr-astea. Mă duc chiar eu să stau de vorbă cu Monty Biscoe, şi după ce am să termin discuţia cu el, primul lucru pe care o să-l vezi are să fie dumnealui tîrîndu-se în patru labe în faţa ta şi rugîndu-te să-l primeşti îndărăt. Nici n-ai idee ce uşor e! Şi să nu-ţi faci vreo grijă din pricină că e însurat. Alţii au divorţat pentru motive mult mai neînsemnate decît are Monty Biscoe, şi chiar de-o fi să fie ultima mea faptă bună pe lumea asta, tot o să am grijă ca judecătorul Rainey să aranjeze treaba. Şi pe urmă te trezeşti măritată cu el pînă nici n-apuci să-ţi dai seama. Asta îţi promit eu, pe cuvînt de onoare! Ei, porumbiţo, nu vrei să-ţi duci lucrurile îndărăt în casă şi să rămîi?

— Doar ţi-am spus de nu ştiu cîte ori că am terminat cu el, şi să ştii că aşa e, răspunse Betty, neîmblînzită. N-are rost să mai vorbim despre asta. Niciodată n-aş mai avea încredere în el. Cum aş putea să mai am? Cît am fost logodiţi, el făcea pe-ascuns dragoste cu Mayrita Yeager. Acuma sînt bucuroasă că s-a întîmplat aşa cum s-a întîmplat. Are exact ce merită. Sper c-o să rămînă totdeauna însurat cu ea şi n-o să poată divorţa niciodată. Orice om ca el trebuie să fie nefericit, şi sper că de acum încolo fiece minut din viaţă are să-i fie un chin.

Jenny își ridică poalele rochiei și își șterse fața nădușită. După ce se zbătuse atîta ca s-o convingă pe Betty să nu plece, părea obosită și descurajată.

— Ei, dacă astea-s adevăratele tale simțăminte pentru el, bănuiesc că nu îmi mai rămîne nimic de făcut, zise Jenny amărîtă. Eu am încercat, dar uite că nu-mi mai vine în minte nimic care să pledeze în favoarea lui, așa fel ca să te facă să ții la el atîta cît să nu mai pleci. Continuînd să vorbească, se întoarse și se uită gînditoare la Lawana: Poate că pentru noi toate e o lecție bună, din care să tragem învățăminte. Să ții minte asta, Lawana, și să nu îngădui niciodată să ți se întîmple așa ceva. Dacă o să fii atentă la lucruri dintr-astea, n-ai să înduri și tu aceleași chinuri. Iar cînd ai să întîlnești un bărbat pe care îl vrei numai pentru tine, ai grijă și vezi ce faci ca să nu poată veni altă femeie să ți-l ia fără știința ta. Asta-i singurul lucru urît pe care l-am spus vreodată despre femei, și nu-mi pare rău că l-am spus, deși sînt și eu femeie. Dar ăsta-i adevărul: nu poți avea încredere în ele că n-au să se lege de bărbatul alteia. Și zîmbind pentru prima oară, Jenny puse mîna pe brațul lui Betty: Nu mă mai pot certa cu tine, porumbițo. Am vorbit atîta, că abia îmi mai trag sufletul. Îmi pare foarte rău că pleci, dar, la urma urmei, faci ce se cuvine să fie făcut. Dacă vrei să afli adevărul adevărat, niciodată n-am avut cine știe ce respect pentru antrenorii ăia de la școală, antrenori de fotbal sau de ce-or fi ei. Știu ce spun, fiindcă la vremea mea am avut și eu

legături personale cu unii dintre ei. Totdeauna am fost de părere că e o meserie prea de nimica pentru un bărbat în toată firea. Cît e ziulica de lungă bat mingea, împreună cu o mînă de școlari, iar cînd se lasă noaptea, încep să gonească după femei, de parcă ar fi cîini nărăviți la găini și scăpați în curtea păsărilor. Mie totdeauna mi-a plăcut un bărbat ca toți oamenii — dintr-aceia pe care să-i poți ține noaptea sub plapumă și să știi unde se află de cîte ori te întorci de pe o parte pe cealaltă.

Betty își împreună brațele în jurul gîtului cărnos al lui Jenny și o strînse la piept cu duioșie.

— Îmi pare foarte rău că plec și te las, Jenny, fiindcă ai fost atît de bună și de drăguță cu mine. Dar nu mai pot rămîne în Sallisaw. Trebuie să plec și să mă duc într-altă parte, undeva unde să nu mă cunoască nimeni. Am să-ți fiu însă veșnic recunoscătoare, Jenny, și veșnic am să-mi aduc aminte de tine. Dacă s-o întîmpla să am vreun noroc și să-mi meargă bine, am să-ți dau de veste. Dar dacă n-oi izbuti...

Jenny se agăță de ea cu deznădejde, încercînd să prelungească acele ultime minute. Ochii îi erau plini de lacrimi.

— Nu vorbi așa, porumbițo. O fată ca tine are să știe totdeauna cum să se descurce în lume.

Betty încercă să se depărteze și să se urce în mașină, dar brațele lui Jenny erau puternic încleștate în jurul ei.

— Unde ai să te duci tu în lumea asta largă, porumbiţo? hohoti Jenny, cutremurîndu-se din tot trupul. De unde am să aflu eu unde eşti şi cum o duci? Cum am să mă mai întîlnesc eu vreodată cu tine?

— Am să mă urc în maşină şi-o să mă tot duc... o să mă tot duc. Nu ştiu unde anume. De fapt, nici nu-mi pasă. Poate o să mă duc în Florida, poate în California. Dar am să mă descurc, Jenny. Să nu-mi duci grija. Tu te-ai descurcat atîta vreme singură, şi dacă ai putut s-o faci tu, am să mă descurc şi eu. Rămîi cu bine, Jenny.

În sfîrşit, putu să plece.

— Cu bine, porumbiţo, răspunse Jenny, în vreme ce lacrimile i se rostogoleau pe obraji. Să nu mai laşi vreodată o altă profesoară să-ţi ia bărbatul. Nu există pe lume cale mai sigură şi mai iute ca o femeie să-şi piardă încrederea în sine.

După ce-i strînse mîna Lawanei şi o îmbrăţişă în grabă, Betty se urcă în maşină. Pornise motorul şi tocmai se pregătea să plece la drum, cînd Jenny dădu fuga şi se aruncă peste portieră.

— Porumbiţo, promite-mi un lucru! Dacă vreodată te răzgîndeşti şi vrei să te întorci înapoi, sau dacă dai de un bărbat care nu se dovedeşte a fi om, vreau să vii de-a dreptul la bătrîna şi necăjita Jenny. Promite-mi lucrul ăsta, porumbiţo!

— N-am să uit, răspunse Betty. Am să ţin minte.

Jenny se agăţa cu deznădejde de portieră.

— Şi încă ceva, porumbiţo. Sînt o făptură grozav de sentimentală, şi dacă ai să-mi trimiţi cîte o ilustrată de Crăciun, ori de 4 Iulie[1], sau în ocazii dintr-astea, poţi fi sigură c-o să mă bucur tare mult. Ai să faci asta pentru bătrîna şi necăjita Jenny, nu-i aşa?

— N-am să uit nici asta.

Maşina se urni lin din loc. Cu lacrimile şiroindu-i pe faţă, Jenny încercă să se atîrne de portieră, pe cînd automobilul înainta din ce în ce mai repede. Jenny ajunse aproape să alerge, dar cînd nu mai putu să ţină pasul cu maşina, mîinile îi alunecară de pe portieră. Continuă să meargă în urma ei pînă la primul colţ.

După aceea maşina vopsită în albastru şi alb alergă cu viteză pe Morningside Street înspre autostrada naţională. Stînd stingheră în mijlocul străzii şi gîfîind din greu, Jenny o urmări cu tristeţe, pînă ce n-o mai putu vedea.

Multă vreme după ce dispăru maşina lui Betty, Jenny se întoarse înapoi pe trotuar, unde o aştepta Lawana. Fără să facă vreo sforţare pentru a-şi opri lacrimile, o chemă cu un semn pe fată, apoi se tîrî încetişor către casă. Nu rostiră nici un cuvînt pînă ce ajunseră în casă şi intrară în salon.

— E cea mai tristă zi pe care am trăit-o pînă astăzi! strigă Jenny, căzînd cu faţa în jos pe sofa. Şi începu să bată cu pumnii în somiera de pluş roşu. Ştiu cu siguranţă că n-am s-o mai văd pe Betty Woodruff cîte zile oi trăi, şi mi-a fost chiar ca o fiică. E cel mai îngrozitor

[1] Sărbătoarea naţională a S.U.A. — **Ziua Independenţei.**

dintre cîte necazuri și ghinioane am avut de îndurat pînă astăzi.

Peste cîtva timp se ridică în capul oaselor pe sofa și privi prin toată camera — scaunele, și masa, și tablourile de pe pereți — ca și cum ar fi încercat să-și dea seama ce lucru mult îndrăgit pierise de la locul lui obișnuit. În cele din urmă, ochii ei sticloși din pricina durerii priviră neajutorați spre Lawana.

— Lawana, porumbițo, nu poți să-ți dai seama cît mă doare sufletul s-o văd pe Betty plecînd pentru totdeauna, așa cum a plecat. E ca și cînd ai da o ființă dragă pe mîna cioclilor, s-o înmormînteze în cimitir. Poate că e chiar și mai rău, fiindcă ea încă trăiește, dar e la fel de dispărută. Îi făcu semn fetei să se apropie: Lawana, porumbițo, stai aici lîngă mine și ține-mă de mînă. Nu pot îndura să fiu singură într-un moment ca ăsta. Trebuie să am pe cineva, să-l pot atinge și simți aproape.

De îndată ce Lawana veni și se așeză pe sofa, Jenny o cuprinse în brațe.

— Porumbițo, promite-mi că niciodată n-ai să pleci și n-ai să mă părăsești așa, se rugă Jenny, strîngînd-o la piept cu deznădejde. Dacă vrei să afli adevărul adevărat, sînt atît de sentimentală și slabă de suflet, că m-aș răsuci ca un vrej uscat și m-aș prăpădi dacă ai pleca și tu cum a plecat Betty și m-ai lăsa singură-singurică. Numai o femeie ca mine poate ști cît de înspăimîntător e să fii singură-singurică pe lumea asta. Își șterse cu mîna lacrimile de pe față. E adevărat că îl mai am încă pe Veasey Goodwillie, dar numai o parte din timp, fiindcă

opt sau nouă luni pe an e plecat în turneu cu circul, și există mereu primejdia să se încurce cu vreo pitică și să nu se mai întoarcă la mine. Și am început să mă tem că judecătorul Rainey nu se va hotărî niciodată să se însoare cu mine. Aluzii a făcut pînă acuma cîte vrei, dar uite că timpul trece, zilele se scurg una după alta, și el nu spune de fapt nimic sigur. La vîrsta mea mi-ar fi cu neputință să trăiesc singură de la un capăt la altul al anului. Cînd a ajuns la anii mei, chiar și unei femei respectabile și retrase din afaceri, așa ca mine, îi pare rău că nu s-a măritat la vremea cînd era încă destul de arătoasă ca să găsească un bărbat. La o vreme ca asta, orice bărbat e bun, cît o fi el de leneș, de lasă-mă-să-te-las și de păcătos. Dar nu cred că mai pot trage nădejde prea mare, dacă nu se întîmplă foarte repede ceva neprevăzut, și de asta am nevoie de tine să-mi ții tovărășie. Te rog spune-mi că n-ai să pleci și n-ai să mă lași singură, porumbițo.

Telefonul din hol sună strident. Jenny nu-l luă în seamă. După ce sună a doua oară, și pe urmă a treia oară, se ridică în capul oaselor, încruntîndu-se plictisită. Era sigură că cineva o caută pe Betty, și se hotărîse să nu răspundă.

Dar telefonul continuă să sune într-una, și zbîrnîitul devenea din ce în ce mai insistent și mai nerăbdător.

— Răspund eu în locul tău, zise Lawana, ridicîndu-se în picioare.

Apucînd-o de braț, Jenny o trase îndărăt pe sofa.

— Nu ! se împotrivi ea, aruncîndu-i o privire încruntată. Nu vreau să faci asta, porumbițo. E mai bine să răspund eu. Știu ce trebuie să spun dacă o caută cineva pe Betty Woodruff. Nu vreau să poată vorbi cu tine nici unul dintr-ăia.

Telefonul continuă să sune în răstimpul cît Jenny străbătu salonul și trecu în hol. Cînd se așeză pe scaunul de lîngă telefon și ridică receptorul, era furioasă.

— Nu știu cine ești și nici nu vreau să aflu, dar nu-i aici și nici n-are să mai fie, iar eu nu vreau s-o mai caute nimeni la telefonul ăsta ! Vorbea cu voce puternică și tăioasă. Acuma închide aparatul și să nu mai suni !

După asta urmă pe fir un scurt răstimp de tăcere.

— Cu cine vorbești, Jenny ? auzi ea întrebarea judecătorului Rainey.

— O, vai ! exclamă Jenny. Doamne sfinte ! N-am știut că ești tu, Milo ! Îți dai seama că dacă aș fi știut, nu vorbeam așa. Credeam că e cineva care o caută pe Betty Woodruff.

Și începu să-i povestească despre plecarea lui Betty și cum spusese fata că n-avea să se mai întoarcă niciodată la Sallisaw.

— Betty și-a strîns lucrurile, s-a urcat în mașină și...

Judele Rainey o întrerupse :

— Jenny, unde-i acuma Lawana Neleigh ?

— Lawana-i chiar aici cu mine în casă, Milo. E o mare alinare pentru sufletul meu acum, cînd Betty a plecat, și...

— Ascultă, Jenny, spuse aspru judecătorul, nu mai am timp să vin la tine acasă și să discutăm despre asta, fiindcă e destul de tîrziu, mai e puțin și se lasă seara. Prin urmare, trebuie să rezolvăm totul la telefon. E o chestiune foarte urgentă și te rog să asculți cu toată atenția ce am să-ți spun. Și nici să nu-ți închipui că avem vreme de palavre, e vremea să trecem la fapte, Jenny.

— Milo, știu despre ce vorbești, dar n-am să fac așa cum zici tu. Ți-am spus și astă-noapte că n-am de gînd s-o izgonesc din casă pe Lawana, și nu mi-am schimbat hotărîrea. Cînd alții au încercat să mă silească să-i alung din casă pe Veasey Goodwillie și pe Betty Woodruff...

— Jenny, ți-am mai explicat și înainte că de data asta nu mai este vorba de abateri de la morală și vreau să încetezi odată și să nu mai privești chestiunea în felul ăsta. Unii oameni din orașul nostru sînt dominați de prejudecăți rasiale care acum au devenit un lucru inseparabil de ființa lor. Cînd intri în conflict cu asemenea treburi, nu mai poate exista compromis. Iată ce avem astăzi de înfruntat și iată din ce pricină chestiunea e atît de serioasă. După cum foarte bine știi, anumite persoane din Sallisaw...

— Nu mă interesează ce crede sau ce spune altcineva, oricine o fi el. M-am hotărît, și am să fac așa cum am hotărît. Pot fi și eu la fel de încăpățînată ca oricare altul.

— Jenny, te rog ascultă-mă, stărui judecătorul Rainey. De astă-noapte și pînă acum s-au petrecut fapte noi. Putem găsi o cale de a ieși din încurcătura stîrnită în jurul fetei ăleia — Lawana Neleigh — și ar putea fi o soluție plăcută și echitabilă pentru toți cei interesați. Ar fi toată lumea mulțumită. Mie îmi place totdeauna să obțin o hotărîre netă în favoarea clientului, dar cînd văd că nu-i posibil, și chiar așa se prezintă lucrurile acum, o soluție echitabilă mi se pare de fiecare dată cea mai înțeleaptă rezolvare. Îți vorbesc în calitate de avocat al tău, ca și în calitate de vechi prieten, și te-aș ruga să faci așa cum te sfătuiesc eu.

— Nu știu despre ce vorbești, Milo, răspunse Jenny foarte mirată. Niciodată nu m-am priceput la legi și la vorbe de astea juridice, iar de cele mai multe ori nici nu înțeleg ce vor avocații să spună. Pentru mine toți avocații parcă vorbesc păsărește.

— Dacă ai să mă urmărești cu atenție, Jenny, zise răbdător judecătorul, am să te fac să înțelegi totul limpede și precis. Trebuie să-ți spun în cît mai puține cuvinte, fiindcă timpul e scurt și se scurtează din ce în ce mai mult cu fiecare minut. Ești atentă, Jenny?

— Ascult, răspunse Jenny.

— *All right.* Ține însă minte că vreau neapărat să-mi urmezi sfatul în chestiunea asta. A fost nevoie să mă zbat toată ziua ca să ajung unde am ajuns, și acum vreau să duc totul la bun sfîrșit. Uite, după cum știi, noaptea trecută Dade Womack mi-a spus cît de mult ține ca astăzi, la apusul soarelui, fata aceea — Lawana — să plece din casa ta, iar dacă are de gînd să rămînă în Sallisaw, trebuie să-și găsească locuință de cealaltă parte a lui Peachtree Street. Mă asculți, Jenny?

— Te aud.

— Ei bine, mare parte din ziua de azi fata și-a petrecut-o în oraș, umblînd din birou în birou și încercînd să-și găsească o muncă de secretariat. Dade a răspîndit vorba că e o mulatră care vrea să se dea drept albă, iar acum nu mai există în Sallisaw om dispus să-i ofere o slujbă cum caută ea. Chiar cu puțin mai înainte am discutat încă o dată cu Dade, și de asta te-am chemat. Și am să vorbesc deschis și direct de data asta, Jenny. Dade n-a văzut-o încă, dar a auzit despre ea de la diverși oameni care au văzut-o, iar acuma vrea ca fata să se ducă imediat la el la birou. E gata să aibă cu ea o discuție în particular.

— Pentru ce? întrebă Jenny bănuitoare. Să discute cu ea despre ce?

— Pentru tine e ușor să ghicești, Jenny.

— Dar eu nu ghicesc nimic, ascult.

— Așa, urmă judecătorul după un moment de tăcere. Ținînd seama de cele auzite în legătură cu Lawana, Dade zice că s-ar putea arăta dispus să-i poarte el de grijă. Are o mulțime de case și apartamente în cartierul negrilor de-aici din oraș și ar putea să-i ofere ei unul dintre cele mai bune dacă o să se arate drăguță cu el după ce or sta de vorbă pe îndelete. Vezi,

deci, important pentru tine e că n-o să mai ai nici un fel de supărări dacă o trimiţi chiar acuma în oraş, să stea de vorbă cu Dade.

— Altceva? întrebă Jenny cu răceală.

— Jenny, astăzi am ţinut neîntrerupt legătura cu Dade, şi îţi pot spune că e tot atît de hotărît ca şi mai înainte s-o silească să plece din casa ta şi să se mute din partea asta a oraşului. Îţi spun foarte sincer, Jenny, că am epuizat toate posibilităţile. De aceea am ajuns la convingerea că soluţia pe care ţi-am propus-o este cea mai fericită şi pentru tine, şi pentru toţi ceilalţi. Eu sînt gata s-o accept şi te sfătuiesc cu toată tăria să faci la fel. Ia spune, Jenny, ai s-o trimiţi chiar acuma pe Lawana la biroul lui Dade Womack, să poată discuta cu ea?

— N-am s-o trimit! răspunse Jenny, fără să stea pe gînduri. Poţi fi sigur că n-am s-o trimit! Dacă Lawana vrea să se lase întreţinută de Dade Womack sau de oricine altul, o priveşte. Dar eu nu voi fi aceea care s-o sfătuiesc să facă fie şi măcar un singur pas pe calea asta. Dacă vrei să-i comunici şi lui Dade Womack că asta am spus eu, n-ai decît. Spune-i chiar de două ori, ca să fii sigur că a auzit. Dacă merită să fie întreţinută de el, atunci merită să stea şi în casa mea. Nu uita să-i spui şi treaba asta cînd o veni vorba. O fi ea mulatră, sau indiană, sau orice altceva, dar pentru mine este Lawana Neleigh, şi atît, şi poate să rămînă în casa mea cît timp i-o face plăcere.

— Jenny, eu ştiu ce e în sufletul tău, dar să nu uiţi că există şi împrejurări cînd e bine să te arăţi înţelegător. Iar eu rămîn convins că ne aflăm într-una din împrejurările astea. Un astfel de compromis...

— Nu îl fac, Milo! Şi doar tu mă cunoşti! Asta-s eu: Jenny sînt, şi Jenny mă cheamă!

CAPITOLUL TREISPREZECE

ABIA TRECUSE ora 4 după amiază, cînd Dade Womack părăsi biroul de inscripţii imobiliare din Palatul Administrativ — o clădire cu colonade, din cărămidă roşie — şi o luă pe cărarea ce străbătea în diagonală peluza. De aici porni încet spre „Harry's Bar“, pe latura de la răsărit a pieţei. Chiar la ora aceea din zi aerul era cald şi umed, ceaţa cenuşie şi jilavă însă plutea pe deasupra pămîntului, iar Dade îşi scosese haina şi o ducea pe braţ. Pe stradă se afla foarte puţină lume, dar el era adînc cufundat în gînduri şi nu se opri să stea de vorbă cu nimeni.

Totdeauna grijuliu şi prevăzător în astfel de chestiuni, Dade pierduse o mulţime de vreme cu cercetarea prealabilă a titlurilor şi a situaţiei ilegale ale unei noi proprietăţi pe care ar fi dorit s-o achiziţioneze.

În dimineaţa aceea hotărîse să acorde un împrumut de cinci mii de dolari, cu ipotecă de rangul întîi, asupra unui imobil din cartierul negrilor, situat deci de cealaltă parte a lui Peachtree Street, şi era încîntat de perspectivele ce i se deschideau astfel. Proprietarul imobilului care-l interesă suferise de curînd cîteva pierderi în afaceri, şi fiind presat de bancă pentru anumite plăţi, veni la Dade Womack să facă

repede rost de bani şi să-şi achite datoriile. Imobilul era o clădire cu etaj, situat într-un excelent vad comercial, şi era ca nou, zidit cu mai puţin de cinci ani în urmă. Etajul fusese împărţit în şase apartamente de cîte două camere, toate închiriate, iar parterul era ocupat de un restaurant cu dever mare, de o sală de biliard, o frizerie şi o băcănie.

Cînd avea să ajungă proprietar al acestui preţios imobil, ceea ce era sigur c-o să se întîmple în următorii doi sau trei ani, fie prin neplata datoriei, fie prin alte mijloace, însemna că toate acestea ar fi intrat în posesia lui. Dade era de pe acum proprietar a aproape jumătate din imobilele situate în cartierul negrilor din Sallisaw, ceea ce îi asigura cam jumătate din chiriile pentru locuinţe şi localuri plătite de cei două mii de negri care trăiau de partea aceea a lui Peachtree Street. Spusese cîndva că ambiţia vieţii lui e să ajungă să ia chirie de la fiecare negru din Sallisaw, şi pînă în acel moment izbutise să nu îngăduie nici unuia să locuiască în alt cartier al oraşului.

Cînd Dade intră şi îşi azvîrli haina pe un scaun, în afară de Harry Hoxie, patronul, înăuntru se mai aflau cîţiva bărbaţi care şedeau la bar şi beau bere.

— *Hello,* Harry ! zise Dade cu vocea lui răsunătoare, aruncînd o monedă pe tejgheaua barului. Dă-i bătaie şi hai să facem o treabă ca lumea ! Îşi scoase pălăria din cap şi o aruncă deoparte. Salutare, George... Bill... Joe... Fred ! Mijindu-şi ochii, se uită la bărbatul aşezat în celălalt capăt al barului. Cine-i ăla de-acolo,

care s-ascunde ? E vreun cunoscut ? Ori e vreun amărît de băiat de la ţară, venit acum de la Summer Glade sau de la Peewee Creek ?

— Eu sînt... Houston Brusley, răspunse omul de la capătul celălalt al barului. Ce mai faci, Dade ?

— Straşnic, foarte bine, cît se poate de bine, Houston ! răspunse Dade cu voce tunătoare. Ce face doamna Houston ?

— O duce destul de bine, Dade.

— Foarte bine, foarte bine, să ştii că mă bucur, Houston !

Se aplecă peste bar şi îi făcu semn lui Harry Hoxie.

— Harry, adă de-acolo de la tine din fund o sticlă din *whisky*-ul meu şi serveşte *gentlemen*-ilor ăstora de ispravă o adevărată băutură bărbătească. Nu-mi place să văd oameni întregi ca ei fără să aibă dinainte o băutură ca lumea. E o ruşine să-i vezi cum stau aici şi-s siliţi să înghită din sticle de limonadă apă de-aceea cu zeamă de caramele, chiar dac-or fi ei metodişti sau baptişti. Nu m-ar lăsa sufletul să m-aşed aici şi să trag o duşcă de *whisky*, cînd ei nu dau pe gît decît bere spălăcită.

— Dade, de data asta sînt obligat să torn *whisky*-ul în pahare de bere, zise Harry, parcă cerîndu-şi iertare. Nu-mi face nici o plăcere şi sper că n-ai să te superi. Asta din pricină că, după cîte am auzit, de vreo zi, două se tot fîţîie pe-aici un agent de la fisc, şi nu pot risca să-mi pierd brevetul de bodegă. Ştii cît de uşor îţi ridică ăştia un brevet de bodegă dacă te prind că serveşti şi altceva decît bere şi vin.

— Dă-o dracului, Harry ! Să torni *whisky* de-al meu în pahare de bere ?! Pesemne c-ai înnebunit de tot !

— Ştiu că e *whisky*-ul tău, Dade, şi-s bucuros să-ţi fac un serviciu ţinîndu-ţi-l la dispoziţie aici la mine, dar nu-mi convine să mă joc cu fiscul. S-ar putea să nu-mi mai văd niciodată înapoi brevetul de bodegă dacă mă prind cu *whisky* la bar. Trag nădejde c-am să mai trăiesc pînă oi vedea oamenii cu scaun la cap din ţara asta votînd legea pentru vinderea liberă a *whisky*-ului şi aruncarea la gunoi a tuturor oprelişţilor împuţite. Nu-mi place cum merg lucrurile în privinţa asta, aşa cum nu-i place nimănui. Numai bisericoşii ăia de abstinenţi sînt de vină...

— Necazul ăsta al tău l-am mai auzit şi altă dată, Harry, şi tot ca un prezbiterian vorbeşti, zise Dade, agitîndu-şi mîna cu un gest plictisit. Dacă eşti aşa de fricos, dă-i drumul şi toarnă *whisky* în pahare de bere. Tot e mai bine decît să-l pui în sticle de limonadă şi să fii obligat să sugi din ele ca pruncul lapte din sfîrc. Dade se întoarse şi făcu cu ochiul spre cei din jur : Nu-i păcat cînd vezi cît de neajutoraţi sînt unii oameni ? Dacă Harry ar avea un avocat bun, n-ar trebui să se frămînte pentru fleacuri dintr-astea. Un avocat bun ar putea să-l ţină în acelaşi timp pe Harry departe de puşcărie şi totodată bodega deschisă. Dar s-ar părea că sînt oameni care nu învaţă nimic niciodată. N-am dreptate, Joe ?

— Cine-i avocatul lui Harry, Dade? întrebă Joe, aplecîndu-şi capul în clipa cînd Harry arunca în el cu şervetul.

— Avocatul lui Harry? rosti Dade aşa fel ca să-l audă toată lumea. Eu credeam că tot oraşul ştie treaba asta. E judecătorul Milo Rainey, bineînţeles. Se aplecă peste bar şi făcu din nou un semn ce voia să spună că are să le împărtăşească o taină: Da' voi ştiţi de ce?

— De ce, Dade? întrebă cineva.

— Poate că n-ar trebui să vă spun. Nu s-ar cădea, de faţă cu Harry...

— Dă-i înainte, Dade! îl îndemnă Joe. Eu nu iau seama la fleacuri dintr-astea. Păi eu am fost şi paznic de noapte la dormitorul surorilor din spital.

— Bine, dacă zici tu că e în regulă, am să-ţi spun. Totul e din pricină că Harry poate plăti onorariul lui Milo cu una dintre mulatrele întreţinute de el în partea cealaltă a oraşului. Dar Harry îşi dă seama că pe mine nu m-ar putea plăti în felul ăsta, fiindcă eu am obicei să mi le aleg şi să mi le culeg singur, asta o ştie el foarte bine... nu mă mulţumesc cu ce îmi trimite unul şi altul.

Harry se duse în încăperea din fund şi aduse o sticlă din băutura lui Dade. De cum se întoarse, umplu cu *whisky* mai multe pahare cu bere şi le rîndui pe bar.

— Am auzit că eşti pe cale să-ţi alegi singur încă una, Dade, zise Harry, ştergînd mereu tejgheaua. Mi s-a spus că tocmai a sosit în oraş una frumoasă al naibii.

— Oarecare dreptate ai tu, Harry, răspunse Dade. Încă nu am văzut-o pe aia despre care vorbeşti, dar mi s-a povestit despre ea şi am cam început să fierb. Ridică unul dintre paharele de bere şi bău o înghiţitură de *whisky*. Într-un ceas, două o să ştiu mai multe despre ea. I-am şi trimis vorbă să vină la mine la birou să discutăm între patru ochi. Totdeauna îmi place să cunosc pe cei proaspăt sosiţi în oraş.

— Asta am auzit totdeauna spunîndu-se despre Dade Womack, încuviinţă careva. E om cu adevărat prietenos.

— Sînt un prieten de pus la rană pînă nu mă calcă vreunul pe coadă, şi vă spun asta deschis tuturor celor de-aici, din bar, ca să nu cumva să ziceţi că n-aţi ştiut. Nu vreau s-aud de nimeni că îi dă tîrcoale pînă ce nu mă hotărăsc eu mai întîi în privinţa ei.

Dade se uită pe rînd la toţi, dar nici unul nu spuse nimic. După ce mai bău o înghiţitură de *whisky*, se îndreptă în scaun şi se uită la ceasul din perete.

— Care din voi e în stare să-mi spună cînd apune soarele în seara asta, deşi cerul e aşa de înnorat? întrebă Dade, uitîndu-se la cadranul ceasului. Tocmai cînd vreau să aflu un lucru atît de simplu, nimeni nu poate zări soarele.

— Dade, răspunse unul dintre cei de faţă, aş putea să mă duc acasă şi să văd cînd se culcă găinile în seara asta. Mai precis de-atîta n-am cum îţi spune.

— Nevastă-mea are un almanah unde trebuie să arate ora exactă la care apune soarele, adăugă un altul, dar dacă mă duc acuma să mă uit, nu mă mai lasă să ies din casă pînă mîine dimineață.

Dade se întoarse în loc și se uită la Harry Hoxie.

— Tu ar trebui să știi un lucru atît de simplu, Harry.

— Ar trebui, dar uite că nu știu. Însă de aflat, pot afla. Scrie chiar în jurnalul de azi. În fiecare zi arată ora la care răsare și ora la care apune soarele. Începu să răsfoiască jurnalul, pînă cînd dădu peste ce căuta. Uite-aici — cinci și treizeci și cinci, spuse el peste o clipă. Ai, va să zică, ora exactă. Dade. Cinci și treizeci și cinci precis, pe ziua și la data de azi.

— Foarte bine, Harry, bravo! zise Dade. Așa, ia mai toarnă la toată lumea încă un rînd din *whisky*-ul meu... dar să pui porție dublă de data asta. Toarnă-ți și ție, hai, numai că trebuie să bei și tu tot dintr-un pahar de bere, așa cum ne-ai obligat pe noi, ceilalți, să bem.

În vreme ce Harry turna *whisky*, Dade se dădu aproape de George Southard și îi puse mîna pe umăr.

— George, acuma e patru și jumătate, îi șopti Dade. Vino la mine la birou peste cincisprezece minute. Prin urmare, la cinci fără un sfert precis. Să nu vii prin față, pe la stradă, vino pe scările din dos, de pe alee, ca să nu te vadă nimeni. Și adă-l și pe Houston Brusley cu tine. Numai tu și cu el. Altcineva, nimeni. Vreau să

vorbesc ceva cu tine și cu Houston. E ceva important. Și să fii punctual, bagă de seamă.

George încuviință dînd din cap.

— Să nu sufli o vorbă nimănui, afară de Houston. Știu eu de ce îți cer asta. Ai înțeles?

George încuviință, umflîndu-se în pene.

După ce termină *whisky*-ul din pahar, Dade își luă pălăria și haina și ieși din bar fără să mai scoată o vorbă. Porni cu pași repezi spre clădirea cu etaj de alături și începu să urce scările, cîte două deodată, înspre biroul lui.

Howard Newhouser, asociatul mai tînăr al lui Dade, ședea la fereastră și se uita în jos, spre Piața Palatului Administrativ, dar se întoarse în loc de îndată ce îl auzi pe Dade intrînd în birou. Howard era un tînăr foarte serios, de 27 de ani, și își trecuse examenul de avocat cu un an în urmă, îndată după ce terminase Facultatea de drept. Avea păr negru și era un bărbat frumos, cu o fire delicată; pe buze îi flutura veșnic un zîmbet prietenos și încă nu se însurase.

— Ceva nou? întrebă Dade în vreme ce străbătea camera.

— Nu, Dade, răspunse numaidecît Howard.

— N-a fost nimeni pe-aici după ce am plecat eu?

— Absolut nimeni, Dade.

— Ce se aude cu mulatra?

Howard clătină din cap.

— A chemat cineva la telefon?

— Nu.

— Vrei să spui că Milo Rainey n-a dat nici un telefon ?

— Nu, Dade.

— Ei, atuncea l-am aranjat ! Să mă ia dracu dacă n-o să-i coc una de-o să mă ţină minte ! Cine îşi închipuie dumnealui că e ? A avut vreme berechet să facă ce trebuia făcut ! Dade izbi cu putere în coşul de hîrtii : Al dracului să fiu dacă mă duce el pe mine !

Se aşeză pe scaun şi se uită la cîteva dintre hîrtiile şi actele împrăştiate în dezordine pe birou. După o clipă, le întoarse cu faţa în jos şi le împinse deoparte.

— Howard, aştept să vină cineva încoace peste cîteva minute, zise Dade fără să se uite la celălalt. Le-am spus lui George Southard şi lui Houston Brusley să fie aici la cinci fără un sfert. Şi am aflat şi la ce oră apune azi soarele.

Howard se aşeză de cealaltă parte a biroului. Începu să desfacă nişte clame de prins hîrtii şi să le îndoaie în forme curioase.

— Ce ţi s-a întîmplat ? întrebă Dade, încruntîndu-se şi privindu-l peste birou. De ce stai acolo atît de pleoştit ?

Smucindu-şi scaunul mai aproape, Howard se aplecă şi mai mult peste birou.

— Dade, nu cred că e o idee fericită, răspunse el, vorbind rar şi cu hotărîre. Niciodată nu arătase mai serios şi mai îngrijorat decît în clipa aceea. E primejdios, Dade. Asta vreau să spun. Înseamnă să faci o greşeală. Şi n-aş vrea s-o faci.

Ridicînd un vraf de acte, Dade le trînti cu putere pe birou. După aceea se răsturnă pe spate în scaun şi îşi propti picioarele într-un sertar al biroului. Răsuflînd o dată adînc şi încleştîndu-şi mîinile la ceafă, se uită la Howard cu o privire pătrunzătoare. Ochii lui albaştri-cenuşii nici nu clipeau.

— Ce dracu ! exclamă el cu voce aspră. Ce mama dracului vrei să spui ?

— Asta-i convingerea mea, Dade. Howard vorbea pe un ton sigur şi neînduplecat. E periculos să faci una ca asta. Există alte căi, mult mai înţelepte, ca să realizezi un lucru. Ştii foarte bine. Dacă ţi se pare că trebuie neapărat s-o faci, caută alte căi. Ceea ce pui tu la cale e un fel de sinucidere. Ar putea să te ducă la ruină.

— Ce fel de aiureli mai sînt şi astea ? Cum adică ? întrebă Dade, trîntind sertarul şi ridicîndu-se drept în scaun. Aşa vă învaţă astăzi să vorbiţi acolo, la Facultatea de drept ?

— S-ar putea să pară nişte vorbe aiurite, Dade, dar eu cred că sînt mult mai înţelepte decît să-ţi asumi riscul la care vrei să te expui. Nu-mi face plăcere să-ţi vorbesc în felul ăsta, fiindcă nu sînt decît asociatul tău mai tînăr, şi tu ai o experienţă mult mai bogată decît a mea, dar nu mă pot opri să nu ţi-o spun. Eu vreau să trăiesc la Sallisaw şi să practic avocatura încă mulţi ani de-aci înainte, şi ăsta e unul dintre motivele pentru care nu doresc să se întîmple aşa ceva. Lumea are să-mi pună fapta asta în spinare, fiindcă oricine ştie că

sîntem asociaţi în acelaşi birou de avocatură. Nu vreau însă cu nici un chip să am vreun amestec în povestea asta, şi dacă aş putea, i-aş pune capăt imediat. Mai curînd ori mai tîrziu, tot are să scape cineva o vorbă, iar atunci toată lumea o să afle că tu ai pus la cale totul, din umbră. De fiecare dată scapă unul o vorbă. Ştii şi tu. Şi asta nu e bine. Să nu mergi pînă la capăt, Dade. Există şi alte căi.

— Dă-o naibii de treabă, Howard Newhouser, dacă nu-ţi place ce fac eu, de ce nu te retragi din asociaţie şi nu pleci dracului din biroul ăsta ?

— Am să mă retrag dacă o să faci ce spuneai adineauri că ai de gînd, răspunse Howard. Va trebui să mă retrag, Dade.

Dade tăcu multă vreme, continuînd să se uite la Howard pe deasupra biroului. Îşi aprinse o ţigară şi aruncă chibritul înspre scrumieră.

— Ascultă încoace, băiete, zise în cele din urmă Dade Womack, cu un zîmbet larg, întins pe chipu-i roşcovan. Ia aminte ce-ţi spun. N-o să ne certăm pentru atîta lucru. Ştiu foarte bine cum vorbesc tinerii, şi nu-ţi port duşmănie pentru ce mi-ai spus. La vîrsta ta ai idealuri înalte, cum se zice, şi ţi se pare că eşti dator să le sprijini cu vorbe viteieşti şi să debitezi un discurs şcolăresc, ameninţîndu-mă că te retragi din asociaţie. Nu face nimic. Înţeleg. Cu vremea ai să devii mai filozof şi mai raţional, pas cu pas ai să înveţi cum trebuie apreciată partea practică a vieţii, aşa cum facem şi noi, ceilalţi. Dade se aplecă înainte, peste birou, urmînd :

Tu ai spus ce aveai de spus, şi e rîndul meu să-ţi dau un sfat, spre binele tău. Eu am trăit în oraşul ăsta al dracului de lungă vreme înainte de a veni tu, iar între timp am învăţat cum trebuie să-l stăpînesc. Fiecare oraş trebuie stăpînit de cineva... iar oraşul ăsta e al meu şi îl stăpînesc aşa cum îmi place. De aceea nu mi-e teamă de nimeni. Bagă bine de seamă ce spun ! De nimeni !

Howard aruncă în coşul de hîrtii clamele răsucite.

— Ai auzit ce-am spus, băiete ?

— Am auzit.

— Ei ?

Howard tăcea.

— Foarte bine, băiete, foarte bine, zise Dade surîzînd. Ei, de-aci înainte să nu te mai gîndeşti să te retragi din asociaţie. Ai înaintea ta un viitor strălucit atîta vreme cît lucrezi împreună cu mine. În cîţiva ani pot să te fac om bogat. Sînt gata chiar să ţi-o promit, atît de sigur sînt. Şi nu mă gîndesc la mici ciupeli, cu clienţi de cinci dolari bucata într-un biet birou de avocatură... departe de mine gîndul ăsta ! Aşa ceva e pentru neajutoraţi. Mă gîndesc la afaceri grase, cu bani grămadă. Mi-am întocmit un plan amănunţit cu privire la proprietăţile imobiliare de dincolo de Peachtree Street, şi am şi început să încasez dividente serioase. Încă de multă vreme am hotărît să-i ţin pe negri în cartierul acela şi să-i ţintuiesc acolo, aşa fel ca să nu poată face un pas, în nici o direcţie, fără să verse bani buni în buzunarele mele. Am cum-

părat imobilele mărginaşe de jur împrejurul cartierului lor de la infractorii fiscali şi la executările silite ale creanţelor ipotecare, iar acuma cumpăr proprietăţile dinspre centrul cartierului. Ţinîndu-i îngrămădiţi acolo, strîngînd puţin şurubul o dată aici şi altă dată dincolo, pot majora treptat-treptat toate chiriile. Ca mîine n-are să mai existe în partea aceea a oraşului nici un negru care să nu-mi plătească exact atîta chirie cîtă vreau eu. Acuma poţi vedea limpede pentru ce am nevoie de un băiat deştept ca tine, să-mi dea o mînă de ajutor în atîtea treburi cîte am.

Dade tăcu, iar Howard nu spuse nimic.

— Aşa, băiete, acuma hai să ne întoarcem îndărăt de unde am pornit. N-am de loc de gînd să îngădui ca o mulatră să vină aici în oraş, să încerce să se dea drept albă şi să închirieze o cameră de partea asta a lui Peachtree Street. Dacă unul dintre ei ar izbuti, s-ar crea un precedent, şi-atunci le-ar veni şi altora ideea să încerce acelaşi lucru. Iar asta ar fi prost. Mi-ar duce de rîpă tot planul. Iată de ce am prevenit pe toată lumea, din vreme şi în chip serios, să facă tot ce trebuie pentru ca mulatra să fie scoasă din casa lui Jenny Royster pînă astă-seară la apusul soarelui. Ştie şi Milo Rainey, şi ştie şi Jenny Royster. Pe amîndoi i-am avertizat aşa cum trebuie.

— Nu sînt sigur că ai dreptate cînd spui c-ar avea sînge negru, observă Howard. Cred că e pe jumătate indiană. Am văzut-o astăzi pe stradă.

— Ce dracu! zise Dade ridicînd glasul. E tot o mulatră care încearcă să treacă drept... în ce mă priveşte pe mine. Nu e albă pură, nu-i aşa? Nu! Pe jumătate africană neagră, sau pe jumătate indiană americană... e exact acelaşi lucru. La ce bun să despici firu-n patru, oricum ai lua-o? E om de culoare, orice fel de culoare ar fi şi oricum i-ai spune.

— Dade, instanţele judecătoreşti au stabilit...

— Ducă-se dracului ce stabilesc arzătorii ăia de gaz! Dade se ridică în picioare şi se apleacă pe jumătate deasupra biroului: Eu stăpînesc Sallisawul şi comitatul Indianola! Pe urmă, îndreptîndu-se de mijloc şi rîzînd înăbuşit, îşi aţinti arătătorul spre Howard: În anumite state, instanţele judecătoreşti au stabilit că un bărbat care îşi bate nevasta comite o crimă, într-unele state se consideră asta un delict, iar în altele, o simplă contravenţie. Şi crezi că sînt nişte hotărîri chiar atît de sfinte, încît nimeni nu mai greşeşte şi nimeni nu-şi mai ciocăneşte nevasta? Nu! Spune-mi adevărul, băiete. Ai fi în stare să declari, sub prestare de jurămînt, că nu cunoşti nici un om care nu şi-a bătut vreodată nevasta în trecut, nu şi-o bate în prezent, ori n-are să şi-o bată cîndva în viitor? Nu! Iar dacă ai face-o, ai comite un sperjur, şi tu o ştii foarte bine.

— Dade, nu pot discuta cu tine pornind de la premisele astea.

— *All right!* În cazul de faţă ne-am lămurit. Nu mai discutăm despre ce am eu de gînd să fac.

— Cu toate astea, eu încă nu cred...

Dade se duse pînă la capătul biroului și se întoarse îndărăt.

— Ascultă încoace, băiete. Spune-mi, te rog, ceva. Și nu uita că vreau să aflu adevărul. De unde știi atît de multe lucruri despre mulatra noastră și ce te face să-i iei apărarea?

— Am văzut-o o dată, răspunse Howard. Am văzut-o pe stradă astăzi la prînz.

— Va să zică, asta-i socoteala! Ai pus și tu ochii pe ea, nu-i așa? M-am gîndit eu că trebuie să fie ceva de felul ăsta încă de acum cîteva minute, cînd ai pornit să faci atîta zarvă în jurul ei. Ți-era frică să nu cumva s-o alung din oraș, nu-i așa? Vrei să rămînă aici în oraș ca să poți pleca la vînătoare după ea, am ghicit?

Howard surîse slab.

— Ei, asta-i cu totul altceva, Dade.

— Fii fără grijă, băiete, îi spuse Dade, și trecînd de cealaltă parte a biroului, îl bătu prietenește pe umăr. Credeam că eu o să fiu primul, dar bag de seamă că mi-ai luat-o înainte. În orice caz, tot va trebui să se mute de cealaltă parte a lui Peachtree Street. Iar acolo, oricum, ai să poți porni la vînătoare după ea mult mai sigur decît în partea ceastălaltă a orașului.

Se auzi o bătaie în ușă, iar îndată după aceea George Southard și Houston Brusley intrară în birou. Înainte de a apuca vreunul dintre cei patru să spună o vorbă, telefonul începu să sune.

Dade arătă cu mîna către ușa biroului alăturat.

— Howard, du-i dincolo și spune-le să mă aștepte pînă termin de vorbit la telefon. Și ai grijă să ții ușa închisă.

Telefonul continua să sune, dar Dade așteptă pînă cei trei trecură în camera alăturată și închiseră ușa. Abia pe urmă se așeză la birou și ridică receptorul.

— Dade Womack la aparat, anunță el cu voce tare.

— *Hello,* Dade. Aici e Milo Rainey. Ce mai faci?

— Foarte bine, Milo, foarte bine. Cît se poate de bine. Dar tu?

— La fel ca totdeauna, Dade. Te-am sunat...

— Era și timpul, răspunse Dade tăios. Toată după-amiaza am așteptat telefonul tău. Speram să-ți aud glasul mult mai devreme. Și, în afară de asta, mulatra aia n-a trecut nici ea pe la birou. Am așteptat-o.

— Dade, m-am străduit din răsputeri, dar mi-e cu neputință s-o conving pe Jenny Royster să ne dea o mînă de ajutor. Nici nu vrea s-audă. Astă-noapte am discutat cu ea două ceasuri încheiate, acasă la mine, iar azi am stat de vorbă cu ea la telefon. I-am comunicat ce-ai spus tu, dar nu vrea de loc să renunțe. Și la fel a reacționat cînd i-am spus că ai dori să ți-o trimită la birou pe fata aceea.

— Milo, tu n-ai nici o autoritate asupra clienților tăi?

— Am făcut tot ce mi-a stat în putință, Dade, dar în privința asta se arată încăpățînată ca un catîr. Știi cum sînt cîteodată femeile. Cînd vor

ele să facă urechea toacă, nu te aud nici măcar dacă ai trage cu tunul.

— Asta e foarte rău, Milo, spuse Dade. Mă doare sufletul că trebuie s-ascult asemenea vorbe.

— Dade, mai lasă-mi cîteva zile, insistă judecătorul Rainey. Dacă aş mai avea răgaz, sînt sigur c-aş putea-o convinge să fie înţeleaptă şi să se răzgîndească. Numai cîteva zile, şi...

— Ştii la ce oră apune soarele azi, Milo?

— Nu... nu ştiu precis.

— Eu, da. Cinci şi treizeci şi cinci. Precis.

CAPITOLUL PAISPREZECE

PALID şi tras la faţă, cu privirea speriată şi rătăcită, predicatorul Clough îşi lăsă în spaţiul de parcare de la biserica Rugged Cross maşina plină de praf, apoi, cu paşi grei şi tîrşiţi, se duse pînă alături, la uşa casei lui Jenny Royster. Costumul albastru-închis atîrna pe el lăbărţat şi boţit, plin tot de scame, iar părul negru, nepieptănat, îi căzuse ca un ciuf pe frunte. Se vedea cît de colo că e cu totul zdrobit şi deznădăjduit.

Predicatorul Clough adunase ce brumă de lucruri şi îmbrăcăminte avea, pusese totul în valize şi cutii de carton, îngrămădindu-le în portbagaj şi pe bancheta din spate a maşinii. *Biblia, Concordanţa* şi un set de douăzeci de volume de predici gata întocmite, cu slujbe pentru cununii şi înmormîntări, se aflau într-o altă cutie mare de carton pe bancheta din faţă.

Era cu puţin după ceasurile 5, şi pentru prima dată în ziua aceea aerul se răcorise şi atmosfera devenise plăcută. Cîţiva dintre cei ce locuiau pe Morningside Street şedeau tolăniţi pe verande, iar alţii se plimbau prin grădiniţele lor, bucurîndu-se de blîndeţea vremii. Cerul rămăsese acoperit de nori, şi pe cînd soarele apunea în spatele perdelei lor cenuşii, amurgul cobora

mult mai devreme decît ar fi coborît pe vreme senină.

Cînd ajunse la casa lui Jenny, predicatorul Clough păşi fără zgomot, în vîrful picioarelor, prin verandă şi bătu sfios la uşa din faţă. Nu veni nici un răspuns. Puse urechea la crăpătura uşii, dar nu putu să audă nimic. Îngrijorat şi zăpăcit, a doua oară bătu mai tare. Hotărît să rămînă acolo pînă ce avea să vină cineva, ascultă cu încordare să răzbată pînă la el zgomot de paşi din hol.

Încă mai bătea cu îndîrjire, cînd Jenny deschise brusc uşa. Se îmbujorase şi gîfîia din pricină că alergase pe scări să vadă cine o fi.

În ultima jumătate de oră, Jenny stătuse sus, în camera Lawanei. Cînd îşi dăduse seama cît de obosită şi descurajată era fata după ce alergase toată ziua prin oraş fără să mănînce nimic şi fără măcar să-şi fi găsit slujbă, Jenny insistase ca Lawana să se vîre imediat în pat. Îi pregătise mai întîi o farfurie plină cu supă de pasăre şi îi dăduse de asemenea o felie mare de jambon, cu sos fierbinte. Lawana aşteptase prilejul să-i povestească lui Jenny ce i se întîmplase la biroul de tranzacţii imobiliare şi la cafeneaua „Johnny Reb", dar, de îndată ce terminase de mîncat, aceasta îi dăduse cîteva pastile de somnifer de-ale ei, şi după asta se simţise atît de somnoroasă şi obosită, încît nici nu mai încercase să scoată un cuvînt.

În clipa cînd deschise uşa, Jenny fu atît de surprinsă văzîndu-l pe predicatorul Clough, încît rămase încremenită şi cu gura căscată.

— Bună seara, domnişoară Royster, spuse el, şi pleoapele porniră să i se zbată nervos. N-aş vrea să vă deranjez, dar dacă n-aţi avea nimic împotrivă, aş dori foarte mult să stau de vorbă cîteva minute cu dumneavoastră, în particular.

— Bună seara, domnule predicator Clough, răspunse Jenny, nesigură.

— Aş putea sta de vorbă cu dumneavoastră, domnişoară Royster ? insistă pastorul.

— Despre ce ? întrebă Jenny, încruntîndu-se. După cele ce s-au întîmplat, nu m-aş fi aşteptat să te mai văd în casa mea, domnule predicator Clough.

Frecîndu-şi tălpile pe podea, predicatorul îşi mută greutatea trupului de pe un picior pe celălalt.

— Domnişoară Royster, dacă aţi binevoi să mă primiţi înăuntru...

— Bine, nu vreau să se poată spune vreodată despre mine c-am trîntit uşa în nasul unui preot şi nu l-am lăsat să-mi calce pragul. Dar dacă este vorba să puneţi mîna pe casa mea şi s-o dărîmaţi, ca pe urmă să zidiţi o anexă pentru şcoala de duminică, vă osteniţi tot cu atîta spor ca şi cînd aţi fluiera în sus pe coş. Tot ce puteţi face e să vă răciţi gura de pomană şi în acelaşi timp să mă înfuriaţi şi mai rău. Nu sînt dispusă să-mi pierd vremea cu asemenea vorbe în vînt, iar eu cînd mă hotărăsc la ceva, atunci aşa rămîne. Nehotărîrea e una dintre slăbiciunile de care sînt mîndră că am fost scutită.

— Nu, nu, domnişoară Royster, se grăbi predicatorul s-o asigure, nu-i de loc vorba despre

așa ceva. Nici n-am să pomenesc despre treaba aceea.

— Și încă un lucru : nu mai am de gînd să stau nici o clipă și să ascult cum îi vorbești de rău pe chiriașii mei. Am ascultat destule predici dintr-astea și nu mai vreau să aud nici măcar o singură vorbă. Asta-i casa mea particulară, și nimeni n-are să-mi spună mie cine poate și cine nu poate trăi în ea.

— E vorba de cu totul altceva, domnișoară Royster, spuse predicatorul nerăbdător, aruncîndu-i o căutătură gravă. Jur pe dumnezeul meu !

— Atunci fii binevenit în casă, domnule predicator Clough, îl pofti Jenny, zîmbindu-i prietenoasă. Și se dădu în lături, pentru a-i face loc să intre. Dacă nu mai poți da crezare unui preot cînd îți declară ceva luîndu-l pe Dumnezeu drept martor, atunci nu știu în ce s-ar mai putea încrede omul pe lumea asta !

Pășind ușor, Jenny îl conduse pe predicatorul Clough în salon și aprinse lumina. Afară mai stăruia încă o slabă rămășiță cenușie din lumina zilei, dar înăuntru se și lăsase întunericul.

Spre deosebire de vizitele precedente, cînd rămăsese tot timpul în picioare, în afară de clipele cînd îngenunchease pentru rugăciune, predicatorul Clough se așeză numaidecît pe scaunul oferit de Jenny. Ea se cuibări pe sofaua de pluș roșu și își căută un loc cît mai comod, împreunîndu-și brațele peste pîntece și săltîndu-le în sus, ca să micșoreze apăsarea.

— Uite, șed aici și aștept să începi cu o rugăciune, așa cum ai făcut de fiecare dată pînă acuma, îi spuse Jenny peste cîteva clipe. Dacă

dumneata vrei așa, eu n-am nimic împotrivă, domnule predicator. De cînd am dat eu ochi prima oară cu ei, preoții totdeauna blagoslovesc cu dragă inimă o masă gratuită și spun o rugăciune pentru un lucru pe care speră să-l capete fără să-l plătească. În afară de ei, n-am cunoscut alți oameni care să trăiască bine doar rugîndu-se să capete ceva, fără să dea nimic în schimb. Poate că dumneata ăi fi mai presus de toate astea, dar noi, oamenii ceilalți, trebuie să muncim ca robii ca să strîngem doar cît să putem pune o bucată de pîine pe masă și să avem un acoperămînt deasupra capului.

— Nu mă gîndeam să rostesc o rugăciune, răspunse predicatorul, privind-o foarte încurcat. De data asta n-o să fie nevoie.

— Atunci dă-i drumul și spune ce anume vrei să vorbești cu mine, domnule predicator Clough. Despre ce n-o să vorbim, am stabilit mai înainte.

Predicatorul se trase la marginea scaunului și își împreună strîns mîinile.

— Domnișoară Royster, sînt un om distrus, zise el, vorbind cu înfrigurare. Apoi își șterse cu dosul palmei buzele și bărbia. Sînt cu totul și cu totul ruinat. E cel mai rău lucru ce se poate întîmpla unui om ca mine.

— N-aș putea spune că mă mir prea tare, remarcă Jenny cu severitate, după cele ce s-au petrecut la motel în noaptea trecută.

Predicatorul Clough respiră o dată adînc, ca și cum ar fi încercat să capete curaj pentru a putea continua.

— Cu puțin mai înainte a trebuit să demisionez din postul de pastor al bisericii Rugged

Cross. Își trecu din nou dosul palmei peste gură și peste bărbie. Enoriașii bisericii s-au adunat azi în secret și au hotărît prin vot să nu mai predic aici. Ziceau că am stîrnit un scandal prea mare, și în condițiile astea n-am să mai pot trăi la Sallisaw. Mi-au mai pus în vedere, de asemenea, să părăsesc orașul și să nu mă mai întorc niciodată.

— Ei, nu mai spune?! exclamă Jenny, făcînd ochii mari. Ce zici de povestea asta?! N-aș fi crezut să treacă atît de repede la fapte!

— O asemenea întîmplare e ceva îngrozitor pentru un om ca mine, domnișoară Royster. Îmi strică reputația.

Jenny încuviință domol din cap.

— Îmi pare bine că pentru o dată s-au mai petrecut lucrurile și altfel decît de obicei; am auzit povestea chiar de la sursă. De obicei trebuia să aștept pînă mergea vorba de la un capăt la celălalt al orașului, și de-abia la urmă ajungea și la mine.

Predicatorul Clough se lăsă pe spate și se cufundă adînc în scaun.

— Nu știu ce-are să se mai aleagă de mine acuma, domnișoară Royster. Nu știu ce să fac. Nu știu încotro să apuc. Nu mă mai ajută mintea. Încă n-am avut vreme să mă rog în privința asta, dar mi-e teamă că rugăciunile n-or să-mi fie de nici un folos în asemenea împrejurare. Singurul lucru la care mă pot gîndi e să mă duc undeva unde nu s-a auzit nimic despre scandalul ăsta și să încep a alcătui o nouă biserică. Dacă aș fi mai tînăr, pînă s-ar mai potoli scandalul, m-aș putea duce undeva să trăiesc

din munca pămîntului, dar mă tem că nu mi-ar îngădui sănătatea. Totdeauna am fost prea șubred pentru asemenea îndeletnicire.

Jenny clătina din cap și se uita la el cu o privire compătimitoare.

— Oricum, mă pricep mult mai bine să strîng bani pentru o biserică, urmă predicatorul. Este singurul lucru pe care aș putea spune că îl fac cu oarecare ușurință, și bănuiesc că m-am născut cu o înclinație specială în privința asta. De-aceea vreau să rămîn la meseria mea de pînă acum. Va trebui deci s-o iau de la capăt, să adun bani de la lume și să clădesc o biserică nouă, cărămidă cu cărămidă, și încă de la temelie, și n-am auzit de nici un loc unde oamenii vor să ridice o biserică nouă. S-ar zice că în ziua de azi sînt multe și destule biserici gata clădite. Poate că ar fi bine să mă duc undeva, să închiriez o cotineață și să cresc găini pînă ce oi putea să mă întorc iar la meseria mea. Poate că să cresc găini n-are să-mi fie prea greu.

Abia atunci Jenny se arăta în sinea ei binevoitoare față de el și se întreba ce ar putea face să-l ajute. Mai avea o cameră liberă și ar fi putut să i-o dea fără să-i ceară chirie, iar încă o persoană la masă n-ar fi împovărat-o chiar peste măsură.

— Ce rușine și ce păcat strigător la cer! exclamă ea cu înțelegere. Nu mi-am închipuit că preoții pot trece prin ghinioanele și necazurile prin care trecem în viață noi, oamenii de rînd. Eu aș zice că și oamenii bisericii au tot atîta drept să se-apuce de-o meserie ori s-o lase baltă ca și-un negustor oarecare, sau ori-

cine altul, dar uite că a te apuca de-o meserie pare a nu fi un lucru chiar atît de cucernic după ce te-ai zbătut din greu să ridici o biserică fățoasă, numai din cărămidă, și s-o plătești pînă la ultima lăscaie! Jenny își strînse brațele peste pîntece. Domnule predicator, îmi pare foarte rău de dumneata, și nu mă dau în lături s-o mărturisesc. Am fost totdeauna un suflet larg, și una dintre cele mai lăudabile slăbiciuni ale mele e că mi-e milă de oameni. Așa, parcă mă scurmă ceva la inimă cînd pot da peste cineva alături de care să sufăr. Din pricina asta mi-e atît de milă de dumneata acum. Dacă vrei să afli adevărul despre ce se petrece în clipa asta în sufletul meu, sînt gata să-ți spun. De-ai veni încoace, te-ai așeza lîngă mine și mi-ai spune în șoaptă că vrei un lucru oarecare de pe lumea asta, am un suflet atît de mare, încît aș face tot ce pot ca să capeți lucrul acela aici, pe loc, și în clipa asta. De asta zice toată lumea că sînt suflet slab, suflet de femeie, că Jenny sînt, și Jenny mă cheamă.

Jenny rămase în așteptare, uitîndu-se la el, și multă vreme în încăpere domni tăcerea. O dată pastorul își ridică privirea spre ea, dar își coborî repede ochii în pămînt, după care, în loc să spună ceva, se cufundă și mai adînc în scaun. Minutele treceau unul după altul, și Jenny începu să bată nervos darabana cu degetele în plușul roșu al sofalei. Obrajii i se îmbujorară.

— Dacă nu te arăți dispus să înțelegi încotro bat eu, zise Jenny cu asprime, pot să-ți spun la fel de bine că mai am și altceva în minte. Ar

fi trebuit să iei seama ce faci și să fii mai prevăzător acolo la motel. Pentru Betty Woodruff a fost un lucru înspăimîntător, și toate s-au întîmplat numai din pricina dumitale. Biata fată, era la pămînt! Cînd s-a întors acasă de la motelul „Pleasant Hours", după ce ai făcut-o de rîs față de Clint Huffman și de Stanley Prichard, sărmana de ea a fost cît pe-aci să-și piardă mințile. A început să spună că vrea să-și ia viața și n-am putut-o potoli azi-noapte decît cu pilule somnifere. Dar nenorocirea cea mare e că acuma a plecat și n-are să se mai întoarcă niciodată, și dumneata ești de vină!

— De asta am venit încoace, zise predicatorul Clough, frămîntîndu-se în scaun.

— Ca s-o vezi pe Betty?

Predicatorul încuviință, dînd din cap.

— Vreau să-mi cer iertare de la domnișoara Woodruff pentru că am stîrnit un asemenea scandal și să-i spun cît de rău îmi pare. După ce am să-i spun asta... m-am gîndit eu... poate o vrea să plece cu mine, de vreme ce sîntem amîndoi amestecați în același scandal. Dacă ar merge cu mine, mi-ar fi mult mai ușor să părăsesc orașul. Întîi de toate, automobilul ei e mult mai bun decît al meu, iar eu am să-l vînd și-o să plecăm amîndoi cu al ei, care-i mult mai solid. Cauciucurile mașinii mele sînt aproape roase cu totul, pe cînd ale ei arată ca noi. Dacă o vrea să facă așa, o să ne ducem împreună undeva și...

În vreme ce predicatorul vorbea, Jenny ședea pe sofa și clătina mereu din cap.

— S-a dus. A plecat de mult.

— Ce vreți să spuneți, domnișoară Royster? și se îndreptă în scaun. Unde s-a dus? S-a mutat cumva domnișoara Woodruff în altă locuință?

— În clipa asta Betty se află la o sută de mile de Sallisaw și își vede de drum tot înainte. Am încercat din toate puterile s-o opresc, dar și-a împachetat toate lucrurile și a plecat cu mașina imediat după amiază. A spus că nu se mai întoarce la Sallisaw cîte zile o avea. Din pricina asta sînt atît de supărată și nenorocită... fiindcă mă gîndesc că n-am s-o mai văd niciodată pe Betty Woodruff. Mi-a fost ca o adevărată fiică! Toată viața n-am să mă pot împăca eu cu gîndul ăsta! Și numai dumneata ești vinovat!

Jenny își șterse lacrimile care îi împăienjeneau ochii.

— Unde s-a dus? întrebă predicatorul Clough, încleștîndu-și și descleștîndu-și pumnii. Spune-mi unde s-a dus, și plec după ea s-o caut. Chiar acuma mă sui în mașină și plec după ea.

Jenny plîngea cu sughițuri, și tot trupul i se cutremura.

— Ba s-o lași în pace, domnule predicator! Cît ăi trăi să nu mai îndrăznești s-o tulburi pe Betty Woodruff! Nu ți-aș spune unde s-a dus chiar dacă aceea ar fi ultima mea suflare! Bagă de seamă, nu face nici o încercare să dai de ea!

Furios și agitat, cu obrajii săi palizi pentru prima oară îmbujorați, predicatorul Clough ședea acolo și se uita la Jenny, ca și cum ar fi vrut să arunce asupra ei vina pentru tot ce se întîmplase.

— Astea-s vorbe de-o răutate cîinească, oricine le-ar rosti, îi zise el, strîngîndu-și buzele. Și ești de o răutate blestemată după felul cum te porți.

— Nu vreau să fiu bună cu nici un om din pricina căruia a plecat Betty Woodruff. Și nu mă interesează de fel cu cîtă răutate vorbesc despre treaba asta, s-o știi!

— Ascultă încoace, domnișoară Royster! N-am venit în casa dumitale ca să te aud vorbindu-mi în felul cum îmi vorbești!

— Nici eu nu te-am poftit să vii în casa mea! răspunse Jenny mînioasă. N-ai decît să te ridici de pe scaun, s-o ștergi de-aici și să te duci în altă parte! Nu sînt obligată să vorbesc așa cum îți place dumitale! Nu-s decît vreo cîteva minute de cînd îmi simțeam sufletul plin de înțelegere și am fost gata să te ajut să mă cunoști mai bine, dar dumneata n-ai vrut să te folosești de prilej, și asta nu-i o faptă care să poată măguli vreo femeie. Dacă te-ai fi arătat înclinat s-o faci, mă gîndeam să te las să te muți în camera liberă fără să plătești nici o chirie. Acuma îmi pare bine că n-ai pomenit despre așa ceva.

— Ești o femeie bătrînă și rea! Asta ești, domnișoară Royster! Numai suflet bun și mare nu se poate spune c-ai avea dumneata!

— Pot avea într-o clipă un suflet mare cît toată casa asta, și pe urmă în clipa următoare să mă fac rea ca un drac! Și așa sînt acum! Rea ca un drac!

Predicatorul Clough se ridică de pe scaun. Dar rămase pe loc şi se uită la Jenny, în vreme ce pleoapele i se zbăteau nervos.

— Cu siguranţă că eşti! zise el. Eşti rea ca un diavol!

— Iar dacă vrei să ştii adevărul, mă fac tot mai rea cu fiecare minut ce trece, da! Adevărul e că, după cîte încep să-mi dau seama, eşti preot exact atîta cît sînt şi eu. Şi pot să-ţi mai spun încă un adevăr: încep să cred că eşti cea mai mare înşelătorie văzută vreodată în oraşul ăsta. De multă vreme mă întrebam pentru ce nu-ţi spui pastorul Clough sau reverendul Clough, aşa cum fac ceilalţi preoţi. Dar totdeauna predicatorul Clough încolo... predicatorul Clough încoace... E aici ceva care te face să intri rău de tot la bănuială. Tot ce te interesează e să zăpăceşti oamenii şi să-i scoţi din minţi ca să-şi deschidă pungile şi să te lase pe dumneata să scotoceşti în ele şi să iei ce-ţi trebuie. Eşti chiar ca negustorul ambulant care deschide o sticluţă şi îmi dă să trag pe nas un parfum dulce, iar pe urmă îmi vinde o pereche de ciorapi aşa de buni, că se găuresc de cum îi pun în picioare. Cunosc eu soiul ăsta! Şi m-am săturat pînă peste cap! Ieşi afară din casa mea!

În salon mirosea a fum. Cînd simţi prima oară mirosul, Jenny se gîndi mai întîi că Shorty Goodwillie scăpase în tapiţeria unui scaun vreo ţigară aprinsă. Scotoci pe sub toate pernele şi cercetă cu atenţie sofaua de pluş roşu, dar nu izbuti să găsească nimic care ardea. Predicatorul Clough simţi şi el mirosul şi începu să tragă

tare aerul pe nări, privind în jur prin salon. La început mirosul amintea de cel al frunzelor cînd ard mocnit, dar peste puţin deveni asemănător cu cel al lemnelor de brad aprinse în cămin.

— Dacă n-ai fi femeie, te-aş înjura, îi spuse predicatorul Clough, plimbîndu-se prin faţa lui Jenny.

— Dă-i drumul şi înjură... înjură pînă ţi s-o muta gura la ceafă! Mi-ar părea bine să începi, fiindcă atuncea te-aş înjura şi eu de două ori mai rău şi de trei ori mai repede. Ai auzi nişte înjurături cum n-ai auzit de cînd eşti... iar pe unele nu le-ai mai uita cîte zile ai avea, să ştii! Nu cumva să-ţi închipui că n-aş fi în stare. În ziua de azi sînt o femeie respectabilă şi retrasă din afaceri, dar dacă se iveşte o pricină destul de puternică, pot repede uita ce sînt.

— Totdeauna am ştiut că eşti o femeie păcătoasă!

— Iar acuma nu aştept decît prilejul să ţi-o dovedesc!

Predicatorul Clough mai stătea încă în picioare, în mijlocul încăperii, cînd din faţa casei se auziră deodată glasuri speriate. O clipă mai tîrziu cineva începu să strige din stradă.

Jenny se ridică de pe scaun şi se îndreptă spre fereastră, să vadă ce e cu toată zarva aceea. Înainte de a ajunge ea la fereastră, cineva deschise uşa din faţă şi alergă în hol.

— Jenny! Jenny! Unde eşti, Jenny?

Jenny recunoscu numaidecît vocea Clarei Crockmore.

— Jenny! Jenny! strigă din nou Clara, speriată.

— Ce Dumnezeu s-a mai întîmplat, Clara ? întrebă Jenny, îndreptîndu-se spre hol. De ce eşti aşa speriată ?

Jenny şi Clara se întîlniră în pragul salonului.

— Foc ! Jenny ! Foc ! Îţi arde casa ! Toată partea din spate e în flăcări ! Ieşi repede afară, Jenny !

— Asta îmi mirosea mie ? zise Jenny cu un calm care trăda uluire. M-am gîndit eu că e ceva curios.

— Casa ta, Jenny ! Arde ! E în flăcări ! Hai repede afară !

În vremea asta, valuri de fum pătrundeau în hol, şi prin pereţii subţiri se auzeau trosnetele flăcărilor. Strigătele din stradă deveniră mai puternice, şi din depărtare se auzi cum începe să bată clopotul de deasupra postului de pompieri.

— Trebuie să-mi salvez lucrurile de preţ ! strigă Jenny, întorcîndu-se în loc şi intrînd din nou în salon. Toate figurinele mele preţioase şi pernele de divan aici sînt !

Clara Crockmore alergă după Jenny şi izbuti s-o tragă înapoi în hol. Chiar atunci năvăliră în casă cîţiva bărbaţi.

Predicatorul Clough dădu buzna prin hol, ca să se pună mai repede la adăpost afară în stradă.

— Scoateţi-o de-aici ! strigă unul dintre bărbaţi.

Doi dintre ei o înhăţară pe Jenny şi o tîrîră prin hol către verandă.

— Scoateţi toată lumea afară din casă ! Acoperişul e gata să se prăbuşească !

Cînd maşinile pompierilor cotiră în sus pe Morningside Street, se auzi din depărtare sunetul sirenelor. O mulţime mare de oameni se şi adunase în faţa casei, iar vecinii îşi stropeau acoperişurile şi verandele cu furtunurile cu care îşi udau grădinile şi curţile, ca nu cumva scînteile ce zburau prin aer să aprindă şi casele lor.

— Trebuie să salvez cîte ceva ! se împotrivea Jenny, smucindu-şi braţele din prinsoare. Nu pot lăsa să-mi ardă toate lucrurile !

Mai înainte ca bărbaţii s-o poată opri, Jenny se şi aplecase şi ridicase de jos două dintre ghivecele ei cu plante. Strîngîndu-le tare la piept, nu se mai împotrivi şi se lăsă împinsă din hol spre veranda din faţă. Chiar pe cînd coborau scările spre curte, un val de flăcări se năpusti în hol dinspre bucătărie.

— Nu ştiu dacă mi-am salvat sau nu ghiveciul cu floarea mea preferată, zicea Jenny năucită, lăsîndu-se trasă şi împinsă în stradă. Totul s-a petrecut atît de repede, că n-am mai avut vreme să mă gîndesc pe care s-o iau.

Pompierii începură să arunce apă asupra clădirilor din jur, ca să izoleze focul la casa lui Jenny Royster. Udînd cu şuvoaie neîntrerupte zidurile şi acoperişul, pompierii puteau feri de foc biserica Rugged Cross. Casa Clarei Crockmore era aşezată destul de departe ca să fie în afara primejdiei, dar cîţiva stejari se aprinseră, şi pompierii fură siliţi să întoarcă asupra lor furtunurile, ca să oprească răspîndirea flăcărilor.

Cînd acoperişul se prăbuşi cu zgomot răsunător peste planşeul de la etaj, Jenny stătea în

mijlocul străzii şi strîngea la piept cele două ghivece cu plante. Un nor uriaş de fum negru şi vîrtejuri de scîntei ţîşniră în sus cu urlet din pojarul de bîrne aprinse şi şindrile ce trosneau.

Jenny ţipă deodată cît putu ea de tare şi se aruncă înainte :

— Vai, Dumnezeule ! Dumnezeule mare ! Dumnezeule ! Fata e acolo ! Doarme acolo, sus ! S-o salveze cineva !

Bărbaţii de pe stradă o prinseră şi o traseră mai departe de casa în flăcări.

— Cine-i înăuntru ? o întrebă careva. Despre cine vorbeşti ?

— Lawana... Lawana Neleigh ! I-am dat o doză mare de somnifere ! N-are să se mai scoale ea niciodată să fugă de-acolo ! Ce-am făcut ! Salvaţi-o ! Vai, Dumnezeule ! Salvaţi-o, vă implor !

— Nimeni n-ar fi în stare să intre acuma în casă, domnişoară Royster, îi spuse unul dintre bărbaţi. E prea tîrziu. Chiar şi dumneata ai avut noroc c-ai putut ieşi pînă nu s-a prăbuşit acoperişul.

— Dar... Lawana... e acolo înăuntru... somniferele...

Cîteva femei o conduseră pe Jenny de cealaltă parte a străzii şi o ajutară să se aşeze pe marginea trotuarului. Jenny începu să plîngă cu deznădejde. Clara Crockmore se aşeză alături de ea şi încercă s-o liniştească.

— Cît oi trăi n-am să mi-o iert că am uitat de Lawana... hohoti Jenny. Aş lăsa să-mi ardă pînă în temelii zece case dacă aş putea-o salva şi readuce la viaţă ! Lawana ! Lawana ! Nu

vreau să mă ierţi. E vina mea ! Numai eu sînt de vină !

— Lasă, Jenny, îi spuse Clara, linişteşte-te şi nu mai vorbi aşa.

Jenny îşi acoperi faţa cu palmele. Şi o vreme rămase acolo pe loc şi plînse cu sughiţuri, numai pentru sine.

— E atît de îngrozitor, că nici nu mai ştiu pe ce lume sînt... se jelui ea. M-am certat cum nu se poate mai urît cu predicatorul Clough, şi toate s-au petrecut atît de repede, că n-am mai avut vreme să judec ca oamenii. Mă gîndeam să-mi salvez figurinele mele preţioase şi pernele de divan, dar nu m-au lăsat să mă întorc şi să le iau. Cu toate astea, eu sînt vinovată pentru ce i s-a întîmplat Lawanei. Am silit-o să se vîre în pat din pricină că era atît de ostenită şi descurajată. Toată ziua alergase prin oraş fără să pună nimic în gură, eu am crezut că bine fac ce fac. I-am dat ceva de mîncare... şi pe urmă somniferele ! E vina mea ! Numai eu sînt de vină !

— Nu mai vorbi aşa, Jenny, îi spuse Clara, bătînd-o încet cu palma pe braţ. Nu-i vina ta. Nimeni n-ar fi putut opri nenorocirea. N-ai de ce să-ţi faci reproşuri.

Clara înălţă capul şi se uită la unul dintre bărbaţii care stăteau în picioare lîngă ele.

— Dar cred, totuşi, că cineva este de vină, îi spuse ea bărbatului. Nu cred că-i vorba doar de-o întîmplare. Un foc iscat din întîmplare n-ar fi putut mistui casa chiar cu asemenea iuţeală.

— Ce te face să crezi asta, doamnă Crockmore ? întrebă bărbatul, venind mai aproape. Casele astea vechi, de bîrne, ard cum arde o foaie de hîrtie dacă îi dai foc cu chibritul. Cînd ia foc o casă dintr-astea, nu mai e chip să-l oprești.

— Știu eu ce mă face să cred asta, îi răspunse Clara. M-am zăpăcit atît de tare, încît pînă acum am uitat cu totul. Am văzut doi oameni alergînd pe după colțul casei lui Jenny doar cu cîteva minute înainte de-a observa flăcările înălțîndu-se din veranda din spate și din bucătărie. Sînt absolut sigură că i-am văzut pe cei doi. Și n-am să mai uit cîte zile oi avea.

— Știi cine erau, doamnă Crockmore... adică cei doi bărbați despre care vorbeai ?

— Nu. Se făcuse prea întuneric ca să le mai pot distinge fața. Dar de văzut i-am văzut. Sînt absolut sigură.

— De... rosti bărbatul, întorcîndu-se să privească spre casa în flăcări, s-ar putea întîmpla. Fără îndoială că da. N-ar trebui decît vreo cîteva bidoane de benzină ca să stîrnești un foc așa de iute cum e ăsta. Și deodată se întoarse și cătă în jos spre Clara și spre Jenny : Dar cine o fi vrut să dea foc casei lui Jenny Royster ? întrebă el. Ce interes ar fi putut avea cineva să facă o asemenea ispravă ?

CAPITOLUL CINCISPREZECE

NU TOATĂ LUMEA din Sallisaw venise să vadă cum arde pînă în temelii casa lui Jenny Royster, dar se părea totuși că cel puțin jumătate din populația orașului, albi și negri deopotrivă, se îngrămădise pe distanță nu prea mare, în ambele sensuri ale lui Morningside Street.

Flăcările se reflectau pe cerul înnorat, aruncînd o lumină roșie, strălucitoare, asupra întregului oraș, și lumea alergase în mașini și pe jos să vadă prăpădul incendiului. Valuri de fum se ridicau în sus, apoi se întindeau pe străzi către cîmpurile din împrejurimi și către pășunile de la poalele înălțimilor.

Unii dintre bărbații atrași de flăcări se cățărau pe acoperișurile caselor învecinate, pentru a fi siguri că n-avea să le scape nimic ; mulțime de femei și copii mai mici stăteau îngrămădiți prin verande ori pe scări și discutau cu aprindere despre foc ; iar cîțiva tineri și cîțiva băietani se cățăraseră pe garduri, în copaci ori pe stîlpii de telefon, ca să vadă mai bine.

Stîrniți de zgomotul și agitația neobișnuită, ca și de mulțimea de lume străină, dar totodată ațîțați chiar de foc, mulți cîini din împrejurimi porniseră să latre și să urle într-un vacarm neîntrerupt. Din zăpăceală, cineva dintr-o casă

vecină uitase aparatul de radio deschis, şi o muzică stridentă de jaz se auzea din ce în ce mai tare. Din cînd în cînd, pe deasupra tuturor zgomotelor, izbucnea orăcăitul unui prunc speriat.

Toate maşinile pompierilor din oraş sosiseră acolo şi aruncau trombe de apă de-a dreptul în flăcări. Din pricina potopului de apă, flăcările strălucitoare, roşii şi galbene, ce ţîşneau din bîrnele de brad uscate, făceau treptat loc unor nori deşi de fum negru, amestecat cu aburi albi. După o vreme, doar tăciunii mai luceau printre amestecătura de arcuri de somieră, sticlă topită, ţevi de metal, din care răsăreau frigiderul prăvălit pe-o rînă şi plita din bucătărie. Deasupra tuturor, arătînd ca o piatră funerară ridicată în grabă, şedea impunătorul cămin de cărămidă.

Lipsită de orbitoarea strălucire a flăcărilor, strada deveni deodată întunecoasă şi posomorîtă. Glasurile se stinseră, şi, în sfîrşit, conteni şi lătratul cîinilor. Cineva închise deodată radioul dezlănţuit, iar pe urmă cea mai mare parte din mulţime începu să se piardă treptat în noapte. Pompierii udau acum cenuşa, pregătindu-se să înceapă a căuta rămăşiţele arse ale Lawanei Neleigh.

Înfăşurată într-o pătură roşie, adusă de cineva dintr-o casă vecină, Jenny tot mai stătea aşezată pe marginea trotuarului şi plîngea deznădăjduită, cînd Veasey Goodwillie ajunse în locul acela. Era însă prea buimacă şi zăpăcită ca să-l poată recunoaşte în lumina slabă, şi credea că e doar un copil venit să privească mai de aproape pompierii şi maşinile.

La început Shorty era din cale-afară de extenuat şi gîfîia atît de tare, că nici nu putea vorbi, fiindcă alergase cît îl ţinuseră picioarele de la sala de biliard şi pînă acolo, aşa că nu putu face nimic altceva decît să stea şi să privească neputincios la ruinele fumegînde ale casei.

— Niciodată n-o să mi se poată ierta ce am făcut ! se jeluia Jenny, în timp ce lacrimile îi şiroiau pe obraji. S-a dus Lawana... s-a dus pentru totdeauna... şi numai eu sînt de vină ! Şi am vrut să fiu atît de bună şi de înţelegătoare ! I-am dat somnifere cu nemiluita şi am lăsat-o să doarmă atît de adînc, încît era ca dusă de pe lume ! Şi am uitat cu totul de ea cînd a izbucnit focul, nu mi-am scăpat decît pielea mea ! N-am vrut să fac nici cel mai mic rău ! Şi acum uite ce i s-a întîmplat ! Lawana... s-a dus... s-a dus pentru totdeauna ! Şi numai eu sînt de vină !

Clara Crockmore încercă s-o liniştească, dar Jenny o împinse cu cotul la o parte.

— Mie îmi spune inima cînd am făcut o faptă rea, strigă Jenny, şi nimeni nu mă va putea opri să iau asupra mea toată vina ! Am tot dreptul s-o fac ! N-am să mi-o iert pînă la sfîrşitul vieţii !

— Doar nu te-ai apucat să dai foc casei, Jenny, îi spuse Clara. Altcineva a făcut treaba asta. Şi tu n-ai avut cum să-i opreşti. N-ai pentru ce să-ţi faci nici cel mai mic reproş.

— Poate n-am dat foc casei, dar n-am salvat-o pe Lawana. Eu am ieşit din casă, şi ea, nu. Şi n-avea cum să se trezească din pricina somniferelor acelora. De asta sînt vinovată.

Întorcînd deodată capul și recunoscîndu-l pe Shorty Goodwillie, Jenny se întinse spre el. Îi înlănțui cu brațele trupul mărunțel, îl trase la pieptul ei și îl strînse cu deznădejde.

— Veasey ! Veasey ! Ești aicea, întreg și sănătos ! Singurul lucru pentru care mai pot fi recunoscătoare soartei e că te-ai dus în oraș să joci biliard și n-ai ars de viu acolo în casă, așa cum s-a întîmplat cu Lawana. Aș fi fost în stare să mă omor dacă ai fi ars și tu de viu, zău că da ! N-aș mai fi putut trăi și respira fără să mai am pe nimeni pe lume să-mi țină de urît. Întinzînd brațele și ținînd mîinile pe umerii lui Shorty, Jenny îl privi printre lacrimi : Săracul Veasey Goodwillie ! Săracul Veasey Goodwillie ! Nu mai ai nici un locșor unde să te duci... nici un adăpost unde să zici că-i acasă la tine... și pe nimeni să te îngrijească. Ce-o să se întîmple cu tine pînă o veni vremea să te întorci la circ și să pornești iar în turneu ? Nimeni pe lumea asta nu știe cum să-ți poarte de grijă și să vadă de tine așa cum știu eu, iar acuma nu mai am nici un adăpost unde să poți sta și tu. E o rușine și un păcat strigător la cer că mi-a ars casa și te-a lăsat fără acoperămînt acum, cînd nu e sezon de circ. Ce-o să se aleagă de tine, Veasey ?

Shorty se răsuci în loc și se uită năuc la fumul ce se înălța din cenușă.

— Mi-au ars toate hainele, spuse el cu glas sfîrșit. Chipul lui micuț arăta năucit și pierdut. Lacrimile îi luceau printre gene. Singurele haine care mi-au mai rămas sînt astea de pe mine. Mîine o să trebuiască să mă duc în oraș și

să-mi cumpăr niște haine dintr-acelea pentru copii. Dar alea nu mi s-au potrivit niciodată, și nici acuma n-au să mi se potrivească. N-o să mai fiu de loc eu însumi pînă ce n-oi reuși să economisesc destul ca să-mi pot comanda niște haine cum trebuie.

Clara Crockmore se ridică de pe marginea trotuarului, unde șezuse alături de Jenny, și se duse lîngă Shorty.

— Eu am o cameră de dormit foarte frumoasă, și e liberă, Veasey, îi spuse Clara, aplecîndu-se asupra lui și vorbind cu glas scăzut. Poți să vii cu mine în noaptea asta și să stai acolo cît vrei, fără să ai grija chiriei. Am și mașină de cusut, și ți-aș potrivi niște haine fără să te coste un ban. Sînt chiar mîndră cît de bine mă pricep să cos și să transform și ți-aș potrivi hainele acelea de copil așa cum ți-ar plăcea ție. Apoi îi zîmbi lui Shorty și îl bătu pe umăr : Nu ar fi bine, Veasey ?

Jenny întinse mîna, îl înhăță pe Shorty de braț și îl trase de lîngă Clara.

— Te-am auzit ce-ai spus, Clara Crockmore ! zise ea, supărată. Am auzit fiece vorbuliță înveninată ! Am auzit cum ai spus că îi dai o cameră gratis dacă vine să stea în casă la tine, dar pe mine nu m-ai invitat. Bagă de seamă, nu mai încerca să-l momești pe Veasey în casa ta ! Știu foarte bine ce pui la cale. Știu ce-i în capul tău, după cum vorbești și cum te porți. Ceea ce ai spus despre transformatul hainelor lui nu mă poate păcăli nici atîtica ! Încerci să tragi foloase pe seama mea fiindcă mi-a ars

casa, dar află de la mine un lucru : Nimeni nu-i poate purta de grijă lui Veasey Goodwillie așa cum îi port eu, și el n-o să fie mulțumit cu fleacurile tale ! E învățat cu lucruri mult mai alese decît cele pe care i le-ai putea da tu vreodată.

— Am tot dreptul să fiu prietenoasă și darnică dacă așa îmi place.

— Atunci găsește-ți pe altcineva cu care să fii prietenoasă și darnică și lasă-l în pace pe Veasey. Eu dibui imediat cînd o femeie vrea să momească un bărbat doar ca să capete ce-i dorește inima, și felul cum te-ai purtat tu e limpede ca lumina zilei. Ți-am mai spus o dată, nu demult, că te bat de te snopesc dacă nu-l lași în pace pe Veasey Goodwillie, și află că tot am să mă țin de vorbă.

— Să știi că asta mă supără, Jenny Royster ! Mă silești să-ți atrag atenția că sînt o femeie respectabilă !

— Nu ești !

— Ba sînt !

— Ba nu ești !

— Ba sînt !

Venind cu pas grăbit, judecătorul Milo Rainey se desprinse din întuneric și se îndreptă direct spre Jenny. De îndată ce ajunse la marginea trotuarului, acolo unde ședea ea, se aplecă și îi puse mîna pe umăr.

— Jenny, abia acum cîteva minute am auzit despre întîmplarea asta îngrozitoare și am venit încoace cît am putut de repede, îi spuse judecătorul, clătinînd îndurerat din cap. Dacă aș fi știut că tocmai casa ta arde, aș fi sosit aici și mai curînd. Mi-a spus însă cineva că focul e în

altă parte a orașului, și atunci n-am mai plecat de la birou. Am rămas acolo fiindcă așteptam un telefon important. Pe urmă, primul lucru care mi-a ajuns la urechi a fost că tocmai casa ta a ars și focul a mistuit-o atît de repede, că nimeni n-a mai putut-o salva pe Lawana. E o întîmplare cumplită, Jenny. E ceva înspăimîntător. Lucruri de astea n-ar trebui să se petreacă niciodată. E o rușine. Dar vreau să știi că am făcut într-adevăr tot ce mi-a stat în putință...

Judecătorul Rainey se opri la mijlocul frazei și se îndreptă de mijloc.

— Ce vrei să zici, Milo ? întrebă Jenny. Ce anume spui că ai făcut ?

— Să nu vorbim acum despre asta, Jenny, răspunse judecătorul, clătinînd energic din cap. O să discutăm mai tîrziu. A sosit vremea să am grijă de tine, și ăsta e lucrul important acum, cînd ți-a ars casa, cuibul tău. Nu vreau să ai nici un fel de griji în nici o privință.

Jenny se uită în sus la el, și lacrimile începură să-i curgă pe obraji.

— Chiar vorbești adevărat, Milo ? Într-adevăr vrei să ai grijă de mine ?

— Da, Jenny, zise judecătorul, aplecîndu-se să-i apuce mîna. Pe toate căile posibile. Am așteptat destul și pînă acum... prea destul, ăsta-i adevărul. Dacă aș fi trecut mai repede la fapte, nenorocirea de azi nu s-ar fi putut întîmpla în nici un caz. Oricum, despre asta o să am eu multe de spus ceva mai tîrziu. Acuma te rog să te ridici și să vii acasă la mine. Noaptea asta acolo o să rămîi.

Jenny surîse şi îşi şterse lacrimile de pe obraji.

— Am auzit de la tine cel mai frumos lucru pe care mi l-a spus vreodată cineva pe lumea asta, Milo. În toţi anii din urmă am aşteptat şi am tras nădejde că tu ai să fii omul care va spune că vrea să aibă grijă de mine, şi acuma uite că totul a devenit realitate. Vorbele tale mi-au luat de pe suflet toată durerea şi toată suferinţa. Parcă simt că toate necazurile şi ghinioanele mele au ajuns la capăt.

Judecătorul o ajută să se ridice în picioare şi îi înfăşură mai strîns în jurul umerilor pătura cea roşie. Apoi începură să urce pe Morningside Street, către casa lui.

— Ia stai puţin! zise Jenny, oprindu-se în loc şi privind îndărăt. Ce facem cu Veasey Goodwillie?

— Cum adică... ce facem cu Veasey Goodwillie?

— Nu poate să vină şi el?

— Bineînţeles că nu!

— De ce nu?

— Jenny, vorbi judecătorul Rainey cu răbdare, să ştii că eu n-am inimă atît de largă şi nu sînt mînă spartă cum ai fost tu în relaţiile tale personale. Cînd am spus că vreau să am grijă de tine, am conceput treaba asta în sensul tradiţional, omenesc, de însoţire, matrimonial, iar aceasta nu include existenţa unei terţe părţi, a unui intrus, ca Shorty Goodwillie. Există destule alte locuri unde Shorty ar fi primit cu braţele deschise. Au să aibă anumiţi vecini grijă de el.

— Dar Veasey are nevoie de o îngrijire specială...

— La fel am şi eu, Jenny. Am aşteptat-o destul, şi Shorty Goodwillie n-are să primească nici o părticică din ea. În privinţa asta, pun piciorul în prag. Dacă nu vrei să mergi acasă la mine pe bazele pe care ţi le-am expus...

Jenny îl înhăţă strîns de braţ.

— Nu vorbi aşa, Milo! Dacă stau să mă gîndesc, îmi vine să cred că bărbaţii privesc lucrurile de soiul ăsta altfel decît le privesc femeile. Dar dacă nu vrei să-l primeşti pe Veasey în casă la tine, ai putea cel puţin să-i spui pe numele lui adevărat. Cum îi spui tu şi toţi ceilalţi e prea din cale-afară!

— Am să-i spun şi aşa, şi în multe alte feluri, poţi fi sigură, dar vreau să se înţeleagă bine şi o dată pentru totdeauna că de aci înainte pentru el nu mai există loc în viaţa ta, Jenny. Mi-a trebuit multă vreme pînă să fiu în stare a-ţi vorbi în felul ăsta, dar acum uite că am puterea s-o spun. Privindu-l ţintă pe Shorty, judecătorul Rainey ridică glasul, aşa fel ca să poată fi lesne auzit: Iar dacă Shorty Goodwillie nu înţelege cele ce am spus eu pînă acum, i-o pot arăta încă şi mai limpede, *nunc pro tunc* [1].

Shorty se repezi la judecătorul Rainey şi încercă să-l lovească în burtă şi peste fluierele picioarelor. Cu o singură mînă, judecătorul îl putu ţine uşor pe Shorty la distanţă.

---

[1] Acum în loc de atunci, cu sensul de „imediat, pe dată" (în limba latină în original).

— N-aş trăi eu în casa unui om care mă înjură într-o limbă străină, aşa cum faci tu, zise Shorty supărat. Poţi să te duci dracului şi acolo să rămîi, avocat chiţibuşar şi trişor ce eşti !

— Milo, ce-ai spus de l-ai înfuriat atît de rău pe Veasey ?

Judecătorul Rainey îl împinse pe Shorty la o parte.

— Am spus doar că acum fac ceva ce trebuia să fi făcut mai demult. Şi nu ştiu în ce chip aş fi putut să mă exprim mai limpede.

Clara Crockmore se dădu mai aproape de Shorty.

— Acum am să te iau la mine acasă şi am să-ţi pregătesc o masă într-adevăr pe cinste, Veasey, zise ea, plecîndu-se spre pitic şi adresîndu-i-se direct. Ştiu eu că trebuie să fii mort de foame şi sleit de oboseală după atîta zbucium. O să mergem acasă la mine. Vreau să-mi spui toate mîncărurile tale preferate, ca să ţi le pot găti aşa cum îţi place ţie. Şi să nu te sfieşti să-mi spui ce altceva vrei, zău ! Poate că n-oi fi eu cea mai grozavă gospodină din lume, dar ştiu cum să mă port cu un bărbat ca să se simtă bine.

Agitîndu-şi cu putere braţele şi mîinile, Jenny îşi strînse tare pătura în jurul umerilor şi spuse:

— Ia te uită colo ! Am ştiut eu ! Ştiam c-aşa are să se întîmple de cum m-oi întoarce cu spatele, şi pentru atîta lucru nici nu era nevoie să am ochi la ceafă. Nu există sub soare femeie să nu se priceapă cum să facă şi cum să dreagă dacă-i vorba să ademenească un bărbat şi să capete ce vrea ea, îndestulîndu-i stomacul şi dichisindu-i hainele, iar o văduvă neruşinată cum e Clara Crockmore nu pierde ea vremea nici cînd e în lume, nici cînd e între patru ochi cu cine trebuie. Acuma, c-a dat strechea în ea după bărbat, n-are mai multă ruşine decît o tîrfă în pielea goală cînd se-ntinde în pat cu un barosan după un chef în lege. Ştiam eu că n-aşteaptă decît un prilej ca ăsta. Am văzut cum i se scurgeau ochii după Veasey de cîte ori trecea pe lîngă casa ei, că totdeauna se zgîia la el, ascunsă îndărătul perdelei. E chiar aşa cum am spus eu de cînd mă ştiu. Nu există parte femeiască să fie vie şi să poţi avea încredere în ea dacă o apucă strechea după bărbat — îţi fură omul de lîngă tine cît ai zice peşte !

— Hai să mergem, Jenny, o îndemnă judecătorul Rainey, apucînd-o de braţ şi încercînd s-o tragă de acolo. În noaptea asta ai stat destul la aer curat.

Dar Jenny nu se lăsă clintită din loc pînă ce Shorty şi Clara nu se pierdură în întuneric. Abia pe urmă, mormăind ceva neînţeles, făcu vreo cîţiva paşi în susul străzii, înainte de a se opri din nou.

— Stai puţin, Milo ! îi spuse ea judecătorului. Am uitat ceva ! Ghivecele mele cu plante ! E tot ce-am putut salva în urma focului.

Se întoarse la marginea trotuarului şi luă cele două ghivece cu plante. Strîngîndu-le în braţe, se întoarse la locul unde o aştepta judecătorul Rainey. Şi iar porniră în susul străzii, spre casa lui.

— Ai şi floarea ta preferată? întrebă el.

— Nu ştiu. N-am avut vreme să mă uit şi s-aleg. Acuma e prea întuneric să pot vedea, dar sînt foarte fericită că am salvat ceva, ceva care să-mi mai aducă aminte de casa mea. Dacă n-ar fi ce i s-a întîmplat Lawanei...

Nici unul nu mai vorbi în vreme ce străbătură strada întunecată de-a lungul următoarelor două grupuri de locuinţe. O maşină după alta gonea pe lîngă ei, ducînd oamenii care părăseau locul incendiului şi se grăbeau spre case. Cea mai mare parte dintre localnicii de pe Morningside Street apucaseră să se întoarcă la casele lor, şi luminile străluceau cu putere în saloane şi bucătării.

Cînd ajunseră acasă la judecătorul Rainey, se făcuse aproape 7, iar Sam Moxley, îmbrăcat într-o haină de o albeaţă strălucitoare aprinsese lumina din verandă şi aştepta în prag.

— Domnişoară Jenny, îmi pare grozav de rău că v-a luat casa foc şi a ars pînă în temelii, îi spuse Sam pe cînd ea urca treptele spre verandă. Ştiu ce înseamnă o asemenea nenorocire. Vă rog să poftiţi în casă şi să ne îngăduiţi mie şi lui domnu Milo să avem grijă de dumneavoastră. Am auzit spunîndu-se că fiecărui om trebuie să-i ardă casa o dată în viaţa lui, iar acuma îmi dau seama că vorba asta e la fel de adevărată ca şi toate celelalte vorbe din bătrîni. Dar a trecut, aţi dat necazul la spate, şi de-acum încolo n-are să vi se mai întîmple.

După ce intrară cu toţii în bibliotecă, Sam puse cărbuni pe foc şi scutură cenuşa.

Pe cînd Jenny se încălzea în faţa căminului, judecătorul Rainey turnă *whisky* în două pahare.

— Eu mă gîndesc aşa, că n-o să vă mai clădiţi altă casă în locul celei vechi, care a ars, domnişoară Jenny, spuse Sam, zăbovind cît putea mai mult cu împăturitul şi despăturitul pledului adus de Jenny. N-ar avea nici un rost să vă băgaţi la asemenea griji şi cheltuială cînd de-acum încolo n-o să vă mai facă trebuinţă. Şi fiindcă aşa stau lucrurile, vreau să vă spun că n-am de gînd să pricinuiesc nici cea mai mică încurcătură, domnişoară Jenny, dar într-o chestiune anume trebuie să zic şi eu un cuvînt. În toţi anii ăştia din urmă, cît am lucrat pentru domnu Milo, eu în casa asta n-am primit niciodată porunci de la parte femeiască, şi-s mult prea înaintat în vîrstă ca să mă mai pot învăţa de-acum înainte. Asta-i chestiunea aceea anume despre care trebuia să vă vorbesc. Cînd vreţi să se facă o treabă oarecare, cel mai bun lucru ar fi să-i spuneţi mai întîi lui domnu Milo, iar pe urmă are să-mi spună el ce gînduri aveţi. La anii mei mi-ar fi de-a dreptul cu neputinţă să mă învăţ altfel, domnişoară Jenny.

— Ce tot îndrugă Sam acolo, Milo? întrebă Jenny. La ce a fost nevoie de-asemenea vorbe?

Judecătorul Rainey aşteptă pînă ce Sam Moxley ieşi din bibliotecă, după care îi întinse unul dintre paharele cu *whisky*.

— Mai întîi trage o duşcă bună din *whisky*-ul ăsta, Jenny, o îndemnă judecătorul. Are să-ţi facă bine după încercările prin care ai trecut astă-seară.

După ce sorbiră din pahare, se aşezară amîndoi dinaintea focului.

— Jenny, vreau să discut cu tine ceva important, începu el, vorbind rar şi cumpătat. De fapt, sînt două lucruri importante, dar aş dori să vorbesc mai întîi despre cel plăcut. De multă vreme am avut de gînd să ţi-l spun — mă refer la lucrul cel plăcut — dar pînă acum de fiecare dată părea să se ivească un motiv de întîrziere şi de amînare. De îndată ce am auzit că ţi-a ars casa, am hotărît că în sfîrşit s-a ivit cel mai bun prilej ca s-o fac.

— Despre ce-i vorba, Milo? întrebă Jenny.

Judecătorul Rainey se aplecă şi luă vătraiul de lîngă cămin. Apoi scormoni în cărbunii aprinşi de pe grătar.

— Chiar adineaori ţi-am spus, ca un fel de introducere, că vreau să vii acasă la mine... şi să rămîi aici. Lui Sam Moxley i-am comunicat mai înainte la telefon ce am de gînd, şi de asta ţi-a vorbit aşa cum ştii. Vorbele lui nu trebuie să te îngrijoreze în nici un fel. Poate c-o să fie nevoie de oarecare timp, dar Sam se va obişnui cu prezenţa unei femei în casă.

Punînd vătraiul la loc lîngă cămin, judecătorul Rainey se uită dintr-o parte la Jenny. Şedea nemişcată şi clipea des din ochii înceţoşaţi.

— Eu sînt un om singuratic, Jenny, continuă judecătorul ceva mai tîrziu. Există multe şanse ca şi tu să fii o fiinţă singuratică. De aceea, buna judecată arată că tu şi cu mine trebuie să facem ceva în privinţa asta. Am vrut să te întreb mai demult, dar nu eram sigur că vei fi dispusă să-ţi părăseşti casa şi chiriaşii. Acum, însă, de vreme

ce nu mai ai casă, n-ai putea găsi nici o scuză ca să nu te muţi la mine.

— Nu ştiu dacă s-ar cuveni să fac treaba asta, Milo, răspunse Jenny după un moment de gîndire. Mă mîndresc mult cu situaţia mea de femeie respectabilă şi retrasă din afaceri, dar în acelaşi timp sînt femeie nemăritată, şi ştii cum vorbeşte lumea în ziua de azi.

— Primul lucru pe care o să-l facem mîine de dimineaţă va fi înlăturarea oricărei primejdii de bîrfă, Jenny. O să ne ducem împreună la Palatul Administrativ şi o să pornim la îndeplinirea obişnuitelor formalităţi menite să satisfacă cerinţele legii şi regulile stabilite de societate.

— Milo... vrei să spui... să ne căsătorim... deadevărat?

— Aşa se procedează de obicei, Jenny.

Buzele ei începură să tremure. Cine ar fi privit-o n-ar fi putut spune dacă se pregătea să plîngă ori să zîmbească, plină de fericire.

— Milo... eşti singurul bărbat care, de cînd sînt pe lume, m-a cerut vreodată, cu adevărat, în căsătorie... iar acum mi-a înţepenit aşa de rău limba, că nu ştiu ce să zic. Şi dintr-o dată lacrimile îi năpădiră ochii şi zîmbetul îi lumină faţa. Milo, cînd mi-ai cerut să mă mărit cu tine... sînt fericită că nu mi-ai spus-o pe limba aceea păsărească în care vorbeşti tu cîteodată. Am învăţat şi eu unele lucruri la şcoală, dar nu limba aceea necunoscută.

Lăsîndu-şi capul pe spate şi sprijinindu-l de speteaza fotoliului, de parcă ar fi simţit că leşină, Jenny închise ochii şi trase adînc aer în piept. Încrucişîndu-şi braţele peste pîntece, le săltă în

sus, ca să mai uşureze apăsarea sînilor. Chiar şi după aceea, cînd începu din nou să vorbească, rămase tot cu ochii închişi :

— De nenumărate ori am auzit spunîndu-se că o femeie de vîrsta mea are tot atîţia sorţi să se mărite cu un om de omenie cîţi are şi un şoarece să bea lapte din aceeaşi farfurie cu pisica. În clipa asta sînt atît de aiurită, încît nu ştiu dacă mă simt şoarece sau pisică.

Cînd deschise ochii, Jenny îl văzu pe Sam Moxley stînd în picioare lîngă fotoliul judecătorului Rainey.

— Domnu Milo, cineva doreşte să vorbească, în faţă, la uşă, cu domnişoara Jenny, anunţă Sam.

— Cine-i ?

— Mi s-a părut c-ar fi predicatorul Clough.

— Şi ce doreşte ?

— A refuzat să-mi spună. Nu mi-a spus decît că vrea să stea de vorbă cu domnişoara Jenny.

— Anunţă-l imediat că va trebui să discute cu mine, zise judecătorul Rainey. De-acum încolo eu mă ocup de treburile dumneaei.

Sam ieşi în hol şi îl aduse pe predicatorul Clough în bibliotecă. Zîmbind fericit şi părînd străin de orice grijă sau supărare, predicatorul Clough dădu mîna mai întîi cu judecătorul şi pe urmă cu Jenny.

— Spuneai că trebuie să părăseşti oraşul, domnule predicator, îl întîmpină Jenny.

Predicatorul zîmbi cu toată gura.

— Multe s-au întîmplat după ce am spus asta, domnişoară Royster.

— Ce doreşti ? întrebă scurt judecătorul.

Predicatorul Clough rămase în picioare, între fotoliile lor, şi în vreme ce vorbea, întorcea capul cînd la unul, cînd la celălalt.

— Chiar acum cîteva minute am avut o discuţie cu vreo cîţiva enoriaşi influenţi ai bisericii Rugged Cross. Aceştia mi-au spus că nu mai trebuie să-mi părăsesc postul şi să plec din oraş dacă o conving pe domnişoara Royster să vîndă într-adevăr ieftin terenul — ăla de pe care i-a ars casa de adineauri — şi dacă pe urmă pornesc o campanie energică şi sînt în stare să strîng destui bani ca să putem plăti terenul şi construi o anexă pentru şcoala de duminică.

Vorbise cu atîta aprindere, încît fu silit să se oprească şi să-şi tragă răsuflarea, apoi, înainte de a continua, îşi şterse cu dosul palmei buzele şi bărbia.

— Sigur că după cele ce s-au întîmplat, mă simt în culmea fericirii, fiindcă, pînă la urma urmei, nu mai trebuie să mă las de preoţie şi să părăsesc Sallisawul. Minune dumnezeiască a fost să ardă casa domnişoarei Royster tocmai la timpul potrivit ! Cît vrea să ceară pentru teren ? Va trebui să-l vîndă într-adevăr ieftin, fiindcă acum e tot acoperit cu cenuşă, cu ţevi arse şi cărămizi, doar aţi văzut bine.

— Dacă vrei să discutăm despre afaceri, vino la mine la birou mîine sau poimîine, îi spuse judecătorul Rainey. Aici nu e nici locul şi nici timpul potrivit pentru aşa ceva.

Apoi îl apucă de braţ pe predicatorul Clough şi îl trase spre uşă. Chiar cînd să pătrundă în hol, predicatorul întinse pălăria.

— Ce-nseamnă asta ? întrebă judecătorul.

— Am şi început să strîng bani pentru fondul construcţiei, şi mi-am zis că poate aţi binevoi să contribuiţi şi dumneavoastră. O sumă oricît de mică e binevenită... cincizeci de dolari, o sută de dolari, sau chiar şi mai mult.

— Sam ! strigă judecătorul Rainey. Arată-i predicatorului Clough cum poate s-ajungă mai repede la uşă ! E teribil de grăbit să plece !

Judecătorul Rainey se întoarse în bibliotecă şi se aşeză în faţa căminului. Începu iar să scurme în cărbunii de pe grătar.

— Milo, ziceai că ai să-mi spui două lucruri importante. Mi l-ai spus pe cel plăcut. Acum vreau să mi-l spui pe celălalt.

Judecătorul continuă să scurme în cărbuni, fără s-o privească.

— E prea supărător ca să discutăm în seara asta despre el, Jenny. Aş prefera să-l amînăm pentru altă dată.

— Dacă e să ne căsătorim mîine, Milo, atunci vreau să ştiu totul — şi plăcut, şi neplăcut. Acum e timpul să mi-l spui.

Judecătorul încuviinţă din cap, dar tot nu se uită la ea.

— Sînt un laş, Jenny. Mi-a fost frică să mă împotrivesc lui Dade Womack. Mi-a fost frică din pricina răului pe care ar fi putut să mi-l facă în meseria mea — adică lovindu-mă în pungă — şi m-am temut chiar pentru propria mea viaţă. Ştiam că ceva are să se petreacă astăseară la apusul soarelui. Am fost atît de sigur, încît mi-a fost frică şi să încerc a ghici ce anume are să se întîmple, fiindcă ştiam că sînt prea laş să-l pot împiedica.

— N-ar trebui să iei asupra ta toate vinile din lume, Milo.

— Ba trebuie s-o fac, Jenny. Este singurul mijloc de a mai păstra şi puţinul ce mi-a rămas din respectul faţă de mine însumi. Şi iată de ce am nevoie de tine, Jenny. Să mă sprijini într-o încercare ca asta. Tu eşti tare. Eu sînt slab. Am înţeles-o limpede astăzi, cînd nu te-ai lăsat intimidată de ameninţările lui Dade Womack. Chiar dacă acea sărmană fată a trebuit să plătească pînă la urmă cu viaţa, lumea are să te admire pînă în ultima clipă a zilelor tale pentru că l-ai înfruntat pe Dade Womack şi prejudecăţile lui rasiale. Tu ai făcut ceea ce nimeni în oraşul ăsta n-a fost destul de curajos să facă. Mi-e ruşine de mine însumi că nu am dîrzenia ta.

Tăcu multă vreme, şi abia după aceea vorbi iar :

— La începutul începutului, cînd sîntem copii de-o şchioapă, tuturor ne este frică de întuneric, şi ne alungăm frica vîrînd capul sub plapumă, lîngă mama şi lîngă tata. Cînd ne facem ceva mai mari, pe unii dintre noi îi sperie viaţa însăşi, şi atunci caută fel de fel de locuri unde să se ascundă. Şi, în sfîrşit, există oameni ca mine. Cînd nu mai rămîne nici o ascunzătoare unde să se poată adăposti, găsesc pentru purtarea lor fel de fel de scuze, aşa cum am făcut eu pînă acum. Noi, cei din categoria asta, sîntem cei mai laşi dintre toţi. Se apropie de Jenny şi îi mîngîie obrazul cu mîna : Jenny, urmă el vorbind rar şi apăsat, dacă tu poţi s-o faci, atunci pot s-o fac şi eu. Da. În viaţă există nenumărate lucruri mult mai rele decît să-ţi ardă casa pînă în temelii, iar

a fi laş este unul din relele acestea. Adevărul ăsta l-am învăţat în seara zilei de azi. De-acum încolo noi doi o să fim împreună, şi vreau să capăt acelaşi curaj ca şi tine. Şi am să-l capăt, fii sigură. Să ţii minte. Prima treabă la care voi porni va fi să răscolesc tot oraşul ăsta, pînă ce voi găsi probe suficiente pentru a dovedi în faţa instanţei că un anumit om este vinovat de crimă de omucidere.

Redactor responsabil: SUZI HIRSCH
Tehnoredactor: AUREL BUCUR

Dat la cules 14.11.1964. Bun de tipar 04.02.1965. Apărut 1965. Tiraj 30.155 ex. broşate. Hîrtie offset tip B de 80 g/m². Format 700×920/32. Coli ed. 10,64. Coli tipar 8,25. A. nr. 14.518. C. Z. pentru bibliotecile mari 8 A. C. Z. pentru bibliotecile mici 8 A—31=R.

Intreprinderea Poligrafică „13 Decembrie 1918", Str. Grigore Alexandrescu nr. 93—95, Bucureşti — R.P.R., comanda nr. 2417.